PETROL-İŞ ARŞİVİ / II

"KİM KORKAR DEMOKRASİDEN?"

BİLDİRİLER

(1984-1989)

petrol-iş

Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri Sendikası

PETROL-İŞ ARŞİVİ / II

“KİM KORKAR DEMOKRASİDEN?”

BİLDİRİLER
(1984-1989)

petrol-iş
Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri Sendikası

petrol-iş
Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri Sendikası

Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri Sendikası

Adres: Altunizade Mah. Kuşbakışı Sok. No: 23 81180
Üsküdar/İSTANBUL
Tel: (0216) 474 98 70 (Pbx)
Faks: (0216) 474 98 67 - 474 92 38
e-mail: merkez@petrol-is.org.tr
Petrol-İş Dergisi'nin ekidir.

Derleyen: Muazzez Pervan
Yayıma Hazırlayan: Muazzez Pervan
Dizgi: Tuba Akekmekçi
Sayfa ve Kapak Tasarımı: Tuna Yıldırım

Baskı: Şahin Ozalit ve Büro Gereçleri Tic. Ltd. Şti.
Atakan Sok. No: 2 Mecidiyeköy/İSTANBUL
Tel: (0212) 211 35 93
Baskı Tarihi: Ocak 2015

Önsöz

Petrol-İş arşivinden yayınlamaya başladığımız bu ikinci kitabımızda 1984-1989 yılları arasında Petrol-İş'in yayınlamış olduğu bildiriler yer almaktadır.

1984-1989 yıllarına damgasını vuran başlıca gelişmeler, 12 Eylül askeri darbesinin siyasi ve ekonomik etkilerinin ağır baskısı altında sömürünün yoğunlaşması ve özgürlüklerin bastırılması karşısında işçi sınıfının demokrasi ve hak arama mücadelesini yükseltmesi olmuştur.

1983'teki genel seçimlerle işbaşına gelen ANAP Hükümeti, IMF'nin politikalarının izleyicisi olmuş, işçi ücretleri sürekli düşük tutulmuş ve enflasyon karşısında geriletilmiş, yüksek faiz politikası sürdürülmüş, yasalar daima sermayenin lehine çıkarılmış veya yorumlanmış, işçi hakları sürekli kısıtlanmış ve direniş gösterenlere karşı çok sert önlemler alınmıştır.

Bu döneme damgasını vuran hareketler, 1989'un Nisan ve Mayıs aylarında özellikle 600.000 kamu işçisinin toplu iş sözleşmelerindeki uyuşmazlık nedeniyle sendikal tarihe "Bahar Eylemleri" adıyla geçen büyük kitle hareketleridir.

Bu dönem aynı zamanda özelleştirme politikasının da bir devlet politikası haline getirildiği bir dönem olmuştur. Özelleştirme, gerçekte hem devlet imkânlarının hem de işçi haklarının sermayenin emrine verilmesi anlamına gelmiştir. Bu koşullarda işçiler haklarını geliştirmek bir yana, durumlarını korumak için bile çetin mücadeleler vermek zorunda kalmışlardır. İşçilerin hak arama mücadelesi, bu ortamda gerçek bir demokrasi mücadelesi hüviyeti kazanmıştır.

Sendikamız Petrol-İş, hem üyelerinin haklarını korumak ve geliştirmek için işverenlere karşı direniş göstermiş, hem de bu mücadelesini, 1 Mayıs'ın yasallaşması mücadelesiyle birleştirerek genel demokrasi mücadelesine katılmıştır.

Kitapta yer alan bildiriler, bu dönemde sendikamız Petrol-İş'in nasıl bilinçle ve cesaretle bu mücadelelere katılmış ve öncülük etmiş olduğunu göstermektedir.

PETROL-İŞ SENDİKASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

Derleyenin notları

Yayınlanan bu ikinci kitapta 1984-1989 yılları arasındaki basın bildirilerinin tamamına yer verildi.

Söz konusu belgelerin arşiv katalog bilgileri ise şu şekildedir: *Dosya Konu Kodu: 26. Basın Bildirileri, Arşiv Yer No: 1 ve 2.*

İşçi sınıfı ve sendikal hareketlerin hem ülkemiz hem de dünya konjonktürüyle birlikte izlenebilmesini kolaylaştırabilmek amacıyla konusal ayrıma gidilmedi, kronoloji esas alındı.

Kitapta yer alan metinlerin orijinallerine sadık kalındı. Buna karşılık orijinal daktilo metinlerdeki dizgi hataları düzeltildi.

Muazzez Pervan

Kısaltmalar: (d.n.) Derleyenin notu

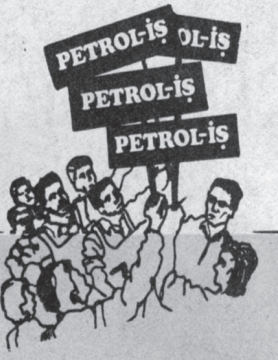

MERHABA

Uzun bir aradan sonra, yeniden sizlerle birlikte olabilmenin mutluluğunu yaşıyoruz. Önce hepinize yüreğimizin en derin yerinden sıcak ve içtenlikle bir MERHABA diyoruz.

MERHABA, dört yılı aşkın bir süredir en ağır sorunlara göğüs geren İŞÇİ KARDEŞLERİMİZ!

MERHABA, güçlü ve kalıcı bir demokrasinin yeniden kurulması, temel hak ve özgürlüklerin yeniden sağlanması uğruna, demokratik haklarından geçici bir süre de olsa vazgeçmek zorunda kalan DEMOKRASİ AŞIKLARI!

MERHABA...

Biliyoruz, Yüksek Hakem Kurulu sözleşmelerinin sizleri ne denli zora soktuğunu. Biliyoruz, delik kalmayıncaya kadar kemerleri sıktığınızı.

Ve biliyoruz... Demokrasiye geçişle birlikte tüm özverilerin bitmesini beklediğinizi. Sendikanızın yeniden yapacağı özgür toplu pazarlıklara büyük umutlar bağladığınızı biliyoruz.

Olağanüstü dönemin suskun günlerinde bile sendikanıza olan yüce güven ve bağlılık duygunuzu yitirmediğinizi biliyoruz.

Sizin de, yüreğimizin sizlerle birlikte çarptığını, sizlere eskiden olduğu gibi yeterli hizmet ve toplu sözleşmeler verebilme heyecanı ile dolup taştığımızı bilmenizi istiyoruz.

Yeni dönemin eskisinden çok farklı olduğunu, yeni yasaların toplu pazarlık ve grev haklarını alabildiğine kısıtladığını, grevlerin yasaklandığı ve ertelendiği yerlerde Yüksek Hakem Kurulu'nun yine devrede olduğunu görmenizi istiyoruz.

Güç dengesinin işverenler yararına bozulduğunu, bazı işverenlerin bu durumdan alabildiğine yararlanmak istediklerini, işçi çıkarma kuyruğuna girdiklerini, toplu pazarlıklarda herşeye HAYIR dediklerini, ilke kararlarından dönmemekte direndiklerini görmenizi istiyoruz.

Ve inanmanızı istiyoruz ki;

Sendikanız, sizin için de, ülkemiz için de, demokrasimiz için de yasaların olanak verdiği her yolu deneyecek en iyi hizmet verebilmenin uğraşını yılmadan sürdürecektir Sendikal hak ve özgürlüklerin önüne dikilen barajların kaldırılmasını ısrarla gündeme getirecek, gerekli yasa değişikliklerinin yapılmasını istemekten sonuna kadar vazgeçmeyecektir. Çünkü doğasından kaynaklanan demokrasi inancı bunu emretmektedir.

Mutlu, aydınlık ve demokratik günler dileği ile..!

02 Şubat 1984

PETROL-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI CEVDET SELVİ'NİN BASIN AÇIKLAMASI

Petrol-İş'in yeni örgütlenilen işyerleri listesi

İşyerinin adı	Yeri	İşkolu
1- Biksan Birleşik Kablo San. A.Ş.	Kağıthane	Kimya
2- Melsan Büro Malzemeleri A.Ş.	Kağıthane	Kimya
3- SSK İlaç Fabrikası	Şişli	Kimya
4- Detaş Ambalaj ve Kimya San. A.Ş.	Bomonti	Kimya
5- Kimtaş Kimya Maddeleri Sanayi A.Ş.	Ayazağa	Kimya
6- Deva Holding A.Ş.	4. Levent	Kimya
7- Halley-Flex A.Ş.	Alibeyköy	Lastik
8- Scrikss Maden ve Plastik Sanayii A.Ş.	Bakırköy	Lastik
9- Burhanettin Tekdağ (Mobil Benz. İst.)	Beşiktaş	Petrol
10- Kozmasan A.Ş.	Levent	Kimya
11- Carlo-Erba İlaç Fabrikası Ltd. Şti.	Topkapı	Kimya
12- Lipet Likit Petrol Gazı ve Yakıt Tic. A.Ş.	Lüleburgaz	Petrol
13- Habaş Sınai ve Tıbbi Gaz. İsth. End.	Topkapı	Kimya
14- Mertaş Nakliyat ve Ticaret A.Ş.	İstanbul	Kimya
15- Birleşik Alman İlaç Fabrikası	Topkapı	Kimya
16- Mobil Benzin Servis İstasyonu	Levent	Petrol
17- Santa Farma İlaç Sanayii A.Ş.	Edirnekapı	Kimya
18- Sülfit Kimya Sanayii A.Ş.	Ayazağa	Kimya
19- Mastaş Mar-Ay Sanayii	Şişli	Lastik
20- Polimpeks Boya ve Kimya Sanayii A.Ş.	Maltepe/Topkapı	Kimya

İşyerinin adı	Yeri	İşkolu
21- Başak-Flex	Yenibosna	Lastik
22- Marmara Kozmatik San. ve Tic. A.Ş.	Topkapı	Kimya
23- Matkim Matbaacılık Kimya Sanayii	Güngören	Kimya
24- Ballısarı Kauçuk Sanayii	Kağıthane	Lastik
25- Permatik Çelik ve Plastik Sanayii A.Ş.	Bakırköy	-
26- Matsan Matbaacılık Sanayii ve Tic. A.Ş.	Alibeyköy	-
27- Ast-Best Endüstri A.Ş.	Kartal	Kimya
28- Laksan A.Ş.	Kartal	Kimya
29- Farstab Sitibilizatör Sanayii A.Ş.	Cevizli	Kimya
30- Farglas Kimyevi Mad. Sanayii A.Ş.	Cevizli	Kimya
31- Çizmeci Kauçuk Sanayii A.Ş.	Kartal	Lastik
32- Poliflex A.Ş.	Cevizli	Lastik
33- Pegagaz A.Ş.	Kartal	Petrol
34- Habaş Sanayii Tıbbi Gazlar İsth. End. A.Ş.	Kartal	Kimya
35- Mertaş Nakliyat ve Ticaret A.Ş.	Kartal	Kimya
36- Sibosan Kimya Sanayii A.Ş.	Kartal	Kimya
37- Sabit Boya Fabrikaları A.Ş.	Kartal	Kimya
38- Akü T.A.Ş. Fabrikası	Pendik	Kimya
39- Soyel Koll. Şti.	Küçükyalı	Kimya
40- Elvan Plastik Sanayii	Küçükyalı	Lastik
41- Eltex Elektronik Sanayii A.Ş.	-	-
42- Ç.B.S. Kimya ve Boya Sanayii A.Ş.	Gebze	Kimya
43- Erkimsan Boya Sanayii A.Ş.	Tuzla	Kimya
44- Plastaş Plastik Sanayii A.Ş.	Tuzla	Lastik
45- Serin Kauçuk Sanayii A.Ş.	Pendik	Lastik
46- Komentaş A.Ş.	Yakacık	-
47- Sinaş A.Ş.	Yakacık	-
48- Sangaz A.Ş.	Yakacık	-
49- Haver İlaç San. ve Tic. A.Ş.	Çengelköy	Kimya

İşyerinin adı	Yeri	İşkolu
50- Mekân Yatak Kapitone San. A.Ş.	İbrikdere	Lastik
51- Asit Sanayii A.Ş.	Sakarya	Kimya
52- Lassa Lastik Sanayii A.Ş.	Köseköy	Lastik
53- Türk Pirelli Lastikleri	Köseköy	Lastik
54- Rotkimsan Kimya Sanayii A.Ş.	Diliskelesi	Kimya
55- Sakarya Kauçuk Ltd. Şti.	Sakarya	Lastik
56- Mimtaş A.Ş.	Uzuntarla	Lastik
57- Good-Year Lastik Sanayii A.Ş.	Köseköy	Lastik
58- Ocakgaz Dolum Tesisleri	Kocaeli	Petrol
59- Kimaş Kim. İlk Mad. San. ve Tic. A.Ş.	Diliskelesi	Kimya
60- Uniroyal Lastik Fabrikası	Adapazarı	Lastik
61- Tüpgaz Ticaret ve San. A.Ş.	Kocaeli	Petrol
62- Kimtes Kimya Tesisleri	Kocaeli	Kimya
63- Detaş A.Ş.	Köseköy	Kimya
64- Marshall Boya ve Vernik Sanayii A.Ş.	Diliskelesi	Kimya
65- Süperlas Kauçuk Plas. San. ve Tic. A.Ş.	Gebze	Lastik
66- Emin-İş Kimya Sanayii A.Ş.	Diliskelesi	Kimya
67- Fital-İş Kimya Sanayii A.Ş.	Gebze	Kimya
68- Nuralp Kauçuk San. ve Tic. A.Ş.	Gaziemir	Lastik
69- Ege Plast ve Ege Plastik A.Ş.	Gaziemir	Lastik
70- Etap Plastik Sanayii	Gaziemir	Lastik
71- Öznuralp Kauçuk Boya ve Las. A.Ş.	Gaziemir	Kimya/Lastik
72- Tutaş Petrol (Mobil Servis İstasyonu)	Hatay	Petrol
73- Çukurova Kimya Sanayii A.Ş.	Manisa	Kimya
74- Akdeniz Kimya Sanayii A.Ş.	Kemalpaşa	Kimya
75- Göktepe Sert Plastik Sanayii A.Ş.	Bornova	Lastik
76- Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İst. End.	Pınarbaşı	Kimya
77- Acıselsan Sel Sanayii A.Ş.	Denizli	-
78- İpragaz Dolum Tesisleri	Yenimahalle	Petrol

İşyerinin adı	Yeri	İşkolu
79- Mertaş Nakliyat ve Ticaret A.Ş.	-	Kimya
80- Petlas Lastik San. ve Ticaret A.Ş.	G. Osmanpaşa	Lastik
81- Şefaat Petrol (Naci Şefaat ve Ort.) Koll. Şti.	Emek	Petrol
82- Yapay Jüt Tek. Çuval. A.Ş. (Dikiş Ünitesi)	Samsun	Lastik
83- Tarık Sosyal ve Ort. Koll. Şti.	Ordu	Lastik
84- Ürer (Ferit Ürer) Koll. Şti.	Ordu	Lastik
85- Köklü (Abdullah Ton., Burhan Yaz.) Koll. Şti.	Ordu	Lastik
86- Arısan Koll. Şti.	Samsun	-
87- Ergaz Likitgaz Sanayii A.Ş.	Erzurum	Petrol
88- Doğugaz Oksijen ve Asetilen Fabrikası	Erzurum	Kimya
89- Günsa Güney İlaç Sanayii A.Ş.	Adana	Kimya
90- Sümerbank Sentetik Deri Fab. A.Ş.	Çanakkale	Kimya
91- Ortaş Orman Ürünleri Tic. A.Ş.	Edremit	-
92- MKE Pil Fabrikası	Antalya	Kimya
93- Plassa Plastik Sanayii A.Ş.	Mersin	Lastik
94- Çupasan Çukurova Plastik San. A.Ş.	Mersin	Lastik
95- Soda Sanayii A.Ş.	Mersin	Kimya
96- Has Yıldız Lastik Sanayii	Bursa	Lastik
97- Pala Kauçuk Sanayii ve Lastik	Bursa	Lastik
98- Kapsam Kaplama Profil San. Tic. A.Ş.	Bursa	-
99- Delsa Koll. Şti.	Bursa	-
100- Sönmez Gıda San. Benzin İst.	Bursa	Petrol
101- Bemsa Plastik Sanayii A.Ş.	Bursa	Lastik
102- Kav Orman Sanayii	Orhangazi	Kimya
103- Selin Kolonya Sanayii	Yalova	Kimya

Basın ve yayının değerli temsilcileri

1984 yılı sendikalar için son yasal düzenlemelerin getirdiği yeni sendikal faaliyet düzeninin ilk kez uygulanacağı yıl olacaktır.

3.5 yıla yaklaşan uzunca bir süredir -sendikaların faaliyetlerinin durdurulmuş olması yüzünden- toplu sözleşmeleri Yüksek Hakem Kurulu yenilemekteydi. Bu süre boyunca uygulanan ekonomik önlemleri tamamlayıcı bir sözleşme politikası izleyen Yüksek Hakem Kurulu'nun bu işlevi 1984 yılında sona ermektedir. Artık sözleşmeler yine sendika-işveren ikilisi arasında çözümlenip bağıtlanacaktır. Konuyla ilgili hazırlıkların Çalışma Bakanlığı'nca tamamlanmak üzere olduğu bildirilmektedir.

Yüksek Hakem Kurulu'nun artık toplu sözleşmeleri yenileme işlevi bitmiştir. Ancak yine yasalara göre 1984'den önce yenilediği sözleşmeler, süreleri bitene kadar yürürlükte kalacaktır. Bu kapsamda olan işyerlerinin işçileri ise Yüksek Hakem Kurulu'nun 1984 yılı için vereceği zamları beklemektedir.

YHK 1984 ZAMLARINI HÂLÂ AÇIKLAMADI

Fakat Şubat ayına girmiş olmamıza karşın YHK henüz 1984 zamlarını açıklamamış ve onbinlerce işçiyi mağdur bir bekleyiş içinde bırakmıştır. Bu olağandışı gecikmenin altında yerel seçimlerin yakınlaşması gibi politik kaygıların olduğu yolundaki kuşkular da yaygınlaşmaktadır.

ASGARİ ÜCRET

Öte yandan, geçen yıl boyunca ve özellikle son üç ayda hızla tırmanan pahalılık karşısında yaşam düzeyleri çoktan yoksulluk sınırının çok altına düşmüş olan ve sayıları 700.000'i bulduğu tahmin edilen asgari ücretliler de büyük bir beklenti içindedirler. Asgari ücretin büyük yığınların beklentilerine cevap olacak biçimde ve hızla yeniden tespit edilmesi gerekmektedir. Aksi halde, yani asgari ücretin geciktirilmesi halinde yapılacak artışlar giderek anlamsızlaşacaktır.

PETROL-İŞ VE YENİ SÖZLEŞME DÖNEMİ

Sendikamız Petrol-İş 1984 yılında sözleşmesi yenilenecek işyerleri için hazırlıklarını tamamlamış, Çalışma Bakanlığı'nın konuyla ilgili açıklamalarını beklemektedir. Sendikamızın resmi verileri kaynak alarak yaptığı bir araştırmaya göre YHK'nın üç yıllık uygulaması sonucu işkolumuzda gerçek ücretler ortalama olarak %30 oranında gerilemiştir. Üstelik bu hesaplama Eylül 1980 ile Eylül 1983 arasını kapsamaktadır. Son altı aylık fiyat artışları da hatırlandığında gerçek ücretlerin bu oranın hem de oldukça üzerinde bir oranda gerilediği görülecektir. Üstelik petrol ve kimya sektörlerinde ücretlerin genel ücret ortalamasından

her zaman daha yüksek olduğu göz önüne alınırsa diğer işkollarındaki satın alma gücü gerilemesinin ne boyutlarda olduğu ortaya çıkacaktır.

İşte, önümüzdeki sözleşme döneminde sendikaların önündeki başlıca görev YHK'nın bu tahripkâr etkisini ortadan kaldırmak olacaktır. Başka bir deyişle sözleşmelerde ücret pazarlıkları doğallıkla (sadece bizim işkolumuzda) %30 olan bu gerilemenin üzerinden başlayacaktır.

Sendikamız sadece Mart/1984'e kadar 67 işyerinde, bütün 1984 yılı boyunca da 90'ın üzerinde işyerinde sözleşme yenileyecektir. Bütün bu sözleşmelerden yaklaşık olarak 24.750 üyemiz yararlanacaktır.

YENİ ÖRGÜTLENMELER VE %10 BARAJI

Öte yandan sendikaların önemli bir sorunu da yeni örgütlenmeler konusudur.

Bilindiği gibi sözleşme yapma yetkisi, işkolunda çalışan işçi sayısının %10'undan fazla üyesi bulunan sendikalarda olacaktır. Yine bilindiği gibi özellikle faaliyetten men edilen sendikaların eski üyelerinden oluşan yüzbinlerce kişilik bir sendikasız işçi topluluğu vardır. Ayrıca sendikamıza özgü bir durum da lastik sektörünün de petrol ve kimya sektörüyle birlikte aynı işkoluna alınması olmuştur. Bu durum sendikamızın hızlı bir örgütlenme çalışmasına girmesine yol açmıştır. Son üç ay boyunca süren bu çalışma sonucu; gerek lastik sektöründeki işyerleri, gerekse petrol ve kimya sektöründe olup da daha önce Petrol-İş'e üye olmamış olan işçilerin çalıştığı işyerlerinin tamamına yakınında örgütlenme çalışmaları sonuçlandırılmıştır.

Bu arada işkolumuzda bir kısım küçük sendikalar ile yeni kurulan bazı sendikalar da örgütlenme faaliyetine girişmişlerdir. Öteden beri sendika enflasyonundan şikâyetçi olan işverenlerin -bu kez de çıkarlarına böylesi uygun geldiği için olacak- de desteği ile bazı küçük işyerlerinde tutunmaya çalışan bu küçük sendikaların işkolumuzdaki işçilere yaptıkları zarar ne yazık ki şimdilik gözden kaçmaktadır.

İşkolundaki işçi sayısını, olduğunun hemen üç katı az gösterip; "nasıl olsa %10'u buluruz" yanlışı ile bu işyerlerine girmeye çalışan sendikalara üye olan işçiler, Çalışma Bakanlığı işkolundaki gerçek işçi sayılarını yayınladığında sendikal güvence dışında kalma tehlikesini yaşayacaklar ve belki de bir dönem daha sözleşmesiz kalabileceklerdir. Ya da en hafifinden ilerde yapacakları sendika değişimi sırasında sadece noterlik masrafları yüzün-

den lüzumsuz harcamalara neden olacaklardır.

Bu münferit, küçük ve %10 barajının altında kalmaya mahkûm girişimlerin bir kısım işçileri sonu belirsiz maceralara sürüklememesi için Çalışma Bakanlığı'nın konuyu açıklığa kavuşturacak sayıları bir an önce açıklaması gerekmektedir.

İşkolumuzda 1976 yılında 83.000, 1977 yılında ise 121.500 sendikalı işçi olduğu saptanmıştır. (Bu veriler *Çalışma Dergisi*'nden alınmıştır.) Bu sayıların 1976/1977'ye ait olduğu ve sadece sendikalı işçileri ifade ettiği, bu tarihlerden sonra kimya, petrol-kimya ve lastik sektörüne eklenen büyük hacimli işletmelerin varlığı; bu sayıların verildiği tarihlerde başka işkolunda mütalaâ edilen işlerin bir kısmının da petrol, kimya ve lastik işkolu kapsamına alındığı göz önüne alınırsa bu sayının bugün 180.000 civarında olması sürpriz sayılmayacaktır.

Bu doğru ile yola çıkıldığında 2-3 bini aşmayan üye sayılı sendika girişimlerinin %10 barajını hiçbir zaman aşamayacakları ve az sayıda da olsa bu işçilere kötülük etmekten başka işlevleri olmadığı görülecektir.

SENDİKAL BASKILAR

Son olarak değinmek istediğimiz bir konu da yine sendikaları yakından ilgilendirmektedir.

Sendikal yöneticilik görevinden ayrılan sendikacılar çoğunlukla eski işyerlerindeki işlerine dönmek istemekte ve yine çoğunlukla bu talepleri geri çevrilmektedir. Olağanüstü koşulların zorunlu gereklerini, parlamenter demokrasiye geçtiğimiz şu sıralarda bile hâlâ bir gelenekmişçesine sürdürmeye çalışan işverenlerin bu tutumları ve bu tutuma göz yumulması fiili bir sendikal baskıdır. Bu tür ilkel, demokrasiyle ve çağdaşlıkla bağdaşmayan tutumların iş barışını zedeleme potansiyeli taşıdığını da herhalde ilgili bütün tarafların dikkate alması gerekmektedir.

Saygılarımla

Cevdet Selvi
Genel Başkan

02 Şubat 1984

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Dünkü gazetelerin ön sahifelerinde yer alan ve "ücret tavanı serbest olacaktır" şeklindeki açıklama memnuniyet yaratmıştır. Özellikle; YHK'nın 1984 yılı zamlarını açıklamasının beklendiği ve toplu pazarlık düzenine geçmemize az süre kalan şu günlerde en yetkili ağızdan yapılan bu açıklama, reel gelir düzeyleri son üç yıldır büyük oranda gerilemiş olan işçi yığınlarına umut vermiştir.

Ancak, yeni yasal düzenlemelere göre yapılacak toplu sözleşme müzakerelerinde sendikaların yaptırım güçleri yine aynı yasalarla büyük oranda sınırlandırılmıştır.

Başka bir deyişle grev gibi bir aracın kullanımını engelleyip, son çözümde uzlaşmazlıkları yine YHK'ya bırakan bu yasalarla acaba "özgür" bırakılan tavan pratikte ne anlama gelecektir?

Bizim kaygımız verilen sözlerle uygulamaların çelişmesidir. Böyle bir sonuç ise işçileri bir kez daha hayal kırıklığına uğratacaktır.

Bu açıklamanın pratik olabilirliği ancak 2822 sayılı Toplu Sözleşme Grev ve Lokavt Yasası'nın belirli maddelerinin değiştirilmesiyle anlam kazanacaktır.

Bu açıklamayı yapan anlayıştan bu çalışmaları da beklemekteyiz.

Saygılarımla

Cevdet Selvi
Genel Başkan

24 Şubat 1984

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Son günlerin en güncel konusunu YHK'nın 1984 zamlarıyla ilgili "%25 mi? %43 mü?" tartışması oluşturuyor. Bu tartışmada taraflardan %25'lik zammı savunan iktidarın iddiası, işçi ücretlerinin enflasyonu doğrudan etkileyen bir fonksiyon olduğu yolundadır. Onlara göre bu %25 oranı gelir vergisindeki düşüş ve fatura ile vergi iadesi formülüyle zaten %40'ı bulmakta ve eğer çıplak zam %43 olursa, bu yollarla sağlanacak artışla gerçek zammın %70'i bulacağı, bunun da enflasyonu kamçılayacak bir etki oluşturacağı savunulmakta.

%43'lük zam uygulanırsa vergi iadesi vb. yollarla bunun %70'i bulacağı iddiası açık bir hesap hatasını yansıtmaktadır. Bu iddiayı savunanlar bu hesabı aylık ücreti 100.000 TL olan bir çalışan için ve üstelik bu aylık gelirinin tümü için fatura alıp vergi iadesinden yararlanabilecekmiş gibi yapmışlardır.

Oysaki: İşkolları arasında görece olarak yüksek ücret aldığı varsayılan bizim işkolumuzdaki ortalama ücretler petrol sektöründe 44.000 TL, kimya da ise 38.000 TL (brüt) civarındadır. Bu gelirin en büyük bölümünü yutan kira giderinden vergi iadesi alınamadığına göre kiradan geri kalan bütün gelir faturalandırılsa (!) bile ek kazancın ne olacağı açıkça görülecektir. Yani Türkiye'de YHK'nın bu zammından yararlanacak olanlar arasında Sayın Özal'ın yaptığı hesaptaki gibi 100.000 TL aylık ücreti olan yok gibidir.

VERGİ İNDİRİMİ İŞVERENLERE YARIYOR

Ancak varsayalım ki, iddialar doğrudur; yine de ücret zammı ile vergide yapılan eksiltmelerden elde edilen ek kazancın birbirine karıştırılması baştan aşağı yanıltıcı bir mantıktır. Vergilerde yapılan indirim veya iade doğrudan devletin vergi gelirlerinde azalma anlamına gelir. Bunun öne sürülüp işverenlerden talep edilen ücret zammının düşük tutulması, işverenlere devlet kasasından dolaylı bir ek ve haksız kazanç sağlanması demek olacaktır. Bunun ise nasıl bir mantığın ürünü olduğu doğrusu merak konusudur.

ÜCRETLERE YAPILACAK ZAM ENFLASYONU ETKİLEMEZ

Nihayet; ücretlere yapılan zammın enflasyon artışı içinde bir fonksiyon olduğu iddiası ise yanlışlığı çoktan kanıtlanmış bir yaklaşımdır. Türkiye ekonomisinin içinde bulunduğu tüm darboğazların (enflasyon da dâhil) yapısal bir karakter taşıdığı ve bunların palyatif tedbirlerle giderilemeyeceğini en iyi yine ekonomiyi yönetenler bilmektedirler. Maliyetler içinde ücretlerin payının son dört yılda %15'den %8,5'lara düştüğü bir ülkede ücret artışlarının enflasyona hemen hiçbir etki yapamayacağı artık tartışma bile götürmez bir gerçektir.

Üstelik unutulmamalıdır ki 1980'den bu yana YHK işçi ücretlerine yaptığı zammı sürekli enflasyon oranının altında tespit etmiş, ancak gerçek enflasyon hızı yine de öngörülenden her zaman çok daha (kimi zaman %50) fazla olagelmiştir. Eğer ücret zammı/enflasyon ilişkisi iddia edildiği gibi olsaydı şimdiye kadar enflasyonun çoktan denetim altına alınmış olması gerekirdi.

Bütün bu gerçeklerin karşısında bir de şu gerçek durmaktadır: Son üç yılda geniş yığınların satınalma güçleri (en iyimser istatistiklere göre bile) %30 civarında gerilemiştir. Yani bu kesimler bu süre içinde hızla yoksullaşmışlardır.

20. yüzyılın son 15 yılına girerken artık hiç tartışılmaması gereken sosyal hukuk devleti, sosyal adalet gibi kavramlara rağmen, oluşan bu tablo olsa olsa "ibret verici" diye tanımlanabilir.

Saygılarımla

M. Cevdet Selvi
Petrol-İş Genel Başkanı

27 Şubat 1984

SENDİKAL ÖRGÜTLENME ÇALIŞMALARI İŞVERENLERİN BASKILARIYLA ENGELLENMEYE ÇALIŞILIYOR

Basın ve yayının değerli temsilcileri

NOBEL İLAÇ FABRİKASI İŞVERENİ
ÇAĞDIŞI BİR TUTUM İÇİNDE

Sendikalaşmak isteyen işçiler işverenlerin yoğun baskıları ile karşılaşıyorlar.

Bunun en yakın ve açık örneklerinden birisiyle, İstanbul-Beşiktaş'taki NOBEL İLAÇ FABRİKASI'nda çalışan işçiler yüz yüze kalmışlardır.

Kuruluşu oldukça eski olmasına rağmen bu işyerinde şimdiye kadar hiçbir sendikal örgütlenmeye rastlanmamıştır. Geçmişte yapılan tüm girişimler işverenin aldığı çağdışı tavırlarla başarısızlığa uğratılmıştır.

Nihayet sendikamız toplu sözleşme düzenine geçilmeye hazırlanılan bu dönemde bu işyerinde çalışan işçilerin de talebiyle üye kayıtlarına başlamıştır.

İlk ağızda; işyerinde çalışan işçilerin üçte biri noter aracılığıyla üye yapılmıştır. İkinci bir gurubun örgütlenmesi yapılacakken durumdan haberdar olan işveren, sendikamıza üye olanlar arasından beş işçinin iş akdini feshetmiş ve işyerinde de, üye olanlar derhal istifa etmezse aynı şeyin onların da başına geleceği tehdidini kullanmaya başlamıştır.

Anayasa ve yasalardaki "sendikalaşma ya da herhangi bir sendikal faaliyet gerekçe gösterilerek hiçbir işçi işten çıkartılamaz" cezai hükmüne ve sıkıyönetim komutanlıklarının ilgili tebliğlerine rağmen NOBEL İLAÇ FABRİKASI'nda anayasal haklarını kullanmaya çalışan işçilere karşı yapılan bu uygulama, Tür-

kiye genelinde işverenlerin işçi hakları ve sendikalara bakışlarında hâlâ hangi noktalarda olduğunu sergileyen çağdışı bir durumdur.

Saygılarımla

M. Cevdet Selvi
Petrol-İş Genel Başkanı

17 Mart 1984

YHK 1984 YILI ZAMMINI %25'DEN %20'YE İNDİRDİ

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Bilindiği gibi geçtiğimiz ay YHK, 1984 yılı zamlarını (hükümetin önerdiği oranı aynen kabul ederek) %25+2.000 TL olarak saptamıştır.

Bu kararın üzerinden henüz bir ay bile geçmeden; bu rakamların (geçen senenin son dört ayı ile bu yılın ilk üç ayında yeniden tırmanan) enflasyon hızı karşısında ne kadar gerçeklere aykırı olduğu artık tartışılmıyor bile. Bu yılın ilk üç ayındaki resmi verilerle saptanan enflasyon oranı bu zammın yarısını şimdiden yutmuştur.

Konunun önemli bir diğer yönü ise uygulamada ortaya çıkmaktadır.

YHK bu prensip kararını aldıktan sonra 1984 yılını kapsayan zamları saptamaya koyulmuştur. Bunu yaparken, yine son üç yılda olduğu gibi, değişik işletmelerde zam miktarı değişik oranlarda uygulanmaya başlanmıştır.

Ancak tam bu noktada, bu kararları uygulayanların ve onları savunanların ciddiyetiyle bağdaştıramadığımız durumlar ortaya çıkmıştır:

YHK, 1984 yılı zamlarını tespit ettiği işletmelerden sendikamızın taraf olduğu TÜRKİYE PETROLLERİ ANONİM ŞİRKETİ (TPAŞ) ve diğer bazı işyerlerinin toplu sözleşmelerinde zam oranı %20+2.000 TL olarak (yani ilan edilenden beş puan aşağıda) tespit edilmiştir.

Hem de neye rağmen?

Bundan bir ay önce Sayın başbakanın "tespit edilen %25+2.000 TL zammı taban olacaktır, isteyen daha fazla verir" biçiminde açıklamasına rağmen...

Hem de, bu işletmelerle hemen hemen aynı ortalama ücrete sahip diğer işletme-

lerde %25+ 2.000 TL oranı aynen uygulanırken...

Hem de, örneğin TPAŞ son yayınlanan değerlendirmelere göre ülkemizin en fazla kâr eden kamu kuruluşuyken...

Hem de, işkolumuzda maliyetler içindeki işçilik paylarının çok düşük düzeylerde bulunduğu gerçeği ortada dururken...

YAŞAM KOŞULLARININ ALABİLDİĞİNCE AĞIRLAŞTIĞI GÜNÜMÜZDE BÖYLESİNE AÇIK VE SOMUT BİR HAKSIZLIĞI KAMUOYU ÖNÜNDE PROTESTO EDİYORUZ

Saygılarımızla

M. Cevdet Selvi
Petrol-İş Genel Başkanı

23 Mart 1984

TÜRK BASIN YAŞAMININ DEĞERLİ VE GERÇEKÇİ MENSUPLARI

Yüksek Hakem Kurulu'nun ilke kararı olarak tespit ettiği ve sayın başbakanın zam tabanı olarak açıkladığı %25+2.000 TL'lik 1984 yılı ücret zamlarının, yaklaşık 10.000 işçiyi kapsayan işyerlerinde %20 olarak uygulanması üzerine yaptığımız açıklamaya, değerli gazetenizde verdiğiniz yer ve önem kısa sürede etkisini göstermiştir.

(TPAŞ) TÜRKİYE PETROLLERİ ANONİM ŞİRKETİ işyerlerinde çalışan 6.000 üyemize eksik olarak verilen zam %5 artırılarak %25'e çıkarılmıştır.

Bu olay, ülkemiz ve halkımızın çıkarları doğrultusunda kullanıldığında, basının ne denli büyük ve önemli bir demokratik güç kaynağı olduğunu bir kez daha kanıtlamıştır.

Bu nedenle, konuya gösterdiğiniz yakın ilgiye ve desteklerinize teşekkürlerimizi sunar, başarılarınızın devamını ve esenlikler dileriz.

Saygılarımla

Cevdet Selvi
Genel Başkan

18 Nisan 1984

İŞÇİLERİN KAPISINDAKİ EN BÜYÜK TEHLİKE İŞTEN ÇIKARILMA

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Ekonomideki son gelişmelerle satın alma gücü Cumhuriyet döneminin en geri düzeyine inmiş olan işçilerin karşılaştıkları bir diğer ciddi sorun da işten çıkarılma tehdididir.

İşten çıkarma yasağının kalkması, işverenlerin her fırsatta ve her platformda yineledikleri en temel beklentilerinden olmuştur. "Uygulanan ekonomik program bu işçi yüküyle yürütülemez işçi çıkarma serbestisi bir an önce sağlanmalıdır" diyen işverenlerin bu sağlandığında neler yapabilecekleri şimdiden yaptıklarıyla sabittir.

İŞÇİLER ANAYASAL HAKLARINI ÖZGÜRCE KULLANAMIYOR

Öncelikle; sendikasız olup da sendikalaşmaya çalışan işyerlerinde, işverenlerin bu gelişmenin önüne geçebilmek için başvurdukları en etkin araç, çeşitli bahanelerle işçi çıkartmak olmaktadır. Sadece bizim işkolumuzdaki yeni örgütlenilen işyerlerinde birçok işçi bu yüzden işlerini yitirmiş ya da bu tehdit ile sindirilmeye çalışılmıştır.

AKÜMSAN, MASTAŞ, MAR-AY SANAYİİ, NOBEL İLAÇ, BELPET gibi işyerleri bunların en canlı örneklerindendir. Bu iş yerlerinde yalnızca sendikalaşma nedeniyle 30'u aşkın işçi işten atılmıştır.

İŞVERENLER BÜTÜN YASAL OLANAKLARI KENDİ ÇIKARLARI İÇİN İSTİSMAR EDİYORLAR

Öte yandan ekonomik gerekçelerle işten çıkartmalar da sürmektedir. Ancak bunun için işyerlerinin önceden izin alması hâlâ yasal bir zorunluluktur.

Kimi işverenler bunun da hâl çaresini bulmuş görünüyorlar: Kapasite daraltması ya da benzeri ekonomik gerekçelerle belli sayıda işçiyi çıkartmak için gerekli izni sağlayan bir işveren; daha sonra bu izni, parça parça ve belirsiz aralıklarda işçi çıkartmak için kullanmakta ve böylece işyerinde çalışanlar için çok uzun süreli ve etkili bir tehdit unsurunu elinde tutmuş olmaktadır. BEREC gibi, Adıyaman/Kâhta'daki ERSAN PETROL gibi işyerleri de bu uygulamanın yakın örneklerindendir.

YETKİLERİN GECİKTİRİLMESİ İŞTEN ÇIKARMALARI VE DİĞER SOSYAL HUZURSUZLUKLARI ARTTIRIYOR

Ağır ekonomik koşullar altında umutla sendikasının yapacağı toplu sözleşmeleri bekleyen yüzbinlerce işçi yetkilerin gecikmesi nedeniyle uzun süredir tedirgin edilmiştir.

Öte yandan sendikaların sözleşmelerde taraf olarak yer almasının gecikmesi keyfî işten çıkarmaları da tahrik etmektedir.

Bütün ekonomik olumsuzlukların ve sınırlı sendikal hakların yeterli güvenceler sağlayamamasının yanı sıra zaten dev bir sorun olan işsizliğe daha da korkunç boyutlar ekleyecek olan bu potansiyel tehlike karşısında, tabela ayrımı olmaksızın bütün sendikaların tek ses olması, geciktirilmemesi gereken bir zorunluluktur. Aksi halde yakında ortaya çıkabilecek bu tablo derin sosyal rahatsızlıkları barındıracak boyutlarda olacaktır.

Saygılarımla

M. Cevdet Selvi
Petrol-İş Genel Başkanı

08 Mayıs 1984

KAUÇUK-İŞ SENDİKASI PETROL-İŞ'E İLTİHAK KARARI ALDI

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Son yapılan yasa ve yönetmelik değişikliklerinden sonra lastik sektörünün de petrol ve kimya ile birleştirilmesi sonucu bu işkollarındaki Türk-İş üyesi iki sendika, Petrol-İş ve Kauçuk-İş sendikaları, birleşme çalışmaları için görüşmelere başlamıştı.

Nihayet geçtiğimiz hafta Türk-İş Genel Teşkilatlanma Sekreteri Sayın Orhan Balaban'ın gözetiminde yapılan son bir toplantıyla birleşme konusunu sonuca bağlayan bir protokol taraflarca kabul edilmiştir.

İmzalanan protokole göre Kauçuk-İş 29 Mayıs 1984 tarihinde genel kurulunu toplayarak Petrol-İş'e katılma kararı alacaktır.

Bu katılmanın hem işkolumuza yeni katılan lastik işçilerinin sendikal haklarının daha iyi korunmasına ve hem de sendikamız Petrol-İş'in daha güçlenmesine katkısı olacağına inanıyoruz.

Saygılarımla

M. Cevdet Selvi
Petrol-İş Genel Başkanı

04 Haziran 1984

BEREC İŞVERENİ ÜÇÜ SENDİKA TEMSİLCİSİ 90 İŞÇİYİ İŞTEN ATTI

Basın ve yayının değerli temsilcileri

İstanbul Gaziosmanpaşa'da kurulu bulunan BEREC ve KİVİ gibi, ülkemizde en çok satış olanağı bulunan pilleri üreten PİL ve BATARYA SAN. T.A.Ş. işvereni, işçi haklarını tanımamakta, yasaları demagojik yorumlarla ihlal etmekte, sendikal hak ve özgürlükleri istismar etmeyi usul haline getirmiş bulunmaktadır.

Sendikal hakların askıya alındığı olağandışı dönemi, çağ dışı tutum ve davranışlarını sergilemek için fırsat bilen bu işveren bu gün de aynı tutumunu sürdürmekte, işçilerin ücret, ikramiye ve diğer haklarını gününde ödememekte, işyerinde sendikamız temsilcilerini ve tümüyle sendikayı muhatap kabul etmemekte, yasalar ve toplu iş sözleşmesi yokmuşçasına, işçi üzerinde gittikçe artan baskılar uygulamaktadır.

Tam 90 üyemizin iş akdini fesheden işveren, son olarak sırf sendikal gücü kırmak, istismar ve baskılarını artırarak sürdürebilmek amacıyla, üçü sendikamız temsilcisi olmak üzere altı üyemizi daha işten çıkarmıştır. Aylar önce yetkili mercilere sağlıksız bilgi vererek haksız yere aldığı tensikat iznini, tensikat gereği olmadığı için topluca kullanmamış sendikal çalışmalarda etkin gördüğü işçilerin iş akitlerini peyderpey feshetme yoluna gitmiştir. Son fesihlere de bu izni gerekçe yapmaktan çekinmemiş, yasaları olduğu kadar sayın sıkıyönetim komutanlığının işçi çıkarma yasağını da bilerek ve kasten ihlal etmiştir.

Sendikamız, işverenin bu çağdışı tutumunu aylar öncesinden yetkili mercilere bildirmiş, ancak bugüne kadar hiçbir sonuç alamamıştır. Bu durum, işverene yasa dışı davranışlarında daha çok cesaret ve güven vermiş, işyerini huzursuz

kitlelerin doldurduğu bir istismar ortamına dönüştürmüştür.

Demokrasiye geçiş aşamasında, ibret verici bir olumsuz örnek olarak ortaya çıkan bu işveren tutumu, demokrasiye ve oluşturulmak istenen, karşılıklı haklara saygı esasına dayalı iş barış istemlerine de aykırıdır ve gelecek için tehlikeli bir gelişimin başlangıcıdır.

İşverenin asıl amacı, 1 Haziran 1984 günü sona eren toplu iş sözleşmesinin yenilenme aşamasında işçiye ve sendikaya gözdağı vermek, çağ dışı istismar olanaklarını sürdürmektir.

Bu çağ dışı istismarı önlemek için yasal sınırlar içinde uğraşını sürdüren sendikamız, durumu Sıkıyönetim Komutanlığına ve Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne de bildirmiştir.

Saygılarımızla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
M. Cevdet Selvi

BAKIN NE DİYOR ADAM;
"YÜKSEK ÜCRET İŞSİZLİĞİ ARTTIRIR"- MIŞ
İŞSİZLİĞİ NEDEN ARTTIRIYOR YÜKSEK ÜCRET?
NEDEN OLACAK?
ÇÜNKÜ
YÜKSEK ÜCRETLE ÇALIŞMAYI HİÇKİMSE İSTEMEZ DE ONDAN
KİMSE ÇALIŞMAYINCA DA HERKES İŞSİZ KALIR
TAN

GENEL MERKEZ **PETROL-İŞ**

TÜRKİYE PETROL - KİMYA - LÂSTİK İŞÇİLERİ SENDİKASI

Yıldız Posta Cad. Evren Sitesi D. Blok Gayrettepe İSTANBUL Tel : 167 46 86 - 87-88-89

BİLDİRİ, HABER BÜLTENİ

20 TEMMUZ 1984

PETROL-İŞ'İN
PETROL KİMYA VE LASTİK İŞKOLUNDA
YETKİLİ TEK SENDİKA OLDUĞU
İKİNCİ İŞKOLLARI İSTATİSTİĞİ
İLE BİR KEZ DAHA KANITLANDI

Petrol-İş, 34 yıllık onurlu geçmişi ile demokrasinin ve işçi haklarının gerçekçi ve kararlı bir savunucusu olmuştur.

Dün Petrol ve Kimya İşkollarının en güçlü Sendikası iken, bugün Petrol, Kimya ve Lastik işkolunun yetkili tek sendikası olması Sendikamızın bu özelliğinden dolayıdır.

T.C.
Resmî Gazete
Kuruluş Tarihi : (7 Teşrinievvel 1336) - 7 Ekim 1920

Yönetim ve Yazı İşleri İçin Başbakanlık Neşriyat Dairesi Müdürlüğüne bakınız	17 Temmuz 1984 SALI	Sayı : 18461

...TME VE İDARE BÖLÜMÜ

: 1984 — Sayı : 18461

			TÜRK MADEN-İŞ Türkiye Maden İşçileri Sendikası	004	48603	42.86
			GENEL MADEN-İŞ Türkiye Genel Maden İşçileri Sendikası	014	54560	47.91
03	Petrol, Kimya ve Lastik	126364	KİMYA-İŞ Türkiye Kimya Sanayii İşçileri Sendikası	025	731	0.57
			PETROL-İŞ Türkiye Petrol, Kimya ve Lastik İşçileri Sendikası	040	60591	47.92
			LASPETKİM-İŞ Lastik, Petrol ve Kimya İşçileri Sendikası	043	6003	4.75
			TERMO PLASTİK-İŞ Plastik Eşya ve Yer Döşemesi Yapımı İşçileri Sendikası	108	119	0.09
			ÇAĞDAŞ PETROL KİMYA LASTİK-İŞ Petrol ve Petrolden Mamul Kimya, Lastik, Plastik, Bakalit, Kauçuk ve Bunlardan Mamül Eşya Sanayii İşçileri Sendikası	148	336	0.26
	Gıda Sanayi	240282	ÖZ GIDA-İŞ Öz Tütün Müskirat ve Gıda			

20 Temmuz 1984

PETROL-İŞ'İN PETROL KİMYA VE LASTİK İŞKOLUNDA YETKİLİ TEK SENDİKA OLDUĞU İKİNCİ İŞKOLLARI İSTATİSTİĞİ İLE BİR KEZ DAHA KANITLANDI

Petrol-İş, 34 yıllık onurlu geçmişi ile demokrasinin ve işçi haklarının gerçekçi ve kararlı bir savunucusu olmuştur.

Dün petrol ve kimya işkollarının en güçlü sendikası iken, bugün petrol, kimya ve lastik işkolunun yetkili tek sendikası olması, sendikamızın bu özelliğinden dolayıdır.

Bilindiği gibi 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası bir sendikanın toplu iş sözleşmesi yapabilmesi için o sendikanın işkolunda çalışan işçilerin en az yüzde 10'unu ve işyerindeki işçilerin de yarıdan fazlasını üye yapmış olmasını şart koşmaktadır.

Toplam işçi sayısının 126.364 olduğu petrol, kimya ve lastik işkolunda üye sayısı şimdiden 60.000'i aşan sendikamız sürekli üye katılımlarıyla her geçen gün gücüne güç katmaktadır.

İşkolumuzda Türk-İş üyesi diğer bir sendika, Kauçuk-İş de tüzel kişiliğini feshetmiş ve sendikamıza katılmıştır.

İşkolumuzda yetki için müracaat eden diğer dört sendikanın değil tek tek, birleşmeleri halinde bile barajı aşıp toplu pazarlık hakkını elde etmeleri mümkün değildir.

Bunların kendince en iddialısı olan ve üyelerini "barajı ikinci işkolları istatistiğinde aşacağız" diye oyalayan bağımsız Laspetkim-İş Sendikası nedense barajı aşmanın yolunu Hak-İş Konfederasyonu'na katılmakta görmüştür.

Adını Özlaspetkim-İş olarak değiştiren bu sendikanın umduğunun aksine işçi-

ler toplu olarak istifaya ve sendikamıza katılmaya hız vermişlerdir.

Petrol-İş, hiçbir zaman kendi işkolunda bulunan sendikaları rakip olarak görmemiştir.

Amacımız, toplu pazarlık yetkisini hiçbir zaman alamayacak bir takım sendikaların işçileri oyalamalarına bir an evvel son verip işkolumuzdaki tüm işçileri sendikamızın çatısı altında toplamaktır.

Amaç, sendikal hak ve özgürlüklerin zaten sınırlı olduğu bu güç dönemde işverenlerin karşısına alabildiğince güçlü çıkmak ise bunun başkaca yolu yoktur.

Saygılarımla

M. Cevdet Selvi
Petrol-İş Genel Başkanı

23 Temmuz 1984

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Kıdem tazminatları için düşünülen yeni FON düzenlemesi, kazanılmış hakların geri alınmasının yanı sıra, işçileri en önemli çalışma ve yaşam güvencesinden yoksun kılacak niteliktedir. Bu tazminatların, yalnızca ek ücret ödemesi ya da emeklilik ikramiyesi olmanın ötesinde, başlıca iki toplumsal işlevi vardır.

Bu işlevlerin birincisi; İş Yasası'nın işverenlere en geniş ölçüde tanıdığı ihbarlı fesihleri, parasal ödeme zorunluluğu nedeniyle, caydırıcı bir fonksiyon göstermesidir. FON'un oluşumu ile bu işlev yitirilecek, bugün bile gittikçe artma eğilimi gösteren işten çıkarmalar, daha da yaygınlaşabilecektir.

Özellikle yoğun toplu pazarlıkların başladığı günümüzde, imzalanacak sözleşmelerin parasal yüklerinden kurtulmayı düşünen işverenleri, yüksek ücretlileri işten çıkarıp asgari ücretle yeni işçi almaya özendirebilecektir.

Tazminatların ikinci işlevi; bir çeşit işsizlik sigortası olmalarıdır. Yeni yatırımların yapılamadığı, iş alanlarının açılamadığı ve işsizliğin umut kırıcı boyutlara ulaştığı ülkemizde, işten çıkarılan bir işçi, uzun süreleri kapsayan yeni iş arama döneminde, kendisinin ve ailesinin yaşamını bu tazminatlarla sürdürmeye çalışmaktadır. Şimdi bu olanaktan da yoksun kalacak, işini yitiren bir işçi, eşi ve çocukları ile yokluğa, açlığa terk edilecek, toplum huzurunu ve demokratik yapıyı etkileyebilecek toplumsal yaralar oluşacaktır.

FON tasarısı ile saptanan asıl amacın, yatırımcılara yeni finansman kaynağı oluşturmak olduğu anlaşılmaktadır. Bunun için, işçiden serbestçe işten çıkarılma ve açlığa terk edilme özverisi istenmektedir.

Tazminatların emeklilik ikramiyesine dönüştürülmesi ile emekliliğin yalnızca yaş haddine bağlanmak istenmesi, birbirini tamamlayan aynı amaca yönelik girişimlerdir. Böylece işçilerin FON'da biriken paralarından yararlanma süresi

daha da uzatılmak, girişimcilerin kredi kapasitesi daha da artırılmak amaçlanmaktadır.

Diğer taraftan, SSK'ya 73 milyar borcu bulunan işverenlerin FON'a yatıracakları prim ödemelerinde de titiz davranmayacaklarını düşünmek hiç de kötümserlik olmayacaktır. Böylece, bu FON'un gelecekte, emekli olan işçilere bile ödeme yapmakta güçlük çeker duruma gelebilmesi çok olasıdır. Bu nedenle, iflas eden işyerlerinde çalışan işçilerin tazminatlarını güvence altına alma gerekçesi de pek güçlü görülmemektedir.

İşçilerle ilgili çok önemli sorunlar ortada dururken, yasaların serbest toplu pazarlığa ve grevin etkinliğine engel olucu hükümleri üzerinde hiç durulmazken, işçi aleyhine oluşumları öngören yasalara öncelik tanınması, bizce asıl üzerinde durulması gereken konudur. Son zamanlarda işçilerle ilgili ve kazanılmış hakları geri götürücü tüm yasal değişikliklerin, işverenlerin yıllardan beri gündemlerinde bulunan işçi aleyhine konular olması da gelecek için umut ve güvenleri kıran kuşku yaratıcı gelişmelerdir.

İş Yasası'nda, ihbarlı fesihler haklı ve objektif kıstaslara bağlanmadıkça, yeterli ve gerçekçi işsizlik sigortası oluşturulmadıkça, FON tasarısının yasalaşması, ekonomik bunalım içindeki işçilerin parasal haklarını geciktirmenin ötesinde, işsizlik, açlık ve yokluk habercisi gibidir.

Saygılarımla

M. Cevdet Selvi
Petrol-İş Genel Başkanı

08 Ağustos 1984

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Ülkemizde süregelen ekonomik uygulamanın sonucu olarak bir kısım bankalar yaşamlarını sürdürme olanağını bulamamış ve kapanma olgusu ile karşı karşıya kalmışlardır. Bunlar için kurtarma operasyonuna girişilmiş ve Ziraat Bankası bu görevi üstlenmiştir. Böylece içlerinde İstanbul Bankası'nın da bulunduğu bir kısım bankalar bu en güçlü ve köklü devlet bankasına devredilmiştir.

İstanbul Bakırköy'de kurulu PE-RE-JA İLERİ KİMYA SANAYİİ A.Ş.'nin en büyük ortaklık payı da böylece Ziraat Bankası'na devredilmiş olmaktadır.

İŞÇİLER AÇIKTA KALDI

Ancak, Şubat 1984 ayında yapılan devir işleminden itibaren, söz konusu işyerinde üretim durdurulmuş bulunmakta, sendikamız üyesi 110 işçi, her gün işe gelmekte, fakat hiçbir ücret ve sosyal haklarını alamamaktadır. Zor yaşam koşulları altında bunalan üyelerimiz, fabrikaya sahip çıkan bulunmadığı için geleceklerinden de kuşkuludurlar. Satın alma gücünü büyük ölçüde yitiren yetersiz ücretlerini tam olarak ve zamanında alamamanın yanı sıra, her an işsiz kalma korkusunun dayanılmaz ızdırabını yaşamaktadırlar.

SENDİKA VE İŞÇİLER MUHATAP BULAMIYOR

Sendikamız, sorunları görüşecek yetkili bir işveren bulamamakta, işyeri müdürlerinin çaresiz ve yetkisiz sıkıntıları ile karşı karşıya kalmakta, Ziraat Bankası bu yoldaki başvurularımızı yanıtsız bırakmaktadır.

Ülkemizde belirli ve güçlü bir pazarı bulunan bu işletmede, makinalar çürümeye terk edilmiş, ulusal servet yok olmaya bırakılmış, işçiler yokluk ve kuşku

dolu bir yaşamın içine itilmişlerdir.

Petrol-İş, üretime en çok gereksinme bulunan bir dönemde, işletmesi kurulu, pazarı hazır bir üretim olanağının âtıl bırakılmasının anlamını ve gerekçesini anlayamamakta, soruna eğilecek yetkili bir makam ve muhatap tespitini ısrarla istemekte, hükümeti ve ilgili bakanlığı konuya eğilmeye davet etmektedir.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Sekreter

İŞÇİ ATMAK...
ATMAK OLMAZ!
İŞÇİ KOVMAK...
KOVMAK İYİ DEĞİL!
İŞÇİ ÇIKARMAK...
..... İŞÇİ ÇIKARILABİLİR!
TAN

21 Eylül 1984

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Her gün artan ve çözüme kavuşturulmayan işçi sorunları "Türk-İş'in olağanüstü genel kurula gitmesi", "Türk-İş yönetiminin değiştirilmesi" gibi çeşitli önerilerin gündeme gelmesine yol açmaktadır.

Bu önerilerin çözüm olup olmayacakları bir yana, işçilerin ciddi bir bunalım içine girmiş oldukları inkâr edilemeyecek bir gerçektir

- Toplu sözleşme görüşmelerinin hızla çıkmaza girmeleri
- Yasallıkları tartışmalı yetki kararları
- Kıdem tazminatı fonu tasarıları (emeklilik yaşının yükseltilmesi isteği)
- TİSK ilkeleri
- Koordinasyon Kurulu ilkeleri
- "Tarafsız" aracılar listesi
- YHK'nın eksilmeyen baskısı

Yalnızca birkaç satırbaşı ile belirlemeye çalışılan bu konular, işsizlik ve pahalılıktan zaten bunalmış işçilere ardı arkası kesilmeyen darbeler vurmakta, işçiye ve sendikasına sağlıklı düşünme fırsatı bile vermeyen bir karmaşa ortamı yaratmaktadır.

Bu belirsizlik ve toz duman arasında sürdürülen çalışmaların sağlıklı bir sonuç vermeyeceği, uzun vadede kimseye yarar sağlamayacağı artık anlaşılmalıdır.

ŞU ANDA SÜRDÜRÜLEN TÜM SÖZLEŞMELERDE TAKTİKLER TÜMÜYLE YANLIŞ OLUP ÜLKE GERÇEKLERİYLE BAĞDAŞMAMAKTADIR

Ülkemizde bütün zorlamalara karşın resmi makamlar son 12 aylık enflasyon oranını %56,9 olarak açıklarken, yıllardır sözleşmeleri YHK tarafından enflasyonun çok altında zamlarla bağıtlanan ve borç yiyen işçilerin sözleşmelerinin %30'lu ücret zamlarıyla bitirilmek istenmesini mantıkla bağdaştırmak olanaksızdır.

Dört-beş yıldır çok gerilere giden işçi ücretleri, ileriye dönük hayat pahalılığı, (açıklanan enflasyon oranlarının doğruluk derecesi ve işçinin bu oranla gerçekte karşılaştığı oran pazarlığa açık olmak üzere) göz önüne alındığı zaman pazarlığın en alt rakamının en azından NET %57 olması gerekmektedir.

Yoksa gerçekler göz ardı edilip enflasyonun yarı rakamından pazarlık başlatılırsa bu işçilere "siz geçmişteki kayıplarınızı unutun, gelecekteki kayıplara hazırlanın" demekten başka anlam taşımaz ve pazarlık "ne kadar az hak alınacak" pazarlığına döner.

Oysa sendikaların görevleri işçiye kemer sıktırmak değil onların yaşam seviyelerini olabildiğince yükseltmektir.

Özgür toplu pazarlık felsefesine tamamen zıt bu dayatmalar ülke çapında değerlendirilmeli, Türk-İş bu konuyu aydınlığa kavuşturulmalıdır.

TÜRK-İŞ SORUMLULUĞUNUN GEREKLERİNİ YERİNE GETİRMELİDİR

İşçi sağlığı ve meslek hastalıklarının önemsenmediği, yaş ortalamasının 58-60 olduğu, işsizliğin korkunç boyutlara ulaştığı, SSK alacaklarının 80 milyara vardığı ülkemizde emeklilik yaşının 55'e çıkarılmak istenmesinin mantığı daha sağlıklı değerlendirilmelidir.

Tüm konularda ülke çapında ve gerçekçi bir biçimde genel çözümler sağlayıcı ilkeler saptanmalıdır.

Olayların kaynağına inilmeli, ülkenin ekonomik ve sosyal yönden geleceği dikkatle düşünülerek yanılgılara düşülmemesi de sağlanmalıdır.

İşte bu sorumluluk ülkenin en büyük işçi kuruluşu olan Türk-İş'e düşmek-

tedir. Gerçekçi ve samimi ilkelerin hayata geçirilmesi Türk-İş yönetiminin en önemli görevlerindendir.

YÖNETİM DEĞİŞİKLİĞİ, OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL ÇÖZÜM DEĞİLDİR

Başarı şansı ise inanca bağlıdır. Gerçekçi mücadele ister, ekip çalışması gerektirir.

İşte bu noktada Türk-İş yönetiminin durumu tartışılabilir. Bu ilkelerin savunulması ve gerçekleştirilmesinde kendilerinin engel teşkil eden durumları varsa, kendi aralarında anlaşamadıkları belirlenirse, elbette samimiyetle ve birlik içerisinde ona da çözüm aranmalıdır. Çünkü amaç işçilerin sorunlarına çözüm getirmektir. Burada hiçbir art niyet aranamaz, kızılamaz, küsülemez. Aksi takdirde sorunların kaynağına inilemez, olaylar objektif bir biçimde değerlendirilemez.

Sorun kişisel suçlamalardan ve duygusal yaklaşımlardan uzak, ülke yararına tüm çalışanların ve temsil ettiğimiz işçilerin yararına demokrasinin geliştirilmesi, ekonomik ve sosyal rahatsızlıkların asgariye indirilmesi, üretimin artması ve iş huzurunun sağlanması açısından ele alınmalıdır.

İlkeler somut bir şekilde saptanmadıkça yönetim değişikliği de, olağanüstü genel kurul da, istifalar da istenilen sonucu sağlayamaz.

Türk-İş'in yönetim, denetim, disiplin kurulları ve tüm bölge temsilcilerinin de katılacağı başkanlar kurulunda bu samimi duyguların egemen olmasını dilemekteyiz.

Saygılarımla

M. Cevdet Selvi
Petrol-İş Genel Başkanı

01 Ekim 1984

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Sakarya'da kurulu UNIROYAL ENDÜSTRİ TÜRK A.Ş. LASTİK FABRİKASI'nda çalışan üyelerimiz adına sürdürülen toplu iş sözleşmesi müzakereleri sonuçlanarak sözleşme imzalanmıştır.

1.000 işçinin çalıştığı işyerini kapsayan toplu iş sözleşmesi 1 Ocak 1984 tarihinden geçerli olarak iki yıl sürelidir:

- 1. yıl aylıklara ortalama 30.000 TL ücret zammı
- 2. yıl aylıklara ortalama 27.000 TL ücret zammı

Ayrıca her ay gün sayısına iki yevmiye ilave edilecek ve hesap edilecektir (örnek: Ocak 31+2=33/Şubat 29+2=31 şeklinde.)

Ücret zamları saat ücreti olarak 1. yıl saatte 120 TL+3.000 TL'nin saat ücretine düşen miktarı. İkinci yıl saatte 118 TL zam yapılacaktır.

Sosyal yardımlar:

- Yılda dört maaş tutarında ikramiye
- Yakacak yardımı: Yılda 60.000 TL
- Yıllık izin harçlığı: Yılda 25.000 TL
- Bayram harçlığı: Yılda 35.000 TL
- Gıda yardımı: Yılda 20.000 TL
- Vardiya zammı: Saatte 20 TL
- Kirletici işler tazminatı: Saatte 5 ile 12 TL arasında uygulanacak
- Çocuk zammı: Ayda 1.025 TL net
- Aile zammı: Ayda 1.025 TL net
- Evlenme yardımı: 25.000 TL

- Doğum yardımı: 12.500 TL
- Tahsil yardımı:
  - İlkokul 6.000 TL
  - Orta ve lise 8.000 TL
  - Yüksekokul 12.000 TL
- Ayakkabı parası: Yılda 8.000 TL
- Defin yardımı: 45.000 TL ile 15.000 TL
- Fazla çalışma ücreti: Gündüz çalışmaları için %75; gece çalışmaları için %100
- Yıllık izin süresi: Bütün çalışanlara kıdeme bakılmaksızın 25 işgünü
- Yakınlarının ölümü halinde: Dört gün
- Kendi veya eş doğumunda: Dört gün
- Evlenme halinde: Dokuz gün
- Sünnet olacak çocuğu için: İki gün
- Evlenen çocuğu için: İki gün

Diğer sosyal haklarda çeşitli oranlarda artış sağlanmış idari maddelerde yeni düzenlemeler yapılmıştır. Yeni sözleşme ile getirilen haklar 1 Ocak 1984 tarihinden itibaren hesaplanarak farkları ödenecektir.

UNIROYAL sözleşmesi ülkemizde bağıtlanan sözleşmelerin en üst düzeyde haklar sağlananı olmasına rağmen öğünmemiz mümkün değildir.

Temel tüketim maddelerine, ardı arkası kesilmeyen büyük çaplı zamların, sağlanan ücret zamlarını en kısa sürede anlamsız hale getireceği kuşkusunu taşımaktayız.

Önemli olan sadece alınan ücret zamları ve diğer haklar değil, ülkemizin genel, ekonomik ve sosyal durumunun sağlıklı bir yola girmesidir.

Saygılarımla

M. Cevdet Selvi
Petrol-İş Genel Başkanı

24 Ekim 1984

TEMSA TEMİZLİK MADDELERİ SAN. VE TİC. A.Ş.MARMARA KOZMETİK SAN. A.Ş. VE İBRAHİM ETEM İLAÇ FABRİKASI T.A.Ş. İŞYERLERİNDE TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİ İMZALANDI

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Üç fabrikada yaklaşık 1.200 işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmeleriyle idari hükümler düzenlendi ve yeni ekonomik haklar alındı.

İ.E. İLAÇ FABRİKASI işyerinde yaklaşık 400 işçi çalışmaktadır.

Toplu sözleşmenin yürürlük tarihi 1 Ocak 1984'ten geçerli olmak üzere iki yıl sürelidir:

- Yakacak yardımı: Yılda 40.000 TL
- Giyim yardımı: Yılda 15.000 TL
- İzin harçlığı: Yılda 25.000 TL
- Gıda yardımı: Ayda 3.000 TL
- İkramiye: Yılda dört maaş
- Ücret zammı:
  - 1. yıl aylık ücretlere 28.000 TL zam
  - 2. yıl aylık ücretlere 25.500 TL zam

Gebze'de kurulu TEMSA TEMİZLİK MADDELERİ SANAYİİ VE TİCARET A.Ş.'de 530 işçi çalışmaktadır. İstanbul'da kurulu MARMARA KOZMETİK SANAYİİ işyerinde de 120 işçi çalışmakta ve toplu sözleşmeleri aynı koşullarda bağlanmıştır.

- Yakacak yardımı: Yılda 50.000 TL
- İzin harçlığı: İzin süresince 60.000 TL
- Aynî yardım: 100.000 TL yılda

Diğer sosyal haklarda da %150-200 oranında artışlar sağlanmıştır. 1 Şubat 1984 yürürlük tarihi olan sözleşme iki yıl sürelidir. Yılda dört maaş ikramiye, ücret zammı; 1. yıl aylıklara 31.500 TL, 2. yıl aylıklara 21.000 TL ücret zammı yapılmıştır.

Yapılan her üç sözleşmenin de 1. yılları bitmek üzere olup, geriye doğru birikmiş farklar işçiye ödenecektir.

Sözleşmeler günümüzün en üst düzeyde haklar getirmesine rağmen hızla devam eden fiyat artışları karşısında kısa sürede anlamını yitirecektir.

Bu nedenle çözüm sadece sözleşmede değil, ülkenin ekonomik durumunun yanlışlıklarından kurtulmasındadır.

Saygılarımla

M. Cevdet Selvi
Petrol-İş Genel Başkanı

26 Ekim 1984

KİT'LERDE İLK GREV İGSAŞ'DA

Petrol-İş Başkanlar Kurulu toplandı

İki gün sürecek olan toplantıyı açan Genel Başkan Cevdet Selvi özetle şunları söyledi:

"Başkanlar kurulu toplantımızı Türkiye'de çalışanların sorunlarının had safhaya geldiği bir ortamda yapıyoruz. İki gün süreyle yapacağımız çalışmalarımızda sorunları tartışıp, çözüm aramada ve karar vermede bize her zamankinden daha önemli görevler düştüğü açıktır.

İşçiler, memurlar ve tüm dar gelirliler olarak sıkıntılı günler yaşıyoruz. Gün günden kötüleşmektedir. Hayat pahalılığı ve artan işsizlik olarak anladığımız enflasyonun bu yıl %50'yi geçeceği belirtilmektedir. Son aylarda toplu fiyat artışları ile sık sık karşılaşıyoruz. Böylesi fiyat artışları ve ağırlaşan yaşam koşulları karşısında biz sendikalar; üyelerimizin sosyal ve ekonomik çıkarlarını koruma ve geliştirmeyi kendimize temel demokratik hak ve görev olarak aldık.

Yeniden başlayan sözleşme dönemine, bu temel anlayış çerçevesi içinde ve YHK dayatmalarıyla üyelerimizden alınan hakları tekrar elde edebilmek amacıyla girdik.

Ayrıca dört yıldır kesintiye uğrayan toplu pazarlıkların yeniden başlaması, üyelerimizin içine düştükleri bunalımdan kurtuluşun tek umudu olmaktadır.

Yeni yasal düzenlemelerle genişletilen grev yasakları, grev ertelemeleri ve grev uygulamalarında öngörülen kısıtlayıcı hükümler, toplu pazarlık güç dengesini işveren lehine bozmuştur.

Parlamentolar, içerik ve biçim açısından demokratik özünü yitiren yasaları

değiştirmek için vardırlar. Bu anlayış içinde işverenler lehine dengesi bozulan çalışma yasalarının düzeltilmesi bugün parlamentonun görevi içindedir.

Öte yandan toplu pazarlıklarda; Kamu Toplu İş Sözleşmeleri Koordinasyon Kurulu ilke kararları ile kabul edilmesi olanaksız sözleşme önerileri sistemli bir biçimde ileri sürülmektedir. Bu durumda sendikalara toplu pazarlık masalarında ilke kararlarını kabul edip etmemekten öte hiçbir işlev bırakılmamaktadır.

Geçtiğimiz yılların şirketler için altın bir devir olduğu basında açıklanmış ve enflasyon oranının %50'yi geçeceği artık kesinlik kazanmışken ücret artışı taleplerimize ancak %30 gibi gülünç oranlar ileri sürülmesi, işçiyi bile bile açlığa ve yokluğa itmek anlamındadır.

Özellikle resmi bir tavır alan Koordinasyon Kurulu'nun ilke olarak %30'dan fazla brüt ücret zammı bile vermemesi karşısında bizden o sözleşmeleri imzalamamız beklenemez.

Yetki işlemlerinin bakanlıkça zamanında yerine getirilmemesi nedeniyle, sözleşmeler zaten 9-10 ay gecikme ile başlamıştır. Fırlayan fiyatlar karşısında sözleşmelerin böylesine uzun süreli gecikmesi işçilerin geçimini bir kat daha zorlaştırmıştır.

Yine sözleşmelerde karşılaşılan diğer bir olumsuzluk da verilen 3.000 liralık avansın geri alınmaya çalışılmasıdır.

Toplu pazarlık görüşmelerimizde karşılaştığımız tüm bu olumsuz tavırlar karşısında ne denli engeller çıkarılırsa çıkarılsın zorunlu kalındığında grev kararı almaktan başka çıkış yolumuz yoktur. Aksi halde insan onuruna yaraşmayan, üyelerimizi açlığa sürükleyecek, sosyal haklarını çiğnetecek toplu sözleşme maddelerini kabul etmemiz beklenemez.

Bu durum ilk olumsuz sonucu vermiştir. İşverenin, Kamu Toplu İş Sözleşmeleri Koordinasyon Kurulu'nun ilke kararlarında ısrarla durması ve başkaca hiçbir pazarlığa yanaşmaması üzerine; Kocaeli'de kurulu bir kamu iktisadi teşebbüsü olan ve 720 işçinin çalıştığı İGSAŞ'ta bugün grev kararı almış bulunuyoruz. Bu iş yerinde alınacak sonuçlar bir bakıma ülkemizde demokrasinin işçiler için de, sendikalar için de var olabildiğinin göstergelerinden biri olacaktır. Sendikamız, yasal olanaklar içinde İGSAŞ işçisinin

ekonomik -sosyal hak ve çıkarlarını sonuna kadar savunacaktır.

Sendikamız yüzlerce sözleşme yapma durumunda olup, bugüne kadar yalnız 15 işyerinde sözleşme bağıtlayabilmiştir. İşkolumuzdaki KİT'lerle ilgili toplu sözleşmeler, 1985 yılında yoğunlaşacaktır.

Ayrıca işkolumuz dışındakilerle birlikte yaklaşık 650.000 KİT işçisi umutla yeni toplu sözleşmeleri beklemektedirler.

Ancak ne var ki yaşanan örnekler ve karşımızda izlenen toplu sözleşme politikası hiç de ümit verici görülmemektedir.

Bütün bunlar gelir bölüşümündeki dengesizliği artırmakta, huzurlu ve verimli üretim ortamının yaratılmasına olanak vermemektedir.

Çalışanların insan onuruna yaraşır bir yaşama kavuşturulması için, ödünsüz savunucusu olduğumuz özgürlükçü demokrasinin kalıcılığı ve sürekliliği için, toplu pazarlık politikası değiştirilmeli ve bir an önce bağlayıcı ilke kararlarından vaz geçilmelidir. Kamu Koordinasyon Kurulu dağıtılmalı, TİSK ve Yüksek Hakem Kurulu, işçinin satın alma gücünü azaltmayı amaçlayan ilkelerini terk etmelidir."

M. Cevdet Selvi
Genel Başkan

27 Ocak 1985

İŞKOLLARI İSTATİSTİĞİ TAM BİR TUTARSIZLIK ÖRNEĞİDİR

Basın ve yayının değerli temsilcileri

2821 ve 2822 sayılı Yasa'lar uyarınca, işkollarında çalışan toplam işçi sayıları ile sendikaların üyelerini gösterir istatistiklerin üçüncüsü, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 17. 01. 1985 tarihli *Resmi Gazete*'de yayınlanarak yürürlüğe konulmuştur. Öncekilerin olduğu gibi bu istatistiğin de geçerli ve sağlıklı belgelere dayanmadığı ve gerçekçi rakamları yansıtmadığı görülmüştür.

Örneğin; (3) sayılı petrol, kimya ve lastik işkolundaki toplam işçi sayısı Şubat 1984 istatistiğinde 112.774 olarak belirlenmiş, Temmuz 1984 istatistiğinde ise aradaki artışlar nedeniyle 126.364 olarak gösterilmiştir. Son istatistikte, bu sayının daha da artması olağan olarak beklenirken, büyük bir azalışla 100.328'e düşürüldüğü gözlenmiştir.

Bu durum, işkolunda %20'nin üzerinde ve yaklaşık 26.000 işçinin işini yitirdiği ya da yeni işe girenlere karşın bu sayıda bir azalışın olduğu anlamına gelmektedir.

Yaptığımız araştırmalar son altı ayda üye olanlar hariç, sendikamız üyesi 60.000 işçi sayısında bir azalma olmadığını göstermektedir. Eğer bakanlık istatistikleri doğru ise son altı ayda sendikamız üyesi olmayan 66.000 işçinin her ikisinden biri işini yitirmiş demektir.

İSTATİSTİKLER GEÇERLİ BELGELER YERİNE
TAKDİRLERE DAYANMAKTADIR

Oysa sendikamızın araştırma ve saptamalarına göre, son altı aylık dönemde işkolu işçi sayısının azalmadığı, aksine bizzat bakanlık kayıtlarına göre yaklaşık 22.000 arttığı saptanmıştır.

Bu durumda toplam işçi sayısının da 148.000 dolayında olması gerekmektedir. Kaldı ki araştırmalarımız bu sayının bile gerçekleri yansıtmaktan uzak olduğunu göstermektedir. Çünkü yasalara göre işkolu kapsamına giren eczane ve petrol servis istasyonlarının istatistik hesabına katılmadığı anlaşılmıştır.

Böylece en az 170.000 dolayında olması gereken rakamın, önceki istatistiğe kıyasla 26.000 azaltılarak 100.328 olarak yayınlanması, bakanlık tasarrufunun ne denli gerçeklerden uzak ve geçerli belgeler yerine takdirlere dayandığının kesin kanıtı olmuştur.

Bu durum şu sonuçları ortaya çıkarmaktadır:

a) Bakanlık, öncesi istatistiklerin doğru ve sağlıklı olduğu kanısında ise son istatistikte mutlaka değiştirilmesi gereken büyük bir maddi hata yapılmıştır.

b) Bakanlık, son istatistik rakamların doğruluğu iddiasında ise önceki istatistiklerin hatalı olduğunu bizzat kendi açıklaması ile kabul ve kanıtlamış olmaktadır.

REFERANDUMUN GÜNDEME GETİRİLMESİ KAÇINILMAZ OLMUŞTUR

Yeni yasalar yürürlüğe konulurken, önceki yasanın yetki kargaşasının ortadan kaldırılacağı, itiraza neden bırakmayacak en sağlıklı sistemin getirildiği öne sürülmüştür.

Uygulama, tam aksi sonuçlar vermekte, toplu sözleşme yetkilerinin kesin belgelerle ve işçi iradesi doğrultusunda belirlenmesi yerine, keyfi takdir ve eğilimlere göre yönlendirilebilmesi olanağı yaratıldığı görülmektedir.

Toplu pazarlık özgürlüğünü, daha yetki aşamasında sınırlayan bu uygulama, sendikal yasaların derhal değiştirilmesi gereğini bir kez daha vurgulamaktadır.

Sendikamız, yetki konusundaki gerçek çıkış yolunu, olayın ILO ilkeleri doğrultusunda tarafların özgür iradelerine bırakılmasında ve birden çok sendikanın söz konusu olduğu yerde referanduma başvurulmasında görmektedir.

Sağlık ve esenlik dileklerimizle sunarız.

Saygılarımla

M. Cevdet Selvi
Genel Başkan

İşten atılmalar sona ermiyor

Uniroyal'de 160 üyemiz daha işten atıldı

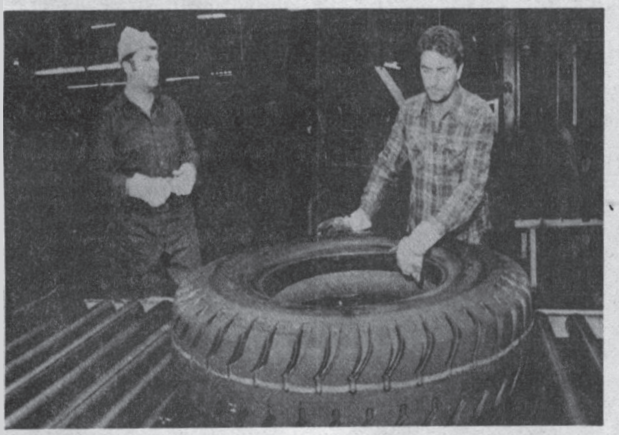

İşten atılmalar çalışanları da huzursuz ediyor.

Adapazarı'nda kurulu Uniroyal Lastik Fabrikasında çalışmakta olan 160 üyemizin iş akitleri topluca feshedildi. Böylece bu işyerinde yılbaşından bu yana işine son verilen işçi sayısı 262'yi buldu.

İşveren işçi atılmalarına gerekçe olarak "üretim fazlası", "piyasa daralması"nı gösterirken, işçi atılmalarının birçok işyerinde yaygın olarak sürdürüldüğü gözlendi. Son aylarda Kocaeli'nde kurulu Pirelli ve Good-Year lastik fabrikalarında atılan işçi sayısı her iki işyerinde de 100'ün üzerinde.

Öte yandan İstanbul'da kurulu Abbot işyerinden 150, Roche işyerinden 15 ve Mersin'de kurulu Plassa işyerinden 7 üyemiz de işten atılanlar arasında.

Sendikalar "taraf" olmanın verdiği hakları mutlaka kullanacaktır

Konu ile ilgili olarak Sendikamız tarafından yapılan açıklamada işçi atılmalarının yoğun olduğu işyerlerinde kalan işçilerin huzursuz ve tedirgin oldukları belirtilerek, Anayasa'da "çalışmak herkesin hakkı ve ödevidir" denildiği halde işten atılmalar karşısında işçilerin ellerininin kollarının yasalarla bağlandığı her türlü direnişin yasaklandığı vurgulanarak "Ülkemiz insanlarının aç olduklarını söyleyemediği, kapı önüne bırakılanların itiraz bile edemediği, işsizlerin dertlerini anlatamadığı bir ülke olmuştur. Sosyal bir huzursuzluk giderek yaygınlaşmaktadır" denildi.

İşçilerin işten atılmakla, ha etmedikleri bir cezaya çarptırılmış o dukları belirtilen açıklamada, işsi ler ordusunun giderek büyümekte o duğu kaydedilerek "iflas etmiş b ekonomik politikada israr edilir toplu işçi çıkarmalar ve fabrika k patmalar sürecektir" görüşüne y verildi.

"İşçilerin sabrı sınırsız değildir diye devam edilerek bu ülkenin s hipsiz olmadığı, sahiplerinden birini de şüphesiz ve mutlaka işçiler oldu ğu belirtilerek şöyle denildi:

Bugün anayasal bir hak olan ç lışma hakkı, toplu pazarlık hakk grev hakkı da dahil olmak üzere i çilerin bütün hakları kâğıt üzerin kalmaktadır. Yüzlerce, binlerce iş topluca işten atılmakta, işçiler sendikalar elleri kolları bağlı seyir olma durumunda kalmaktadırla Oysa ne işçiler ne de sendikalar s yirci değiller, bir "taraf"tırlar. So yal devlet ilkesi var oldukça da "t raf" olmanın verdiği hakları mutl ka kullanacaklardır.

KURBAN BAYRAMINIZI KUTLAR SAĞLIK VE ESENLİKLER DİLERİZ.

PETROL-İŞ
MERKEZ YÖNETİM
KURULU

03 Temmuz 1985

İŞTEN ATILMALAR TÜM HIZIYLA SÜRÜYOR UNIROYAL'DE 160 ÜYEMİZ İŞTEN ATILDI

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Adapazarı'nda kurulu UNIROYAL LASTİK FABRİKASI'nda çalışmakta olan 160 üyemizin iş akitleri topluca feshedildi. Böylece bu işyerinde yılbaşından bu yana işine son verilen işçi sayısı 262'yi buldu. Üretimi sürdürecek, kalan 750 işçi ise huzursuz ve tedirginlik içinde.

İŞVERENİN GEREKÇESİ

İşverenin gerekçesi çok basit ve iki kısa cümlede özetleniyor: "Piyasa daralması" ve "üretim fazlası". Başka bir gerekçe de gerekli değil zaten. Kapasite daraltılması, otomasyon gibi gerekçeler işverenlerin yüzlerce işçiyi bir anda kapı dışına koymalarına yetmekte ve artmaktadır.

TAZMİNATLAR BANKADA

UNIROYAL işvereni işten atılanların tazminatlarını bankaya yatırmış olup, işten atılanların bir listesini de sendikamıza vermiş bulunmaktadır. Yasalara göre işveren açısından başka bir sorun yoktur artık. Yalnızca altı ay, işyerine atılanların yerine işçi almayacak ve atılanların bir listesini de İş ve İşçi Bulma Kurumu'na bildirecektir.

DİĞER İŞYERLERİNDE DURUM

Toplu işçi çıkarmalar birçok işyerinde yaygın olarak sürdürülmektedir. Son birkaç ay içinde Kocaeli'nde kurulu PIRELLI ve GOOD-YEAR LASTİK fabrikalarında atılan işçi sayısı her iki işyerinde de 100'ün üzerindedir.

Öte yandan son günlerde İstanbul'da kurulu ABBOT işyerinden 150, ROCHE işyerinden 15 ve Mersin'de kurulu PLASSA işyerinden yedi üyemiz işten atılmıştır.

Diğer işkollarında da durum farklı değildir.

İŞÇİLER HUZURSUZ VE TEDİRGİN

Hükümetin ve işverenlerin üstün gayretleri ile kıdem tazminatına önemli sınırlamalar getirilmiştir. Böylece, bir nevi işsizlik sigortası olan kıdem tazminatları azgınlaşan hayat pahalılığı karşısında süratle eriyip yok olmaktadır.

İş bulabilme şansının yok denecek kadar azaldığı, asgari ücretin 16.000 lira olduğu ülkemizde bir 'sefalet ücreti'ne razı olmadan iş bulabilmek hemen hemen imkânsızdır.

Bu yüzden işinden atılan bir işçi tüm bu gerçekler karşısında daha başından yıkılmakta, umutsuzca iş aramaya başlamaktadır.

Atılmayan işçiler için de durum farklı değildir. "Acaba sıra kimde?", "ne zaman atılacağım?", "atılırsam ne yapacağım?" soruları çalışanları için için kemirmektedir.

İşsiz sayısının 4 milyonu aştığı ülkemizde işsizlik, çalışanların korkulu rüyası olmaya devam etmektedir. Bugün çalışmakta olan işçi yarınına güvenle bakamamaktadır.

DİRENMEK YASAK

Anayasa, "çalışmak herkesin hakkı ve ödevidir" demektedir. Öte yandan Anayasa ile uyum içinde olduğu belirtilen yasalar çalışma hakkı elinden alınan işçilerin ellerini kollarını sıkıca bağlamaktadır. Tazminat da verilmişse, yasalara göre sendikaların da işçilerin de yapacakları hiçbir şey yoktur.

Yapılan bunca uyarı İş Yasası'nın 13. 17. ve 24. maddelerinin bırakın değiştirilmesini, gündeme alınarak tartışılmasını bile sağlayamamıştır.

Tazminat verilerek işten atılan işçiyi işine geri döndürebilecek ne bir yasa, ne bir makam, ne de bir mahkeme ülkemizde mevcut değildir.

HUZUR BÖYLE Mİ SAĞLANACAK?

Hükümet polise yetki yasalarını, her türlü direnmeye karşın çıkararak ülkede huzuru sağlayacağını iddia ederken öte yandan çalışanlar iş güvencesinden yoksun bırakılmakta, kapı önüne bırakılanlar ise itiraz bile ede-

memektedir. Ülkemiz insanların aç olduklarını söyleyemediği, işsizlerin dertlerini anlatamadığı bir ülke olmuştur. Sosyal bir huzursuzluk giderek yaygınlaşmaktadır. Gelecek için hiçbir iyi belirti görülmemektedir.

UYGULANAN EKONOMİK POLİTİKA SORUNLARI ÇÖZEMEMEKTEDİR

İşçiler işten atılmakla hak etmedikleri bir cezaya çarptırılmış olmaktadırlar.

Uygulanmakta olan ekonomik politika açıkça ilan edilmese de iflas etmiş durumdadır.

İhracatta beklenen artışın gerçekleştirilememesi, bırakın yeni yatırımları, mevcut kuruluşların bile yarı kapasite ile çalıştırılması, birçok işyerinin iflası veya kâr edememe gerekçesi ile kapatılması ülkemizde işsizler ordusunu her geçen gün biraz daha büyütmektedir.

Mevcut ekonomik politika ısrarla uygulanmaya devam edildiği sürece toplu işçi atmalar, iflaslar, fabrika kapatmalar sürüp gidecektir.

İŞÇİLERİN SABRI SINIRSIZ DEĞİLDİR

Bugün anayasal bir hak olan çalışma hakkı, toplu pazarlık hakkı grev hakkı da dâhil olmak üzere işçilerin bütün hakları kâğıt üzerinde kalmaktadır. Yüzlerce, binlerce işçi topluca işten atılmakta, işçiler ve sendikalar elleri kolları bağlı seyirci olma durumunda kalmaktadırlar. Oysa ne işçiler ne de sendikalar seyirci değiller, bir 'taraf'tırlar. Sosyal devlet ilkesi var oldukça da 'taraf' olmanın verdiği hakları mutlaka kullanacaklardır.

"İşçilerin, memurların, küçük esnafın, tüm dar ve sabit gelirlilerin, aydınların, gençlerin ellerini kollarını bağladık" diye sürekli sorumsuzca üzerine abananlar yanıldıklarını er geç anlayacaklardır.

Bu ülke sahipsiz değildir. Sahiplerinden biri de şüphesiz ve mutlaka işçilerdir.

Saygılarımla

M. Cevdet Selvi
Genel Başkan

04 Aralık 1986

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

İzmit'de kurulu KORUMA TARIM İLAÇLARI A.Ş.'ye ait KLOR ALKALİ FABRİKASI'nda, dün sabah yalnızca işyerinde çalışanları değil, tüm çevreyi tehdit eden bir patlama olmuştur. Sıvı klor gazı aktaran borularda meydana gelen patlama üzerine, insan sağlığı için zararlı ve öldürücü nitelikteki bu gaz bir anda fabrikanın ve çevrenin atmosferini sarmış, bu bölgede bulunanların yaşamlarını tehdit etmiştir. Üyemiz işçilerin, yaşamlarını hiçe sayan özverili uğraşları ile gaz kaçağı önlenmiş, büyük bir facianın oluşumuna şimdilik fırsat verilmemiştir.

Bu olay, ne ilktir ne de tek. Ülkemizin, yalnızca kısa devreli kâr amacı güden toplum yararı ve çıkarını değil, azınlık bir grubun kârına kâr katmayı amaçlayan çarpık sanayileşmesinin ürünüdür. Kuruluşta ve işleyişte yeterli denetim yoktur. İnsan sağlığına yönelik teknik ve laboratuvar çalışmaları hiç yapılmamaktadır. Bir sanayi tesisinin işletmeye açılması için kâr marjı yüksek üretim yapması yeter sayılmaktadır.

Kocaeli yöresi, bu çarpık kapitalist sanayileşme olgusunun en belirgin örneğidir. İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin yeterli önlemlerle sağlanmadığı, insan yaşamını her an tehdit eden işyerlerinden meydana gelen büyük bir sanayi bölgesidir.

Bu yöredeki iş kazası ve meslek hastalığı oranı ülke genelindeki ortalamanın üzerindedir. Olay yalnızca iş kazası ve meslek hastalığından da ibaret değildir. Kocaeli aynı zamanda çevre kirliliğinin en yoğun olduğu yöremizdir.

İşyerlerine yakın çevrede oturanların büyük bir bölümü de işçi aileleridir. İnsanı dışlayan, insan yaşamını kâr amacına feda eden çarpık kapitalist sanayileşme, yalnızca işyerlerinde üretim yapanları değil, onların ailelerinin yaşamını da tehdit etmekte, yaşam süresini kısaltmaktadır.

İşyerlerinde işçi sağlığı açısından yeterli önlemi almak da çevre kirliliği açısın-

dan gerekli teknolojiyi kullanmak da kuşkusuz yeni masraflar ve yatırımlar konusudur. Sırf bu yeni masraflara katlanmamak için, daha büyük facialarn oluşumunu beklemeye artık kimsenin tahammülü kalmamıştır.

Kârı değil, insanı ve emekçiyi gözeten, üretimi bir avuç mutlu azınlık için değil, toplum için düşünen, tüm kurum ve kuralları ile işlerlik kazanacak bir demokrasiyi sürekli ve kalıcı olarak benimseyip gerçekleştiren anlayış ve yapı değişimi olmadıkça, emekçiler ve aileleri sürekli tehdit altında yaşamaktan kurtulamayacaklardır. Bu durum, emekçilerin demokratik birlik içinde mücadele zorunluluğunu bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Saygılarımızla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Hüseyin Doğdu
Genel Yönetim Sekreteri

petrol-iş

türkiye petrol kimya lastik işçileri sendikası aylık yayın organı / mart-nisan-mayıs 1986 / sayı 65

gündeme gelen konu: genel grev

30 Aralık 1986

PETROL-İŞ, ALİAĞA VE YARIMCA PETKİM TESİSLERİNDE GREV KARARI ALDI

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Petrol-İş, 6.500 işçinin çalıştığı PETKİM Aliağa ve Yarımca tesislerinde grev kararı almıştır. Taraflar arasında sürdürülen toplu pazarlığın, yasa ile sınırlanan 60 günlük görüşme ve 15 günlük arabulucu süreleri anlaşmazlıkla sonuçlanmıştır.

Hükümet tarafından belirlenen, önce Koordinasyon Kurulu şimdi de kamu işveren sendikalarınca uygulanan İŞVEREN İLKELERİ, bu toplu pazarlığı da serbest olmaktan çıkarmış, sendikamızın haklı önerileri pazarlık konusu bile yapılamamıştır. Kimya sanayi için son derece önemli ara malları üreten, işçilikte teknik ve kalifikasyonun ağırlık taşıdığı bu işyerinde, ortalama işçi ücretleri aylık brüt 70.000 TL'dir. Geçmiş yıllarda olduğu gibi bu yıl da enflasyon oranının %40'ları aşacağı gerçekçi bilim adamlarınca açıklanırken, işveren adına hareket eden kamu sendikası %27'lik ilke kararının da altında %25 zamda diretmiş, sosyal haklarda hiçbir artışı kabul etmemiş, bu hakların satın alma gücünü gittikçe azaltarak yok edilmesi biçimindeki iktidar ilkesine bağlılığını katı biçimde sergilemiştir. Böylece uygulanan ekonomi politikanın tüm emekçi halkımız gibi işçileri de yoksullaştırmayı amaçlayan temel politikasının, önümüzdeki yıl da aynen sürdürüleceği açıkça ortaya konulmuştur.

1984 yılında üretime başlayan Aliağa Tesisleri'nin açılış töreni 28.12.1986 günü başbakan tarafından yapılmış, ancak üyemiz işçiler bu törene katılmamışlardır. Kendilerini gittikçe yoksullaştıran, temel hak ve özgürlüklerine getirilen yasak ve sınırları kaldırmamakta direnen, bu yasak ve sınırlamalara uygulamada yenilerini katan, özlemle bekledikleri toplu pazarlığı, ilkelerin dayatıldığı bir arena konumuna sokan, uyuşmazlık ve grevi adeta zorlayan iktidarın ve onun başba-

kan ve bakanlarının anlayışına karşı işçiler haklı ve bilinçli tepkilerini böylesine uygar ve demokratik biçimde ortaya koymuşlardır.

Bu işyerinde aldığımız GREV kararı, yalnızca Aliağa ve Yarımca işçileri için değil, aynı durumdaki yüzbinlerce işçinin ve emekçinin haklı demokratik tepkisini de simgelemektedir. Haklı önerilerimiz kabul edilmedikçe, dayatılan ilkelerden vazgeçilmedikçe, görüşme ve pazarlığın yasaların öngördüğü biçimde serbest olmasına fırsat verilmedikçe, GREV kararımız yasal sınırları ve süresi içinde mutlaka uygulanacaktır.

Grevin gerçek sorumlusu, ekonomik bunalımlara itilen, hak arama yolları engellerle donatılan işçiler ve sendikamız değil, bu haksızlıkları sergileyenlerdir.

Saygı ile sunulur.

Saygılarımızla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
M. Cevdet Selvi
Genel Başkan

18 Şubat 1987

BİZ, TÜRK-İŞ'E BAĞLI AŞAĞIDA İSİMLERİ BULUNAN SENDİKALAR 17 ŞUBAT 1987 TARİHİNDE YAPTIĞIMIZ GÖRÜŞMELERİN SONUCUNU KAMUOYUNA AÇIKLIYORUZ

Basın ve yayının değerli temsilcileri

İşçiler, sendikalar ve tüm emekçi halkımızın yaşam koşulları ve temel hak ve özgürlükler açısından durumları güngünden kötüye gitmektedir. Bu gidiş içinde, sendikasızlaştırma resmi politika haline getirilmekte ve bu amaçla özel sektöre de cesaretlendirici ortam yaratılmaktadır. Sendikaların öz denetimi olan örgüt organlarının denetimi yanı sıra sendikalara baskı ve yıldırma olarak yorumlanabilecek mevcut iktidar kaynaklı denetimler daha da yaygınlaştırılmak istenmektedir. Bu amaçla mevcut yasa ve tüzüklere yenileri eklenmektedir. Toplu iş sözleşmeleri için yetki işlemleri sendikaları zora sokmakta ve üyelerine karşı yükümlülüklerini yerine getirmeleri güçleşmektedir.

KİT toplu iş sözleşmeleri esnemeden, bir dayatmaca olarak sürdürülürken özel sektör de mevcut sözleşme ilkeleri çemberini giderek daha da daraltmaktadır. YHK özgür toplu pazarlık ilkesini çiğneyen bir kurum olarak çalışmalarını sürdürmektedir. TİSK mevcut yasa, uygulama ve iktidardan aldığı cesaretle olanaklarını en küçük ayrıntısına kadar değerlendirebilmekte ve çalışma yaşamında huzursuzluk kaynağı olmayı sürdürmektedir. Kamu sendikaları TİSK'e üye yapılarak devlet olanakları işverenlere teslim edildiği gibi ücretlilerden kesilen vergilerden milyarlarca lira yine işçilere karşı kullanılmak üzere TİSK'in kasasına girmektedir. Bir yandan grev yasağı kapsamı genişletilirken diğer yandan greve çıkabilenlerin bu hakkı, iktidarın ve yerel yönetimlerin idaresine terk edilmekte, grev hakkından sendikalara bırakılan yalnızca grevin adı olmaktadır. Endüstriyel ilişkilerin, işçi ücretlerinin ve diğer sosyal haklarının sürekli geriler bir biçimde gitmesi, ülkeyi kalkındırmak isteği ile de çelişmektedir.

Halen süren DERBY ve 93'üncü gününde olan NETAŞ grevi giderek önem kazanmaktadır. Herşeyden önce grev hakkı özgürce uygulanamamakta mevcutlarına ek ve her an sürpriz bir olumsuzluk ile de karşılaşılabilmektedir. İşverenler kendi aralarında her türlü dayanışmayı sağlayabilir ve hatta devlet ile de bu dayanışmasını kamu sendikalarının TİSK'e katılması ile yürütürlerken, işçi sendikalarının dayanışmasına yasal ve uygulama açısından engeller söz konusudur. Oysa işçilerin grev mücadelesi, aralarında dayanışmanın gerçekleşmesini gerektiren en önemli durumdur. Çünkü biz inanıyoruz ki bir iş yerindeki grevin başarısı veya başarısızlığı tüm işçileri ve hatta diğer emekçi kesimleri de etkileyen uğraş biçimidir.

Hele ve özellikle içinde bulunduğumuz güç koşullarda yapılan bir grev ile dayanışma göstermek, sendikalar ve işçiler açısından yaşamsal öneme sahiptir.

Bu yaklaşım ışığında halen sürmekte olan NETAŞ, DERBY ve diğer tüm grevci işçilere Türk-İş'e bağlı veya bağlı olmayan tüm işçilerin destek olması gerektiği inancındayız.

Nasıl ki işverenler her türlü dayanışmayı hiç engelsiz uygulayabiliyorlarsa aynı engelsiz, yasaksız dayanışmayı gösterebilmek biz sendikaların da hakkı olmalıdır.

NETAŞ, DERBY ve diğer grevci işçilere dayanışmayı her alanda sürdürebilmek ve etkinleştirebilmek için daha yoğun bir uğraş içinde olacağız.

Türk-İş'e bağlı sendikalar olarak en kısa süre içinde Ankara'da toplanacak ve giderek zorlaşan mevcut koşulları gündeme getirip somut ve aktif tavır alınması yönünde, Türk-İş 14. Genel Kurulu'nda alınan kararların hayata geçirilmesi yolunda değerlendirmeler yapacağız.

Temel hak ve özgürlüklerimizi elde etmek, giderek kötüleşen geçim koşullarına dur diyebilmek için birlikte hareket etme zorunluluğumuzu ve bu sendikal birliğimizi mücadele temelinde sürdürdüğümüz ölçüde de başarılı olunacağına olan inancımızı vurgularız.

Ağaç-İş/BASS/Basın-İş/Deri-İş/Kristal-İş/Petrol-İş/Toleyis/Türk Harb-İş/Türkiye Maden İş/ Yol-İş

(Sendikalar alfabetik olarak sıralanmıştır.)

SEN... İŞÇİ KARDEŞİM..! ASGARİ ÜCRETTEN MAAŞ ALIYORSUN DEĞİLMİ?...
EVET!
...VE ASGARİ ÜCRET DİYELİMKİ OTUZ BİN LİRA KADAR... ÖYLEMİ?
ÖYLE..!
PEKALA..! BENİ İYİ DİNLE ŞİMDİ..!
..BU MEMLEKETTE TAM BEŞ MİLYON İŞSİZ VAR....
. SUÇLUSUN..! ÇÜNKÜ ONLAR AÇ... ONLAR SEFİL VE PERİŞAN... SEN ÇALIŞIYORSUN...
.... HALBUKİ ÇÖZÜM GAYET BASİT... MESELA... ASGARİ ÜCRET SERBEST BIRAKILIR...
... SENİN OTUZ BİNİN ONBEŞİ YENİ ALACAĞIMIZ İŞÇİYE VERİLİR... HEM İŞSİZLİK AZALIR.. HEM HEP BERABER SEVABA GİRERİZ..!
..PEKİ... MADEM İŞSİZLERİ BU KADAR DÜŞÜNÜYORSUN NEDEN KAZANDIĞIN PARALARLA İSVİÇRE BANKALARINI KALKINDIRIYORSUN?
..ŞŞŞT... TAMAM... AÇIK ETME!.. SİZLENDE BİŞEY KONUŞULMAZ ZATEN!... ...MESELA DEMİŞTİK!..

Grevde iki işyerimiz: Kauçuk Sanayi ve Polikim

17 Mart 1987

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

4.000 üyemizi kapsayan sekizi İstanbul'da, ikisi İzmit'te, üçü İzmir'de, üçü Gebze'de, ikisi Bursa'da, birer de Mersin, Adana, İskenderun ve Ankara'da olmak üzere 18 firmaya bağlı 22 işyerinde 18 Mart 1987 günü greve çıkma kararı aldık.

Türkiye Kimya, Petrol, Lastik ve Plastik Sanayii İşverenler Sendikası (KİPLAS)'nın 54 işyeri için grup sözleşmesi biçimi çerçevesinde ısrarlı olduğu toplu iş sözleşme görüşmelerine 6 Kasım 1986 tarihinde başlandı ve hiçbir ilerleme sağlanamadı. 18 Şubat 1987'de söz konusu 54 firmaya bağlı 67 işyerine grev kararlarımızı astık.

"Grup sözleşmesi" kapsamındaki işyerleri dışında İzmir'de kurulu KAUÇUK SANAYİİ ve İstanbul-Kartal'da kurulu POLİKİM işyerlerinde de greve çıkmış bulunmaktayız. Yine Mersin'de kurulu AKDENİZ GÜBRE SANAYİİ'nde 22 işyeri ile birlikte 18 Mart'ta greve çıkacağız.

İlk aşamada 22 işyerinde gerçekleştireceğimiz grevlerimize daha sonra diğer grev kararı astığımız işyerleri de katılarak toplam 70 işyerinde 10.000'den fazla üyemiz için greve çıkmış olacağız.

Bu 70 işyeri de KİPLAS üyesi olup, TİSK ilkeleri doğrultusunda bir sözleşme sistemi ve sözleşme içeriği dayatma çabasındadırlar. Uyuşmazlığımız, birbirinden tamamen farklı işyerleri ve sanayilerde olan 54 firma için, YHK'nın bile çok gerisinde toplu iş sözleşmesi ısrarlarından vazgeçmemelerinden kaynaklanmaktadır. Sözleşmenin dönem başı olan 01.01.1987 tarihinden değil, imzalandığı tarihten sonra geçerli olmasını ileri sürecek kadar üyelerimizin haklarını hiçe sayan bir tavır içindeler. Kaldı ki ücret, sosyal haklar ve sendikal faaliyetler konularında da, kendi hazırladıkları taslağın tarafımızdan kabulünü istemektedirler.

Özgür toplu pazarlık düzeninde sözü dahi edilemeyecek böylesi dayatmacalarında Anayasa, yasalar ve mevcut iktidardan güç almaktadırlar. Bizlerin mevcut yasalar ve uygulamalar karşısında grev yapamayacağımız varsayımına dayandırmaktadırlar böylesi işçi haklarını yok etmeye yönelik tavırlarını.

Yedi yıldır gerileyen haklarımıza dur demek ve en azından eski düzeyine getirebilmek için daha fazla sabır göstermeye inanmıyoruz. Grev yoluna gitmeden sözleşme masasında anlaşabilmeyi, temel anlayış olarak kabul etmiş olmamıza rağmen öyle duruma gelinmiştir ki artık geri adım atacak yer de kalmamıştır.

1980'den bu yana yüksek enflasyon ve düşük ücret politikaları sonucunda yüzde 50 gerileyen gerçek ücret ile gıda giderlerini bile karşılayamazken, nerede kaldı giyinme ve kira giderlerini karşılayabilmemiz. Gerçek ücretlerimizin düşüşüne paralel sosyal haklarımız da gerilemiştir. Ancak ücret ve sosyal haklarımızdaki gerileme seyrini devam ettirme isteklerinin de arkası kesilmemektedir.

Demokrasinin tartışmasız en doğal işlevlerinden birisi olan grevlerimize, işverenlerle aramızda olan bu iş uyuşmazlıklarına mevcut iktidarın hiç olmazsa özel bir engel çıkarmayacağına inanmak isteriz.

Grevlerimiz nedeni ile zor durumda kalabilecek kentlisi ve köylüsü ile tüm yurttaşlarımıza iletmek isteriz ki; biz insanca çalışıp, insanca yaşamak, haklarımıza uzanan ellere 'dur' demek istediğimiz için bize yakın olmayan Anayasa, yasa ve resmi uygulamalara rağmen grev yolunu seçtik.

İşverenler bizlerin de birer insan olduğunu kabul edinceye dek grevlerimizi sürdürmeye kararlıyız.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
M. Cevdet Selvi
Genel Başkan

***

İlk Aşamada Grev Kararı Uygulanacak İşyerleri Listesi

İşyerinin ünvanı ve adresi	Tarihi
Polikim Polimer ve Kimya San. A.Ş. Osmangazi Tren İstasyonu Yanı/Gebze	02.03.1987
Kauçuk San. ve Tic. A.Ş. 2132 Sokak No: 3 Salhane/İzmir	18.02.1987
Akdeniz Gübre San. A.Ş. Mersin-Adana Yolu Üzeri/Mersin	18.03.1987
Pilsa Plastik Sanayi A.Ş. Ceyhan Yolu Üzeri/Adana	18.03.1987
Akdeniz Kimya Sanayi A.Ş. Ankara Yolu Kavşağı Kemalpaşa/İzmir	18.03.1987
Santa Farma İlaç San. A.Ş. Sofalı Çeşme Sokak 72-74 Edirnekapı/İstanbul	18.03.1987
Deteks Kimya San. ve Tic. A.Ş. Pendik Köymendere Mevkii Kaynarca/İstanbul	18.03.1987
Büro Sanayi A.Ş. Ankara Asfaltı Üstü Soğanlıkköyü Kartal/İstanbul Ziya Gökalp Sok. No: 19 Maltepe/Kartal/İstanbul	18.03.1987
(Türkay) Kav Orman Sanayi A.Ş.	18.03.1987

Çayırbaşı Sokak No: 5 İstinye/İstanbul

Biksan Birleşik Kablo San. A.Ş. 18.03.1987
Cendere Yolu Tarla Sokak No: 3 İstinye/İstanbul

Gübre Fabrikaları T.A.Ş. İşletmesi 18.03.1987
Kasap Sokak Hilmi Hak İşhanı No: 22 Esentepe/İstanbul
Sarıseki/İskenderun
Yarımca/İzmit
Mithatpaşa Cad. 13/6 Yenişehir/Ankara
Gelişim, Başak I, Başak II Tankerleri

Fürsan Fermantasyon Ürünleri San. A.Ş. 18.03.1987
Ankara Asfaltı/İzmit

Ege Gübre San. A.Ş. 18.03.1987
Aliağa/İzmir

Polisan Kimya San. A.Ş. 18.03.1987
Diliskelesi Mevkii/Gebze

Pimaş Plastik İnşaat Malzemeleri A.Ş. 18.03.1987
Çayırova/Gebze

Kav Orman Sanayi A.Ş. 18.03.1987
Orhangazi/Bursa

Çizmeci Kauçuk Sanayii A.Ş. 20.03.1987
Kurtköy Kocagöl Mevki Sanayi Cad. Şahin Sokak 28
Kartal/İstanbul

Taysan Taşıt Yan Sanayi ve Tic. A.Ş. 20.03.1987

20 Mart 1987

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

22 işyerinde 4.000 üyemiz ile 18.03.1987'de I. aşama olarak başlattığımız grevlerimiz başarı ile sürmektedir. II. aşama grevlerimizi de yaklaşık 5.000 üyemizi kapsayan 32 işyerinde 31.03.1987 tarihinde başlatma kararı almış bulunmaktayız. Greve çıkılacak işyerleri listesi ektedir. 31 Mart'ta çıkacağımız grevlerimiz ile toplam 54 işyerinde 9.000 üyemiz ile grevde olacağız.

İşverenlerin basına yansıtmaya çalıştıkları gibi grevlerimiz bir amaç olmayıp üyelerimizin çağdaş boyutta; ücret, sosyal-idari ve sendikal hak alabilmeleri ve uygulamadan doğan sorunlarını çözebilmek içindir. İşverenler tüm bu haklarımızı tanımak istememekte ve dahası üyelerimizi açlığa mahkûm etmek istercesine mevcut durumun çok gerisinde sözleşme hükümlerinin kabulünü dayatmaktadırlar.

Biz ekmek, işverenler ise daha çok kâr istiyorlar. İşte uyuşmazlık konusu budur.

İşverenlerin basın ve dedikodu yolu ile grevlerimizin amacını değişik göstermeye çalışmak yerine haklarımızın kabul edilmesi için ne düşündüklerini belirtmeleri, gerçeği daha bir ortaya koyacaktır.

İşveren kaynaklı yine basında çıkan ve kulağımıza kadar gelen bazı sözüm ona çözüm önerilerine karşı açıkça ve bir kez daha belirtiriz ki üyelerimizin her türlü güçlüğe göğüs gererek başarı ile sürdürdükleri grevleri ve diğer sözleşmelerimiz için tek yetkili Petrol-İş Sendikası'dır.

Grevlerimizi, mevcut yasa ve uygulamalar karşısında tüm bilinç ve yükümlülüğümüz ile üyelerimizin de geçinmek için yeterli ücret ve sosyal haklar gereksinimleri olan birer insan oldukları tanınıncaya dek sürdüreceğiz.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
M. Cevdet Selvi
Genel Başkan

***

31.03.1987 Tarihinde Grev Uygulanacak İşyerleri

İşyeri adı ve adresi

1. Bayer Tarım İlaçları Sanayi Ltd. Şti. Gebze/Kocaeli
2. BASF Sümerbank Türk Kimya Sanayi A.Ş. Gebze/Kocaeli
3. Emin-İş Kimya San. ve Tic. A.Ş. Gebze/Kocaeli
4. Marshall Boya ve Vernik San. A.Ş. Gebze/Kocaeli
5. Yasaş Yaşar Boya ve Kimya Sanayi A.Ş. Gebze/Kocaeli
6. Bursa Akü Sanayi A.Ş. Panayırköyü/Bursa
7. Akril Kimya Sanayi A.Ş. Bornova/İzmir
8. Dyo ve Sadolin Sentetik Boya Bornova/İzmir
9. Dyosad Sadolin Sentetik Boya Fab. Bornova/İzmir
10. Dewilux Boya ve Vernik San. A.Ş. Bornova/İzmir
11. Etaş Endüstriyel T.A.Ş. Halkapınar/İzmir
12. Etap Makina Kalıp ve Plastik San. A.Ş. Pınarbaşı/İzmir
13. İpstaş İzmir Plastik Sünger San. A.Ş./Manisa
14. Asit San. A.Ş./Adapazarı
15. Organik Kimya End. A.Ş. Kemerburgaz/İstanbul
16. EAS Akümülatör Plastik ve Isı Sanayi A.Ş. Kartal/İstanbul
17. Mutlu Akü ve Mal. San. A.Ş. Kartal/İstanbul
18. Çelik Akü Sanayi A.Ş. Pendik/İstanbul
19. Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar/Bursa
20. Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar/Ankara
21. Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar/İzmir
22. Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar/Sakarya

23. Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar/Kocaeli
24. Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar/Kocaeli
25. Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar/İstanbul
26. Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar/İstanbul
27. Ç.B.S. Boya ve Kimya San. Tic. A.Ş. Alibeyköy/İstanbul
28. Ç.B.S. Boya ve Kimya San. ve Tic. A.Ş. Çayırova/İstanbul
29. Ansa Antibiyotik ve İlaç/Kocaeli
30. Ortaş Orman Ürünleri Tic. Edremit/Balıkesir
31. Ege Kimya San. ve Tic. A.Ş. Kağıthane/İstanbul
32. Ege Kimya San. ve Tic. A.Ş. Alibeyköy/İstanbul

07 Nisan 1987

ECZACIBAŞI'NIN İŞYERİNDE 1.200 ÜYEMİZ İÇİN SÖZLEŞME İMZALANDI

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Sendikamızla İlaç İşverenleri Sendikası arasında ECZACIBAŞI İŞLETMESİ'ne ait dört işyeri için sürdürülen sözleşme görüşmeleri 6 Nisan 1987 Pazartesi günü sözleşme imzalanması ile sonuçlanmıştır.

Yapılan sözleşme, ECZACIBAŞI İLAÇ FABRİKASI, ECZACIBAŞI ANTİBİYOTİK FABRİKASI, ECZACIBAŞI SERUM FABRİKASI ve Yalova'daki SELİN Kolonya Tesisleri'ndeki toplam 1.200 üyemizi kapsamakta olup iki yıl sürelidir.

Günümüz koşullarında gerek parasal gerekse idari maddelerde ileri hükümlerin sağlanmış olduğu bu sözleşme ile üyelerimizin ücretlerine:

- 1. yıl 60.000 TL/ay+4 TL/saat kıdem zammı (ortalama 67.000 TL)
- 2. yıl 75.000 TL/ay

seyyanen zam alınmış olup, sosyal haklarda da %130 civarında bir artış sağlanmıştır. Teknik elemanlar kapsam içine alınmış, sendikasız personele sağlanan menfaatlerin aynı nitelikteki üyelerimize de aynen uygulanması sağlanmış, ihbar sürelerine de birer hafta daha ilave edilmiştir.

İşyerine tam teşekküllü bir ambulans alınması, ECZACIBAŞI kreşinden yararlanamayan üyelerimize her çocuk için 20.000 TL kreş yardımı ödenmesi, iş elbiselerinin işyerinde temizlenmesi gibi sosyal hakların yanı sıra sağlanan diğer haklar ise şöyledir:

- Ayakkabı yardımı: 1. yıl 30.000 TL, 2. yıl 40.000 TL
- Yemek: 1. yıl 650 TL/gün, 2. yıl 700 TL/gün
- Yakacak yardımı: 1. yıl 110.000 TL/yıl, 2. yıl 120.000 TL/yıl
- Bayram harçlığı: Yılda 35.000 TLx2/yıl
- Yıpranma primi: 6.000 TL/ay
- Evlenme yardımı: 60.000 TL
- Doğum yardımı: 30.000 TL

ATAŞ, WYETH VE BİRLEŞİK ALMAN İLAÇ SÖZLEŞMELERİMİZ DE İMZALANDI

Mersin'de 280 üyemizi kapsayan ATAŞ sözleşmesi, İstanbul'da 650 üyemizi kapsayan BİRLEŞİK ALMAN İLAÇ FABRİKASI A.Ş. sözleşmesi ve 170 üyemizi kapsayan WYETH LABORATUARLARI A.Ş. işyerleri sözleşmelerimiz de daha önce imzalanmış olup, günümüz koşullarında en ileri haklar sağlanmıştır.

ATAŞ sözleşmesinde ücret zammı:

- 1. yıl %40+13.000 TL (ortalama 81.400 TL)
- 2. yıl %25+14.500 TL (ortalama 75.000 TL)

olup, sosyal haklarda %120'nin üstünde artış olmuştur. Bunlardan bazıları şöyledir:

- Bayram harçlığı: 40.000 TLx2/yıl
- İzin harçlığı: 85.000 TL/yıl
- Aile yardımı: 3.000 TL/ay
- Kira ve yakacak yardımı: 235.000 TL/yıl
- Yemek yardımı: 1. yıl 800TL/gün, 2. yıl 1.000 TL/ay
- Evlenme yardımı: 80.000TL

BİRLEŞİK ALMAN sözleşmesi ile ücretlere:

- 1. yıl 60.000 TL/ay+4 TL/saat kıdem zammı (ortalama 70.8000 TL)

- 2. yıl 80.000TL

seyyanen zam alınmış olup, sosyal haklarda da %100'ü aşan artış sağlanmıştır. Bunlardan bazıları şöyledir;

- İzin harçlığı: 60.000 TL
- Yıpranma primi: 70 TL/saat
- Gece zammı: 70 TL/saat
- Yemek: 1. yıl 700 TL/gün, 2. yıl 800 TL/gün
- Aile zammı: 4.000 TL/ay
- Evlenme yardımı: 60.000 TL
- Yakacak yardımı: 1. yıl 110.000 TL, 2. yıl 120.000 TL
- Bayram harçlığı: 35.000 TLx2/yıl

Ayrıca işyeri sendika temsilcilerinin görevlerinin ve iş güvencelerinin sözleşmenin sona ermesinden sonra da aynen sürdürüleceği hükmü, sözleşmede önemli kazanımlarımız arasında yer almaktadır.

WYETH sözleşmesi ile ücretlere:

- 1. yıl 57.750 TL/ay+2 TL/saat kıdem zammı
- 2. yıl 52.500 TL/ay

seyyanen zam alınmış olup, sosyal haklardaki artışlar ise şöyledir:

- Yakacak yardımı: 100.000 TL/yıl
- Bayram harçlığı: 35.000 TLx2/yıl
- Yemek: 1. yıl 600 TL/gün, 2. yıl 700TL/gün
- Yıpranma primi: 50 TL/saat
- Gece çalışma zammı: 50 TL/saat
- İzin harçlığı: 40.000 TL/yıl

GREVLERİMİZ HAKLARIMIZ ALININCAYA KADAR SÜRDÜRÜLECEKTİR

Sendikamızın KİPLAS üyesi 57 işyerinde sürdürmekte olduğu grevlerimiz

9.000 üyemizin kararlılığı ve direnci ile başarılı bir şekilde sürdürülmektedir. Önümüzdeki günlerde KİPLAS üyesi 10 işyerinde daha 2.000'e yakın üyemizle greve çıkılacaktır. Bu durum KİPLAS işveren sendikasınca doğal olarak tahrif edilmekte ve çıktığımız grevler ısrarla amaç olarak gösterilmek istenmektedir. Grevi her zaman hakların kazanılması için yalnızca bir araç olarak gören sendikamız işverenlerden olumlu bir yaklaşım bulduğu zaman grev gibi bir araca başvurma gereğini duymamakta, yukarıdaki örneklerde olduğu gibi sözleşmeler imzalamaktadır.

Her işyerinin tek tek müzakeresinin sağlandığı, müzakerelere katılan tüm işyeri temsilcisi ve şube yöneticilerimizin müzakerelerin başından sonuna kadar yetkili kabul edildiği, üyelerimizin en doğal haklarının verildiği, insanca yaşam ve çalışma hakları göz ardı edilmediği takdirde, sözleşmelerin kısa sürede bağıtlanmaması için hiçbir neden yoktur.

Saygılarımızla

M. Cevdet Selvi
Genel Başkan

Araştırma servisimizden yeni bir kitapçık daha...

YOK EDİLEN HAKLARIMIZ V
SENDİKAL GÜCÜMÜZ

"Günümüz KİT yöneticilerinin sendikalara, temel hak ve özgürlüklerimize olumsuz tavrı, 12 Eylül öncesinden çok daha fazla..."

Özellikle geçen 7 yıl içinde ücretlerimizde yasal ve toplu iş sözleşmelerinden gelen haklarımızda ne ölçüde gerilediğimizi bu çerçevede, günümüzde sendikal mücadele hedeflerimizi vurgulamak için,

Sendikal Gücümüz

"Yok Edilen Haklarımız ve Sendikal Gücümüz" adlı araştırma kitapçığı yayınladık.

Kitapçığımızda yer alan, yaptığımız araştırmaya göre, üyelerimizin gerçek ücretleri son 7 yılda yüzde 50'ye yakın gerilemiştir. Örgütlü olduğumuz işkolunda ücretlerin, üretim değeri ve gelirleri içindeki payı hızla düşerken, işçilerin gerçek ücretlerindede büyük bir düşüş ortaya çıkmıştır.

Üyelerimizin ücretlerindeki gerilemeyi ortaya koyan hesaplama sonuçlarına göre, kamu kesimindeki üyelerimizin ücretlerinde görülen büyük orandaki düşüşler doğrudan iktidar politikalarına bağlı olarak değerlendirilmektedir.

Kitapçığımızda, üyelerimizin sendikal hak ve özgürlüklerine mevcutları ile de yetinilmeyip, yeni kısıtlama ve yasaklar getirilirken çalışma koşullarının nasıl ağırlaştırıldığını vurguladık.

Öte yandan örgütlü olduğumuz KİT işyerlerinde işçi sayısı giderek düşürülmekte, 2 ve hatta 3 kişinin iş yükü bir işçiye yüklenmek istenmektedir. Üyelerimizi böylesi yoğun çalışmaya ve fazla mesai yapmaya zorlamanın ve düşük ücretlerin mücadelesinde ısrar etmenin amacı bellidir.

TÜGSAŞ, SÜMERBANK, MKEK, [illegible] BANK gibi kamu kuruluşlarında çalışan üyelerimizin sorunlarına açıklık getirmek için Petrol Ofisi A.Ş.'de çalışan üyelerimiz ile yaptığımız söyleşiye ayrıca yer verdik.

Kitapçığımızda daha sonra kısaca şunları değindik:

"Petrol Ofisi A.Ş.'de çalışan 20 yıllık üzin, sosyal haklarla birlikte 73.447 TL aylıret alması, inanılması güç ve aynı zamanşündürücü bir gerçektir.

Bir ömrün tüketildiği çalışma süresi soalınan ve ev kirasını bile karşılayamayan retlerin hiçbir haklı nedeni ve açıklaması ol

KİT'lerde giderek kötüleşen çalışma koşve işçi haklarının yok edilişinde, mevcut itarafından atanan yöneticilerin de payı v

Günümüz KİT yöneticilerinin sendikalarlerin temel hak ve özgürlüklerine yönelik hsız ve baskıcı tavırları, 12 Eylül öncesindedaha fazladır. KİT yöneticilerinin böylesi suz tavırları iktidarın politikasının yönünütaya koymaktadır."

"Yok Edilen Haklarımız ve Sendikal [illegible]müz" adlı kitapçığımızda, üyelerimizin üdiğer sosyal haklarından kaynaklanan sorun yanısıra, sendikalaşabilme ve sendikalmalarımızı yürütebilmeye ilişkin sorunlarımıza yer verdik.

Şubeler ve Temsilcilikler

1- **ADANA ŞUBESİ:** Özler Caddesi Arpacı İşhanı Kat 1 Tel: 23855
2- **ALİAĞA ŞUBESİ:** Kültür Mahallesi, İstiklâl Cad. No: 34, 35800 Aliağa, Tel: 1987
3- **ANKARA ŞUBESİ:** İzmir Caddesi Uçar Apt. 11/5 Tel: 302721 Y.Şehir-ANKARA
4- **BANDIRMA ŞUBESİ:** Haydar Çavuş Mahallesi Ali Hikmet Paşa Cad. Başak Apt. No: 19 Tel: 3862 - BANDIRMA
5- **BATMAN ŞUBESİ:** Akyürek Mahallesi 32. Cad. No: 71 BATMAN Tel: 1076
6- **BURSA ŞUBESİ:** Maksem Cad. İnebey Sok. No: 2/1 Tel: 20430
7- **DİYARBAKIR ŞUBESİ:** Ekinciler Cad. Kurt İsmail Paşa 1. Sok. 100. Yıl Apt. No: 2 Tel: 12102 DİYARBAKIR
8- **ELAZIĞ ŞUBESİ:** İzzetpaşa Mahallesi Irmak Sok. No: 5 Kat 5 Tel: 12597
9- **ESKİŞEHİR ŞUBESİ:** Sakarya Caddesi, Birlik Han Kat 5/15 Tel: 12459
10- **GEBZE ŞUBESİ:** Hacı Halil Mahallesi İsmet Paşa Cad. 5/5 Gebze - KOCAELİ Tel: 4558
11- **İSKENDERUN ŞUBESİ:** Büyük Çarşı İşhanı B/Blok Kat 4 Tel: 12240
12- **İSTANBUL ŞUBESİ:** Millet Cad. Dr. Altnan Adıvar Sok. No: 22/2 Tel: 521 64 36 - 521 74 90 Aksaray - İSTANBUL
13- **İSTANBUL/ANADOLU ŞUBESİ:** Hamam Sokak No. 30 Özdemir Pasajı Kat 4 Tel: 353 33 43 Kartal - İSTANBUL
14- **İSTANBUL/BOĞAZİÇİ ŞUBESİ:** Konaklar Mahallesi Söğüt Sok. Bilsel Apt. Batı Blok No: 3 D. 1, 4. Levent - İSTANBUL Tel: 164 92 71
15- **İSTANBUL/RUMELİ ŞUBESİ:** Ağa Yokuşu Cad. Orkide Apt. No: 21 D.2 Laleli - İSTANBUL Tel: 526 20 87
16- **İZMİR ŞUBESİ:** Şehit Fethi Bey Cad. No: 13/6 İZMİR Tel: 137190
17- **KIRIKKALE ŞUBESİ:** Cumhuriyet Cad. Anadolu Bankası üstü Kat 2 Tel: 3678
18- **KOCAELİ ŞUBESİ:** Ömeraga Mahallesi Tekel Sok. No: 3/1 Tel: 11383 - 14113
19- **KOCAELİ/KÖRFEZ ŞUBESİ:** Demiryolu Salkım Geçidi No: 3 Kat 4 D.5 KOCAELİ Tel: 22598
20- **KÜTAHYA ŞUBESİ:** Atatürk Bulvar İstasyon Caddesi No. 57/3 Tel: 16 KÜTAHYA
21- **MALATYA ŞUBESİ:** İnönü Caddesi Apt. No: 56 Kat 2 D. 4 Tel: 12446 MALATYA
22- **MERSİN ŞUBESİ:** İstiklâl Cad. No: Apt. Kat 2/6 Tel: 11052 MERSİN
23- **SAKARYA ŞUBESİ:** Kavaklar Cad. 19/2 Tel: 21035 ADAPAZARI
24- **SAMSUN ŞUBESİ:** 19 Mayıs Maha Gazi Cad. No: 134/1 Tel: 11602 S
25- **YALOVA ŞUBESİ:** Arabacılar Sok. 27/12 Tel: 1605
26- **YARIMCA ŞUBESİ:** Feridun Özbay No: 2/4 Argen Mobilya bitişiği Tel: KOCAELİ

ANTALYA TEMSİLCİLİĞİ: Elmalı M Sok. Coşkun İşhanı No: 31 Tel: 15 ANTALYA

GAZİANTEP TEMSİLCİLİĞİ: Adliye Tüfekçi Yusuf İşhanı Kat 3 No: 30 Tel: 18540 GAZİANTEP

08 Nisan 1987

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Mevcut yasalarla grevlerin yapılamayacağının bile ileri sürüldüğü bir ortamda, grevlerimizin başarı ile sürmesi, özellikle yedi yıldan beri, hak ve özgürlüklerimizin gerilemesine dur deme azim ve bilincimizin bir sonucudur.

***

Örgütlü olduğumuz KİT işyerlerinde, işçi sayısı giderek düşürülmekte, iki ve hatta üç kişinin iş yükünü bir işçinin yapması istenmektedir.

***

PETROL OFİSİ A.Ş.'de çalışan 20 yıllık üyemizin sosyal haklar ile 73.477 TL aylık ücret alması, inanılması güç ve aynı zamanda düşündürücü bir gerçektir.

***

PETROL OFİSİ A.Ş. ve diğer KİT'lerde fazla mesai yapılmadan geçinilemez olunmuştur.

***

Söz konusu dönemi daha gerilere götürdüğümüzde, YHK'nın devreye girmesi ve yüzdeli ücret zammı uygulaması ile bir yandan gerçek ücretlerin giderek düştüğü, diğer yandan ise ücretler arasında farkların arttığı ortaya çıkmaktadır.

***

Sendikalaşmaya karşı açık tavır ve baskılar yüzünden KİT'lerde görece yükseklikteki sendikalaşma oranı giderek düşmektedir.

***

Kamu işyerlerinde çalışan ve 10 yıldır üyemiz olan binlerce işçiye henüz özgür toplu pazarlığın ne olduğunu tanıtma fırsatı verilmemiştir.

***

9.000 üyemiz ile 57 işyerinde grevdeyiz. Diğer "uyuşmazlıklara" da çözüm bulunamaz ise grevlerimiz daha da yaygınlaşacaktır. Sermaye çevrelerinin istemleri doğrultusunda çıkarılan mevcut Anayasa ve yasaların işverenlere grev kırıcılığı yönünden pek çok olanaklar sağlaması, yanı sıra mevcut yasalar da çiğnenerek grev kırıcılığının boyutları işverenlerce daha da genişletilmek istenmektedir. Ancak işverenlerin bu her türlü çaba ve geniş olanaklarına rağmen, grevlerimiz başarı ile sürmektedir. Mevcut yasalar ile grevlerin yapılamayacağının bile ileri sürüldüğü bir ortamda, grevlerimizin başarı ile sürmesi, özellikle yedi yıldan beri, hak ve özgürlüklerimizin gerilemesine "dur" deme azim ve bilincimizin bir sonucudur.

Her türlü güçlüğü ve riski göze alarak sürdürdüğümüz böylesi kapsamdaki grev mücadelemiz sıradan bir emek-sermaye-iş uyuşmazlığı değildir. İşverenlerin ısrarla sürdürdükleri ideolojik ve politik tavırları karşısında, işçilerin içinde bulundukları geçim ve çalışma koşullarının ne denli çekilemez olduğunun bir göstergesi niteliğindedir.

Elinize ulaşmış bulunan, *Yok Edilen Haklarımız ve Sendikal Gücümüz* adlı yayınımızda üyelerimizin işte bu sorunlarına yer verdik. Üyelerimizin ücretlerindeki gerilemeye ve diğer sendikal haklarımızın nasıl yok edildiğine açıklık getirerek, greve çıkış nedenlerimizi de bir kez daha vurgulamak istedik.

Üyelerimizin gerçek ücretleri son yedi yılda yüzde 50'ye yakın gerilemiştir. Bu gerilemeyi ortaya koyan bir diğer ölçü olarak, üretim değeri ve gelirler içinde örgütlü olduğumuz işkolundaki ücretlerin payını hesapladığımızda bulduğumuz düşüş oranı, gerçek ücretlerdekinden daha büyüktür.

Üyelerimizin ücretlerindeki gerilemeyi ortaya koyan hesaplama sonuçlarında, kamu kesimi üyelerimizin ücretlerinde görülen büyük orandaki düşüşler, doğrudan iktidar politikalarına bağlıdır. Grev yasağı kapsamında olan KİT işyerlerinde çalışan işçilere, yenileri eklenmek istenmektedir. Üyelerimizin sendikal hak ve özgürlüklerine, mevcutları ile de yetinilmeyip, yeni kısıtlama ve yasaklar getirilirken çalışma koşulları da ağırlaştırılmaktadır. Örgütlü olduğumuz KİT işyerlerinde işçi sayısı giderek düşürülmekte, iki ve hatta üç kişinin iş yükü bir işçiye

yaptırılmak istenmektedir. Üyelerimizi böylesi yoğun çalışmaya ve mesai yapmaya zorlarcasına düşük ücret politikasında ısrar edilmesi bu açıdan da önem kazanmaktadır. Kamu işyerlerinde çalışan ve 10 yıldır üyemiz olan binlerce işçiye henüz özgür toplu pazarlığın ne olduğunu tanıtma fırsatı verilmemiştir. Bir sendika için böylesi bir sorun son derece ciddidir.

TÜGSAŞ, SÜMERBANK, MKEK, ETİBANK gibi kamu kuruluşlarında çalışan üyelerimizin sorunlarına açıklık getirmek için PETROL OFİSİ A.Ş.'de çalışan üyelerimiz ile yaptığımız söyleşide, geçinme ve çalışma durumlarına yer verdik.

PETROL OFİSİ A.Ş.'de çalışan 20 yıllık üyemizin sosyal haklar ile 73.477 TL aylık ücret alması inanılması güç ve aynı zamanda düşündürücü bir gerçektir.

Bir ömrün tüketildiği çalışma süresi sonunda alınan ücret ile ev kirasını bile karşılayamamanın hiçbir nedeni olamaz. Olsa olsa işçi haklarını yok etmeyi, sendikaları işlevsizleştirmeyi, temel hak ve özgürlükleri tanımamayı hedef almış bir politikanın sonucu olarak açıklanabilir.

PETROL OFİSİ A.Ş. ve diğer KİT'lerde fazla mesai yapılmadan geçinilemez olmuştur. Günde 10-12 saat ve yine hafta tatillerinde de çalışılması, çağ öncesi dönem çalışma koşullarını anımsatmaktadır.

KİT'lerde giderek kötüleşen çalışma koşulları ve işçi haklarının yok edilişinde, mevcut iktidar tarafından atanan yöneticilerin de payı vardır. Günümüz KİT yöneticilerinin sendikalara, işçilerin temel hak ve özgürlüklerine yönelik hazımsız ve baskıcı tavırları 12 Eylül öncesinden çok daha fazladır. KİT yöneticilerinin böylesi olumsuz tavırları iktidarın politikasının yönünü de ortaya koymaktadır.

KİT'lerde çalışan üyelerimizim sorunlarını dile getirirken, özel kesimde üyelerimizin sorunlarının yokluğu veya kamuya göre azlığı sonucu çıkarılmamalıdır. Kaldı ki KİT'lerde yaşanan sorunların çok daha ağırları ve özellikle iş güvencesinin yokluğu, sendikalı işçilerin baskı ile karşılaşmaları ve yine ücretlerinin düşüklüğü, özel kesimde daha yıkıcı olarak yaşanmaktadır.

Kitapçığımızda yer verdiğimiz son üç yıl içinde ücret artış oranları ile enflasyon ve kâr artış oranları karşılaştırılmasında, ücretlerin büyük farklar ile sürekli açık verdiği anlaşılmaktadır. Söz konusu dönemi daha gerilere götürdüğümüzde, YHK'nın devreye girmesi ve yüzdeli ücret zammı uygulaması ile bir yandan gerçek ücretlerin giderek düştüğü, diğer yandan ise ücretler arasında farkların

arttığı ortaya çıkmaktadır. Böylece ücret yetersizliğinden doğan sorunlarımız, ücret farklılıkları ile daha ağırlaşmaktadır.

Yok Edilen Haklarımız ve Sendikal Gücümüz adlı kitapçığımızda, üyelerimizin ücret ve diğer sosyal haklarından kaynaklanan sorunlarının yanı sıra, sendikalaşabilme ve sendikal çalışmalarımızı yürütebilmeden kaynaklanan sorunlarımıza da yer verdik. Sözleşmeli personel, geçici işçiler, müteahhit işçileri, kapsam dışı işçi sayısının artırılması, sendikalaşmaya karşı açık tavır ve baskılar yüzünden KİT'lerde görece yükseklikteki sendikalaşma oranı giderek düşmektedir.

Uğraşımız bir yandan üyelerimizin hak ve özgürlüklerini ileriye götürmek, dayanılmaz geçim koşullarını iyileştirmek yönünde sürerken, aynı zamanda sendikalaşabilme, sendikal hak ve özgürlüklere kavuşabilme, demokrasilere özgü işlerlik kazandırabilme yönünde sürmektedir.

Gücümüz üyelerimizin birliği ve bilincinden gelir.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımla

M. Cevdet Selvi
Genel Başkan

16 Nisan 1987

BUGÜN 16.04.1987 TARİHİNDE ALTI İŞYERİNDE YAKLAŞIK 600 ÜYEMİZLE 3. AŞAMA GREVLERİMİZE ÇIKTIK

Basın ve yayının değerli temsilcileri

1987 yılı başında 2 Şubat günü ilk grevimize İzmir'de, İZMİR KAUÇUK SANAYİİ'nde, daha sonra 2 Mart 1987'de Gebze'de kurulu POLİKİM POLİMER VE KİMYA SANAYİ A.Ş.'de 2. grevimize başlamıştık. 18 Mart 1987'de 22 işyerinde 4.000 üyemizle I. aşama ve 31 Mart 1987 tarihinde 32 işyerinde 5.000 üyemizle çıktığımız II. aşama grevlerimize, 1 Nisan 1987'de Diliskelesi'nde kurulu FİTAL-İŞ KİMYA SANAYİ'nde çıktığımız grev eklendi. 16 Nisan 1987'de ise yasal süre dikkate alınarak, III. aşama olarak çıkma durumunda olduğumuz grevlerimiz, altı işyerinde yaklaşık 600 üyemizi kapsamaktadır.

BUGÜN İTİBARİYLE 63 İŞYERİNDE 9.700 ÜYEMİZ İLE GREVDEYİZ

Mevcut Anayasa ve yasalar karşısında greve çıkmanın zorluklarını, işverenin grev kırıcılığı yönünden de sağlanan yasal ve uygulamadan kaynaklanan olanaklarını da çok iyi bilerek, ancak sürekli gerileyen gidişe "dur" demek için, yalnızca üyelerimizin bilinç ve kararlılığına güvenerek grevlere çıktık. Aslında grevlere çıkmaya zorlandık demek daha yerinde olur. Çünkü muhatabımız işveren sendikası KİPLAS, grup sözleşmesi aracılığı ile sendikamızı köşeye sıkıştırarak, geri düzeyde sözleşme hükümlerini kabul etmemizde ısrar etti. Son yedi yılda gerçek ücretlerimiz yüzde 57 oranında geriledi, sosyal haklarımız YHK'ca budandı, idari haklar adı verilen diğer önemli haklarımız da yine YHK'ca sözleşme hükümleri arasından çıkarılmıştı. Sürekli gerileyen haklarımıza "dur" deme zamanı çoktan geçmişti bile.

Hak ve özgürlüklerimize sahip çıkmadığımız ve kararlı olarak savunmadığımız

sürece, gerileme seyrinin durmayacağı bilinciyle, aşamalı olarak çıktığımız grevlerimiz, haklı taleplerimizin kabul edilmesini sağlamaya yöneliktir. Demokrasilerde vazgeçilemez en temel işlevlerden biri olan grev hakkı ne var ki ülkemizde özgürce uygulanamamaktadır. Sürdürmekte olduğumuz grevlerimizde işveren grev kırıcılıklarına ve yine işveren yanlısı yasaların da işverenlerce çiğnendiğine sayısız örnekleri ile tanık olduk.

Bu örneklerden bazıları şöyledir:

Grevdeki işçilerin iki gün içinde işe dönmemeleri halinde iş akitlerini noter kanalı ile feshetme, grev ve lokavt dışı personel üretime yönelik çalıştırılmak istenmekte ve çalışmayan üyelerimiz işten atılmaktadırlar. Kapsam dışı personel üretime yönelik çalıştırılmaktadır. Geçici işçiler ve taşeron işçiler, üretime yönelik yaygın olarak çalıştırılmak istenmektedirler. Greve çıkmış işçileri, her türlü yol kullanılarak çalışmaya zorlamaktadırlar.

Grevci üyelerimizin süresi gelmiş ücret ve ikramiyeleri kasıtlı ödenmeyip, greve çıkılan süreye sarkıtılmıştır ve halen pek çok greve çıkılan işyerinde ödenmeyen ücret ve ikramiyeler söz konusudur.

İşverenler grevci işçilerin evlerine gitmektedirler.

KİPLAS, her grevci üyemize ayrı ayrı mektup göndererek grevden vazgeçmeleri çağrısında bulundu. Ancak üyelerimiz tüm bu mektupları geri gönderdiler. İşverenler asılsız söylentiler ile sürekli grevci üyelerimizi etkilemeye ve grevleri kırmaya çalışmaktadır. Basına da sızdırılan bu söylentiler de yine aynı amaçla yapılmaktadır.

Öte yandan KİPLAS ile grup sözleşmeleri biçimi bırakılarak tek tek her işyeri için toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sürmektedir. Ancak ne var ki halen geri düzeyde sözleşme hükümlerinin kabulünde ısrar edildiğinden, ücret konusundaki maddelere dahi geçilememiştir.

Oysa sendikamızın sözleşme ilkelerinde ücretler kadar önemli diğer hükümler de söz konusudur. Sendikamız sözleşmelerin bir an önce sonuçlandırılması için olumlu bir yaklaşım içindeki tavrını sürdürmektedir.

Grevlerimiz başarı ile sürmektedir. Habaş işyerlerindeki tedbir kararları da kaldırılmakta, 24 Nisan 1987'de İzmit'teki bir işyeri de grevlerimize katılacaktır. Böylece hiçbir eksiği olmadan hedeflediğimiz kapsamda grevlerimiz uygulamada olacaktır.

Grevci üyelerimize "grev ödentileri" dağıtılmaya başlanmış olup yine süresi gelen diğer grevcilerimize de aksatılmadan grev ödenekleri verilecektir.

Ekmek ve onur için çıktığımız grevlerimiz, haklı taleplerimiz işverenler tarafından kabul edilinceye değin sürecektir.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
M. Cevdet Selvi
Genel Başkan

***

16.04.1987 Tarihi İtibariyle Greve Çıkılacak İşyerleri

Gebze Şubesi

Rodkimsan Kimya Sanayi A.Ş./Gebze

İst/Anadolu Şubesi

Tek Plastik Sanayi ve Ticaret A.Ş./Kartal

İstanbul Şubesi

Setaş Kimya Sanayi A.Ş./Çatalca

Pe-Re-Ja İleri Kimya Sanayi A.Ş./Bakırköy

İst/Boğaziçi Şubesi

Plastifay Kimya Endüstrisi A.Ş./Kağıthane

İzmir Şubesi

Selkim Selüloz Kimya Sanayi A.Ş./Nazilli

'86 VERGİ ŞAMPİYONU ödül töreni

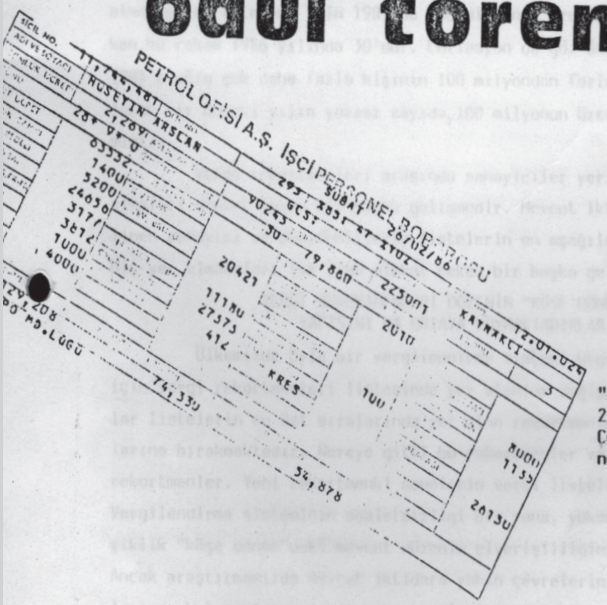

"Ambargoludur
25 Nisan 1987
Cumartesi günkü
nüshanızda yayınlanabilir."

Teşekkür ederiz
PETROL-İŞ

22 Nisan 1987

'86 VERGİ ŞAMPİYONU ÖDÜL TÖRENİ

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Ücretliler dışında beyanname usulüne tâbi olan vergi mükelleflerinin, beyan ettikleri vergi tutarlarının açıklandığı bugünlerde, "vergi rekortmenleri" de basında yer almaktadır. Defterdarlıklar tarafından, vergi rekortmenleri olarak açıklanan listelerde yer alanların gerçek gelirlerini beyan etmedikleri, bizzat işveren çevrelerinin bile dile getirdikleri bir gerçektir. İstanbul vergi rekortmeni, kazara Maliye'ye bina sattığı için 1 milyarlık vergi ile istemeye istemeye rekortmen olmuştur. Yalnızca bir bina satışından 1 milyar lira vergi verme durumunda kalan bu rekortmenin, rekortmenliğinin Maliye'ye bina satışından kaynaklandığını bizzat kendi ifadesi ile basından izledik. Bu vergi rekortmeni ki daha önceki listelerde adı dahi duyulmamıştır, ancak bir yıl içinde İstanbul gibi sanayinin en yüksek olduğu bir kentte rekortmen oluvermiştir.

1986 yılına ait vergi rekortmenleri arasında tanınmış sanayiciler yer almamıştır. İstanbul için 1985'te 100 milyonun üzerinde 59 vergi mükellefi varken bu rakam 1986 yılında 30'dur. Enflasyon da göz önüne alınırsa 1986 yılında, 1985'e göre çok daha fazla kişinin 100 milyondan fazla vergi vermesi beklenirdi. Ancak bir önceki yılın yarısı sayıda, 100 milyonun üzerinde vergi verecek kişi açıklanmıştır.

Vergi rekortmenleri arasında sanayiciler yerine müteahhitlerin fazla olmaları dikkat çeken bir başka gelişmedir. Mevcut iktidarın yakını olarak bilinen sanayici ve müteahhitlerin listelerin en aşağılarında yer almaları veya hiç yer almamaları ise yine dikkat çeken bir başka gelişmedir.

VERGİ REKORTMENLERİ DÜZENİN "KÖŞE DÖNÜCÜ" YAPISINI DA ORTAYA KOYMAKTADIRLAR

Ülkemizde öyle bir vergilendirme sistemi uygulanmaktadır ki, her sene için vergi rekortmenleri listesinde yer alanlar değişmektedir. Yine bir zamanlar listelerin

en üst sıralarında yer alan rekortmenler aniden yerlerini başkalarına bırakmaktadır. Nereye gitti bu rekortmenler ve nasıl oluştu bir yılda yeni rekortmenler. Yeni rekortmen ki senelerin vergi listelerinde hiç yer almamış. Vergilendirme sisteminin adaletsizliği bir yana, yüksek gelirlilerdeki bu değişiklik "köşe dönme"deki mevcut düzenin elverişliliğini de ortaya koymaktadır. Ancak araştırmamızda mevcut iktidara yakın çevrelerin, birlikte yurtdışı seyahatlerinde bulunanların, vergi rekortmenleri listelerinin üst sıralarını neden paylaşmadıkları merak konusudur. Oysa bu yakın çevrelerin astronomik gelirleri olduğunu basından izlemekteyiz. Bir bina satanın bile vergi rekortmeni olduğu ülkemizde, gerçek rekortmenlerin bu rekortmenden çok daha yükseklerde olduğu kesindir.

Anlaşılıyor ki, ülkemizde ücretliler ve diğer tüm emekçiler dışındaki bir avuç kesim için kolayca milyarlarca lira gelir elde etme sanısı yüksektir. Ülkemiz düzeninin yapısı buna elvermektedir.

GERÇEK VERGİ ŞAMPİYONLARI

İlk bakışta ülkemizdeki vergi adaletsizliğinin ne denli büyük olduğunun anlaşılması bir yana defterdarlık tarafından açıklanan vergi rekortmenleri veya vergi şampiyonlarının da gerçeği yansıtmadığı ortadadır. Öyleyse kimdir vergi şampiyonları? Büyük "gelir" sahipleri hiçbir zaman gelirlerini açıklamadıklarına ve vergilerini kaçırdıklarına göre onların beyanları inandırıcılığını yitirmiştir.

Ancak gelirine göre, vergi kaçırmasına en küçük şansı olmadan da en yüksek vergiyi ödeyenler vardır. Bizce gerçek şampiyonlar bu vergi mükellefleridir. Bu yaklaşım ile sendikamız üyeleri arasında vergi şampiyonlarını araştırdık. Koşulları birbirine çok yakın olan üyelerimiz arasından dört işçiyi şampiyon olarak belirledik. Sizlere, bu vergi şampiyonu dört üyemizi, içinde bulundukları dayanılamaz geçim koşullarına rağmen verdikleri yüksek vergilerine göre tanıtıyoruz.

Hiç istemediğimiz halde vergi şampiyonu ücretliler olmaktadır. Hiç istemiyoruz diyoruz, çünkü "geliri" yüksek olanlar gereği gibi vergilerini vermezlerken, ücretlilerin vergileri ve diğer sosyal güvenlik kesenekleri daha ücretleri alınmadan bordrolarından düşülmektedir. Temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamayan, ev kirasını bile ödeyemeyen, çocuğunun okul masraflarını yerine getiremeyen, hastalanıp doktor ve ilaç parası ödemeye hakkı dahi olmayan işçilerin vergi ve diğer kesintileri eksiksiz alınmaktadır. Aynı durumda olan hiçbir beyanname veren işveren ve diğer yüksek gelirli yoktur. Bu gerçek karşısında şayet vergi şampiyonu aranıyorsa, o da ancak ücretliler olabilir.

ÜCRETLİLER TOPLAM VERGİNİN %75'İNİ ÖDEYEREK, OECD ÜLKELERİ ARASINDA DA ŞAMPİYONDURLAR

Ülkemizde ödenen toplam vergi içinde ücretlilerin payının ne olduğu nedense resmen açıklanmamaktadır. Ancak DPT ve DİE tarafından yapılan araştırmalarda vergi yükünün ücretlilerin sırtında olduğu doğrulanmaktadır. Yayınlanan gelir vergisi rakamları içinde ücretlilerin ödedikleri vergi payı yüzde 70-75 dolayındadır.

İşçilerin ücretlerinden diğerleri ile birlikte toplam yüzde 33,8 kesinti yapılmaktadır. OECD ülkeleri ile kıyaslandığında bu oran son derece yüksektir. Bu ülkeler içinde kesinti oranı örneğin Lüksemburg'da yüzde 3,6'ya kadar düşmektedir. Yunanistan'da ise işçi ücretlerinden hemen hiç kesinti yapılmadığı açıklanmaktadır. Japonya'da %9,8, İsviçre'de %10,6, Norveç'te %16,7, İsveç'te %26,2 olan kesintilerin bir kısmı iade ve sosyal yardım yolu ile geri alınmaktadır.

Ülkemizde ise vergi iadesi alma oranının işçiler açısından yüzde 6'yı geçmediği ve yine düşük ücretlilerin gecekondulara ödedikleri kira bedellerini ve pazardan yaptıkları alış-verişlerinin vergi iadelerini almadıkları ortadadır. Bu durumda OECD ülkelerine de kıyasla en yüksek ücret kesintisi Türkiye'de ve yine en az vergi iadesi de bizdedir.

YÜKSEK GELİRLİLERDEN VERGİ ALINMIYOR

1980=100	Geçinme fiyat endeksi	Vergi geliri cari fiyatlarla (milyon TL)	Vergi geliri sabit fiyatlarla (milyon TL)	Değişim	Gelirlerden alınan vergi % değişimi	Mallardan alınan vergi % değişimi
1980	100,0	749,849	749,849	100,0	100,0	100,0
1981	137,6	1.190.204	864.974	115,4	117,5	107,0
1982	182,6	1.304.866	714.604	95, 3	101,3	94,6
1983	235,2	1.934.492	822.488	109,7	106,9	100,2
1984	342,4	2.372.211	692.819	92,4	85, 0	82,3
1985	496,5	3.829.117	771.222	102,9	80,2	120,3
1986	662,2	6.050.000	913.621	121,8	101,0	161,9

Geçinme fiyat artışlarına göre toplanan vergi gelirleri karşılaştırıldığında, gerçek vergi gelirlerinin gereği gibi artmadığı anlaşılmaktadır. Sabit fiyatlar ile vergi gelirlerinde yıllara göre değişimler, ülkemiz vergi politikasındaki kararsızlıkları ortaya koymaktadır. Sabit fiyatlar ile vergi gelirlerindeki artış ile sabit fiyatlar

ile gelirlerden alınan vergiler karşılaştırıldığında gelirlerden vergi artışının sağlanamadığı ve hatta 1984 ve 1985 yıllarında düşüş gösterdiği anlaşılmaktadır. Gelirlerden vergi alınamaması, vergi kaçırması imkânsız olan ücretli kesim için söz konusu olmayıp yüksek gelirliler içindir. Mallardan alınan vergiler; bu vergi türü vasıtalı olup, daha çok KDV adı altında yine hemen hepsi emekçilerden alınmaktadır. 1980'de %100, 1986'da %161,9 olan mallardan alınan vergi türünde yarıdan fazla artışın olması, yüksek gelirlilerden vergi toplama yerine yine emekçi halktan vergi toplamanın yeğlendiğini ortaya koymaktadır.

VERGİ KAÇIRMA

Beyan usulü ile vergilendirilen sanayiciler ve diğer yüksek gelirlilerin ödedikleri vergi miktarlarında giderek düşme gözlenmektedir. Ülkemizde ne kadar "eşek", "çakal" olduğu istatistiklerde yer alırken, ne kadar vergi kaçırıldığı ve yine vergi verenlere ait ayrıntılı istatistikler yoktur. 1984 yılında Maliye Bakanlığı'nca yapılan %5 örnekleme usulü ile araştırmaya göre 98 milyar 422 milyon lira vergi kaçırıldığı anlaşılmıştır.

Ücretliler bir kuruş dahi vergilerini kaçıramazlarken, yüzde 10 dolayında dahi vergi kaçırılsa bu 1986 yılında tahmini vergi geliri rakamı olan 6 trilyona göre 600 milyar lira eder. 1987'de ise 8 trilyon 800 milyon lira vergi toplanması hedeflenmiş, ancak bu hedef yüzde 10 şaşarsa 1 trilyona yakın açık verilecek demektir.

Yasal hüküm altına da alınan şirket kurtarma operasyonları ile bu şirketler hem vergi yüklerinden kurtulmakta ve hem de emekçilerin vergileri ile kurtarılmaya çalışılmaktadır.

Bu kurtarma operasyonu kapsamı yanı sıra 3 trilyonu bulan batık kredileri de göz önüne alırsak emekçilerin vergilerinin nelere kadir edildiği açıkça anlaşılmaktadır.

YÜKSEK GELİR ELDE ETMEDE SERBESTLİK VERGİSİNİ VERMEDE GİZLİLİK

Yüksek gelirliler "kurumlar vergisi" arkasına gizledikleri gelirlerini açıklamamaktadırlar. Bu nedenle her yıl yeni vergi rekortmenleri liste başlarında yer almaktadır. Oysa büyük sermaye sahipleri kendi kurdukları tekel ve holdinglerinin hisse senetlerini almakta ve böylece hisse senetlerinin gelirleri vergilendirilmediğinden, yalnızca kurumlar vergisi ödemektedirler. Kurumlar vergisi ise çıkarılan pek çok yasa ve uygulama ile hafifletilmekte veya hiç ödenmemektedir.

Kurumlar vergisini hafifletenler arasında yatırım ve ihracat indirimi bulunmaktadır. Ayrıca tahvil ve hazine bonosu faizleri, yurt dışından gelirler, hisse senedi satışından sağlanan kârlar v.b. kazançlardan vergi alınmamaktadır. Yine araştırmaya ağırlık veren kuruluşlardan yüzde 20 kurumlar vergisi üç yıl süre ile ertelenebilmektedir.

Şirket hisselerinin kazançları, yönetim kurullarının kâr payları, banka ve tahvil faizleri, kâr ortaklıkları gibi milyarlara değin varan gelirler vergiden muaftırlar. Böylece milyarlarca geliri olanlar vergi vermezlerken, 50.000 lira aylık ücret alan bir işçi veya memur, daha maaşını almadan vergisini kuruşu kuruşuna ödemektedir. Nerede kaldı, çok kazanandan çok, az kazanandan az vergi alınması?

Özellikle mevcut iktidar döneminde yüksek geliri olan sanayicilerin vergi vermemeleri için her türlü önlem yasal oalrak alınmıştır. Bu sanayiciler ancak sahibi oldukları tekel ve holdingler kanalı ile vergi ödemekte ve ne var ki yukarıda belirtildiği gibi tekel ve holdinglerinin verme durumunda olduğu kurumlar vergisini hafifletmek için pek çok neden ileri sürebilmektedirler. Kısaca sembolik olma dışında vergi vermemektedirler.

İŞVERENLER SEMBOLİK VERGİLERİNİ AMORTİ ETMEKTEDİRLER

Anonim şirketin çoğunluk hissesini elinde bulunduranlar, tekelciler, holdingciler ve diğer yüksek gelirli beyan usulü ile vergi verenler, gelirlerini elde ettikleri yılın devamı olan yıl içinde dört eşit taksitte vergilerini ödemektedirler. Aylar itibariyle gelirini en kısa bir yıl sonra ödeyen bu gelir sahipleri ayrıcalıklı olanağa sahiptirler. Her şeyden önce işverenler ödeyecekleri vergileri sermayelerine katmakla yüzde 70 kredi faizinden kurtulmaktadırlar. Bu durumda ödenecek vergi zaten kendi kendini amorti etmektedir. Öte yandan enflasyonist ekonomik yapı içinde bir yıl sonra vergiyi gerçekleştiren devlet ise verginin gerçek değerini enflasyon oranında kaybolmuş olarak alabilmektedir.

Böylece enflasyon ve yüzde 70'lik kredi faiz yükü karşısında işverenlerin ödeyecekleri vergiler de hem kendilerini amorti etmekte ve hem de ödendiği anda vergilendirildiği döneme göre enflasyon oranında gerçek değerini yitirmektedir.

Kaldı ki vergisini bir yıl içinde eşit taksitlerle zamanında ödeyen işveren de parmakla gösterilmektedir.

KDV'NİN YÜKÜ EMEKÇİLER ÜZERİNDE

Özal iktidarı döneminde uygulamaya konulan KDV vergi yükü, vergilendirmede yükün işçilere, memurlara, köylülere ve diğer tüm emekçilere yıkılmaya çalı-

şıldığının bir başka açık kanıtıdır. Ancak Sayın Özal, vergilendirme oranının en alt dilimini yüzde 30'dan 25'e düşürdüğünü ileri sürerek düşük gelirlilerin vergi yükünü hafiflettiğini iddia etmiştir. Oysa getirilen yüzde 10 ve 1986'da yüzde 12 olan KDV vergi yükü yüzde 25 olan vergi oranına eklenince, toplam vergi verilen oran, alınan ücrete göre yüzde 35'lerden aşağı düşmemektedir. Hatta alınan malın fiyatı aylık ücretten yüksek olursa ki taksitle pek çok eşya satın alınmaktadır, vergilendirme oranı yüzde 35'leri de çok geçmektedir. Sonuçta ücretliler 1986 yılında en az yüzde 37 oranında vergilendirilirlerken, gelirleri milyarları bulanlar aynı KDV'yi ödeyerek gelirine göre mikroskobik bir oranda vergi vermektedir.

VERGİ İADESİ DE ÜCRETLİLER İÇİN DEĞİL

Sanayiciler beyan ettikleri vergilerini daha ödemeden, bir yıl öncesinden vergi iadelerini alabilmektedirler. Ücretliler ise vergilerini vermekte ve bir ay, emekliler ise üç ay sonra vergi iadelerini alabilmektedirler. Bu durumda işverenler peşin iade alıp bir yıl sonra vergilerini verirlerken, işçiler peşin vergi verip bir ay sonra iadelerini alabilmektedirler.

Hayali ihracat yolu ile işverenlerin kasalarına milyarların girmesi ise ülkemizdeki vergi düzeninin nasıl sermayeden yana olduğunun bir başka örneğidir. Yalnızca yakalanabilen hayali ihracatçıların dolandırdıkları basına yansıyan 700 milyar lira, gerçekte misli misli daha fazladır. Bu nasıl vergi düzenidir ki, hayali ihracatçılar milyarlarca vergi iadeleri alabilirken, geçim sıkıntısı içinde yaşamı dara sokulan ücretlinin maaşından yüzde 25 vergi ve en az yüzde 12 de KDV yolu ile toplam en az yüzde 37 oranında vergi alınmaktadır.

Vergi iadesinin ise bu kesim için 1986 yılı için yüzde 6'dan yukarı olmadığı sendikamız tarafından yapılan araştırma ile de anlaşılmıştır.

İHRACATÇILAR 5,5 MİLYON ÜCRETLİDEN DAHA ÇOK VERGİ İADESİ ALIYOR

1986 yılında "ülkemiz içinde" alınan KDV tutarı 1 trilyona yaklaşırken bu miktar toplam gelirden alınan 3 trilyona yakın vergi tutarının üçte biri oranındadır. Böylesine büyük rakamlara varan KDV yolu ile vergilendirilme, yukarıda da belirtildiği gibi gelir vergisi alt dilimini yüzde 30'dan 25'e düşürme ile gerçek anlamda vergi indirimi olmamaktadır. Aksine işçilere ve diğer tüm emekçilere KDV yolu ile yeni vergilendirme yüklenmektedir.

Ülkemizde ayda 1 milyondan fazla geliri olduğu açıklanan 3.500 mükellefin mal

ve hizmetler için ödedikleri KDV, asgari ücretli ile aynı miktarda olup, toplam KDV vergi geliri içinde minik bir orandadır.

Kaldı ki, işverenler ödedikleri KDV'yi ve hatta aldıkları malları vergilerinden de düşebilmektedirler.

1986 yılında çok daha yüksek olduğu tahmin edilen vergi iadesi alan 10.000 ihracatçı, 1985 yılında 5,5 milyon ücretliden daha fazla vergi iadesi almıştır. 1985 yılında 2,5 milyon işçi, 1,5 milyon memur ve 1,5 milyon işçi ve memur emeklisi toplam 5,5 milyon kişi olarak 248 milyar lira vergi iadesi alırlarken, aynı dönemde 10.000 ihracatçı 287 milyar lira vergi iadesi almışlardır.

VASITALI VERGİ HER GELİR GRUBU İÇİN DE AYNIDIR

Ülkemizdeki vergi adaletsizliğinin bir başka boyutu da vasıtalı olarak alınan vergilerdir. KDV'nin de arasında yer aldığı vasıtalı vergiler 1986 yılında bir önceki yıla göre yüzde 90,1 oranında artmıştır. Yüksek gelirlilerden vergi toplamamakta ısrar eden mevcut iktidar, asgari ücretli için de, milyarlarca geliri olan için de aynı oranda toplanan vasıtalı vergi yükünü 1986 yılında yüzde 90 artırmıştır. Orta direk adı verilen kesimi de ilgilendiren vasıtalı vergi yükü daha çok emekçilere yüklenmiştir. İthalatçıların bile ödedikleri vergi fiyatlara yansıtıldığından, vergiyi yine tüketici vermektedir. Tüketiciler arasında önemli farklar olmakla birlikte dün lüks olan bazı mallar bugün lüks olmamaktadır. Bunun dışında yalnızca yüksek gelirliler için bazı malların ithal edilmesi ise bu kesime ülkemizde o malı kolayca bulma olanağı vermekte ve satılamayanlar ise vitrin süslemektedir. Bu durumda vasıtalı vergilerin yalnızca küçük bir kısmı yüksek gelirlilerce ödenirken, diğer büyük bölümü ise emekçiler tarafından ödenmektedir. Kaldı ki yüksek gelirliler yaptıkları masrafları kendi gelir mekanizmalarına yansıtarak, vergilerini düşürme olanaklarına sahiptirler. Ancak ücretlilerin, yaptıkları masrafları yansıtabilecek, çok az bir oranda olan vergi iadesi dışında başka hiçbir olanakları yoktur.

İŞÇİNİN VERGİSİ KAMU İŞVEREN SENDİKALARI KANALI İLE İŞÇİYE KARŞI

İşverenlerin vergi yükleri binbir gerekçe ile hafifletilirken toplanan vergi içindeki ücretlilerin payı ise giderek artmaktadır. Öte yandan ücretlilerden toplanan vergiler şu veya bu yol ile işverenlere sunulmaktadır. Bu sunu içinde 1986 yılı Şubat ayında kamu işveren sendikalarının oluşturulması ve TİSK'e üye yapılarak, işverenlerin kasalarına milyarların akıtılması da vardır. Devlet gelirlerinin yüzde 90'ını vergi gelirinden ve bu vergi gelirinin de büyük oranda ücretlilerden

sağlanıyor olması karşısında, işçinin ödediği vergi yine işçiye karşı kullanılmak üzere işverenlere sunulmaktadır. Böylesi bir uygulama mevcut iktidar politikasının ne denli özel teşebbüs yanlısı olduğunu ortaya koymaktadır. Kaldı ki kamu işveren sendikaları işçiden vergi yolu ile toplanan milyarları özel kesime aktarmakla kalmayıp, uyguladığı toplu sözleşme politikası ile işçilere karşı TİSK ilkelerini benimsemekle de açık tavrını ortaya koymaktadır.

ULUSAL GELİR VE VERGİ VERENLER DAĞILIMI

Ülkemizde faal nüfus payları içinde kâr-faiz ve kira geliri olanlar ile gelirlere (gayri safi milli hasılaya) göre vergilerin yüzde oranı olan "vergi yükü" karşılıklı ele alındığında, ülkemizdeki vergi politikalarına açıklık getirmektedir.

Faal nüfus içinde kâr-faiz ve kira gelirleri olanların oranı 1977 yılında %3,9 gibi diğer yıllara göre küçük bir oran iken, vergi yükü %19,3 olarak en yüksektir. Sonraki yıllarda kâr-faiz ve kira geliri olanların payı giderek artarken vergi yükü aksine azalmaktadır. Başka deyişle özellikle son üç yıl içinde vergilendirilmeyen bu yüksek gelir oranı artış göstrmektedir. 1977 yılı oranlaması aynı kalsa idi yaklaşık üç kat çoğalan kâr-faiz ve kira gelirleri alanlar karşısında vergi yükü de aynı oranda artıyor olacaktı. OECD ülkelerinde vergi yükünün yüzde 37 dolayında olduğu göz önüne alınırsa, ülkemizde ne denli az vergi yükü olduğu ortaya çıkar. Vergi yükünün azlığı yüksek gelirliler için vergi cenneti, ücretliler için ise vergi cehennemi olarak yorumlanmaktadır.

Ücretliler vergilerini kaçıramadıklarına göre yüksek gelir sahiplerinin vergilerini gelirlerine göre giderek artan bir şekilde vermedikleri anlaşılmaktadır.

Kâr-faiz ve rant geliri olanların, gelirinin son 10 yıl içinde yaklaşık iki kat artıyor olmasına rağmen, vergi yükündeki azalışın olması ancak vergilerini vermemiş olmalarıyla açıklanabilir.

Kâr-faiz ve rant geliri olanlar içinde, yalnızca kâr sahipleri oranının yüzde 5'i geçmeyeceği, enflasyonist politikalar ile faiz gelirlerinin arttığı, yatırım yapamayanların faize yöneldiği de göz önüne alınırsa görüş daha bir haklılık kazanmaktadır. Son yapılan gelir dağılımı araştırmalarına göre nüfusun yüzde 5'inin toplam gelirin yüzde 30'una sahip olması karşısında, sermaye kesiminin kurumlar vergisi olarak gerçekleştirdiği vergi, toplam gelir vergisi içinde yüzde 11 dolayındadır. Kaldı ki kurumlar vergisi verenler içinde kamu kesimi ağırlıklıdır.

Ücretlilerin ulusal gelirden aldıkları pay düşerken, aynı zamanda faal nüfus

içindeki payları da artmaktadır. Ancak ödenen gelir vergisi içindeki ücretlilerin paylarının yüzde 75 olduğu DPT yetkililerince açıklanmıştır. Ülkemizde gelir vergisinin yüzde 25'i ise sanayici, tüccar, ithalatçı, serbest meslek sahipleri gibi beyanname verenlerden alınmaktadır. Oysa yüzde 25 vergi ödeyen kesimin ulusal gelirden aldığı pay yüzde 64,2'dir.

Bu durum ulusal gelir dağılımı açısından da ödenen vergilerin, yüksek gelir grubundan değil, düşük gelirli olanlardan alındığını ortaya koymaktadır.

Ülkemizde toplam vergiler içinde ücretlilerin vergi yükü yüzde 55 olarak hesaplanırken OECD ülkerinde ücretlilerin vergi yükü ortalama yüzde 39'dur. Bu oranlama ülkemizde OECD ülkelerine göre yüksek kazanç sahiplerinin, işverenlerin ne denli az vergilendirildiğini ortaya koymaktadır.

Ödenen vergilere göre ülkemizde 1 milyonun üzerinde aylık geliri olanların sayısı 3.500'ü bile bulmamaktadır. İnanılması güç de olsa vergi verenler arasında böylesi az sayıda kişinin yer alması yine vergi kaçırmanın vardığı boyutları ortaya koymaktadır. Ancak bu gerçek karşısında mevcut iktidar, vergi memuru sayısını 262 kişi daha artırmıştır. Anlaşılıyor ki mevcut iktidarın "vergi kaçırma" diye bir sorunu yoktur.

ÖNERİLER

- Sermayenin, işverenlerin istemleri doğrultusunda işleyen mevcut vergi düzeni terk edilerek, adil bir vergi sistemi oluşturulmalıdır. Böylece ulusal gelirden en büyük pay alanlar verginin de en büyük payını vermelidirler.
- Trilyonlara varan vergi kaçırmalarına son verilmelidir.
- İşçiler ve diğer ücretliler de işverenler gibi beyanname usulü ile vergilerini ödemelidirler. Yine ücretliler de mevcut beyannameliler gibi masraflarını vergilerinden düşmelidirler. Mevcut iktidar işverenlerin beyanlarına güveniyorsa, neden işçilerin de beyanlarına güvenmesin? Öte yandan işverenlere büyük oranlarda vergi indirimi ve vergi iadeleri sağlanırken, zaten geçimine bile yetmeyen işçi ve memurlara da bu olanaklar sağlanmalıdır. Nasıl işverenler tüm masrafları çıktıktan sonra net gelirlerinden vergi veriyorlarsa, neden işçiler de tüm masraflarını çıktıktan sonra net gelirlerinden vergilerini vermesinler?
- Özellikle mevcut iktidarın getirdiği yasa ve uygulamalar ile artan vergi adaletsizliği sonucunda, ücretliler vergi şampiyonudurlar. Bu şampiyonluk hem

alınan ücrete göre yüzde 33,8 oranında vergi ve diğer kesintilerin ödenmesi ile ve yine ödenen toplam vergi içindeki yüzde 75'lik büyük payı iledir. Ayrıca ulusal gelir içinde yüzde 17,7 pay alan ücretlilerin, toplam vergi içindeki bu yüzde 75 oranındaki payları, şampiyonluklarının en çarpıcı göstergesidir.

- Ancak biz işçiler vergi şampiyonu olmak istemiyoruz. Çünkü gelir şampiyonu biz değiliz.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
M. Cevdet Selvi
Genel Başkan

***

Vergi Şampiyonu Üyelerimiz

Biribirinden farklı koşulda olmamalarına rağmen üyelerimizden dördünü vergi şampiyonu olarak belirledik. Üyelerimizi, kimlik bilgileri ile neden şampiyon seçtiğimizi belirterek tanıtıyoruz:

Hüseyin Arslan

- Evli ve iki çocuğu var
- Kirada oturuyor
- Petrol Ofisi A.Ş.'de 10 yıllık işçi
- Yılda 140 gün
- Ayda ortalama 12 gün fazla mesai yapıyor
- Ayda toplam 42 gün çalışılmış oluyor
- Aylık brüt ücreti (1986): 79.815 TL
- Gelir vergisi ve SSK kesintisi: 26.978 TL. Net ele geçen: 52.838 TL
- Hüseyin Arslan'ın ailesi ile birlikte karşılaması gereken bir ayda en az gıda, konut, giyecek, kültürel ve yol giderleri toplamı: 235.888 TL'dir.
- Aylık ücretinden net 52.678 TL ele geçmektedir.

- Her ay yaklaşık 30.000 TL işyerinden avans alıyor, bu nedenle hiçbir aylık ücretini tam alamıyor.

Hüseyin Arslan'ın aylık ücreti, ailesinin aylık zorunlu giderlerinin dörtte biri kadardır. Bu ücret ile geçinemeyen Hüseyin Arslan, cumartesi, pazar ve her gün üç saat olmak üzere ayda 12 gün mesai yapmaktadır. Sonuçta ele geçen fazla mesai, sosyal yardımlar, ikramiye dâhil aylık geliri ile geçim için en az giderlerini yine de karşılayamamaktadır. Çocuğunun ayağı kırık olup parasal yetersizlikten tedavisini yaptıramamaktadır. 30 günlük ayda 42 gün gibi gücünün çok üstünde de çalışarak geçimini sağlayamayan Hüseyin Arslan'ı, vergilerini ve SSK kesintisini böylesine güç durumda olmasına rağmen kuruşu kuruşuna peşinen ödediğinden onu VERGİ ŞAMPİYONU ilân ediyoruz.

Nuri Tuncay

- Evli ve üç çocuğu var
- Kirada oturuyor
- Santa Farma İlaç San. A.Ş.'de yedi yıllık işçi
- Yılda 214 saat, ayda ortalama 18 saat fazla mesai yapıyor
- Ayda ortalama 33 gün çalışmış oluyor
- Aylık brüt ücreti (1986): 76.000 TL
- Gelir vergisi ve SSK kesintisi: 25.840 TL. Net ele geçen: 52.838 TL
- Her ay yaklaşık 35.000 TL avans alıyor ve bu nedenle hiçbir aylık ücretini tam alamıyor.
- Nuri Tuncay'ın ailesi ile birlikte karşılaması gereken bir ayda en az; gıda, konut, giyecek, kültürel ve yol giderleri toplamı 268.256 TL'dir.

Nuri Tuncay'ın aylık ücreti, ailesinin aylık zorunlu giderlerinin beşte biri kadardır. Bu ücreti ile geçinemeyen Nuri Tuncay fazla mesai yapmak istiyor. Ancak ayda 18 saat kadar fazla mesai yapmasına izin veriliyor. Sonuçta ele geçen fazla mesai, sosyal yardımlar, ikramiye dâhil aylık geliri ile geçim için en az giderlerini yine de karşılayamamaktadır. Çocuğunun biri sakat olup, parasal yetersizlikten ilgili yerlere götürememektedir.

Nuri Tuncay değil geçimini sağlayabilmek, sakat çocuğuna dahi baktıramazken kuruşu kuruşuna vergilerini ve SSK kesintisini ödediğinden, kendisini VERGİ ŞAMPİYONU ilân ediyoruz.

Neşe Demiral

- Evli-çocuksuz
- Kirada oturuyor
- Fersan Plastik San. A.Ş.'de dört yıllık işçi
- Yılda 144 saat, ayda ortalama 12 saat fazla mesai yapıyor
- Ayda toplam 32,5 gün çalışıyor
- Aylık brüt ücreti: 59.619 TL (12 saat fazla mesai, gece vardiya primi, sosyal yardımlar dâhil)
- Gelir vergisi ve SSK kesintisi: 20.694 TL
- Net ele geçen: 38.925 TL
- Her ay yaklaşık 15.000 TL avans alıyor ve bu nedenle hiçbir aylık ücretini tam alamıyor.
- Neşe Demiral'ın eşi ile birlikte karşılaması gereken bir ayda en az; gıda, konut, giyecek, kültürel ve yol giderleri toplam 171.153 TL'dir.

Neşe Demiral'ın aylık ücreti, aylık zorunlu giderlerinin yaklaşık altıda biri kadardır. Eşinin ücreti de eklenirse yine de geçinmesine yetmediğinden, gece de dâhil fazla mesai yapmak istiyor ve her ay 12 saat fazla mesaiye kalabiliyor. Sonuçta ele geçen fazla mesai, soysal yardımlar, ikramiye toplamı aylık geliri ile eşinin aylık geliri de birleşirse, geçim için en az giderleri yine de karşılanamamaktadır.

Neşe Demiral'ı, ayda evine 1 kg. et götüremezken bile, vergilerini ve SSK kesintisini kuruşu kuruşuna ödediği için VERGİ ŞAMPİYONU ilân ediyoruz.

Halil Aydın

- Evli ve iki çocuğu var
- Kirada oturuyor
- Fersan Plastik San. A.Ş.'de 10 yıllık işçi
- Yılda 460, ayda ortalama 38 saat mesai yapıyor
- Ayda toplam 36 gün çalışıyor
- Aylık brüt ücreti: (38 saat fazla mesai, gece vardiya primi, sosyal yardımlar dâhil) 72.648 TL
- Gelir vergisi ve SSK kesintisi: 23.960 TL
- Net ele geçen: 42.731 TL
- Her ay yaklaşık 20.000 TL avans aldığından, hiçbir aylık ücretini tam alamamıştır.
- Halil Aydın'ın ailesi ile birlikte karşılaması gereken bir ayda en az; gıda, konut, giyecek, kültürel ve yol giderleri toplamı 235.888 TL'dir.

Halil Aydın'ın aylık ücreti, ailesinin karşılanması gereken zorunlu giderlerinin yaklaşık altıda biri kadardır. Fazla mesai yapmakla da bu oranı değiştirememektedir. Bu durumda değil toplam zorunlu giderleri, yaşamının sürmesi için olan zorunlu giderleri dahi karşılayamamaktadır.

Ancak Halil Aydın vergilerini ve SSK kesintisini her ay kuruşu kuruşuna daha ücretini almadan ödemektedir. Aldığı sembolik ücretine göre böylesine vergiyi veren Halil Aydın'ı VERGİ ŞAMPİYONU ilân ediyoruz.

Not: Sendikamız üyelerinden seçilmiş olan vergi şampiyonlarını genel merkez binamızda 24.04.1987 Cuma günü yapacağımız bir basın toplantısı ile kamuoyuna açıklayacağız. Tüm basın ve yayın mensupları davetlidir.

Not: Ambargoludur. 25 Nisan 1987 Cumartesi günkü nüshanızda yayınlanabilir. Teşekkür ederiz.

enel Başkanımız, grevlerimizi, gelişmeleri değerlendird

Cevdet Selvi:

'10 bin grevcimiz tek bir yürek...''

revlerimiz konomik daletsizliklere e baskılara arşı epkimizin adesidir

Grevlerimiz sürerken, uzun ve suskun bir dönemden sonra çıktığımız grevler, böylesine etkili ve kitlesel boyutlara ulaşarak kamuoyunun dikkatini topluyor. Başladığımız günden bu yana konuya ilişkin Sendikamızın görüşlerini, tüm araçları olanaklarımızın ölçüsünde değerlendirerek duyurmaya çalıştık. Sendikamızın, grevlerimiz ve gelişmelere ilişkin görüşlerini dergimiz aracılığıyla da Genel Başkanımız Cevdet Selvi'den dinleyelim.

Petrol-İş: *Sayın Başkan neden greve çıktık?*

Cevdet Selvi: Bir grev için pek çok faktör gerekli. Bunları kabaca genel ve özel diye ayırmak mümkün. Ülkede yaklaşık 7 yıldır uygulanan ekonomik politika sonucu işçi sınıfının içinde bulunduğu durum, gerçek ücretlerdeki gerilemele sendikalara uygulanan baskılar, kesimler ara adaletsizlik ve eşitsizliğin hızla uçuruma dönü mesi, bunlar kabaca genel sorunlar. Sonuçta se dikal haklarını özgürce kullanamayan işçiler, g zünün önündeki haksızlıkların, bunalımın etki ni tüm yaşantısında görmeye başladı. Örneğ vergi adaletsizliği işçiyi her geçen gün daha fa rahatsız eder oldu. İşçiler kendi ödedikleri v gilerin nasıl harcandığını gördü. Banka ve şirk kurtarmalarla, birtakım fabrikaların vergi bo larını ertelemelerle, teşviklerle, hayali ihracatla milyarların nasıl verildiğini, kendisinin o güç k şullar altında günü gününe ödediği verginin n sıl harcandığını ve kendisi gibi olanlara dönüp kılmadığını yaşayarak gördü. Serbest piyasa ek nomisi adı altında, kendi ürettiği ve zorunlu o rak tüketmek zorunda olduğu mallara her ge gün korkunç zamların yapılması, ama kendi retlerinin sınırlı olması zaten yeterince rahat ediciydi. Bunun gibi çarpıcı ekonomik çelişki bariz haksızlıklar bütün çalışanları olduğu g öncelikle işçileri etkiledi.

C.Selvi: Kesimler arasındaki adaletsizlik uçuruma dönüştü.

Özelde, işverenlerin mevcut iktidarı da yar rına alarak, kendi ilkelerini tartışılmaz, kesin sması; özgür toplu iş sözleşmesi hakkına tek y lı ve değişik bir uygulama olarak grup adı al da genel işveren ilkelerinin dayatılması sayılab

İdarî konular var. 20 yıldır mücadele vere kazandığımız haklar YHK, ya da başka yoll geri alındı: kapsam, temsilcilik, güvencesi, g ci işçi gibi. Geçmişte sendikanın varlığı, işy temsilcilerinin ve işçilerin bazı haklara sahip maları nedeniyle arzu ettiği keyfî idareyi kura yan bazı işverenler, büyük bir baskı altına işçileri. Dama taşı gibi oynatır oldu; keyfine re ve sık sık işten atma tehditiyle işçiyi zorla ya başladı.

Ekonomik konular var. Hızla büyüyen en yona karşı üyelerimiz gece gündüz, tatil bay demeden mesai yaparak bile geçinemez oldu

Bütün bu ekonomik adaletsizliklere ve ba lara bir tepki göstermek istiyorduk. Greve itil

30 Nisan 1987

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

63 işyeri ve 9.370 üyemiz ile bir aydır başarı ile sürdürdüğümüz grevlerimiz, ülkemizde şimdiye değin bir sendikanın gerçekleştirmiş olduğu grevler incelendiğinde, greve çıkılan işyeri ve grevci üye sayısı açısından en yaygın olanıdır. Yine son 25 yılın en ağır koşulları altında sürüyor olması grevlerimize ayrı bir önem kazandırmaktadır.

1980 sonrası yeni Anayasa ve çalışma yasaları ile grevlere getirilmiş hemen tüm olumsuzlukları ayrıntıları ile yaşamaktayız. Size ulaşmış bulunan Grev Dosyası'nda işte bu sorunlarımız ve grevlerimiz ile ilgili diğer tüm gelişmelere yer verdik.

Avrupa Topluluğu'na girmek için başvurulduğu, çalışma yasalarının ILO kararları doğrultusunda değiştirilmesi yönünde çalışmaların olduğu bir dönem içinde ve yine ILO oturumları için hazırlıkların yapılıyor olduğunun kamuoyuna açıklandığı günümüzde, grevlerimiz ve karşılaştığımız yasa ve uygulamalardan kaynaklanan sorunlarımız daha bir anlam kazanmaktadır.

Grevlerimizin, grev yasağı kapsamında olan işçilerin, sendikalılaşamayan memurların, öğretmenlerin, işsizlerin, kısaca tüm emekçilerin sorunlarının gündeme getirilmesinde payı olduğunun bilincindeyiz. Bu yakaşım ile grevlerimiz, grevde olduğumuz işyerlerinin boyutlarını aşmış olmaktadır.

Grev mücadelemizde yalnız olmadığımız inancı, kararlılığımızı daha da pekiştirmektedir. Grevlerimize dayanışma göstermek isteyenlerin sayısı giderek artmaktadır. Bu gelişme karşısında dayanışma için T.C. Ziraat Bankası Gayrettepe Şubesi'nde 300-5960 no'lu hesap açtırdık ve Türk-İş üyesi sendika genel başkanlarına ve sendikamız şubelerine bir yazı ile ilettik. Dayanışma çağrımız *Grev Dosyası* içinde aynen yer almaktadır.

Böylesi güç koşullarda gerçekleştirmekte olduğumuz grevlerimiz, haklı istemle-

rimiz işverenlerce kabul edilinceye dek sürecektir.

Grevlerimizin başarısında siz sayın basın-yayın mensuplarının değerli katkılarına teşekkürlerimizi bu vesile ile bir kez daha belirtir, saygılarımızı sunarız.

Not: *Grev Dosyası*, 4 Mayıs 1987 Pazartesi gününe değin ambargoludur. Pazartesi günkü nüshanızda yayınlanabilir. Teşekkür ederiz.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
M. Cevdet Selvi
Genel Başkan

05 Mayıs 1987

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İşçi Sağlığı Daire Başkanlığı tarafından 4-10 Mayıs 1987 tarihleri arasında "İşçi Sağlı ve İş Güvenliği Haftası" ilan edilmesini ve söz konusu hafta içinde işçi sağlığına yönelik düzenlenen panel, konferans, toplantı ve sergilerin düzenlenmesini olumlu girişimler olarak değerlendirmekteyiz. Umarız böylesi bir girişim, devamını getirecek diğer resmi çalışmalara öncülük eder.

Çalışma Bakanlığı tarafından düzenlenen "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Haftası"nda göze çarpan, işçi temsilcilerinin yalnızca bir panelde sınırlı olarak yer aldırılmasıdır. Oysa sağlığı kemirilen, yaşamı tükenen işçidir. Bu nedenle hafta içinde en çok söz söyleyecek ve öneriler getirecek de işçi olmalıydı. Aksine işveren temsilcileri, işçi temsilcilerinden daha sık yer almakta ve onlar görüşlerini gündeme getirmektedirler. Hiç kuşku yok ki, işçi sağlığı işverenlerin eline teslim edilemeyecek kadar ciddidir.

Konuşmacılar yorumlarını SSK istatistiklerine dayandırmaktadırlar. Oysa SSK rakamları hem gerçeği yansıtmamakta ve hem de SSK'lı olmayan milyonlarca işçiyi kapsamamaktadır.

100.000 SSK'ya kayıtlı işyeri ve en az 150.000 de SSK'ya kayıtlı olmayan, toplam 250.000 işyerinin bulunduğu İstanbul'da yalnızca 45 işçi sağlığı müfettişinin olması ibret vericidir.

"Hafta" nedeni ile biz Petrol-İş olarak görüş ve önerilerimizi bir kez daha tekrarlamak isteriz.

Sendikamız üyelerinin örgütlü olduğu işkolu özelliği nedeni ile de oldukça yoğun iş kazaları ile karşılaşılmakta ve üyelerimiz meslek hastalığına yakalanılmaktadır.

Biz durumumuzu geniş olarak ele alan kitaplar hazırlayarak kamuoyuna açıklamış bulunmaktayız. İşçi sağlığı sorununun üzerine aralıksız gitmeyi temel sen-

dikal görevlerimizden saydığımızı bu vesile ile belirtmek isteriz.

"Hafta"da eksikliğini gördüğümüz diğer bir konu da meslek hastalığı konusunda hiçbir programın olmamasıdır. Binlerce işçinin her gün eridiği meslek hastalıklarını yok saymak olası değildir.

"Hafta" nedeni ile sergilenen koruyucu malzemeler incelendiğinde çağ dışı oldukları hemen göze çarpmaktadır. Böylesi bir serginin düzenlenmesi, sorunun bakanlıkça ciddiye alınmadığını ve aynı zamanda ülkemizde koruyucu malzemelerin ne denli yetersiz olduğunu ortaya koymaktadır.

Yapılan konuşmalarda daha çok işçilerin eğitimsizliği nedeni ile iş kazalarının olduğu anlatılmaktadır. Ancak eğitim ve hatta eğitimden de önemli olabilecek şey, işverenin gerekli önlemleri almaması ve usulüne uygun makina ve koruyucuların sağlanmamasıdır.

"İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Haftası" nedeni ile önerilerimizi kısaca şöyle belirtiyoruz:

- İşçi sağlığı, işçinin parasal ve diğer maddi olanakları sorunu ile paralellik gösterir. İşçiye yetersiz ücret verilir ve fazla mesai yapmaya zorlanırsa ve yine geçimini sağlamaya yetmeyen ücreti ile yeterli beslenemeyen işçinin içinde bulunduğu stres sonucu dalgın olursa ve iş kazasına uğrarsa bunun nedeni açıkça parasal yetersizliktir.
- İşçi sağlığı sorunu yalnızca işyeri sınırları içinde değil, işçinin tüm yaşamı bir bütün olarak ele alınıp, bu kapsamda çözümler getirilmelidir.
- SSK rakamlarında meslek hastalıkları hemen hiç gözükmemekte ve iş kazaları da düşüyor olarak yansıtmaktadır. Oysa bu sonuçlar doğru olmayıp, SSK'nın yetersizliğinin en açık birer göstergesidirler. İşçilerin parasıyla oluşan ve çalışan SSK, işçiye gerçek hizmeti vermelidir.
- İşyeri hekimliği, tıp öğreniminden başlayarak, işyerindeki faaliyetlerine kadar yetersizdir. Başka deyişle gerçek anlamda işyeri hekimi olmadığı gibi, her işyerinde hekim de bulunmamaktadır. İşyeri hekimliği, tanımına uygun bir işleyişe kavuşturulmalıdır.
- Yine SSK'daki hekimler de meslek hastalığı konusunda eğitilmedikleri gibi, sayıları yetersiz olup, pratikte yalnızca ilaç yazma görevlerini yürütmektedir-

ler. SSK dispanser ve hastahaneleri her açıdan yeterli hale getirilmelidir.

- İşçi sağlığı ve iş güvenliği müfettişleri yeterli sayıya yükseltilmeli ve etkin denetimlerde bulunmalıdırlar.
- İşçi sağlığı açısından yasa ve yönetmelikler mevcut olmakla birlikte işverenler uymamaktadırlar. İşverenlerin uymaları yönünde gerekli yaptırımlar getirilmelidir.
- İşçi sağlığı kurulları her işyerinde oluşmalı ve yalnızca tavsiye değil uygulamaya yönelik kararlar alabilmelidirler.
- Tıp fakülteleri ve diğer öğrenim kurumlarında işçi sağlığına yönelik gruplar, kurumlar ve öğrenim konuları oluşturulmalıdır.
- Meslek hastalıklarının önlenmesi ve hastalığa yakalanan işçilerin tedavisi yönünde uzmanlaşmış hastaneler kurulmalı ve ilgili araç-gereçlerle donatılmalıdır. Yine meslek hastalığı taramaları ivedilikle yeterli teknikle gerçekleştirilmelidir.
- Tedavi edici hekimlik anlayışı yanında önleyici hekimlik anlayışı geliştirilmelidir.

İşçi sağlığı, iş güvenliği konusunun bakanlıkça gündeme getirilmesini son derece olumlu bulup destekliyoruz. Ancak çalışmaların verimli olabilmesi için işçilerin görüş ve önerilerine dikkat edilmesi gereğini vurgularız.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
M. Cevdet Selvi
Genel Başkan

08 Mayıs 1987

GREVLERİMİZ BAŞARIYLA SÜRÜYOR BAŞARIYLA SONUÇLANACAK

Basın ve yayınımızın değerli temsilcileri

Ülke çapında 63 işyerinde başlattığımız ve toplam 9.700 üyemizi kapsayan grevlerimiz başarı ile sürmektedir. Bu başarının en büyük nedeni üyelerimizin haklılıklarına olan inançları, bu haklılığın verdiği güç ve dayanışma ile sendikamıza olan büyük güvenleridir.

Koşulların daha elverişli olduğu 12 Eylül öncesinde bile, yaygın grevlerde katılımın kolay engellenebildiği gözlenebilirken bugün sendikamızın yürüttüğü grevlerdeki katılımın nedeni açıktır.

5-10 yıllık kıdemi olup, brüt 50-70 bin liralık ücretten başka kaybedecek birşeyi kalmayan üyelerimizin mücadeleye olan inançları grevlerimizi başarıya ulaştıracak başlıca unsurdur. Üyelerimiz işbaşında aç kalmaktansa, grev yapma yoluna itilmişlerdir.

GREVDEKİ ÜYELERİMİZE AYDA 370 MİLYON ÖDÜYORUZ

Bugün 57 işyerindeki grevlerimiz bir ayı aşmış bulunmaktadır. KAUÇUK SANAYİİ ve POLİKİM grevlerimiz ise iki ayı aşkın süredir sürmektedir. Sendikamızın grevci üyelerimize bugüne kadar yapmış olduğu ödeme 370 milyon liradır. Sendikamız gayrimenkul satışına gerek kalmaksızın bu grevlerimizi en azından dört-beş ay daha rahatlıkla götürecek güçtedir.

Kaldı ki, işçi sendikalarının gücünü kasasındaki para ile ölçmek bizim anlayışımız değildir. Greve çıkmayan 70.000 üyemizin grevci 10.000 üyemize boyun eğdirmeyecekleri kesindir. Yalnız değiliz. Üyelerimiz dışında da kardeş sendikaların, demokratik kuruluşların bizleri yalnız bırakmayacaklarını görüyor ve inanıyoruz.

EN DOĞAL HAKKIMIZ DAYANIŞMA, ANTİDEMOKRATİK BASKILARLA ENGELLENMEYE ÇALIŞILIYOR

Bugün, sermaye sınıfı için dayanışmanın her türlüsü serbest iken, devlet bile kamu işveren sendikalarını TİSK'e katmak suretiyle TİSK'in kasasına işçinin alınterinden oluşan milyarları katarken işçilerin en doğal hakları olan dayanışmaları her türlü antidemokratik baskılarla engellenmeye çalışılmaktadır. Grevci üyelerimize dayanışma için para toplayan üyelerimiz emniyete götürülmekte, toplanan paralara da el konulmaktadır.

İşçilerin kendi alınterinden, çocuklarının ekmeğinden, aşından keserek yaptıkları dayanışma engellenirken, sermayenin meşruluğu tartışmalı kazançları istenildiği gibi kullanılabilmektedir.

Basında yer aldığı kadarıyla KİPLAS'ın üyelerine günde ödediği 16 milyonun 4 milyonunu TİSK ödemektedir. İşçilere, onların örgütlerine ise dayanışma yasaktır. Sermaye, elinden gelse fırıncıların grevcilere ekmek satmasını bile engelleyecek aşamaya gelmiştir.

GREVDEKİ İŞYERLERİNİN SÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİNİN BAŞLANGICINDAN BU YANA HAYAT PAHALILIĞI %14,5 ARTMIŞTIR

İşçilerin satınalma gücünü yedi yılda yarıdan fazla düşüren ekonomik ve sosyal politikalar bugün halen yürürlüktedir. Bu yılın ilk dört ayında DİE ve diğer kuruluşlar enflasyonu %12-13 dolaylarında gösterirken, sendikamızca yapılan araştırmalar, şeker, ekmek gibi işçilerin temel ihtiyaç maddelerine yapılan zamlarla işçiler için hayatın %14,5 oranında pahalandığını göstermektedir. Üyelerimizin şu andaki "sefalet ücreti" olarak nitelendirebileceğimiz ücretlerine tahmini enflasyon oranlarına göre zam önermek, var olan sefaleti sürdürmekten başka anlam taşımayacaktır. Belirli ölçüler içinde de olsa geçmişin kayıplarını karşılayabilmek, çıkılan grevlerde başlıca amaçlarımızdan birisidir.

Saygılarımızla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
M. Cevdet Selvi

12 Mayıs 1987

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Grevlerimiz ile dayanışma için Türk-İş tarafından 10 Mayıs 1987 Pazar günü İzmit'te bir yürüyüş-miting düzenlenmiştir. Mitinge katılanların sayısı 35.000 civarında tahmin edilmekte olup, Türk-İş'e bağlı ve bağımsız sendikalar büyük bir katılım sağlamışlardır.

Mitingi düzenleyen Türk-İş'e ve bölge temsilciliklerine grevlerimiz ile dayanışma amacıyla mitingi düzenleme kararları ve aktif uğraşları nedeni ile ve ayrıca "sendikal birliği" pekiştirdiklerinden dolayı teşekkürlerimizi bir yazı ile ilettik.

Mitinge katılan tüm sendikalara ise grevlerimiz ile dayanışma göstermelerinden ve bu dayanışmalarından güç aldığımızı, onur duyduğumuzu bildirdik.

İzmit'te "Grevlerimiz ile Dayanışma Mitingi"nin grevci olan ve olmayan sendikamız üyelerinin büyük bir oranda katılımı ve yine diğer kardeş sendikaların coşkulu yer alışı ile gerçekleşmesini, "yaygın olarak sürdürdüğümüz grevlerimizin" yarattığı olumlu bir "heyecan" ve "güç" olarak algılıyoruz.

Mitinge geniş olarak yer vermeleri ve gösterdikleri duyarlılık nedeni ile basın mensuplarına da bu vesile ile teşekkürlerimizi iletiriz.

Not: Ambargoludur. 14 Mayıs Perşembe günkü nüshanızda yayınlanabilir. Teşekkür ederiz.

Saygılarımızla

Petrol-İş Merkez Yürütme Kurulu Adına
M. Cevdet Selvi

PARABABALARI ÜLKEMİZİ NEREYE GÖTÜRÜYOR?

PETROL İŞ EĞİTİM DİZİSİ 24

petrol-iş

türkiye petrol kimya lastik işçileri sendikası

GREVE DAVETSE EVET!

12 Mayıs 1987

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Büyük bir bölümü 18 Mart'ta başlayan grevlerimiz 63 işyerinde, 9.370 üyemiz ile sürmektedir. Grevlerimiz sürerken Anayasa, yasalar ve mevcut iktidar kaynaklı pek çok engelle karşılaşmaktayız. Biz tüm bu güçlüklere rağmen sürdürmekte olduğumuz grevlerimizin başarısının daha da arttığına işaret edebiliriz.

Karşılaştığımız engeller arasında en önemli bölüm, işverenlerin grevlerimizi kırmak için zaten kendilerinden yana olan mevcut yasaları çiğnemeleridir. Bunlar konularına göre şöyledir: "Grev ve lokavta katılmayacak işçilerin üretimde çalışmaları", "idareci ve büro işlerinde çalıştırılan işçilerin üretim ve satışa yönelik çalıştırılmaları", "nakliye ve hammaliye işlerini yapan müteahhit firma işçilerinin üretimde çalıştırılmaları", "inşaat işçilerinin üretime yönelik çalıştırılmaları", "grev başladıktan sonra işyerine yeni işçilerin alınması", "işyerlerinde stajyer öğrencilerin üretime yönelik çalıştırılmaları", "grevde bulunan işyerlerinde geçici işçilerin üretime yönelik grevci işçiler yerine çalıştırılmaları", "stokların tespit ve çıkarılmasında aykırılıklar" ve ayrıca "grevci üyelerimizin iş akitlerinin feshedilmesi", "grevci üyelerimizin hak etmiş oldukları ücret, ikramiye ve vergi iadelerinin ödenmemesi", "grevden vazgeçilmesi yolunda her türlü baskı yolunun denenmesi".

İşverenler alabildiğine bu "yasa dışı" grev kırıcılıklarını sürdürürlerken mülki amirlerin etkisiz kaldıkları gözlendi ve güvenlik görevlilerinin işçi-işveren uyuşmazlıklarında tarafsız davranmalarına pek tanık olunamadı.

Oysa 4 Eylül 1986 tarihinde 19211 sayılı *Resmi Gazete*'de yayınlanan "Grev ve Lokavtlarda Mülki Amirlerce Alınacak Tedbirlere Dair Tüzük" yukarıda sıralamış olduğumuz yasaya aykırı işveren tavırlarının önlenmesini mülki amirlere tanımıştır.

Sendikamız grevlerini, yasalara uymaya titizlik göstererek uygularken, işveren-

lerin fütursuzca yasaları çiğnemeleri ve mülki amirlerin ise seyirci kalmaları kabulü mümkün olmayan bir çelişkidir. İşverenlerin yasa dışı böylesine çok sayıda uygulamaları karşısında sendikamızın hukuka uygun davranılması yönünde yaptığı tüm girişimleri sonuçsuz kalmıştır.

Tüzüğe göre, mülki amirlerin başkanlığında oluşturulması gereken "grev ve lokavt danışma kurulları" hiçbir grev mahallinde yoktur. Yine bu tutum da "tüzüğün" 3. maddesine aykırıdır.

Yukarıda sıraladığımız, grevlerimize karşı işverenlerin tüm bu yasadışı tavırlarını ve tüzük gereği mülki amirlerin görev alanını içeren, ekte sunduğumuz ayrıntılı bir "dilekçe"yi grevlerimizin olduğu yörelerdeki kaymakamlıklara sunmaktayız.

Sonuç olarak yasa ve "tüzük" hükümlerinde açıkça yer almasına rağmen mülki amirlerin uygulamadaki etkisizliği işverenlerin grev kırıcılığını kolaylaştırmaktadır.

Grevin bugünkü yasal sınırlamalar karşısında yürütülmesinin zorlukları ortadayken, yasada düzenlenmiş tedbirlerin bile yanlı uygulanması hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

Not: Ambargoludur. Basın bildirimiz ve ekteki kaymakamlıklara gönderdiğimiz dilekçenin kopyası 14 Mayıs Perşembe günkü nüshanızda yayınlanabilir.

Saygılarımızla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
M. Cevdet Selvi
Genel Başkan

***

Kaymakamlık Makamı'na

Özü: Uygulanmakta olan yasal grevler hakkında

Makamınızca da bilindiği gibi sendikamız ekli listede ünvan ve adresleri yazılı işyerlerinde, karşılarında yazılı tarihlerde yasal grev başlatmış bulunmaktadır.

Grevlerin başladığı günden bugüne kadar gerek sendikamız ve gerekse üyelerimiz, grevlerin yasalara uygun bir şekilde devam etmesi için gerekli özen ve dikkati göstermiş, bunun sonucu olarak da genel asayişi bozucu hiçbir davranış ve eylem içinde olmamıştır. Nitekim makamınıza bağlı güvenlik kuvvetlerine bu konuda intikal etmiş hiçbir eylem mevcut değildir.

Ancak, grev uygulanan işyerleri işverenlerinin aynı davranışı gösterdiklerini söylemek mümkün değildir. Aksine üretim sürecinin karmaşıklığında, grev gözcülerinin son yasa değişikliğiyle fonksiyonsuz hale getirilmesinden yararlanarak, kısmi de olsa işyerlerinde üretimi devam ettirmek için 2822 sayılı "Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu" ve bu Kanunun 50. maddesine dayanılarak çıkarılan "Grev ve Lokavtlarda Mülki Amirlerce Alınacak Tedbirlere Dair Tüzük" hükümlerini ihlal etmektedirler. Bu ihlaller karşısında sendikamız gerekli hukuki girişimlerde bulunmuş, kanuna aykırılıkları tespit ettirmiş, aykırılıkların önlenmesi kararını almışsa da işverenler bu kararları uygulamamış ve maalesef kararların uygulanması için mülki amirliklere yaptığımız başvurular da sonuç vermemiştir.

Ancak, 4 Eylül 1986 tarihinde 19211 sayılı *Resmi Gazete*'de yayınlanan "Grev ve Lokavtlarda Mülki Amirlerce Alınacak Tedbirlere Dair Tüzük" bütünü itibariyle incelendiğinde, açıkça görülmektedir ki; gerek işçi ve gerekse işverene grevler sırasında hukuka uygun davranmalarının sağlanması mülki amirlerin asli görevi olarak belirlenmiştir.

Bu cümleden olarak adı geçen tüzüğün 3. maddesinde mülki amirleri başkanlığında grev ve lokavt danışma kurulları oluşturulabileceği öngörülmüştür. Bu kurulda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürü'nün veya görevlendireceği bir yetkilinin bulunması, 2822 sayılı Yasa'da öngörülen yasakların uygulanabilmesi için alınacak tedbirler konusunda tavsiyelerde bulunmak içindir. Mülki amirliğinizce bu kurulun oluşturulup oluşturulmadığını bilemiyoruz. Ancak grev başlama tarihinden bu yana uzunca bir zaman geçmesine rağmen

makamınızla sendikamız arasında bu kurulun oluştuğu ya da oluşturulan kurulun aldığı tedbirlere ilişkin bilgilendirici nitelikte bir yazışma olmamıştır. Bu konuda sendikamız tarafından yazılı ve sözlü müteaddit şikâyetlerde bulunulmuş olmasına rağmen ve adı geçen tüzüğün ¾ maddesinde öngörüldüğü halde işçi temsilcisi olarak sendikamızın görüşleri de alınmamıştır.

Şimdiye kadar makamınızca yapılan uygulama işçi ve sendikanın kanunlara uygun davranışlarını sağlamak yönünde olmuş, ancak işverenlerin özellikle 2822 sayılı Yasa'ya uymalarının sağlanması yönünde önceden hiçbir önlem alınmamıştır. Bugüne kadar ki uygulamalarımız işverenlerin kanuna uymalarını sağlamak bakımından yargı organlarına müracaat etmenin yetmediğini göstermiştir. Mülki amirliklerce 2822 sayılı Yasa ve bu Yasa'nın 50. maddesine göre çıkarılan tüzükteki tedbirler alınmadan, tedbirlerin uygulanmasında mülki amirlikler yetkilerini kullanmadan işverenlerin kanun dışı eylem ve davranışlarının önlenmesi mümkün olamayacaktır.

Kanun hâkimiyeti ilkesinin, yasalar önünde vatandaş eşitliği ilkesinin sağlanması mülki amirlerin en başta gelen görevidir. Devleti temsil eden makamların bu asli görevlerini yerine getirmemeleri-devletin tarafsızlığı ilkesini zedelediği gibi vatandaşların hakka, hukuka ve devlete olan güvenlerini yitirmesine de yol açmakta, ihlakı hak etme duygularını tahrik etmektedir. Bu durum ise genel asayiş ve kamu düzeninin sağlanmasını zorlaştıracak niteliktedir.

Yukarıda açıklanan sebeplerle bugüne kadar ki grev uygulamalarında işverenlerin 2822 sayılı Yasa hükümlerini ihlal eden davanışlarını aşağıdaki şekilde özetleyebiliriz.

A) Grev ve lokavta katılmayacak işçiler üretim işlerinde çalıştırılmaktadırlar

2822 sayılı Yasa'nın 39/1 maddesi aynen "hiçbir surette üretim ve satışa yönelik olmamak kaydıyla niteliği bakımından sürekli olmasında teknik zorunluluk bulunan işlerde faaliyetin devamlılığını, işyeri güvenliğini, makina ve demirbaş eşyasının, gereçlerinin, hammadde, yarımamul ve mamul maddelerin bozulmamasını, hayvan ve bitkilerin korunmasını sağlayacak sayıda işçi kanuni grev ve lokavt sırasında çalışmaya işveren de bunları çalıştırmaya mecburdur" demek suretiyle grev ve lokavta katılmayan işçilerin üretim ve satışa yönelik işlerde çalıştırılamayacağını hükme bağlamıştır.

Mülki amirliğiniz bu işçilerin listesini bildiğinden kendilerine grev uygulanan işyerlerine girebilmeleri için birer kart vermiş bulunmaktadır. Ancak bu işçilerin üretim ve satışa yönelik işlerde çalıştırılıp çalıştırılmadığı mülki amirlik tarafından kontrol edilmemektedir. Bu kontrolun yapılarak adı geçen işçilerin çalıştırılmaları halinde, gerek çalışan ve gerekse çalıştırılanların tüzüğün 12. maddesindeki yetki kullanılarak işyerinden uzaklaştırılmalarını talep etmekteyiz.

B) İdareci ve büro işlerinde çalıştırılan işçiler üretim ve satışa yönelik olarak çalıştırılmaktadır

İşverenler 2822 sayılı Yasa'nın 43/1. maddesine aykırı olarak idareci ve büro personelini ancak kendi işinde çalıştırabilecekken, bunları üretime yönelik işlerde çalıştırmaktadırlar.

Bu personele de grev ve lokavta katılmayacak işçilere verilen kartlar gibi işyerine giriş kartları verilmesini ve kartlarında yaptıkları büro ve idari işin belirlenmesini ve bunların üretime yönelik işlerde çalıştırılmasının önlenmesini, gerektiğinde tüzüğün 12. maddesindeki yetki kullanılarak işyerinden uzaklaştırılmasını talep etmekteyiz.

C) Nakliye ve hammaliye işlerini yapan müteahhit firmaların işçileri üretimde çalıştırılmaktadır

Bu uygulama da 2822 sayılı Yasa'nın 43. maddesine aykırıdır. Bu sebeple nakliye ve hammaliye işlerini müteahhit firma eliyle yaptıran işverenlerin bu firmalarla yapmış oldukları mukaveleler süreleri ve içerikleri bakımından incelenmeli, sonuca göre müteahhit firma işçilerinin işyerlerine girişlerini denetlemek bakımından keza bunlara da kartlar verilmeli ve bu işçilerin üretime yönelik işlerde çalıştırılmaları önlenmelidir.

D) İnşaat işçileri üretime yönelik işlerde çalıştırılmaktadır

Bazı işyerlerinde inşaat faaliyetleri devam etmektedir. İnşaat işi devam eden işyerlerinde inşaatta çalıştırılan işçilerin işyerine girmeleri denetlenmeli, bunu sağlamak için bu işçilere de işyerine giriş kartı verilmeli ve kendilerine üretime yönelik işlerde çalışamayacakları ihtar edilerek, çalışmaları halinde tüzüğün 12. maddesindeki yetkiler kullanılarak işyerinden uzaklaştırılmalarının sağlanmasını talep etmekteyiz.

E) Grev başladıktan sonra işyerlerine yeni işçiler alınmaktadır

2822 sayılı Yasa'nın 43/1. maddesi hükmü gereğince grev süresince hizmet akti askıda olan işçilerin yerine hiçbir surette daimi ve geçici işçi olarak başka işçi alınamaz veya başkaları çalıştırılamaz. Bu kanuni yasağa rağmen işverenlerin yeni işçi almalarını önlemek bakımından bu konuda talepleri varsa makamınıza müracaatları sağlanmalı, makamınızca değerlendirme yapıldıktan sonra işyerlerine girebilmeleri için kendilerine kartlar verilmeli ve her halukârda grevdeki işçilerin işini yapmalarına engel olucu her türlü önlem alınmalıdır.

F) İşyerlerinde stajyerler üretime yönelik olarak çalıştırılmaktadır

Bu uygulama da keza 2822 sayılı Yasa'nın 43. maddesine aykırıdır. Stajyerlerin işyerlerine girişi de denetlenmeli, bunların üretime yönelik faaliyetlerde bulunmaması sağlanmalıdır.

G) Grevde bulunan işyerlerinde istihdam edilen geçici işçiler üretime yönelik olarak grevci işçilerin işlerinde çalıştırılmaktadır

Keza bu uygulama da 2822 sayılı Yasa'nın 43/1. maddesine aykırıdır. Bu işçilerin hizmet akitleri süre ve işçilerin yapmakla yükümlü oldukları işler bakımından incelenmeli ve bunların grevci işçilerin işlerini yapmaları engellenmelidir.

H) Stoklar

İşyerleri greve çıkmadan mülki amirliğinizce bu işyerlerinde stok tespitleri yapılmış, grevden sonra da işyerinden çıkarılan mamul maddelerin irsaliyeleri alınmak suretiyle stoklar kontrol altına alınmıştır. Ancak bugüne kadar tespit edilen stoklar ile irsaliye vasıtası ile çıkan malların karşılaştırması yapılmamış, böylece giren hammadde ile çıkan mamul madde ve dolayısıyla işyerinde grevdeki işçilerin sayısına göre üretim kontrol altına alınmamıştır.

Bu karşılaştırmanın yapılarak üretimci işçilerin tümünün grevde olduğu işyerlerinde üretim yapılıp yapılmadığının tespit edilmesini, üretim yapıldığının saptanması halinde sorumlular hakkında adli makamlara suç duyurusunda bulunulmasını talep etmekteyiz.

SONUÇ VE İSTEM

Yukarıda açıkladığımız gerekçelerle bildirdiğimiz şikâyet konularının halli için mülki amirliğinizce adı geçen tüzükteki danışma kurulunun toplanmasını, bu kurulda taraf temsilcisi olarak sendikamız yetkililerinin görüşlerinin de alınması

için gereğini emir ve müsaadelerinize arz ederiz.

Saygılarımızla

M. Cevdet Selvi — Genel Başkan

Münir Ceylân — Genel Sekreter

***

27 Nisan 1987'de Grevde Olduğumuz İşyerleri

BAĞLI OLDUĞU ŞUBE	İŞYERİ	GREVE ÇIKTIĞI TARİH	ÜYE SAYISI
ADANA	Pilsa Plastik San. A.Ş. Ceyhan Yolu Üzeri/ADANA	18.3.1987	271
ANKARA	Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar End. A.Ş./ANKARA	31.03.1987	25
BANDIRMA	Ortaş Orman Ürünleri San. ve Tic. A.Ş. Edremit / BALIKESİR	31.03.1987	45
BURSA	Taysan Taşıt Yan San. ve Tic. A.Ş. Organize Sanayi Bölgesi Yeşil Cad. No. 7/BURSA	0.03.1987	42
	Bursa Aki Sanayi A.Ş. Panayırköyü/BURSA	31.03.1987	269
	Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar End. A.Ş./BURSA	31.03.1987	15
GEBZE	Polikim Polimer ve Kim. San. A.Ş. Osmangazi Tren İstasyonu Yanı / GEBZE	02.03.1987	60

	POLİSAN Kimya Sanayi A.Ş. Diliskelesi Mevki/GEBZE	18.03.1987	325
	Pimaş Plastik İnşaat Malz. A.Ş. Çayırova/GEBZE	18.03.1987	209
	Bayer Tarım İlaçları San. Ltd. Şti. Gebze/KOCAELİ	31.03.1987	130
	BASF Sümerbank Türk Kimya San. A.Ş. Gebze/KOCAELİ	31.03.1987	139
	Emin-İş Kimya Sanayi ve Tic. A.Ş. Gebze/KOCAELİ	31.03.1987	110
	Marshall Boya ve Vernik Sanayi A.Ş. Gebze/KOCAELİ	31.3.1987	347
	Yasaş Yaşar Boya ve Kimya San. A.Ş. Gebze/KOCAELİ	31.03.1987	199
	Fital-İş Kimya Sanayi A.Ş. Diliskelesi/GEBZE	01.04.1987	26
	Rodkimsan Kimya Sanayi A.Ş. GEBZE	16.04.1987	27
İSKENDERUN	Gübre Fabrikaları T.A.Ş. Sarıseki/İSKENDERUN	18.03.1987	481
İSTANBUL	Santa Farma İlaç Sanayi A.Ş.	18.05.1987	127

	Safalı Çeşme Sok. No: 72-74 Edirnekapı/İSTANBUL		
	Ç.B.S. Boya ve Kimya San. Tic. A.Ş. Alibeyköy/İSTANBUL	31.03.1987	152
	Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş. İSTANBUL	31.03.1987	83
	Setaş Kimya Sanayi A.Ş. ÇATALCA	16.04.1987	13
	Pe-Re-Ja İleri Kimya San. A.Ş. Yeni Londra Asfaltı Bakırköy İSTANBUL	16.04.1987	63
İST/ANADOLU	Deteks Kimya Sanayii ve Tic. A.Ş. Pendik Köymendere Mevkii Kaynarca/İSTANBUL	18.03.1987	65
	Büro Sanayi A.Ş. Ankara Asfaltı Üstü Soğanlıkköyü Kartal/İSTANBUL	18.03.1987	142
	Büro Sanayi A.Ş. Ziya Gökalp Sok. No: 19 Maltepe-Kartal/ İSTANBUL	18.03.1987	41
	Çizmeci Kauçuk Sanayi A.Ş. Kurtköy Kocagöl Mevkii Sanayi. Cad. Şahin Sokak No. 28 Kartal/İSTANBUL	20.03.1987	188

	EAS Akümülatör, Plastik ve Isı Sanayi A.Ş. Kartal / İSTANBUL	31.03.1987	133
	Mutlu Akü ve Malzemeleri San. A.Ş. Kartal/İSTANBUL	31.03.1987	1148
	Çelik Akü Sanayii A.Ş. Pendik/İSTANBUL	31.03.1987	104
	Ç.B.S. Boya ve Kimya San. Tic. A.Ş. Çayırova/İSTANBUL	31.03.1987	143
	Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş. Kartal İSTANBUL	31.03.1987	65
	Tek Plastik Sanayi ve Tic. A.Ş. Kartal/İSTANBUL	16.04.1987	24
İST/BOĞAZİÇİ	(Türkay) Kav Orman Sanayi A.Ş. Çayırbaşı Sok. No. 5 İstinye İSTANBUL	18.03.1987	197
	Biksan Birleşik Kablo Sanayi A.Ş. Cendere Yolu Tarla Sok. No. 3 Kağıthane/İSTANBUL	18.03.1987	62
	Gübre Fab. A.Ş. Girişim Tankeri İSTANBUL	18.03.1987	13

	Organik Kimya Endüstrisi A.Ş. Kemerburgaz/İSTANBUL	31.03.1987	49
	Ege Kimya Sanayi ve Tic. A.Ş. Kağıthane/İSTANBUL	31.03.1987	147
	Ege Kimya Sanayi ve Tic. A.Ş. Alibeyköy / İSTANBUL	31.03.1987	26
	Plastifay Kimya Endüstrisi A.Ş. Kağıthane/İSTANBUL	16.04.1987	103
İZMİR	Kauçuk Sanayii ve Tic. A.Ş. 2132. Sokak No. 3 Salhane İZMİR	02.02.1987	135
	Çukurova Kimya Endüstrisi A.Ş. Organize San. Bölgesi/MANİSA	18.03.1987	152
	Akdeniz Kimya Sanayi A.Ş. Ankara yolu kavşağı Kemalpaşa İZMİR	18.03.1987	67
	Akril Kimya Sanayi A.Ş. Bornova/İZMİR	31.03.1987	19
	Dyo ve Sadolin Sentetik Boya Fab. Bornova/İZMİR	31.03.1987	334

	Dyo Boya ve Vernik Sanayi A.Ş. Bornova/İZMİR	31.03.1987	295
	Dewilux Boya ve Vernik San. A.Ş. Bornova/İZMİR	31.03.1987	161
	Etaş Endüstriyel T.A.Ş. Halkapınar/İZMİR	31.03.1987	170
	Etap Makina Kalıp ve Plastik San. A.Ş. Pınarbaşı/İZMİR	31.03.1987	136
	İpstaş İzmir Plastik Sünger San. A.Ş. Cumhuriyet Bulvarı Çırpıcı İşhanı No. 77 Kat. 5/50 İZMİR	31.03.1987	44
	Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş./İZMİR	31.03.1987	27
	Selkim Selüloz Kimya San. A.Ş. NAZİLLİ	16.04.1987	34
İZMİR/ALİAĞA	Ege Gübre Sanayi A.Ş. Aliağa/İZMİR	18.03.1987	242
KOCAELİ	Gübre Fabrikaları T.A.Ş. Yarımca/KOCAELİ	18.03.1987	395
	Fürsan Fermentasyon Ürünleri San. A.Ş. Ankara asfaltı KOCAELİ	18.03.1987	187

	Gübre Fab. (Başak I Tankeri)	18.03.1987	3
	Gübre Fab. (Başak II Tankeri)	18.03.1987	5
	Ansa Antibiyotik ve İlaç Hammaddeleri Sanayi A.Ş. KOCAELİ	31.03.1987	147
	Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş. KOCAELİ	31.03.1987	43
	KOCAELİ/KÖRFEZ Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş. İpraş yolu üzeri Yarımca KOCAELİ	31.03.1987	35
MERSİN	Akdeniz Gübre Sanayi A.Ş. Mersin-Adana yolu üzeri ADANA	18.03.1987	745
SAKARYA	Asit Sanayi A.Ş./ADAPAZARI	31.03.1987	27
	Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş. SAKARYA	31.03.1987	22
YALOVA	Kav Orman Sanayi A.Ş. Orhangazi/BURSA	18.03.1987	157

24 Mayıs 1987

GOOD-YEAR'Lİ DEĞERLİ İŞÇİ ARKADAŞLARIMIZ

Sendikasız geçirdiğimiz bir dönemin ardından, örgütlenme zorluklarını hep beraber yaşadık. Birlik ve beraberlik içinde olduğumuz dönemlerde her sorunumuzu çözebilecek güçte olduğumuzu yaşayarak gören bizler, kardeşçe davranmamız, birlikte olmamız gereken yerlerde çeşitli uyumsuzluklar dolayısıyla zaman zaman ters durumlara düştük. İşçilerin birliğinin sendikal gücün vazgeçilmez gereği olduğu hepimizce bilinirken, işverenler karşısında zor durumlara düştük.

Bugün her zamankinden daha fazla zorlaşan yaşam ve çalışma koşulları bizlerin bir bütün olmamızı kaçınılmaz kılmaktadır. Yitirilen haklarımızı geri alabilmenin, yaşam ve çalışma koşullarımızı daha da iyileştirebilmemizin başkaca yolu yoktur.

İşçiye hizmet anlayışı ve sorumluluğunun dışında hiçbir geçici çözüme, kişisel ve grupsal çıkarlara yönelmemeye özen gösteren sendikamız Petrol-İş, tüm lastik işçilerinin etkin birliğini sağlamak ve etkin mücadele içine girebilmek için büyük bir çaba içinde bulunmaktadır.

Maddi konularda aylardan beri süregelen mağduriyetlerinizi, sıkıntılarınızı bertaraf edebilmek için çeşitli girişimlerimiz sonucu işveren sendikası KİPLAS yöneticileriyle mağduriyetlerinizi kaldırıcı bir protokol yapılmıştır.

Bu protokol sonucu uygulanacak hakların dışında bir kuruş eksik kalırsa, 31 Aralık 1987 tarihinden önce başlayacak olan toplu sözleşme görüşmelerinde bu eksiklikler kesinlikle giderilecektir.

DEĞERLİ GOOD-YEAR İŞÇİSİ KARDEŞLERİMİZ

Tüm lastik işçilerinin işkolunun tek sendikası olma yolundaki Petrol-İş'te kendi hak ve menfaatleri doğrultusunda karar kılacaklarına inanmaktayız. Petrol-İş'in

verdiği etkin mücadeleye değerli katkılarda bulunacaklarına inanmaktayız.

Takdiri sağduyu sahibi siz işçi arkadaşlarımıza bırakmaktayız.

Petrol-İş sizlerden aldığı güçle, bugün Türkiye çapında, tutarlı ve inançlı politikası ışığında sürdürdüğü grevlerden de kolayca anlaşılabileceği gibi, her zorluğa göğüs gererek haklı mücadelemizi sonuna kadar sürdürecektir. Bundan hiç kimsenin en ufak bir kuşkusu olmamalıdır.

Saygılarımla

M. Cevdet Selvi
Genel Başkan

İşçi Raci'nin bir günü

Yazan *M. Emin Yapıcı*
(Kromsan Krom Bileşikleri San. ve Tic. A.Ş.)

Çizen *Bülent Çelik*

Saat 6.15:
Yorgun bir gecenin bitmemiş uykusunu, eğreti saatin zili ikiye böldü. Bir yanını belirsiz bir düşe verdi. Diğer yanını çalıp götürdü. Zilin sesini, bebeğin ürkmüş çığlığı boğdu.
Herhangi bir işçi gibi giyindi. Herhangi bir işçi gibi kahvaltıya oturdu. Bebeğin kesilmeyen çığlığına, diğer çocuk da uyandı. Lokması ağzında büyüdü, gözlerini belertti.

Saat 6.45:
İçi düğümleniyormuş izlenimi veren bir sıkıntıyla evden çıktı. Kapıda karısı, ödünç, ne para bulmasını, hiç değilse akşam eve gelirken bir paket makarnayla yarım kilo zeytin getirmesini söyledi. Çocuğun okul harçlığı istemesini çok gereksiz ve yersiz bulduğu için bunu kocasına işittirmedi.

Saat 7.00:
Yeni bir güne, iş yerine adımını attı. Verilen buyruk üzere sorunlarını sarıp sarmaladı. Dışarıda, işyerinin kapısında bıraktı. Arkadaşlarına karıştı. Kapıda sorunlar üst üste yığıldı. Dağ gibi yükseldi.

Saat 7.30:
Makinenin başına geçti. Makinelerin homurtusu düzenli bir uğultuya dönüştü. Çok sesli bir müzik oldu.

Saat 8.00:
Dışarıda bıraktıkları sorunları, içerdekilerle bir olup çarkların dişleri arasından yağlı kirli sırıttılar...

Saat 8.30:
Kendini, makine ile aynı dingile bağlanmış bir çark gibi gördü. Patronun; işçiyi, dilediği zaman, yenisiyle değiştirebilecek kadar ucuz, eski birer makine olarak gördüğünü, düşüncesine dayanak yaptı. ellerini bir çalıştırdı. Beynini bin çalıştırdı.

Saat 9.30:
Bir makineyi denetledi. Bir eski bir türküye dokundu: "Dünyanın üzerinde kurulu dilek, - Emek zayi olmadan sızlar mı yürek." Türkünün sesi makinelerin sesine karıştı. İnsanlığın türküsü oldu. Yayıldı, bozkırda acılı bir yürek gibi çırpındı. Bir, dağlara vurdu; bir, işçiye soluk oldu:
"Kim kurmuş bu düzeni, - Bizlerde bilek..."

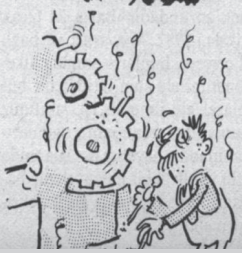

Saat 10.15:
Arkadaşlarının sendikal konulu tartışmalarını dinledi. Sonra düşüncelerini bir kaç sözcükle belirledi. Bu arada çevre temizliğini de bitirdi.

Saat 11.00:
Bir paket makarnayı, yarım kilo zeytini ansızı. Bir kaç kişiden borç para istedi. Salt giyecek, yakacak derdine neden olduğu için kışı sevmedi. Yaz, yoksulun yamalı gömleğidir sözüne içi ısındı.

Saat 11.15:
Patron geldi, herkesi başına topladı. İşçileri az çalışmakla, işyerine karşı savurganlıkla suçladı. Bir tehdit etti. Bir memleket ekonomisi üzerine söylev çekti. O konuşurken işçi Raci, Spartaküs'ü düşündü. Yüce Roma İmparatorluğu'na baş kaldırmış, onurlu, ölümsüz kahraman Köle Spartaküs'ü. Konuşmayı, susmaya yeğledi.

Saat 12.00:
Yemek yedi. Spartaküs ile Baba İshak'ı tanıştırdı. Karşılaştırdı. İkisine de tarihsel bir saygı duydu.

Saat 13.00:
Çalışırken, gümüş bir nehir gibi akıp giden düşüncesinin aklığı, terli, hüzünlü yüzünü aydınlattı. "Besle kargayı - oysun gözünü" özlü sözünü irdeledi.
Kapitalizmi, besleyen; işçi sınıfını da karga yerine koyunca bir gülmedir tuttu. Sinirleri boşaldı...
Mercimek gibi ücretinin koca 30 güne nasıl yetebileceğini hesapladı. Aklı karıştı. İçinden çıkamadı.

Saat 14.00:
Düşündüklerini getirip sansüre koydu.
Sağ elini makine yaptı.
Sol eli geleceğe uzandı.

Saat 15.00:
Ürettiklerine baktı. Kendisiyle, hergün dosyalar dolusu kâğıt imzalayan bürokrat arasındaki benzerliği ya da benzemezliği bulmağa çalıştı. Makinesinin ısındığını, kendisinin de yorulduğunu duyumsadı.

Saat 16.00:
Bürokratla arasındaki benzer yanlarını aramaktan caydı. Makineleri kendisine çok daha yakındı. Sırtında ter kurumuş, tuz bağlamıştı. Makinelerin uğultusunu, içindeki sevgiye kattı. İnsanlık sevgisi bir nehir oldu, yüreğinde şakır şakır aktı...

Saat 17.00:
İşten çıktı. Hava kararmış. Günler iyice kısaldı. İki mevsimin ekonomik çıkara dayalı evliliği.

Saat 18.00:
Kafasında belirsiz düşünceler uçuştu: Ekmek, Barış, Özgürlük. Asgari ücret. Emek, Barış... Artık değer. Demokrasi. Bir paket makarna. Yarım kilo kara zeytin. Borç para. Barış, Özgürlük, Yoğun emek. Demokrasi... Güvenli yarınlar. Bu kışın kötü kötü gelmesi..

Saat 19.00:
Başına bir ağrı saplandı. Karısı, ağrı kesici ilaç aradı.

Saat 20.00:
Karısı konuştu. Yakıldı. Küçük çocuk ağladı. Baş ağrısı biraz daha arttı.

Saat 21.00:
TV'de Başbakan konuştu. "İyisiniz, iyi..." diyerek sözlerini bitirdi. Büyük çocuğu: "Baba niçin herşeye zam geliyor da senin aylığına zam gelmiyor?" diye sordu. Sonra da: "Baba, Başbakan evine herşeyi parayla mı alır.. Şimdi dükkâncılar ona zamsız verirler" diye ekledi.

Saat 22.00:
Baş ağrısına diş ve mide ağrısı da katıldı.

Saat 23.00:
Gözleri tavanda, karanlık bir noktada bekledi.

Saat 24.00:
İçi geçti.

Saat 02.00:
Kendini paramparça bir düşte buldu. Baba İshak ile Spartaküs yanyanaydılar. İkisinin de yüzü duru, aydınlıktı. Spartaküs, erinçli bir dinginlikteydi. Hiç konuşmadı. Baba İshak biraz kaygılı, tedirgindi.
— İşçi Raci, dedi. Sözleri tane taneydi. Havada yankılanıyordu.
— Sömürü, biçim değiştirdi. Eskiden açıktan, zorla elinizden alırlardı. Şimdi gizlediler sömürüyü. Ekmeğinize, aşınıza koydular. İçtiğiniz bir tas suda bile bir vergi saklıdır. İşiniz zor... Raci saat ziliyle yeniden uyandı.

26 Mayıs 1987

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Ülkemizi yönetenler ekonomi-politikalarını özellikle son yedi yıldır giderek ağırlaşan bir biçimde, işçi ve emekçilerin özverileri üzerine dayandırmışlardır. Ekonominin düzlüğe çıkacağı, enflasyonun son bulacağı vaadiyle istenen yeni özveri sürelerinin arkası gelmemiş ve bu yaklaşım yerleşik bir politikaya dönüşmüştür.

Mevcut ekonomi-politikaya adını veren 24 Ocak Kararları'nın demokrasi içinde kalınarak uygulanamayacağı, o günlerde sendikalar ve diğer demokratik kuruluşlarca dile getirilmişti. Çok geçmedi, bu "kararlar" işçilerin ekonomik ve demokratik haklarını yok sayan ve bu amaçla da işçilerin örgütlü gücünü yok etmeyi amaçlayan bir politikayı ülkemizde hâkim kıldı.

1982 Anayasa'sı ve diğer çalışma yaşamına ilişkin yasal düzenlemeler sonucu, Eylül 1980 öncesindeki kısıtlı da olsa sendikalaşma, toplu iş sözleşmesi ve grev haklarımız yok sayılacak derecede geriletilmiş ve diğer demokrasilerde olan işçi haklarından söz edilemez olmuştur.

Ancak öte yandan tekelciler, holdingciler misli misli kârlarını artırmış, hayali ihracat ile milyarlar kazanma gibi usulsüzlüklerle köşe dönmeler yaygınlaşmıştır. Ülkemiz tarihinde hiç bu denli iktidar-tekel işbirliği gerçekleşmemiştir. Sermaye sınıfı her alanda birliğini sağlamakta ve giderek de pekiştirmektedir.

Her türlü engele, baskıya ve yasal kısıtlılığa rağmen üyelerinin hak ve çıkarları için uğraşlarını sürdüren sendikalara karşı ise, sistemli bir politika uygulanageldi. Resmi bir politika haline getirilen bu "sendikasızlaştırma"ya yönelik uygulama ve tutumlar karşısında sendikalar, son 30 yılın en ağır dönemini yaşamaktadırlar. Sendikalar her yönden kuşatılarak temel görevlerini yapamamakta ve giderek de yok edilmek istenmektedirler.

Sözleşmeli personel uygulamasına geçilmesi, geçici işçilerin giderek yaygınlaştırılması, taşeron-müteahhit işçilerinin hemen her iş yerinde boy göstermeleri, özel güvenlik görevlilerinin sendika üyeliklerinin yasaklanması, kapsam dışı personel sayısı artırılırken işyerlerinde yetki alınabilmesini güçleştiren yeni uygulamalara gidilmesindeki hedef sendikaların örgütlenmelerini engellemektir.

Öte yandan ise, toplu iş sözleşmelerinin serbestçe yapılmasına ve grev hakkının özgürce uygulanabilmesine yasaklar ve engeller getirmekle de, sendikalar, temel işlevlerinden yoksun bırakmak istemektedirler.

Sendikalara karşı tahammülsüzlüklerini en ince ayrıntısına kadar gerçekleştiren bu yasa ve uygulamalara ek olarak, işten atmaya tam bir serbestlik getirerek bu yolu işçileri cezalandırma olarak kullanmaktadırlar.

İşçilere yönelik baskının en acımasızı olan, işten atılma tehdidi, bir başka deyimle iş güvenliğinin olmaması, hiç kuşku yok ki sendikalar açısından da en ağır sorun niteliğindedir.

Günümüzde öyle bir aşamaya gelinmiştir ki, sendikalar olarak var olma yok olma mücadelesi içindeyiz. Sendikalara karşı yeni bir olumsuzluk çıkarılmayan günlerin sayılı olduğu günümüzde, işçi sınıfının kararlılığı, deneyim birikimi ile ve tüm gücüyle mücadele etme dışında başkaca bir alternatifi yoktur. Boyutları gelişen ve keskinleşen bu mücadele ortamında sendikaların önce örgütlenmelerine ve yetki almalarına engeller çıkarılmaktadır. Bu engellerin aşılması halinde ise sözleşmelerde dayatmacı tavır takınılmakta adeta grev hakkının kullanılmasının yoksunluğu veya kısıtlılığı ile tehdit edilip, boyun eğilmesi beklenmektedir.

Grev aşamasında da kararlılığını sürdüren sendika için önce grev oylaması yolu ile grevi kırmak ve bu yolla da engellenemez ise, tam grev aşamasında işçi çıkartma ve sendikasız işçi çalıştırma yolları denenmektedir.

Ancak tüm bu işveren engelleri işçilerin birlik ve kararlılığı ile yenilmektedir. İşte NETAŞ işçileri, işte Petrol-İş grevleri ve daha niceleri. İşverenler grevlerden sonra, işçilerin hak aramalarını cezalandırır bir biçimde işten çıkarmalara gitmektedirler.

İşçi sınıfı tarihinde önemli yere sahip yiğit NETAŞ işçileri grevi sonucunda, işveren böyle bir yola başvurmuş ve grev mücadelesinde aktif olan işçilerin topluca işten atılmalarına başlamıştır. Grevin başarı ile sonuçlanmasında büyük

emeği geçen 158 NETAŞ işçisinin işten atılmaları rastgele değildir. Yine Bozöyük HALİS TOPRAK'ta 127 ve diğerlerinde olduğu gibi. Amaç, grevci işçilere gözdağı vererek bu doğal hakkın kullanılmasında diğer işçilerin de olumsuz etkilenmelerini sağlamaktır.

İşten atılmalara gerekçe olarak ileri sürülen teknolojik yenileşmenin hiçbir inandırıcılığı olmayıp tamamen grevci işçileri cezalandırmak amacıyla, NETAŞ'ta işten çıkarmalara başvurulmuştur. İşverenin böylesi baskıcı uygulaması karşısında NETAŞ işçileri yasal protesto eylemleri ile tavırlarını dile getirmektedirler. Bu amaçla NETAŞ işçileri servislere binmediler, işten atılan işçiler fabrika önünde oturma eyleminde bulundular, işten çıkarmayı protesto için işyeri kapısına siyah çelenk bıraktılar ve açlık grevine gittiler. İşten atılmalar durduruluncaya ve işten atılanlar geri alınıncaya değin eylemlerini sürdüreceklerini açıkladılar. Bu çerçeve içinde Otomobil-İş Merkez ve şube yöneticilerinin de aralarında bulunduğu, işten atılan NETAŞ işçileri ve diğer bir grup işçi, önümüzdeki hafta "işten atılmalara son" belgesiyle Ankara'ya yürüyecekler ve TBMM Başkanlığı'na konuyla ilgili istemlerini belirten bir dilekçe vereceklerdir.

Grev mücadelesini başarı ile sürdüren NETAŞ işçileri, grev sonu işveren baskılarına ve özellikle işten çıkarmalara seyirci kalmayıp yiğitçe direnmektedirler.

Bizler Petrol-İş, Kristal-İş, Deri-İş, BANKS ve Otomobil-İş sendikaları olarak NETAŞ işçilerinin bu yiğit mücadelesinin yalnızca kendileri için olmadığına, tüm ülkemiz işçi sınıfı için olduğuna inanıyor, onların bu mücadelelerinde destek verdiğimiz ve birlikte olduğumuzu açıklıyoruz.

İşten çıkarılma gibi tüm işçileri doğrudan ve ağır biçimde etkileyen bu işveren baskısı karşısında tüm sendikalar olarak tavır alınması gerektiğini vurgular ve tüm sendikaları bu konuda ortak mücadeleye çağırırız.

İşten çıkarılmalara karşı sendikaların birliğini sağlamak diğer sendikal mücadele hedeflerimiz ile iç içe olup, mücadelemizin bir demokrasi mücadelesi olduğunu ayrıca belirtmek isteriz. Çok değil, işten atılma korkusu olmadan insanca çalışmak ve insanca yaşamak istiyoruz.

Ancak böylesi doğal bir istemimiz gerçekleşmemekte, aksine özgürlükler suç, hak arama yasa dışı ilan edilmektedir. İşçilerin ve tüm emekçilerin karşısında işveren ve iktidarın cepheleştikleri görmemezlikten gelinemez.

Bu durum bir sendikanın tek başına sorunların üstesinden gelemeyeceğini de or-

taya koymaktadır. Sendikal birliğin önemi bugün dünden daha öne çıkmaktadır. Yapay ayrımlar ile sendikal mücadeleyi, sendikal birliği bölmek istiyorlar.

Sendikalar olarak bir an önce ilkeli birliğimizi gerçekleştirmek, haklı istemlerimiz için yapacağımız eylemlerimizi yürütebilecek hazırlıklarımızı yerine getirmeliyiz. Bu amaçla üretimden ve tüketimden gelen gücümüzü kullanmamız gereği açıktır.

Kısa dönemde, işten çıkarmalara yasal olarak işverene tam bir serbestlik sağlayan 13., 17. ve 24. maddelerin kaldırılması için sendikalar olarak ortak bir yürüyüş öneriyoruz. İşçilere karşı baskı yapan işverenlerin işyerlerinde üretilen ürünlere "tüketici boykotları" düzenlemeliyiz.

Biz bugün basın toplantısında bu konulardaki mücadeleyi, bir araya gelen beş sendika ile sınırlı kabul etmiyoruz. Hiçbir yapay ayrıma dikkat etmeksizin, ortak sorunlarımız hedefinde tüm sendikalar olarak ortak mücadelemizin gerçekleşebileceğine olan inancımız tamdır.

Bu inancımızdan güç alarak NETAŞ işvereni ve diğer tüm işverenlerin işten çıkarma eylemlerini protesto eder, NETAŞ ve diğer işten atılan işçilerin yanında olduğumuzu, 10.000 Petrol-İş üyesinin Kılıçoğlu'nda cam işçilerinin KALE KİLİT'te metal işçilerinin ve diğer tüm grevci işçilerin sürdürdüğü grev mücadelesine maddi manevi her türlü dayanışmamızı bildiririz.

GÜN BİRLİK VE MÜCADELE GÜNÜDÜR

YAŞASIN SENDİKAL BİRLİK

Petrol-İş/Kristal-İş/Deri-İş/ BANKS/Otomobil-İş

Not: Yukarıda adı geçen sendikaların ortak açıklamasıdır.

28 Mayıs 1987

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Biz aşağıda adı geçen sendika yöneticileri Petrol-İş'in 63 işyerinde 9.370 üyesi ile sürdürdüğü grevleri ve diğer sendikalarımızın grevlerini desteklemek ve grevciler ile maddi-manevi her türlü dayanışmamızı gerçekleştirebilmek amacıyla 27 Mayıs 1986 Çarşamba günü Petrol-İş Sendikası Genel Merkezi'nde bir araya geldik.

Yaptığımız bu "dayanışma" toplantısında sürdürülen grevler üzerine bilgi verildi, yorumlar yapıldı ve kararlar alındı. Alınan kararlar arasında grevciler ile dayanışma ve maddi destek amacıyla hediyelik eşyaların hazırlanması, geceler düzenlenmesi, grevciler ile bulunan yörelerde grev ziyaretlerinin gerçekleştirilmesi, grevci işçilerin bayramını kutlayan ve dayanışmayı dile getiren gazete ilanlarının verilmesi yer almaktadır.

Grev nöbeti sırasında KAUÇUK SANAYİİ'nde ve EAS AKÜ'de yaşamını yitiren iki grevcinin yaşamını yitirmesinden dolayı üzüntümüzü dile getirir ve ailelerine başsağlığı dileriz.

Greve karşı yasa ve uygulamalara ve bu yasa ve uygulamalardan güç alarak onca işverenin grev kırıcılıklarına rağmen grevlerini başarı ile sürdüren Petrol-İş üyelerini ve diğer tüm grevcileri kutlar, haklı mücadelelerinde sonuna kadar yanlarında olduğumuzu açıklarız.

Ayrıca grevcilerin haklı istemlerini kabul etmeyerek, bayramlarının huzursuz geçmesine neden olanları kınar, tüm grevcilerimizin ve ailelerinin bayramlarını kutlarız.

Ağaç-İş/ BANKS/BASS/Basın-İş/ BASİSEN /Belediye-İş/ÇimseİŞ/Denizciler-Sendikası/ Deri-İş/ Harp-İş /Hava-İş/Kristal-İş/Otomobil-İş/Petrol-İş/TekgıdaİŞ/ Teksif/Toleyis/Yol-İş.

09 Haziran 1987

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

İlkine 2 Şubat'ta, ikincisine 2 Mart'ta ve topluca çıktığımız grevlerimize ise 18 Mart'ta başladığımız, 63 işyerinde 9.370 üyemiz ile sürdürdüğümüz grevlerimizin çoğunluğu üçüncü ayına girmektedir.

Demokrasilerin sıradan, tartışmasız ve vazgeçilemez grev hakkının ülkemizde binbir çeşit kısıtlama, engelleme ve yasaklamaya tabi oluşunu hemen tüm ayrıntıları ile grevlerimizde yaşadık ve yaşıyoruz. İşverenlerin tüm grev kırma girişimlerine ve bu alanda kendilerine yasa ve uygulamada tanınan serbestliklere rağmen 63 işyerindeki grevlerimiz üyelerimizin kararlılığı ve inancı ile sürmektedir.

Ekmek ve onur için çıktığımız grevlerimize gösterilen yaygın dayanışmanın bizlere güç verdiğini ayrıca vurgulamak isteriz. Grevlerimizde, güvenlik kuvvetlerinin işveren taraflısı davranmaması ve ayrıca tespit edilenin ötesinde stok çıkartılmaması ve üretime yönelik grevci işçiler yerine işçi çalıştırılmaması yönünde mülki amirlere yaptığımız başvurular ne var ki beklenen sonucu vermemiştir. Yasalarda tek tük de olsa grevcilerimiz için yararlanılacak hükümler de böylece hiçbir anlam taşımamaktadır.

Greve çıkıldıktan hemen sonra KİPLAS ile sözleşmelere başlanıldı. Ancak sözleşme masasında yine grev öncesi ileri sürdükleri geri sözleşme hükümlerinde ısrarlı oldular. Bu nedenle sözleşmelerde ilerleme sağlanamamış ve görüşmeler kesilmiştir.

KİPLAS ile sözleşme görüşmelerine bugün 9 Haziran Salı günü tekrar her işyeri için tek tek başlandı.

Sözleşme görüşmelerindeki taleplerimiz arasında; yüzde 70 ücret zammı, yüzde 100-150 sosyal haklarda artış, kapsam, temsilcilerin güvenceleri, işçi sağlığı iş güvenliği gibi idari hükümlerin yanı sıra, grevler sırasında işten atılan üyelerimi-

zin geri işe aldırılmaları, grevden sonra üyelerimizin işten atılmalarının ve ayrıca diğer işten atılmaların önlenmesi yer almaktadır.

Greve çıktığımız ilk gün de belirttiğimiz gibi günün koşullarına göre sözleşme görüşmelerinde ileri sürdüğümüz istemlerimiz kabul edilemez değildirler. Ancak KİPLAS ve TİSK, mevcut iktidarın ilkelerine ve yönlendirmesine göre hareket ettiğinden bu aşamaya gelinmiştir. İşverenler özellikle sekiz yıldır alıştıkları ve tadına vardıkları, haklarımızın daha da geriye gitmesini isterlerken, bizler ise sonu gelmeyen bu geriye gidişe dur demek istedik.

Güç koşullarda böylesine başarılı bir biçimde üç aydır 9.370 üyemiz ile gerçekleştirmekte olduğumuz grevlerimizin önemini biliyor ve gücümüze güveniyoruz.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
M.Cevdet Selvi
Genel Başkan

11 Haziran 1987

13 İLDE AYLARDIR SÜREN 63 GREVİMİZDEN BİRİ BİTTİ

Basın ve yayının değerli temsilcileri

1980 sonrası sendikamızın en uzun grevi KAUÇUK SANAYİİ işyerindeki grevimiz 116. gününde sözleşme imzalanarak son buldu.

%87 ücret zammının yanı sıra %300 ve daha yukarı oranlarda sosyal haklarda artış sağlandı.

18 Şubat 1987'de, İzmir'de kurulu işveren sendikası KİPLAS üyesi KAUÇUK SANAYİİ'nde 150 üyemiz ile sözleşmelerde anlaşma sağlanamamış greve çıkılmıştı.

KİPLAS'ın grevde olduğumuz diğer işyerleri ile birlikte yaklaştığı KAUÇUK SANAYİİ'nde 11 Haziran 1987'de taleplerimiz kabul edildi ve gece 02.00'de sözleşme imzalandı. 12 Haziran 1987'de Cuma sabahı grev bırakılacaktır.

Yürürlük tarihi 01.11.1986 ve iki yıl süreli olarak imzalanan sözleşmede ileri ücret zammı ve sosyal haklar sağlandı:

- Çıplak ücret zammı: 50.000 TL (aylık)
- Ayda 2.000 TL yıpranma primi
- Çocuk zammı: 1.650 TL (sözleşme öncesi 300 TL)
- Aile zammı: 2.000 TL (sözleşme öncesi yok)
- Yakacak yardımı: 60.000 TL (sözleşme öncesi 17.500 TL)
- Bayram harçlığı: 25.000'er TL (sözleşme öncesi 6.000'er TL)
- İzin harçlığı: 30.000 TL (sözleşme öncesi 8.000 TL)
- Yakacak, bayram ve izin toplamı: Sözleşme öncesi 37.500 TL iken sözleşme

sonrası 140.000 TL olmuştur

- Ölüm yardımı: 30.000 TL-50.000 TL (sözleşme öncesi 15.000 TL-25.000 TL)
- Doğum yardımı: 25.000 TL. (sözleşme öncesi 7.500 TL)
- Evlenme yardımı: 30.000 TL (sözleşme öncesi 12.500 TL)
- Ayakkabı: 15.000 TL (sözleşme öncesi 3.500 TL)
- Kumaş: 30.000 TL (sözleşme öncesi 3.000 TL)
- İzin süreleri de ikişer gün artmıştır.

62 işyeri için sözleşme görüşmelerimiz devam etmektedir.

Bilgilerinize sunulur.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
M. Cevdet Selvi
Genel Başkan

13 Haziran 1987

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

18 Mart 1987'den bu yana 63 işyeri kapsamında grevde bulunduğumuz İskenderun Sarıseki'de ve Yarımca'da kurulu GÜBRE FABRİKALARI T.A.Ş. ve bu kuruluşa bağlı Başak I, Başak II ve Girişim Gemileri'nde, yaklaşık 1.000 üyemiz için sözleşme, grevin 85. gününde 12 Haziran 1987 Cuma günü bağıtlanmıştır.

Sözleşmenin bitmesine rağmen grev, sendikamız genel merkez yönetiminin belirleyeceği bir tarihte kaldırılacaktır. Topluca, 13 ile yaygın olarak, 9.370 üyemiz ile 63 işyerinde birbirimizden güç alarak çıktığımız grevlerimize, yine grevcilerin tümünün sözleşmeleri bağıtlandığında son verilecektir. Aylardır süren grev mücadelemizde haklı taleplerimizin kabulü ile başarılı olmadan grevlerden vazgeçmemiz söz konusu değildir.

12 Haziran itibariyle grevde olduğumuz 63 işyerinden 60'ında sözleşme görüşmeleri geceli gündüzlü aralıksız sürmektedir.

GÜBRE FABRİKALARI T.A.Ş. işletmesi ile yapılan sözleşme 01.01.1987'den geçerli olacaktır ve iki yıl sürelidir. Bağıtlanan sözleşmeden %62 oranında ücret zammı ve %200-300 oranında sosyal haklarda artış sağlanmıştır.

Alınan ücret zammı ve sosyal haklar kısaca şöyledir:

- Ücret zammı aylık: 1. yıl 56.250 TL, II. yıl 56.250 TL
- Vardiya primi aylık: 13.500 TL
- Toz primi aylık: 3.300 TL
- Kumaş+30.000 TL dikiş yardımı
- 40.000 TL ayakkabı
- Yakacak yardımı, bayram ve izin harçlığı yılda toplam 180.000 TL

- Yine aile, çocuk, yemek, doğum, ölüm ve evlenme gibi konularda %200'den yukarı artışlar sağlanmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

M. Cevdet Selvi
Genel Başkan

23 Haziran 1987

GREVLER VE GREV KIRICILIĞI

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Grev, işçilerin üretimden gelen güçlerini birlikte kullanmaları, üretimi durdurma yolu ile işverenleri isteklerini kabule zorlamaları demektir.

Etkili bir grev, işyerinde üretimi tümüyle durduran grevdir. Greve rağmen belirli bir oranda üretim sürüyorsa grevin etkinliği o oranda azalır, bu durum giderek grevin başarısızlıkla sonuçlanmasına da yol açabilir. O halde işçilere düşen, her yola başvurarak greve en etkin katılımı sağlamak, üretimi tümüyle durdurabilmek için her türlü tedbiri almaktır.

İşverenler de her yolu deneyerek, her fırsatı değerlendirerek üretimi sürdürmeye, değişik yollarla zararlarını azaltmaya çalışacaktır. Bugünkü yasalar ve onları tamamlayan tüzük ve yönetmelikler işverenlere bu olanağı alabildiğince tanımıştır. Hatta birçok işkolunda grevleri yasaklayarak işverenlerin bu sorununu kökünden çözümlemiş bulunmaktadır. Mevcut yasalar grev süresince isteyen işçinin çalışabilmesine olanak tanıdığı gibi; geçici işçilerin, müteahhit işçilerinin, kapsam dışı işçilerin, öğrenci işçilerin ve çırakların üretimi sürdürebilmeleri için kapıları açık bırakmıştır.

Grev süresince işyerine her türlü ham ve mamul maddenin girip çıkabilmesi için hiçbir engel bırakılmamıştır.

Bütün bunlar yetmezse isteyen işverene ithal izni verilmekte, isteyen işveren de pazarını kaptırmamak için herhangi bir işyerinde fason imalat yaptırabilmektedir. Sonuçta, grev işvereni rahatsız etmeyecek bir noktaya gelebilir, grev gözcüleri de işyerinin kapısında bir reklam aracı durumuna düşebilir. Bu ve benzeri, grevi başarısız kılacak anti-demokratik yasa ve uygulamaların örnekleri burada sayılamayacak kadar çoktur.

Ancak bütün bu olumsuzluklara ve güçlüklere karşın işçi sınıfımız ve sendikalar grevleri başarı ile sonuçlandırabiliyorlarsa, bu onların haklı olmalarının verdiği güçle, emeklerinin karşılığını almadaki, işçilik onurlarını korumadaki kararlılıklarıyla mümkün olabilmektedir.

Bıçağın kemiğe iyice dayandığını hisseden işçi birbirine sımsıkı sarılmaktan, grev dâhil her türlü mücadeleye her türlü zorluğa karşın gözü kara atılmaktan başka yol bulamamaktadır.

Ancak burada, işçileri en çok sarsan ve yaralayan; kendi arkadaşları tarafından ihanete uğramak olmaktadır.

İşverenlerin işyerinde üretim olmasa bile, işçilerin moralini bozmak amacıyla bir baca tüttürmek için her türlü gayreti gösterdikleri bir ortamda, bir takım işçilerin arkadaşlarını yalnız bırakarak, sorumsuzca, onursuzca kişisel çıkarlarını düşünerek değişik gerekçelerle grev kırıcılığı yapmalarına "ihanet" sözcüğü bile yetersiz kalmaktadır. Bu yanlış, bu karakter zaafiyeti, bu sorumsuzluk ve bilinçsizlik düzeltilemediği sürece, yasalarda yapılacak bir takım olumlu değişiklikler bile bir anlam taşımayacaktır.

Grev; ekmek, hak ve onur savaşıdır. Kazanmak için çıkılan bu savaşın sonucunu, o günün koşullarından daha çok, katılanların birliği ve bütünlüğü, inancı ve kararlılıkları saptar. Bu grevlerimizde binlerce işçi ailece riske girmiştir. Onurlu, kararlı ve inançlı bir mücadele sonucu bütün güçlüklere rağmen başarılı olunmuştur. Alnı açık, başı dik sürdürdüğü bu mücadele sırasında ailesine götürdüğü her kuruş, ama az ama çok, onurluca, namusluca olmuştur.

Bugün grev kırıcılığı yapma yanlışlığına düşerek, kendi sınıflarına, dolayısıyla kendilerine ihanet etmiş olanlar, sokakta kaderiyle başbaşa bıraktığı arkadaşlarıyla aynı işyerinde, aynı tezgâhın başında birlikte çalışmaktadır.

En ufak bir olumsuzlukta, uğranılan bir haksızlık karşısında, bir kazada, bir meslek hastalığında bu grev kırıcısı olma durumuna düşenler yanlarında yine bu onurlu mücadeleyi sürdürenleri bulacaklardır.

Bu güç şartlar altında bu zorlu grevlerimizi başarıyla noktalayanlar bugüne kadar olduğu gibi, kişiliklerine ve onurlarına yaraşır davranacaklar, bu arkadaşlarına hatalarını anlama ve düzeltme olanağını tanıyacaklardır. Bu arkadaşlarının kendi mücadeleleri sonucu artan kazançlarını helal edecek, bunu da kendi kazançları olarak kabul edeceklerdir.

Yeter ki, bu kişiler yaptıkları yanlışlığı fark etsinler. Parayla ölçülemeyecek değerlerin de varlığını kavrasınlar. Yeter ki geri dönülemeyecek bir yolda olmadıklarını anlasınlar.

Bu gerçeği kavramak ve kavratmak gelecekteki günlerin daha aydınlık olması için, önümüzdeki mücadelelerde daha güçlü olabilmek için gereklidir.

Birlikte kazanacağımız çok şeyler olduğunun bilinciyle...

Cevdet Selvi
Genel Başkan

06 Temmuz 1987

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Grevlerimizin başarısında dayanışmanın büyük payı olduğunu özellikle vurgulamak ister, dayanışma içinde olan yurt içi ve dışından tüm sendikalara, üyelerine, emekçilere, demokratik kitle örgütlerine, adını saymakla bitiremeyeceğimiz dostlarımıza teşekkür ederiz.

***

İktidar ve TİSK grevlerimizde, işverenlere doğrudan yardımda bulunmuşlar, milyarlar aktarmışlardır.

***

Bu deneyimimiz açıkça ortaya koymuştur ki biz, işçi sınıfı ve tüm emekçiler olarak dayanışmamızı her alanda etkin ve özverili olarak gerçekleştiremezsek, giderek daha da zor durumda kalacağız.

***

Ülkemizde gerçeği değil de oyununun sergilenmeye çalışıldığı demokrasi, biz işçi ve emekçilerin ekmeğinin bir ölçüsüdür.

***

Sahip olduğumuz bu gücümüz ile dayanışmamızı grevlerde ve her alanda gerçekleştirebilmeliyiz.

***

13 İLE YAYGIN 63 İŞYERİNDE, 9.370 ÜYEMİZ İLE SÜRDÜRDÜĞÜMÜZ GREVLERİMİZDEN ÖNEMLİ DENEYİMLER EDİNDİK. BUNLARDAN BİRİSİ DE "DAYANIŞMA" ÜZERİNEDİR

Söze başlarken vurgulamak isteriz ki, grevlerimizle yapılan dayanışmanın düzeyi her açıdan yüksekti. Örnek niteliğindeydiler. Gösterilen dayanışmalar arasında, grevlerimizle dayanışma için kampanyaların açılması, komitelerin oluşturulması, miting düzenlenmesi, hemen tüm yurt çapında işçilerin kendi aralarında dayanışma için para toplamaları, üyelerimizin sözleşmeleri bittiği halde yalnızca diğer grevci üyelerimizle dayanışma için grevlerine son vermemeleri, yedi sendikanın dayanışma için bir araya gelmesi ve esnafların desteği yer almaktadır.

Kısaca sıralamaya çalıştığımız bu nedenlerdendir ki, grevlerimizin başarısında dayanışmanın büyük payı olduğunu özellikle vurgulamak ister, dayanışma içinde olan yurt içi ve dışından tüm sendikalara, üyelerine, emekçilere, demokratik kitle örgütlerine, adını saymakla bitiremeyeceğimiz dostlarımıza teşekkür ederiz.

Biz işçiler ve emekçiler olarak kendi aramızda dayanışmamızı yükseltmeye çalışırken işveren kesimi de başta KİPLAS, TİSK gibi işveren sendikaları olmak üzere ve yine doğrudan mevcut iktidarın katılımı ve devlet olanaklarını kullanmasıyla da kendi aralarında dayanışmışlardır.

İktidar ve TİSK, grevlerimizde, işverenlere doğrudan yardımda bulunmuşlar, milyarlar aktarmışlardır. Anayasa ve yasaların, işçi dayanışmasına engeller getirirken işveren dayanışmasını teşvik eder durumda olmaları da, işverenlerle bir çeşit dayanışmadır.

Grevlerimizde, işçi ve sermaye kesiminin kendi aralarındaki dayanışmalarının hangi boyutlarda ve koşullara sahip olduklarını tüm olumsuz ayrıntıları ile yaşadık. Bu deneyimimiz açıkça ortaya koymuştur ki biz, işçi sınıfı ve tüm emekçiler olarak dayanışmamızı her alanda etkin ve özverili olarak gerçekleştiremezsek, giderek daha da zor durumda kalacağız. Sorunlarımız daha da ağırlaşacaktır. Öbür yandan ise demokrasi, hak ve özgürlükler için verdiğimiz uğraş da dayanışmadan aldığımız güç ile ilerleyecektir.

Sermayenin kendi aralarındaki ölümcül rekabetlerine rağmen oluşturdukları dayanışmalarının hedefi biz işçi ve emekçilerin dayanışmasını engellemektir.

Öyleyse bu oyunu bozmak da bizim elimizdedir. Görünümde ne denli güçlü, olanakları ne denli çok olursa olsun ve yasalara da dayansalar; işçilerin, emekçilerin demokrasi, hak ve özgürlük için dayanışmasına karşı duramazlar. Çünkü işçi ve emekçiler çoğunluktur, üretim onların elindedir ve onların eseridir.

Büyük grev mücadelemiz sonucu, yukarıda belirttiğimiz yaklaşımlar ışığında *Neden Dayanışma* kitapçığını hazırladık. Üyelerimize ve kamuoyu merkezlerine dağıtacağımız bu kitapçığımız oldukça mütevazı ölçülerde dayanışmaya bir katkıda bulunursa büyük bir görevi yerine getirmiş hissedeceğiz kendimizi. Bu arada gerekliliğini hissettiğimiz "dayanışmaya çağrı"yı da yinelemek istedik.

Ülkemizde gerçeğinin değil de oyununun sergilenmeye çalışıldığı demokrasi, biz işçi ve emekçilerin ekmeğinin bir ölçüsüdür. ILO'nun Haziran ayında yapılan Genel Konferansı'nda, Çalışma Bakanı tarafından ILO kararlarına göre yasalarda değişiklik yapılacağı yinelendi. Ancak biz bu filmi, üç yıl öncesini bir kenara bırakırsak, dört yıldır izlemekteyiz. Anlaşılıyor ki, sendikal hak ve özgürlükler lafta var ama gerçekte tamamen sermayenin istediği bir uygulama var. Bu uygulama ki, sendikasızlaştırmayı, depolitizasyonu temel politika edinmiş ve bu amaçla hiçbir ayrıntıyı unutmamaya çalışmaktadır.

İşçiler, emekçiler ve onların örgütleri olan başta sendikalar olarak dayanışmamızı sonuna kadar genişletmeli ve ilerletmeliyiz. Sahip olduğumuz bu gücümüz ile dayanışmamızı grevlerde ve her alanda gerçekleştirebilmeliyiz. Dayanışmasız geçen günlerin işçi ve emekçilerin aleyhine geliştiği gerçeğini, hiçbir tabela farkı gözetmeksizin tüm sendikaların ve hatta emekçilerin dayanışmaları gerektiğini dile getirmeye çalıştığımız, *Neden Dayanışma* kitapçığımızı bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla

Cevdet Selvi
Genel Başkan

petrol-iş

türkiye petrol kimya lastik işçileri sendikası

KİM KORKAR DEMOKRASİDEN?

'86 petrol-iş

türkiye petrol kimya lastik işçileri sendikası

YEARBOOK FOR 1986

OIL CHEMICAL RUBBER WORKERS UNION OF TURKEY

08 Temmuz 1987

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Ancak Eylül 1980 sonrası karşılaştığımız sorunlar, önceki sorunlarımıza; geçim, çalışma koşulları, sendikal özgürlükler ve demokrasi açısından yeni katmerler getirmiştir.

***

Yıllara göre gerçek ücretler seyri, enflasyon oranları, toplu sözleşme, grev ve ulusal gelir dağılımı gibi geçim koşullarını yansıtan tablolar incelendiğinde çalışanların sorunlarının ağırlaşması ile demokrasinin sınırlarının daralması ve hatta askıya alınması arasında bir paralellik göze çarpmaktadır.

***

En üst ve en düşük %10 gelirliler arasındaki fark 1973'te 44 kat, 1978'de 42 kat ve 1983'de ise 54 kat olarak artmıştır.

***

Nüfusun %36,23'ünü oluşturan ücretliler ulusal gelirden %17,70 oranında pay alırlarken, kâr-faiz-kira gelirleri olan %11,56 oranındaki nüfus ise, ulusal gelirden %64,21 oranında pay almaktadırlar.

***

Tahmini olarak yaptığımız hesaplamaya göre 1986 yılında işsiz sayısı 4.347.000, oranı ise %23,5 olmaktadır.

***

Gerçek ücretler 1938'e göre 1986 yılında, %12 oranında gerilemiştir.

***

İnanılması güç gibi gelse de ücretler "sefalet ücreti" çizgisinden de gerilerde olup, asgari geçim koşullarını bile sağlamaktan uzaktır.

***

Toplam 2.041.124 işçi için başvurulmuşken, aynı dönem için sözleşmesi bağıtlanabilen işçi sayısı 1.529.897'dir.

***

İşçilerin, greve çıkmada 1984 yılında gösterdikleri çekingenliklerini giderek attıkları anlaşılmaktadır.

***

Depolitizasyon içinde yer alan ve bir resmi politika haline getirilen sendikasızlaştırma, denilebilir ki, 1986 yılında en ağır biçimi ile uygulandı.

***

Bu amaçla da SSK ücret verilerinin yayınlanmasını durduran mevcut iktidar, enflasyon rakamlarını da ilan ettirmemiştir.

***

Seçim dönemine girilirken, işçi sınıfımızın gücünün toplandığı Türk-İş, üzerine düşeni yapabilmeli ve toplumumuzda hak ettiği belirleyici ve saygın yerini alabilmelidir.

***

1984 ve 1985 yılları için olduğu gibi, geçtiğimiz 1986 yılı için de o yılın daha çok işçi ve emekçileri ilgilendiren, ekonomik ve sosyal gelişmeleri konu edinen ve sayısal verileri önceki yıllar ile de birlikte tablolaştırılmış bir şekilde, *86 Petrol-İş* yıllığımızı hazırladık.

12 Eylül 1980 öncesinde de ve özellikle 1980 yılında işçiler ve emekçiler olarak önemli sorunlar ile karşı karşıya idik. Ancak Eylül/1980 sonrası karşılaştığımız sorunlar, önceki sorunlarımıza; geçim, çalışma koşulları, sendikal özgürlükler ve demokrasi açısından yeni katmerler getirilmiştir. Tüm bu olumsuz gelişmeler, olanaklarımıza da dikkatle şu veya bu ölçüde yıllığımızda yer almışlardır.

Yıllara göre gerçek ücretler seyri, enflasyon oranları, toplu sözleşme, grev ve ulusal gelir dağılımı gibi geçim koşullarını yansıtan tablolar incelendiğinde çalı-

şanların sorunlarının ağırlaşması ile demokrasinin sınırlarının daralması ve hatta askıya alınması arasında bir paralellik göze çarpmaktadır. Örneğin enflasyon oranlarının önceki yıllara göre yüksek olduğu 1951, 1959, 1971 ve 1980 yılları bazı önemli toplumsal gelişmelerin sanki birer göstergesidirler. Bu durumda enflasyon oranlarının, ülkemiz ekonomik ve politik yaşamında ne denli önemli ve belirleyici özelliklere sahip olduğu, daha bir ortaya çıkmaktadır.

Yayınlanmış olan ulusal gelire ait sayısal veriler incelendiğinde, gelir dilimleri arasındaki uçurumun giderek arttığı gözlenmektedir. En üst ve en düşük %10 gelirliler arasındaki fark 1973'de 44 kat, 1978'de 42 kat ve 1983'de ise 54 kat olarak artmıştır. Yine nüfusumuzun en alt düzey geliri olanlardan %5 ise ancak %0,3 oranda ulusal gelirden pay alabilmektedir. Bu her iki gelir grubu arasındaki fark ise 97 kattır. Nüfusun %36,23'ünü oluşturan ücretliler ulusal gelirden %17,70 oranında pay alırlarken, kâr-faiz-kira gelirleri olan %11,56 oranındaki nüfus ise, ulusal gelirden %64,21 oranında pay almaktadır.

Ulusal gelirin paylaşımında nüfusun yaklaşık % 90'ı, % 40 gibi pastanın yarıdan küçük dilimini alırlarken, kalan %10 ise pastanın %60'ına sahip olabilmektedir. Bu gelir farkındaki çelişki çözülmeden, toplumdaki huzursuzluğun önlenebileceğini ileri sürmek, ancak "hayal" veya "aldatmaca" olabilir.

19 bölüm halinde hazırladığımız 86' Yıllığı'mızın bir bölümü de işsizlik üzerinedir. İşsiz sayısı ve oranı hakkındaki resmi açıklamalar gerçeği yansıtmayıp, tahmini olarak yaptığımız hesaplamaya göre 1986 yılında işsiz sayısı 4.347.000, oranı ise %23,5 olmaktadır. Kaldı ki bir başka tahmini hesaplamamız çok daha büyük işsiz sayıları olduğunu ortaya koymaktadır. Toplumumuzda giderek büyüyen ve ağırlaşan işsizlik, insanların yaşamını karartan, yaşama gücünü tüketen, sayısız toplumsal ve kişisel sorunlara kaynaklık eden bir ulusal sorun durumundadır.

Gerçek ücretlerdeki düşüş 1986 yılında da düşmüştür. 1980 yılı ve sonrasında gerçek ücretlerdeki düşüş %43,1'dir. Oysa aynı dönemde ulusal gelirdeki artış %115,9'dur. Bu karşılaştırma da işçilerin ulusal gelirden aldıkları payın giderek azalmakta olduğunu ortaya koyan bir başka yaklaşım olmaktadır.

Vergi iadesi oranının da eklenmesi ile de yapılan hesaplamada mevcut iktidar dönemi, 1983-1986 yılları arasında da gerçek ücretler %12,2 oranında düşmüştür. Bu düşüş gerçek memur ücretleri için de söz konusudur.

Ücret seyri 1938 yılından günümüze incelendiğinde de tanık olmaktayız ki, gerçek ücretler 1938'e göre 1986 yılında, yüzde 12 oranında gerilemiştir. Bu durumda 1986 yılı gerçek ücretleri 1938 yılından da gerilerde olarak, savaş dönemi ücretleri düzeyindedir. İnanılması güç gibi gelse de ücretler "sefalet ücreti" çizgisinden de gerilerde olup asgari geçim koşullarını bile sağlamaktan uzaktır. Kaldı ki, asgari ücretliler çok daha düşük ücret almaktadırlar.

1963-1986 dönemi için toplu sözleşmeler ile ilgili sayısal veriler incelendiğinde, kamuda sözleşme yapan işçi sayısı oranının, özele göre daha yükseklerde olduğu dikkat çekmektedir. Bu tablo özel sektör işyerlerinde sözleşme yapmanın genelde çok daha güç olduğunu ortaya koymaktadır.

1984 yılında başlayan yeni sözleşme düzenine ait oluşturulan tabloda, özgür toplu sözleşme düzeninin işlemediği, sözleşmesi bağıtlanabilen işçi sayısının düşüklüğünden de açıkça anlaşılmaktadır. 1984-1986 (altı ay) döneminde yetki tespiti için toplam 2.041.124 işçi için başvurulmuşken, aynı dönem için sözleşmesi bağıtlanabilen işçi sayısı 1.529.897'dir. Yaklaşık 500.000 işçinin sözleşmesi bağıtlanamamıştır. Yine 1984 ve sonrası dönemde getirilen yasa, toplu iş sözleşmesi prosedürleri ile sözleşmelerin bağıtlanmasına konan engeller bu tablodan da kolayca anlaşılırken, aynı zamanda uyuşmazlığa giren 588.373 işçiden ancak 4.566 işçinin greve çıkabilmiş olması bir başka olumsuzluk göstergesidir. Kamu işyerlerinden 415.982 işçinin sözleşmesinin uyuşmazlığa gitmesi, özele göre büyük bir çoğunluktadır. Bu durum da mevcut iktidarın, sözleşmelerdeki "katı" tavrını ortaya koymaktadır. Kaldı ki kamuda böylesine çok sayıda uyuşmazlığa giderken, greve çıkabilen işçi sayısı yalnızca 526'dır. Bu sonuçlar mevcut iktidarın işçi haklarına nasıl baktığının açık birer göstergesidir.

Yıllığımızın "grev" bölümünde yer alan tablolardan; 1984 yılında greve çıkan 561 işçi, 1985'de 2.410 işçi ve 1983'de ise 8.286 işçinin olması ayrıca dikkat çekicidir. İşçilerin, greve çıkmada 1984 yılında gösterdikleri çekingenliklerini giderek attıkları anlaşılmaktadır. Sendikamızın 1987 yılında gerçekleştirmiş olduğu grevler bu gelişmeyi doğrular niteliktedir.

Depolitizasyon içinde yer alan ve bir resmi politika haline getirilen, sendikasızlaştırma, denilebilir ki 1986 yılında en ağır biçimi ile uygulandı. Ayrıca yıl içinde bir "tüzük" yayınlanarak grevlere yeni engeller oluşturuldu. Böylece teşkilatlanma, toplu iş sözleşmesi, grev gibi temel görevlerini yapamayan

sendikalar, değil yeni üye kazanmak, mevcut üyelerini de kaybedecek ya yok olacak veya derneklere dönüşeceklerdir.

Bugün sendikaları yok etmeyi hedefleyen yasalar ve mevcut iktidar ile karşı karşıyayız. İşçilerin yaşam güçlükleri ve sorunlarının dile gelmesini istemeyen ve bu amaçla da SSK ücret verilerinin yayınlanmasını durduran mevcut iktidar enflasyon rakamlarını da ilan ettirmemiştir. Böylesi bir ortamda hazırlamış olduğumuz yıllığımızın ayrı bir önem taşıdığına inanmaktayız.

Yıllığımızda üst kuruluşumuz Türk-İş ve özellikle 14. Genel Kurul'a ait gelişmeleri de alabildiğince geniş yansıtmaya çalıştık. İşçiler ve emekçilerin sorunları ağırlaşırken Türk-İş'in de yükümlülükleri büyümekte ve çoğalmaktadır. Bu yaklaşımla, Türk-İş'e, gövdesine uygun işlerlik kazandırmanın önemi ve gerekliliği, henüz çözüm bekleyen bir sorun durumundadır. Bu sorun, tüm Türk-İş'liler tarafından çözülmeyi beklemektedir. Genel seçim dönemine girilirken, işçi sınıfımızın gücünün toplandığı Türk-İş, üzerine düşeni yapabilmeli ve toplumumuzda hak ettiği belirleyici ve saygın yerini alabilmelidir. Yıllığımızda yer alan Türk-İş'e ait değerlendirmeler, eleştiriler ve öz eleştirilerde, amacın bu olduğunu ayrıca vurgularız.

Birleşmiş Milletler'ce ilan edilen "konut yılı" nedeniyle ülkemizdeki konut sorununu konu alan bir bölüm de yıllığımızda yer almaktadır. Yine diğer yıllıklarımızda olduğu gibi "işçi sağlığı iş güvenliği"ne, "gençlik" , "barış" konularına, sendikamız ve üyelerimize ait bilgi ve sayısal verilere de yer verdik.

Bilgilerinize sunulur.

Not: Ambargoludur. 13 Temmuz 1987 Pazartesi günkü nüshanızda yayınlanabilir. Teşekkür ederiz.

Saygılarımla

M. Cevdet Selvi
Genel Başkan

09 Temmuz 1987

9-10 TEMMUZ 1987 TARİHLERİNDE SÜRECEK OLAN PETROL-İŞ BAŞKANLAR KURULU TOPLANTISI'NDA GENEL BAŞKAN M. CEVDET SELVİ'NİN AÇIŞ KONUŞMASI

Başkanlar kurulumuzun değerli üyeleri
Basın ve TRT'nin değerli temsilcileri

Kurulumuzun bu toplantısı, sendikal olduğu kadar, ekonomik ve siyasal alanda da önemli gelişmelerin olduğu bir dönemde yapılmaktadır. 24 Ocak ekonomisi, işçilerin ve tüm emekçi halkımızın üzerindeki ağır baskısını sürdürmektedir. Enflasyon, inmek bir yana, yeniden tırmanışa geçmiştir. Yılın başında iktidar yetkililerinin ortaya attığı %20'lik enflasyon tahmini, ilk beş ayda aşılmış. Mayıs ayı sonu bakımından %20,7'yi bulmuştur. Resmi rakamlara göre %37'lik bir enflasyonun gerçekleştiği geçen yılın ilk beş ayında, fiyat artışlarının bu yılkinin yarısı dolayında %10,4 olarak gerçekleştiği düşünülürse, yaşadığımız yılın yeni bir enflasyon patlamasına sahne olacağı kolayca söylenebilir. 1983'lerde, orta direğin durumunun iyileşmesi için, enflasyonun %10'lara inmesi gerektiğini söyleyen başbakan, "bugün enflasyon bizim için o kadar önemli değildir" diyebilmektedir.

Yıllardan beri uygulanan ekonomik politikanın gerçek amacının, daha ilk günlerden beri öne sürüldüğü gibi, enflasyon oranını düşürmek olmadığı, bizzat bu politikanın yaratıcısı tarafından açıkça itiraf edilmektedir. Gerçek amaç, ulusal geliri, geniş emekçi hak yığınlarından alıp küçük bir azınlığa aktarmaktır. Sermaye birikimini bu azınlığın elinde toplamak, dışa bağımlı tekelci bir yapılaşmayı geliştirip güçlendirmektedir. Bunun somut sonucu gelir dağılımını, daha da haksız ve acımasız bir dengesizliğe dönüştürmek olmuştur. 1979 yılından 1986 sonuna kadar gerçek işçi ücretleri %56 azalmış, ulusal gelirdeki emekçilerin payı %21'lerden %10'lara düşmüş, sermaye ve rant gelirlerinin payı ise %39'lardan %60'lara fırlamıştır.

SÜPER EMEKLİLİK EMEKLİLERE OLUMLU YENİ BİRŞEY GETİRMİYOR

Kazanılmış birçok işçi hakkı, toplu sözleşme ve yasalarla geri alınmıştır. Emeklilik yaşı yükseltilmiş, kıdem tazminatlarına tavan getirilmiş, ikramiyeler dört aylıkla sınırlanmıştır. İşçi yararına gibi gösterilen belirli gelişmelerin altında da hep başka amaçlar yatar olmuştur. Örneğin, süper emeklilik denilen olay, kamuoyuna emekliden yana bir girişim gibi sunulmuştur. Oysa yasa incelendiğinde hiç de böyle olmadığı anlaşılmaktadır. Bir kere yasadan tüm emekliler yararlanamamaktadır. Yalnızca, birinci derecenin 9. kademesinden emekli olan 1400 göstergelileri kapsamaktadır. Geçim zorluğu içinde kıvranan, ilerlemiş yaşında pazarda limon, sokakta simit satarak yaşamaya çalışan emekliler için değişen hiçbir şey olmayacaktır. Tavandan emekli olanlar da bu haktan yararlanmak için tam beş yıl süreyle prim ödemek zorunda kalacaklardır. Hem de bu primin tutarı çok yüksek olacak ve neredeyse, halen aldıkları aylığı bulacaktır. Ya da beş yıllık primi toptan ödeyeceklerdir. Basında yapılan hesaplara göre, bu prim tutarı 5 milyon lira dolayında olacaktır. Hak sahipleri içinde bile bu ödemeyi yapabilecek olanlar çok az çıkacaktır.

Yasa kendi içinde bile haksızlık taşımaktadır. Mevcut sisteme göre, son beş yıl ödenen prime esas ücret ortalamasının %60'ı üzerinden emekli olunurken, süper emeklilikte bu oran %50'de kalacaktır.

Aslında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, daha işin başında, bu yasanın özel sektördeki genel müdür ve uzmanlar için çıkarıldığını söylemiştir. Bu üst düzey yöneticilerin, özellikle KİT'lerden özel sektöre transfer edilenlerin, tek şikâyet konuları emekliliktir. Emekli sandığındaki daha avantajlı durumdur. Artık bu şikâyet konusu da kalkacaktır. KİT'leri özelleştirmede, yüksek bürokratlar da artık iktidarın yanında olabileceklerdir. Maliyeciler, yasanın gerçek amacının, kurumu parasal bunalımdan kurtarmak olduğunu söylemektedir. İşverenlerden 100 milyarları aşan prim borçlarını tahsil yerine, yüksek ücretli de olsa yine emekçiye yönelinmiştir.

HAK ARAMAK YASAK

İşte böylesine insafsız, işçilerin ve tüm emekçilerin gittikçe yoksullaştırıldığı, fonların oluşumunun bile işçinin sırtından sağlandığı bir ortamda, hak aramanın demokratik yolları da Anayasa ve yasalarla tıkanmış emekçiler sınırlar, engeller ve yasakların cenderesine sokulmuştur. Hak grevi, genel grev ve benzeri eylem

türleri, ayırımsız bütün gerçek demokrasilerin olmazsa olmazı olan bu demokratik haklar yasaklanmıştır. Toplu pazarlık uyuşmazlıklarından doğan menfaat grevleri bile işkollarının büyük çoğunluğu için yasaktır. Bizim işkolumuzun yarısını oluşturan petrol sektörü bile yasak kapsamına alınmıştır. Geri kalan sektörlerde de grevin başarısız olması için tüm koşullar yaratılmıştır.

Sermaye ve onlardan yana iktidar, bu yasak kıskacından en acımasız biçimde yararlanma yoluna gitmiştir. Ücretleri düşük tutucu, sosyal hakları gerileticiı ve kazanılmış hakları geri alıcı ilkeler saptanmış ve toplu pazarlık masalarında sendikalara dayatma yolunu seçmiştir. Bu davranış, toplu pazarlıkları serbest olmaktan çıkarmış, işverenlerin zorla dikte ettirdiği arenalara dönüştürmüştür. Demokrasilerde, toplum çıkarları ile gelişen yasaların değişim yeri parlamentolardır. Parlamentoya giden yol da siyasetten geçmektedir. Sendika ve sendikacıya bu yol da kapatılmış, tıkanan hak arama yollarını açma, açabilme uğraşı bile yasaklanmıştır.

Demokrasilerde, yasalar, toplumsal gerçeklere, durdurulması olanaksız doğal gelişmelere ne denli uygun olursa sistem o denli güç ve kalıcılık kazanır. Yasalara göre toplum değil, topluma göre yasa yapılır. Eğer yasalar toplumun gelişmesini engelleyici, dar kapsamlı ve baskıcı olursa, bunalım ve huzursuzluklar başlar ve yoğunlaşır. Kalıcı ve sürekli bir demokrasinin koşulları, başka yerde değil, öncelikle burada aranmalıdır. Özgürlükçü ve çoğulcu demokrasi bizim vazgeçilmez amacımızdır. Geçmişin olumsuzluklarını bir daha yaşamamak, ancak sistemi yasak ve engellerden arındırmakla olanak bulur.

Ne var ki, iktidar uygulamaları, bu gerçeklere sürekli ters düşmektedir. İktidar partisinin yoğun karşılama törenlerine, yolları tıkayan siyasal gösterilerine ses çıkarılmazken, Türk-İş'in Meclis'e gidip dilekçe vermesi bile engellenmektedir. Başbakan "gübrede grev olursa, ithalat yapar sıkıntıyı önlerim" diyerek, açıkça grev kırıcı tavır alabilmektedir. Özetle, yasaların yanı sıra uygulamada da işçilerin ve sendikaların önüne her gün yeni yeni engeller dikilmektedir.

Oluşturmak istenen yapı, demokrasi görünüm altında, hak arayamayan, işverenin verdiğine razı olan, yoksullaşmayı kader belleyen, baskı ve yasaklara boyun eğen, suskun ve kaderci insanlardan oluşan bir toplumdur. Halkımızın kutsal dinsel inançları da bu amaçla istismar edilmekte, çıkış yolunu demokratik eylemler yerine kadercilikte gören bir anlayış yaygınlaştırılmaya çalışılmakta, bunun için laiklik ilkesi ayaklar altına alınabilmektedir.

MÜCADELEMİZİ DAHA DA ARTTIRMALIYIZ

İşçi sınıfımız onların dayanışma örgütleri olan sendikalar, işte bu olumsuzlukların ve açmazların bunalımına itilmişlerdir. Düzenle uyumlu, verildiği kadar alan, sermaye ve iktidara uydulaşan bir sendikacılık anlayışına itilmişlerdir.

İşçilerin hak ve çıkarlarını koruma ve geliştirme sorumluluğu ile yüklü, sınıfsal bilince sahip hiçbir sendika ve sendikacının, belirli güçlerin çizdiği bu sosyal tabloda kendilerine ayrılan yere razı olmaları beklenemez. Onlar böyle bir teslimiyete yönelse, işçi sınıfının bilinçli bireyleri buna izin veremez. Türk-İş içinde başlayan ve gelişen çıkış yolu arayışlarının gerçek nedeni budur. Kapalı ve açıkhava toplantıları, İzmir ve Samsun mitingleri, dilekçe yürüyüşü girişimi bunun için yapılmış, yeni eylem planlamalarına bunun için yönelinmiştir.

Ve… Sendikamızın 63 işyerinde 9.370 işçi ile başlatıp sonuçlandırdığı büyük grevin altında da bu gerçek neden yatmaktadır. Grevlerimiz, yalnızca zam oranını birkaç puan artırmak, sosyal hakları geliştirip yönetimsel maddeleri kotarmak amacı ile yapılmamıştır. Elbette başlıca uyuşmazlık konusu bu ekonomik nedenlerdir. Sonuçta da toplu sözleşme kapsamına giren bu konularda gerekli başarı sağlanmıştır. Enflasyon oranının oldukça üzerinde ücret artışları ve sosyal haklar kotarılmıştır. Grup sözleşmesi dayatması kırılmış, toplu pazarlıklardaki demokratik katılımcılık ilkesinin zedelenmesine olanak verilmemiştir. Ancak, bütün bunların ötesinde, bizce en büyük kazanım, işçi sınıfının yasaklara tutsak edilemeyeceğinin, hak arama ve dayanışma bilincinin kırılamayacağının ve yasakçı bir sistemi zorla da olsa kabullenmeyeceğinin kanıtlanmış olmasıdır. Bu sonuç, işçi sınıfımız için olduğu kadar, tüm emekçi halkımız ve demokrasinin geleceği için de büyük önem taşımaktadır. Çünkü gerçek demokrasi bir dengeler rejimidir. Sermaye sınıflarının karşısında, emekçilerin de örgütlü olarak yer alabildiği, ekonomik, sosyal ve siyasal alanda ağırlığını koyabildiği bir düzendir. Bunun için de herşeyden önce işçilerin de bu bilince ve güce sahip olmaları gerekir. Eylemlerimiz bunun olabilirliğini hatta olmak zorunluluğunu göstermiştir. Yasaklardan arınmış, güçlü ve kalıcı bir demokrasinin kurulması yolundaki en büyük güvence işte bu sonuçtur.

GREVLERİMİZ VE YAŞANAN GÜÇLÜKLER

Grevlerimiz, bu yasalarla ve de sermayeye grev kırıcı olanak sağlayan koşullarda yapılarak grevlerin ne denli zorluklarla karşılaşabileceğini de ortaya koymuştur. Kar ve yağmur altında görev yapan grev gözcülerimize barınak sağlamak yasaktır. Gözcülerin, işyerine sokulan grev kırıcı kaçak işçileri denetlemesi yasaktır. İşyerinde yasa dışı sürdürülen üretim çalışmalarını engellemesi, hiç değilse içeri girip gözlemlemesi yasaktır. Grevci işçilerin işyerinin önüne, hatta yakınına gelip, olan biteni izlemeleri yasaktır. Buna karşın, gözcü sayısının birkaç kat fazlası ile kolluk güçlerinin kapı önünde nöbete girmesi, grev yapmak suçmuşcasına hiç gereği olmayan önlemler alması serbesttir, hatta iktidarın çıkardığı grev yönetmeliği gereğidir. Grevdeki işyerine serbestçe hammadde girebilmekte, grev kırıcıların ürettiği mallar serbestçe dışarı çıkarılabilmektedir.

Bu yasalar, işverenlerin grev kırıcı yasa dışı uygulamalarını bile engelleyememektedir. Yaptırım gücü yoktur ya da yetersizdir. Örneğin greve çıkan işçinin yerine grev kırıcı işçi çalıştırmanın cezası sadece 30.000 liradır. Bu yüzden grevlerimizi kırma girişimleri çok yoğun olmuştur. Kapsam dışı büro elemanlarını üretimde çalıştırmışlar, grev ve lokavt dışı işçileri yine üretime sürmüşler, geçici işçileri, taşeron işçilerini hep grev kırmakta kullanmışlardır. Bunların kanıtlanması, ancak mahkeme kararı ile yapılan tespitlerle olmaktadır. Bu da zaman almakta, tespit ve keşifler yapılıncaya kadar kaçak üretim sürmekte, geçen zamanda da yasa dışı çalışmaları kamufle edecek önlemler alınabilmektedir. Kısacası, işçilerin en ufak yasa dışı davranışlarını engellemek üzere kolluk güçleri hazır beklemektedir ama işverenin yasa dışı uygulamalarını önlemek günler, hatta aylar almaktadır. Örneğin, grevlerin çoktan bitmesine karşın bu konularda işverenlere karşı açtığımız sayısız dava ve kovuşturma istemlerimiz hâlâ sonuçlanmamıştır.

Grevlerimiz, parasal dayanışma konusunda da, yasaların tek yanlı düzenlendiğini, işçi ve işverenler arasında bu konuda da büyük eşitsizlik ve haksızlık yaratıldığını ortaya koymuştur. Sendikanın sendikaya parasal desteği yasaktır. Ama işverenin işverene desteği serbesttir. Üstelik kamu sendikaları da TİSK'e üye yapılmış, halkın, bu arada işçinin de malı olan KİT'lerin varlıkları, aidat adı ile TİSK'e aktarılmış, oradan da grevimizi kırmak üzere karşımızdaki işverenlere verilmiştir. KİPLAS'ın grevler boyunca işverenlere verdiği ortalama günde 16 milyon liranın yaklaşık 4 milyonu bu şekilde TİSK'den gelmiştir. İşverenlerin bu dayanışmasına iktidar da daha açık uygulamaları ile katılmaktadır. Grevdeki

işyerinde, işverenin vergi ve prim borçları ertelenmekte, kredi vadeleri uzatılmakta, ithalat kolaylıkları sağlanmaktadır.

SAYIN KURUL ÜYELERİ, DEĞERLİ BASIN MENSUPLARI

Sermayenin ya da iktidarın işçilere karşı aldığı bu kesin tavrın karşısında, işçilerin tam bir dayanışma bilinci içinde kenetlenmeleri zorunludur. Hatta bu zorunluluk tüm emekçiler, emeği ile çalışıp geçinenler için de geçerlidir. Ne var ki grev kırma aracı olarak kullanılan, kaçak ve yasa dışı üretime sokulanlar da yine işçilerdir, emekçilerdir. Büro personeli, geçici işçiler ve taşeron işçileridir. Az da olsa bazı işyerlerimizde üyelerimizden de greve çıkmayanlar, çıkıp ta geri dönenler görülmüştür. Bu, bozuk ekonomik düzenin yarattığı kendi içimizdeki bir çelişki, bir dramdır. Başlıca nedeni, sanayileşmeye sırt çeviren, devleti üretimden dışlayan, yeni işyerleri açıp üretimi artırmak yerine, hazırları dışa satmayı yeğleyen bir ekonomik düzenin yarattığı işsizlik canavarının emekçiler üzerindeki korkunç gölgesidir. İnsanların aç kalmaktansa, bir lokma bir hırkaya razı konuma itilmeye çalışılmasının acı sonucudur. Emekçiyi emekçiye, işçiyi işçiye düşürmek, sermayenin geleneksel sömürü yöntemidir. Oysa grev kırıcıların, önce kendi geleceklerini sattıklarını geçmiş deneyimler göstermiştir. Bu olumsuz gelişmeden ancak, koşulları ve sınıfsal gerçekleri değerlendirecek bir bilinci tüm emekçilere vermekle kurtulunabilir. Sendikamızın üyelerinin %99'unun bu bilince sahip olumsuz koşullara eklenirse, önem kazanır. Gelecek günlerde bu doğrultuda daha yoğun bir çaba içinde olacağımız kuşkusuzdur.

DESTEK

Sendikal hakların her geçen gün sınırlanması, grev yasaklarının artırılması sermaye çevresini daha da cesaretlendirmiş, işçiler ve sendikaları grevlere ZORLANIR hale gelirken 21. yüzyılın eşiğinde açlıkla terbiye anlamına gelen LOKAVTLAR açık seçik uygulanır hale gelmiştir.

Bu gidişe seyirci kalmak yarının çalışanları açısından daha da zor ve bunalımlı olacağının açık göstergesidir.

Bu nedenlerle Petrol-İş lokavta maruz kalan ve GREV'e zorlanan tüm işçilerin desteklenmesini görev ve sorumluluğunun gereği saymaktadır.

KURULUMUZUN SAYIN ÜYELERİ

Önümüzde önemli bir siyasal olay vardır. Bir kısım politikacılara Anayasa ile getirilen yasakların kalkması için halk oylaması yapılacaktır. Gerçek demokra-

silerde yasaklara ve yasakçılığa yer yoktur. Başkalarının haklarının yasaklanmasını istemek, kendi haklarımızın da yasaklanabileceğinin kabulü anlamını taşır. Demokrasi, insan hak ve özgürlüklerini yasaklayan değil, tam aksine güvenceye alan bir sistemin adıdır. Bu yüzden tartışmaya bile gerek olmayan kararımız, yasakların kalkmasına EVET demektir.

Kuşkusuz, belirli kişilerin siyasal yasağının kalkması ile demokrasi gerçekleşmiş olmaz. Ancak demokrasiye uzanan yolda bir küçük adım, çok küçük bir başlangıç olabilir. Gerçek demokrasiye ulaşmak için Anayasa ve yasaların tüm yasaklardan arındırılması gerek. Grev yasağı kalkmalıdır. 10 yıl işçilik ve dört dönem yöneticilik sınırları ile sendikacı ve işçilere getirilen seçme ve seçilme yasağı kalkmalıdır. Öğrencilerin sendikaya ve siyasal partilere üye olma yasağı kalkmalıdır. Sendika ve sendikacının siyaset yapma yasağı kalkmalıdır. Örgütlenme özgürlüğüne getirilen yasaklar kalkmalıdır. Fikir ve inanç özgürlüğüne getirilen yasaklar kalkmalıdır. Kısacası, demokrasinin tüm tutum ve kuralları ile işlemesini engelleyen tüm yasaklar kalkmalıdır. İnsan hakları evrensel bildirgesine, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne tüm olarak uyulmalı, baskı ve işkencenin sözü bile edilmemeli, kapsamlı bir af yasası çıkarılmalı, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nün sendika, toplu pazarlık ve grev haklarına ilişkin 87, 88 ve 111 sayılı sözleşmelerin gereği kesinlikle yerine getirilmelidir. Ancak o zaman çağdaş, uygar ve demokrat bir ülke olunabilir. Ancak o zaman gerçek bir özgürlükçü demokrasinin varlığından söz edebiliriz.

Her türlü baskı ve yasaklardan arınmış, ulusal gelirin hakça bölüşüldüğü sanayi toplumu aşamasına ulaşmış, herkesin iş bulabildiği, iş bulanın hakkını alabildiği mutlu bir Türkiye dileği ile çalışmalarınızda başarılar diler, saygılar sunarım.

Saygılarımla

M. Cevdet Selvi
Genel Başkan

1000 LİRALIK BİR MALI BİRİNE SATARKEN % 10 KDV EKLER VE 1100 LİRADAN SATARIZ. 100 LİRAYI GİDER DEVLETE VERİRİZ...
BEN ŞEY DİYECEKTİM
O DA BUNU KÂR İLE 1500 LİRADAN SATMAK İSTESE % 10 KDV'Sİ OLAN 150 LİRAYI EKLER 1650 LİRADAN SATAR. AMA 150 LİRANIN 100 LİRASI DAHA ÖNCE MALI ALDIĞI KİŞİ TARAFINDAN ÖDENDİĞİ İÇİN O ANCAK 50 LİRASINI DEVLETE VERİR
PEKİ O MAL PAHALANMIŞ OLMUYOR MU?
HAYIR OLMUYOR. ÇÜNKÜ O DA AYNI MALI BAŞKA BİRİNE ÜSTÜNE KÂRINI KOYUP 2000 LİRADAN SATMAYA KALKSA YİNE % 10 KDV EKLER.. NE OLUR? 2200 LİRA OLUR. 200 LİRALIK KDV'NİN 150 LİRASI DAHA ÖNCE ÖDENDİĞİ İÇİN O DA YİNE VERGİ OLARAK KALAN 50 LİRAYI GÖTÜRÜR DEVLETE VERİR
BU MAL BİZE KDV İLE 2200 LİRAYA GELİYOR...
EVET AMA 200 LİRALIK KDV'Yİ BİR KİŞİ ÖDEMİYOR Kİ.. 100+50+50 OLARAK BAŞKALARI ÖDEMİŞ OLUYOR!..

petrol-iş
türkiye petrol kimya lastik işçileri sendikası

63 GREV
63 MÜCADELE

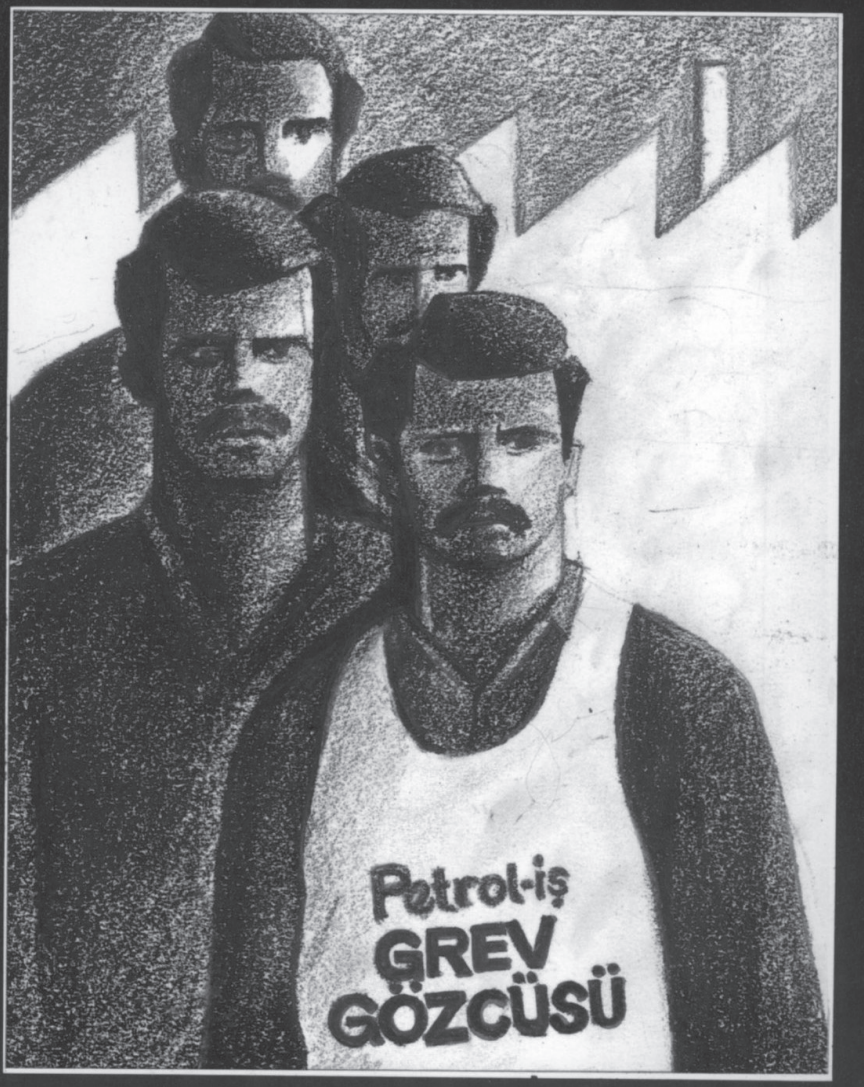

28 Eylül 1987

SENDİKAMIZ *63 GREV 63 MÜCADELE* VE *İŞYERİ SENDİKA TEMSİLCİLİĞİ* KİTAPLARINI YAYINLAMIŞ BULUNMAKTADIR

Basın ve yayının değerli temsilcileri

63 Grev 63 Mücadele yayınımızda, kışın başlatıp yazın bitirilen, 9.524 üyemiz ile üç işyerinde üç ay süren grevlerimiz yer almaktadır. Bu grevlerimizin her biri ayrı bir risk, ayrı bir mücadele alanı olmuş, üyelerimizin kararlılığı, bilinci ve diğer sendika, işçi ve emekçilerin dayanışmalarından alınan güç ile başarıyla sürdürülmüştür.

63 grevimiz ile olmazı olur yapıp, her türlü olumsuz koşula, işveren yanlısı yasalar ve mevcut iktidara rağmen ayakta kalınmış ve günün koşullarında önemli sayılabilecek haklar elde edilebilmiştir.

Grevlerimiz ile ilgili yaşanan ve bazılarının halen sürdüğü mahkemelerden kısa bilgiler yayınımızda yer almış olup, yasaların işçilere bakış açısı tartışmasız kendini ortaya koymaktadır bu mahkemeler ile.

63 grevimizde mevcut iktidarın işçilere, işçi haklarına nasıl yaklaştığına açıkça tanık olduk. Bugün öyle bir düzende yaşamaktayız ki hak aramak "suç"tur. Avrupa Topluluğu'na girmeyi hedefleyen mevcut iktidar, bu ülkelerde yıllardır devam eden sendikal özgürlükleri görmemezlikten gelmektedir.

63 Grev 63 Mücadele yayınımızda TÜPRAŞ ve TPAO'daki sözleşme güçlüklerimiz ve üyelerimizin demokratik tavırları da ayrıca yer aldı ve grevlerimize karşı nasıl baskı olarak kullanıldığı açıklanmaya çalışıldı.

Grevlerimizin sayısal anatomisinin yer aldığı bölümde mevcut yasa ve uygulamalar karşısında grevci olabilen işçi sayısının yüzde 62.67 gibi düşük oranda oluşu ayrıca vurgulandı.

Yine yayınımızda işveren grev kırıcılıkları, grup sözleşmeleri, dayanışma, işçi

ve işveren dayanışmalarının karşılaştırılması, grevlerimizin basın-yayında yansıyışı vb. konular ayrı başlıklar halinde yer aldılar.

Sendika İşyeri Temsilciliği yayınımız, temsilcilerimize kılavuz el kitabı niteliğinde hazırlandı. Sendikal mücadelenin yükünü işyerinin zor koşullarında başarı ile sürdüren işyeri sendika temsilcilerinin yasa, işveren, işçi ve sendika tarafından nasıl değerlendirildiği ele alındı.

Temsilciler ile ilgili yayınımızda ilgili yasa maddelerinin eleştirisine de kısaca yer verildi.

Sendikamızın 37 yıllık deney birikiminden de yararlanılarak hazırladığımız bu yayında, işyeri kurulları ve temsilcilerin görevleri alabildiğince ayrıntılı olarak belirtildi.

Sendikal çalışmaların her alanında temsilcilerin yükümlülükleri ve nasıl bir çalışma içinde olmaları gerektiğinin de özetlendiği bu yayınımızı, sendikamız işyeri temsilcilerinin bir bakıma eğitim çalışmaları içinde değerlendirmekteyiz.

Seçim dönemine girildiği bugünlerde bu yayınlarımızın kamuoyuna sunulması, sendikal hak ve özgürlüklerin ülkemizde ne denli kısıtlandığını gündeme getirme açısından da ayrı bir öneme sahiptir.

Kamuoyu gündemine demokrasi ve ondan ayrılması mümkün olmayan işçi ve tüm emekçilerin sorunları özellikle bu seçim platformuna girerken yeterince yansımamakta ve yetkililerce yansıtılmamaktadır. İçinde bulunduğumuz seçim döneminin sıradan bir seçim dönemi olmadığını ve çözüm bekleyen ve giderek de artan sorunlarımızın olduğunu ayrıca vurgulamak isteriz.

Her iki yayınımız da bilgilerinize sunulur.

Not: Yayınlarımız ambargolu olup 1 Ekim 1987 tarihli nüshanızda yayınlanabilir.

Saygılarımızla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu

11 Kasım 1987

ÖZELLEŞTİRME BİR DEMOKRASİ SORUNUDUR

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Ülkemiz ekonomi-politikası, 24 Ocak Kararları'ndan sonra daha çok IMF, Dünya Bankası gibi uluslararası finans kuruluşlarının hâkimiyetine girdi ve toplumda tekelci yapılanma hâkim kılınmaya çalışıldı. Bu ekonomik yöneliş beraberinde politik değişiklikleri de getirdi. Demokrasi askıya alındı ve sonunda büyük bir işveren sendikasının başı, başbakan oldu.

Özellikle 1980 sonrası görülen bu yapılanma içinde özelleştirme adı altında bir program uygulamaya alındı. Ancak bu programın gerçekleşme fırsatı daha çok Özal iktidarı zamanında oldu.

Bizzat mevcut iktidar tarafından, daha çok ABD'de faaliyet gösteren firmalara milyarı aşan paralar verilerek özelleştirme üzerine raporlar hazırlatıldı.

Hangi ABD firmasına hangi dev KİT'in özelleştirilmesi raporunun ve ne kapsamda verildiği kamuoyuna açıklanmamakla beraber, Morgan Guaranty Bankası'nın SÜMERBANK, PETKİM, THY, PTT; Arthur D. Little Şirketi'nin GÜBRE FABRİKALARI ve Sema-Metra Conseil Şirketi'nin de ÇİTOSAN için raporlar hazırladığı kamuoyuna yansıdı. Mevcut iktidar bu konudaki tavrını gizlememekte, Başbakanlığa bağlı olarak yürütülen özelleştirmeye Morgan Bankası'ndan bir görevliyi tayin etmiş bulunmaktadır.

Bu seçim döneminde birinde tamamen sendikamızın örgütlü olduğu iki kamu kuruluşu, özele devredilmek üzere tüm aşamaları ile hazırlıkları tamamlanmış durumdadır. Bağlı olduğu bakanlıktan alınarak Başbakanlığın Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Kurumuna bağlanan PETKİM'in trilyona varan üretimi olup, Japonya dâhil pek çok ülkeye ihracat yapmakta, Balkanlar ve Ortadoğu'da rakipsiz durumdadır. Diğer özelleştirmeye alınan

SÜMERBANK'ın ise 266 milyar liralık satış hasılatı olup, yılda 50 milyon dolar (50 milyar TL) ihracat yapmaktadır. Kısacası özele sunulan bu her iki kuruluş da oldukça kârlı ve rantabıldır.

Bu kuruluşları özelleştirme gerekçesi, "PETKİM gibi son derece kârlı ve önemli bir üretim potansiyeli olan kuruluşun devlet eline bırakılarak riske atılmaması ve SÜMERBANK'ın ise özel sektörün faaliyet sahasında ona engel olmasını engellemek" olarak ileri sürülmektedir. Bu yaklaşımlar, ülkemizde tekellerin egemenliğini daha da pekiştirme amacını açıkça ortaya koymaktadır.

Kapitalist aşama trenine geç binen, devlet eliyle palazlanmış holdingci sermaye yıllardır ucuz hammadde temin ettiği KİT'lere tahammül edememekte ve ithal ikamesi ile korunduğu ekonomik yapıyı değiştirmek istemektedir. Her ne kadar gücü KİT'leri satın almaya yetmiyorsa da, tamamen kendinden yana olan bir iktidarın sağlayacağı olağanüstü kolaylıklar ile yabancı sermaye ile de birlikte KİT'leri devralabilir.

1984 yılında çıkarılan 233 sayılı KHK ile 800.000 işçinin çalıştığı KİT'ler; 27 İktisadi Devlet Teşekkülü, 11 Kamu İktisadi Kuruluşu, 41 bağlı ortaklık ve 103 müesseseye ayrılarak özelleştirilmeye hazırlanmışlardır.

Özelleştirilmeye çalışılan KİT'ler, ABD firmaları raporlarına göre güncel değerleri ile değil açıklanmayan ama düşük olduğu açık olan nominal değerleri üzerinden yapılacaktır. Bu da yok pahasına ve her türlü ödeme kolaylığı ile holdinglere KİT'lerin devredileceğini göstermektedir.

Mevcut iktidar özelleştirme yönünde bir dizi uygulama içinde olagelmiştir. Bu özelleştirme amacıyla yapılan uygulamanın faturası biz işçilere şöyle ödetilmektedir:

- Kamu kuruluşlarında yoğun bir biçimde sendikasızlaştırma uygulanarak holdinglere sendikasız işletmeler devredilmek istenmiştir. Bu amaçla sözleşmeli personel istihdamına eski işçiler zorlanmış ve yeni işçiler bu koşulla alınmış, özel güvenlik görevlilerinin sendika üyeliği yasaklanmış, yaygın bir biçimde geçici işçiler, mevsimlik işçiler, taşeron eliyle işçiler ve stajyer öğrenci işçiler çalıştırılmaya başlanmıştır.
- Kamu kuruluşlarına yeni işçi alınmayıp 1979 yılına göre 1985'te işçi sayısı 30.000 düşürülmüş, istihdam kısıtlamasına gidilmiştir.
- Kamu kuruluşlarının grev yasağı kapsamına alınması ise özelleştirme-

de, holdinglere işçi haklarının olmaması yönünden sağlanan bir başka garantidir.

- Kamu kuruluşlarında çalışan işçilerin ücretleri düşük tutularak, 1979'da kamuda ücretlilere ödenen pay %48,21, özelde %31 iken, 1986'da %23'lerde bu pay eşitlenmiştir. Özelde zaten düşük olan ücretler ile kamudaki görece yüksek ücretler aynı düzeye getirilmiştir. Üretim değeri içindeki işçilik payları da sanayi anketlerinden çıkarılan hesaba göre %7'de eşitlenmiş durumdadır.
- 1980 12 Eylül öncesi KİT sözleşmelerinde sağladığımız kazanımlar, 1980 sonrası YHK marifetiyle yok edilmiş ve böylece özelleştirmede bir başka hazırlık yerine getirilmiştir.
- Özelleştirme sonucu özel sektöre yük olmaması için kıdem tazminatı hakkına el uzatılmıştır.
- Süper Emeklilik Yasası ile yönetici durumundaki elemanlara yüksek emeklilik aylığı sağlanmış ve emeklilik yaş sınırı yükseltilerek işçilerin bir başka hakkı yok edilmiştir.
- Kamu işveren sendikaları yeniden düzenlenerek, TİSK'e üye yapıldı ve holdingler ile KİT yönetimi tepede bütünleştirildi.

Kısacası özelleştirme için KİT'ler; düşük ücretli, sendikalaşamayan, hak ve özgürlüklerden yoksun işçilerin olduğu kuruluşlara dönüştürülmek istenmektedir.

Petrol-İş olarak özelleştirmeye karşıyız. Bu tavrımız hem üyelerimiz ve hem tüm işçi sınıfı ve emekçi halkımız açısındandır.

Herşeyden önce özelleştirme uluslarüstü tekellerin de doğrudan yer aldığı, ülkemizde tekelci yapılanma açısından önemli bir girişimdir. İşçilerin ve tüm emekçi halkımızın gözünün içine baka baka onlardan alınan vergiler ile oluşturulan KİT'ler, yine devlet eliyle yeşertilen holdinglere devredilmek istenmektedir.

Ekonomide tekelci yapı beraberinde tekelci siyaseti ülkemizde hâkim kılacaktır. Çünkü ülke ekonomisini elinde tutan, politikasını da elinde tutacaktır. Bu da herşeyden önce bir demokrasi sorunu olarak kendini gösterir.

Çünkü ekonomiyi elinde bulunduran bir avuç holdingci istemediği bir iktidara tavır koyup onu düşürebilecektir de.

İşte mevcut iktidar tüm uygulama ve tavrı ile holdingci, uluslarüstü tekeller yararına onların ideolojisine uygun bir politika sürdürmektedir. Bu politika ki; yüzde 50'lere varan enflasyonu kalıcılaştırmış, işsizliği değil çözmek daha da artırmış, halk sağlığına ayırdığı bütçeyi Emniyet Genel Müdürlüğü'ne ayırdığı bütçeden daha aşağı tutmuş, işçi hak ve özgürlüklerine, onların sendikalarına tahammülsüzlük göstermiş ve onları yok etmeyi resmi politika yapmış, IMF ve Dünya Bankası gibi uluslararası finans kuruluşlarının buyrukları ile ülkeyi yönetegelmiştir.

Özelleştime için ileri sürülen amaçlardan birinin de "KİT'lerin tapusunun işçilere verilmesi" olduğu açıklandı. Aldığı ücreti ile değil çalıştığı fabrikaya ortak olabilmek, ev kirasını bile veremeyen, normal günlük ihtiyacını karşılayamayan, geçim sıkıntısı içinde çaresizliğe mahkûm edilen işçinin çalıştığı fabrikayı satın alabileceğini ileri sürmek, açıkça işçiler ile alay etmektir. Bu tavırları ile aynı zamanda KİT'lerin holdinglere ve emperyalistlere devredilmesini gizlemek istemektedirler. KİT'lerin işçilere ve emekçi halka satılacağı görünümünü vermek için hazırlanacak formüller ise gerçekte KİT'lerin holdinglere devredileceği gerçeğini saklayamamaktadır.

Mevcut iktidar bir yandan KİT'leri devletin yani kendilerinin iyi idare edemeyeceğini, holdinglerin daha iyi idare edeceğini ileri sürerken ve bu amaçla özelleştirmenin gereğini açıklarken, diğer yandan Asil Çelik, Okumuş Holding, Paktaş, Güney Sanayi ve Hisarbank gibi kâr edemeyen kuruluşları devletleştirerek holdinglerin başarısızlıklarını da devlete yüklemişlerdir. Bu durum kendi söyledikleri ile tam bir çelişik uygulamadır. Yük de, ücretlilerden alınan vergilere, yani işçiler-memurlar ve tüm emekçilerin sırtına yüklenmiştir.

Gelir dağılımının %29'una sahip %5 dışındaki, %95 gibi büyük çoğunluğun özelleştirmede ortak olabileceği bir fabrika, matematik olarak imkânsızdır. Öte yandan dev KİT'leri holdinglere devredebilmek için her türlü kolaylığı sağlamaktadırlar. Bu durumda erken seçimi kaçırmaya çalışan mevcut iktidar, KİT'leri de gözle kaş arasında holdinglere devredebilmenin hesabı içindedir.

Öyle bir iktidar ki, devlet yönetiminde, bir holding politikası gerçekleşirmektedir.

Biz bu durumda özelleştirmeye karşı çıkarken, işçi hak ve özgürlüklerinin

yok edildiği bir KİT politikasını da savunmuyoruz. Özellikle 1980'den bu yana iktidarda hâkimiyetlerini eksiksiz kuran holdingci sermaye, KİT'leri de istediği gibi yönetmiş ve sosyal devlet ilkesini çiğnemiştir. Demiryollarına ağırlık verilmezken karayolunu geliştirmek holdinglere özellikle ulaşımda pazar açmadır. Ancak petrolde ve giderek gübrede sübvansiyon kaldırılarak devletin bir başka görevine son verilmiştir. Oysa KİT'ler halktan alınanlar ile halk için oluşturulan kurumlar durumundadır.

KİT'ler ekonomimizin bir parçası olup, onları özelleştirerek ekonomik düzlüğe çıkılabileceğini iddia etmenin samimiyetsizlik olduğuna inanıyoruz. Başka deyişle mevcut iktidarın sürekli yinelediği gibi özelleştirme ekonomik büyümeyi değil, tekelci ekonomik yapılanmayı getirecek ve mevcut sorunlarımız çok daha ağırlaşacaktır. Biz kendi hak ve özgürlüklerimiz ile ekonomik gelişmeyi birbirinden ayırmıyor ve bizlerin yararlanamadığı bir ekonomik gelişmenin ancak holdinglerin gelişmesi olabileceğine işaret etmek istiyoruz.

KİT'lerin özelleştirilmesi ile ülke ekonomisindeki yabancı sermaye ortaklı holdinglerin hâkimiyeti artacak ve onların politikaları eksiksiz hâkim kılınacaktır; sosyal devlet ilkesinin gerçekleşmesinde büyük payı olan KİT'lerin özelleştirilmesi ile istihdam sorunu ağırlaşacak, kitleler halinde işçi çıkarmaya gidilecektir. Bu işten çıkarmalar özelleştirme tam gerçekleştirilmeden de yapılmakta olduğundan, devredilecek holdinge işçinin tazminat yükü de getirilmeyecektir. Dünyanın tüm diğer özelleştirmelerinde bu sorun yaygın olarak yaşanmıştır. Ayrıca sendikal hak ve özgürlükler baskı altına alınarak sömürü oranı alabildiğine artırılacaktır.

KİT'lerin özelleştirilmesi ile holdingci yapının toplumdaki hâkimiyeti en üst düzeye çıkacak ve sonuçta da demokrasinin tehlikeye atılması, hak ve özgürlüklerin yok edilmesi çok daha olağanlaşacaktır. Bunu hem ülkemizde yaşamaktayız ve hem de diğer yaygın özelleştirmenin olduğu ülkelerde tanık olmaktayız.

KİT'ler üzerinde bir devlet politikası kapsamında, toplumun temel örgütlerinin, örneğin sendikaların bir baskı grubu olarak söz söyleme, önerilerde bulunma hakkı, KİT'ler özelleştirildiğinde tamamen ortadan kalkacaktır. Çünkü bir holding "bu benim özel mülkiyetim" diyerek o sanayi kuruluşunda istediğini yapmaya çalışacaktır.

Holdingler maliyeti düşürme adı altında ısrarla sürdürdükleri kötü çalışma koşullarını, özellikle işçi sağlığı, iş güvenliği açısından da kötüleştirmeye; ücretleri düşük tutmaya, yoğun işten çıkarmalara, devraldıkları KİT'lerde de olabildiğince yöneleceklerdir.

Kısacası özelleştirme işçilerin, emekçilerin, ülkemizin çıkarlarına uymayıp, hele özellikle sermayenin tabana yayılması hiç olmayıp, aksine bir avuç yerli-yabancı holding yararınadır.

Sorun yalnızca sendikamızın, sendikaların olmayıp tüm halkımızındır.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Sekreter

19 Kasım 1987

GENİŞLETİLMİŞ BAŞKANLAR KURULUMUZUN DEĞERLİ ÜYELERİ VE BASINIMIZIN MÜMTAZ TEMSİLCİLERİ

Genişletilmiş başkanlar kurulumuz ülkemizdeki ve dünyadaki siyasal gelişmelerin yoğunlaştığı, hatta en sıcak günlerini yaşadığı bir ortamda toplanmaktadır. Dünyada silahsızlanma ve barışla ilgili çok önemli adımların atıldığı, uluslararası işçi sınıfı dayanışmasının geliştirilip yükseltildiği bir dönemde, ülkemizde sendikal mücadele açısından işçi sınıfımız ve geniş emekçi yığınlarının ekonomik ve demoktarik taleplerinin en üst seviyeye ulaştığı bir dönemde çalışmalarına başlıyor. Kurulumuz, genelde önümüzdeki günlerde neler yapılabileceğini ve yapmamız gereken mücadele biçimlerini, özelde bundan önceki dört aylık çalışma dönemimizde sendika olarak yaptığımız çalışmaların değerlendirmesini yapacak ayrıca, bundan sonraki döneme ilişkin değerlendirme ve durum tespitini yapacağımız iki günlük çalışma olacaktır.

Bilindiği gibi genel başkanımız Eskişehir'den, Batman şube başkanımız Ahmet Teymurtaş Siirt'den milletvekili adayı olmaları nedeni ile aramızda bulunmamaktadırlar. Genel başkanımız ve şube başkanımızla birlikte çeşitli illerde birçok sendikacı arkadaşımızın da milletvekilliği adaylıkları mevcuttur.

İnsan hak ve özgürlüklerinin temel belirleyicileri olan, örgütlenme özgürlüğünün olmadığı, işçi sendikalarının üzerindeki siyaset yasağının bulunduğu, her türlü hak arama yollarının yasaklandığı ve çeşitli antidemokratik yasalarla baskı altına alınan başta işçi sınıfımız ve emekçi halkımızın üzerindeki bu baskıların bulunduğu ülkemizde, demokrasinin varlığından bahsedilemez. O halde öncelikli görevimiz demokrasinin tüm kurum ve kuruluşlarıyla uygulanabilmesi için kararlı mücadelemiz gerekmektedir.

Demokrasi mücadelesi, yalnız bir alanda yapılmaz. Bizler tüm yasak ve

zorlamalara rağmen demokrasi mücadelesinde sendikal alanda üzerimize düşen görevi yerine getirme arzusundayız. Diğer alanlarda aynı amaçla yapılan mücadeleleri de kendi mücadelemiz olarak görüyoruz. Parlamento düzeyinde bu mücadeleye atılan ve siyasi çalışmalara katılan sendikacı arkadaşlarımızla birlikte bütün demokratlara başarılar diliyoruz. Bu seçimlerde yıllardır uygulanan depolitizasyona ve olumsuz koşullara rağmen, işçilerin ve emekçilerin en doğru tercihi yapacaklarına inancım tamdır.

Bugüne kadar, birçok kez haklı olarak 1982 Anayasa'sı ve çalışma yasalarının olumsuzluklarını gündeme getirdik. Gündemimizin 1. maddesi yine Anayasa ve Anayasa'ya bağlı çıkartılan tüm antidemokratik yasalar olacaktır. Demokrasi ile ciddi bir şekilde çelişen Anayasa ve antidemokratik yasalar en baştaki hedefimiz olmaya devam edecektir. Ancak, bunun yanında uygulamada neler yapılmak istendiği ve karşılaşılan diğer zorluklardan birkaçına da olsa göz atmakta yarar görmekteyim.

Şöyle ki; 1987 yılında son yedi yılın en yaygın grevleri yapıldı. Bir kısım grevler de devam etmektedir. Grevdeki güçlüklere karşılaşılan baskılara rağmen, grevler günümüz koşullarına göre başarı ile sonuçlandı.

Ancak, işçi sınıfı ve örgütleri adına kazanılan bu başarıları hazmedemeyen işveren sendikaları birçok işyerinde grevci işçilerden onlarca ve yüzlerce işçinin iş akitlerini fesh etme yoluna gitti. Bu uygulamadaki temel amaç işçi sendikalarına grev konusunda gözdağı vermektir. Bir diğer amaç da grevler sonucundaki kazanımlarla ücretleri artan yüksek ücretli işçilerin yerine daha düşük ücretlerle yeni işçi çalıştırmaktır. Bunun yanında son bir yıl içinde binlerce işçi hiçbir gerekçe gösterilmeden çeştli işkollarında işte çıkartıldı ve işten çıkartılmalar ardı arkası kesilmeden devam ediyor. En kutsal hak olan çalışma hakkının sermaye kesimi tarafından bu denli pervasızca engellenmesi bu kesimin çalışma hakkına ve demokratik haklara karşı ne denli saldırgan bir tutum içinde olduğunun göstergesidir.

Sendikasızlaştırma politikası adım adım çeşitli yollarla sonuçlanmak üzeredir. Bunun ilk adımı özel güvenlik teşkilatında çalışanlara sendika üyesi olma yasağı getirilerek atılmıştır. Özel sözleşmeli personel çalıştırma, geçici işçi, çırak işçi, müteahhit ve taşeron eliyle işçi çalıştırmayla devam eden uygulama nedeniyle bugün birçok sendika işyeri yetkilerini kaybedecek noktaya geldiler. İşyerleri örgütlü yapılarını kıran ve yeni örgütlenmeye

olanak vermeyen bu yönlü saldırılar yaygınlaştırılarak devam etmektedir.

Serbest toplu pazarlık hakkı özellikle kamu işyerlerinde işlememektedir. Pazarlıklar iktidarın belirlediği çerçeve içinde sonuçlanmaktadır. T.İ.S.'lerin, YHK döneminde gaspedilen birçok sözleşme kazanımı yanında iktidarın açık baskısı ve dayatması sonunda ilave birçok sözleşme kazanımları da yok edilmiştir. Siyasal iktidarla bütünleşen sermaye örgütleri ve onun sendikaları, aynı ilkeleri özel sektör işyerlerinde de uygulayabilmek için geniş yasal imkânları ve büyük ekonomik güçleri sayesinde baskı ve dayatmalara devam etmektedir. Bu nedenle kamu işyerlerindeki dayatmalar kısa bir süre sonra özel sektör işyerlerinde de önümüze getirilecektir.

Böylesine zor şartlar içinde bağıtlanan T.İ.S.'lerin hükümlerini bile işverenler uygulamamaktadırlar. Çünkü uygulanmayan T.İ.S. maddesini ancak Özel Hakem ve yargıya götürebilme imkânı vardır. Hak grevinin olmaması T.İ.S.'leri uygulanamaz hale getirmiştir.

Yeni dönemde işveren sendikaları çalışılan sürelerin ücretlerinin ödenmesinin T.İ.S.'lerin imza tarihinden geçerliliği, sosyal hakların ücretlere ilavesi gibi çok önemli konularla ilgili ciddi hazırlıkların olduğunu ve önümüzdeki T.İ.S.'lerde de bu dayatmalarla karşılaşacağımızı biliyoruz. Bu dayatmalar da kabul ettirilirse ayda 22 ve 26 gün üzerinden ücret ödemek T.İ.S.'lerdeki yetki prosedürü ve diğer gecikmelerle yaklaşık altı aylık gecikmelerle imzalanacağı için her sözleşme döneminde işçinin altı aylık yeni ücret kaybı olacaktır.

Özelleştirme ile ilgili görüşlerimizi kısa bir süre sonra geniş bir şekilde açıklayacağımızı belirterek, kısaca yalnız bir yönüne değinmek istiyorum. Özelleştirme, ülke ekonomisine ve çalışanlarına yeni bir imkân getirmeyeceği gibi bu sektörlerin özel sektöre satılması ile bu sektörlerde oluşacak özel sektör yönetimlerinin sevk ve idaresi içinde olacaktır. İktidarların yapı ve anlayışına göre bu sektördeki ekonomik güç, yeni sahipleri tarafından istenildiği gibi kullanılacaktır. Sadece bu yanıyla bile demokrasinin önünde oluşacak yeni bir engel görüyoruz.

İşçi hak ve özgürlüklerini hiçe sayan giderek tümüyle yoketme anlayışına sahip iktidar ve onunla bütünleşmiş sermaye örgütlerinin yoğun saldırıları karşısında gelir dağılımının alabildiğine bozulduğu, yoksulluk ve sefaletin büyük bir hızla yol aldığı, sosyal dengesizliğin kalıcılık kazanıp kurumlaş-

tırılmaya çalışıldığı bir sömürü süreci yaşanmaktadır. Gelir artışları sürekli enflasyonun altında bulunmakla işçi, köylü, memur ve tüm emekçilerin gittikçe yoksullaştığı, sokaklar işsizlerle, çalışmalarının karşılığını alamayanlarla, ceza evleri düşüncelerinden dolayı özgürlüklerinden yoksun insanlarla doludur.

Meclis'in gündemine bile getirmediği baskıların alabildiğine sürdüğü, insan hak ve özgürlüklerinin ayaklar altına alındığı kapkaranlık bir dönem yaşamaktayız. Bütün bu saydığımız yaşanan olumsuzluklar karşısında başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm demokrasi güçlerine acil ve büyük sorumluluklar düşmektedir. Artık yalnız yaşanan sıkıntıların, önümüzdeki engellerin neler olduğunu anlatmakla ve bunların çözümünün de başka yerlerden geleceğini beklemekle yetinmemeliyiz. Hatta bu yolu terk etmeliyiz. Çünkü bu sorunları yaratanlar bilerek ve inanarak bu uygulamalarına devam etmektedirler. İşçi sınıfı ve demokrasi güçleri üzerinde böylesine baskı anlayışına sahip olanlardan çözüm beklemek kendi kendimizi kandırmaktan ve boşa zaman harcamaktan başka bir işe yaramayacaktır. Çünkü biraz önce söylediğim haksız işten çıkartmalar, sendikasızlaştırma politikası, serbest toplu pazarlık hakkının yok edilmesi, hak grevinin yasak olması nedeniyle uygulamaların keyfiliği, özelleştirme ve yeni uygulamaya geçirmek istedikleri konuların yanında hak aramayı en büyük suç sayan örgütlülüğü kendileri için en büyük tehlike gören sermaye ve onların iktidarı, yıllardan beri özlemini çektikleri ve sürdürmeye çalıştıkları sömürü düzenlerine tüm güçleriyle sahip olmak isteyenlerden çözüm beklemek, bizler için yanılgıların en büyüğü olacaktır. Bu nedenlerle bizleri önemli ve yoğun mücadeleler beklemektedir. 1988 yılından başlayarak kendi öz gücümüze bakmalıyız. Üretimden gelen gücümüzü örgütlü birliğimizi en üst düzeye çıkartarak demokratik direnme yollarını ilkeli ve sorumluluk anlayışı içinde kullanmaktan başka çıkar yol görmemekteyiz.

İşçi sınıfımız ve onun en üst örgütü olan Türk-İş bu anlayışla mücadeleyi mutlak surette gündeme getirmelidir. Her alanda demokratik direnme yollarını kullanacağını ilan etmelidir. Son olarak birkez daha şunu açıkça belirtmek istiyorum; 1988 yılı işçi sınıfımız ve tüm demokrasi güçleri için mücadele yılı olmalıdır. Demokrasinin gelecekte sağlıklı bir yapıda olması için sınıf çıkarlarımızın gerekli ve haklı sonuçlarının alınabilmesi için hak arama ve geliştirme yolları önünde duran antidemokratik yasalara rağmen

demokratik direnme yollarını en geniş bir şekilde hayata geçirmeliyiz.

Tüm sınıf, bilinçli sendikalar ve başta Türk-İş olmak üzere bu konuya vakit kaybetmeden gereken önemi verilmelidir. Demokratik direnmeyi bir program çerçevesi içinde uygulamaya geçirmek üzere mücadele ve eylem türlerini tespit etmeyi tarihsel bir sorumluluk olarak görmekteyiz. Sendikamız bu inançlarla üzerine düşen görevi her alanda yerine getirmeye kesin kararlıdır. Bu anlayışla Türk-İş'i ve tüm demokrasi güçlerini bu yolda mücadele ve eylem birliğine çağırmaktayız.

Demokrasinin önündeki engeller, insan hak ve özgürlüklerine yapılan saldırılar, geniş yığınların en tabi demokratik hakkını gasp edenlere, onları yoksulluk ve sefalete itenlere karşı verilecek mücadele hak ve onur mücadelesi olacaktır. Bu mücadelede yer almak bütün demokrat kişilerin ve demokratik kuruluşların başlıca görevidir. Bu koşullarda toplanan sendikamızın genişletilmiş başkanlar kurulu toplantısının başarılı ve verimli geçeceğine inancım tamdır.

Saygılarımla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Sekreter

Kasım 1987 - Ocak 1988 Sayı 74

petrol-iş

Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri Sendikası Yayın Organı

1988, ülkemizde ve dünyamızda barıştan, demokrasiden, özgürlükten yana kalıcı adımlar için etkin mücadele yılı olacak.

27 Ocak 1988

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Başbakan onaylı bir karar ile Yüksek Denetleme Kurulu tarafından Ankara'da kurulu TÜGSAŞ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'nde büro ve yardımcı işlerde çalışan 85 üyemize, tazminatlı iş akitlerinin feshedilerek sözleşmeli personel statüsüne geçmeye razı olmaları, aksi halde işten çıkarılacakları bildirilmiştir. Bu 85 üyemiz bugün, bizzat iktidar tarafından, sözleşmeli personel olmaları yönünde, açık bir baskı ve tehdit altındadırlar.

TÜGSAŞ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'nde çalışan 85 üyemiz, önce çeşitli teklifler ile kendiliklerinden sözleşmeli personel olmaya zorlanmış ve ancak bu yaklaşımlar tutmamış, sendika üyeliğinden vazgeçmemişlerdir. Onlara yapılan bu son tehdit şeklinden de anlaşılacağı gibi üyelerimiz, sözleşmeli personel çalıştırılabilmesinde gerekçe olarak ileri sürülen "temininde güçlük çekilen personel" durumunda da olmayıp, yalnızca sendikalı olduklarından sözleşmeli personel statüsüne geçmeleri istenmektedir. Üyelerimiz, sözleşmeli personel statüsüne geçtiklerinde yine aynı işlerinde çalışacaklar, gerçekte değişen yalnızca sendika üyeliklerinin ve dolayısı ile işçilik haklarının yok edilmesi olacaktır.

Üyelerimizin mevcut Anayasa ve yasalardaki sendika üyesi olma haklarının bizzat iktidar tarafından ibret verici bir biçimde çiğnenmesinin altında, sendikasızlaştırma amacının güdüldüğü, bu uygulama ile bir kez daha açığa çıkmıştır. Kamu kuruluşlarında bir yandan yeni alınanlar sözleşmeli personel olarak çalıştırılmak istenirken, diğer yandan mevcut işçilerin de bir an önce sözleşmeli personel statüsüne geçmeleri, temel bir sendikal hak olan "sendika üyesi olma hakkı" çiğnenerek ve işten atılma tehdidi ile gerçekleştirilmek istenmektedir.

Sendikalaşamayan işçi durumunda olan sözleşmeli personel uygulamasının, mevcut yasalara da aykırı olduğu mahkemeler yoluyla da kanıtlanmış olmasına rağmen, mevcut iktidar; tüm kamu kuruluşlarında çalışanların ya sözleşmeli personel veya 1475 sayılı Yasa kapsamında işçi olacaklarını açıklamıştır. 657

sayılı Yasa'ya göre çalışanların yani memurların, kamu kuruluşlarında sözleşmeli personel yaptırılmasından sonra sıra işten çıkarma baskısı altında diğer tüm çalışanların da sözleşmeli personel olmaları zorlanmasına getirilmiştir. Özelleştirmeye de büyük kolaylık sağlayan bu uygulama doğrudan, kamu işyerlerinde sendikalaşmayı yok eden resmi bir politikanın olduğunu ortaya koymaktadır.

Şimdi 85 üyemiz ile TÜGSAŞ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'nde pilot bir girişim olarak başlatılmak istenen bu uygulamanın kısa süre sonra diğer kamu işyerlerine de sıçratılacağı ve kapsamının da genişletileceği açıktır. Sorun 85 üyemizin boyutlarının çok ötesinde tüm işçi ve sendikaları ilgilendirmektedir. Bu nedenle gereken ciddiyette tüm sendikaların soruna yaklaşmaları önem kazanmaktadır. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından açıklanan, iktidarın almış olduğu bu karar ile sözleşmeli personel uygulaması, yeni bir aşamaya tırmandırıldı. Mevcut iktidar bir yandan ülkede demokrasinin olduğunu söylüyor diğer yandan da kamuda çalışan işçileri, yalnızca sendikalaştıklarından dolayı işten atıyor. Bu tavır mevcut iktidarın, demokrasiyi, temel sendikal hakları nasıl gördüğünün de açık bir göstergesi durumundadır.

Mevcut Anayasa ve yasalara da ters olan bir biçimde, sendika üyeliği hakkına, mevcut iktidarca el uzatılmasına seyirci kalmamız beklenemez.

İktidarın bu tavrını sendika üyeliğine yönelik açık baskıcı bir tavır olarak niteliyor ve bu uygulamadan derhal vazgeçilmesi gerektiğini hatırlatıyoruz. Türk-İş ve bağlı sendikalar olarak konu üzerindeki görüşmelerimiz sürmekte olup, sendikalaşma hakkımıza el uzatılmasına ve sözleşmeli personel uygulamasına karşı alacağımız meşru tavırlardan ve doğacak sonuçlardan mevcut iktidarın sorumlu olacağını açıklıyoruz.

Bilgilerinize sunulur.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

05 Şubat 1988

İKTİDAR VE BİRLİKTE OLAN İŞVEREN SENDİKALARI İŞÇİLERLE ALAY ETMEYİ SÜRDÜRMEKTEDİRLER

Basın ve yayının değerli temsilcileri

TİSK ve kamu işveren sendikalarına bağlı işyerlerinde çalışanlara, Temmuz 1988 ayı ve sonrası sözleşmesi sürenler için, 1989 Şubat ayına kadar her ay 10.000 TL'nin ücret ayarlaması olarak verileceği açıklandı.

TİSK ve kamu işveren sendikalarınca alınan bu karar, bir ay önce "işçinin sendikası var pazarlık yapsın alsın" diyen bizzat iktidarın doğrudan talimatıyla alınmıştır. Başbakanın Davos'tan dönüşünün hemen ertesine rastlayan ve sendikalar dışlanarak bu kararın alınması ülkemizde sendikaların özgür toplu pazarlık hakkının olmadığını ortaya koyan son bir örnek durumundadır.

İşçilerin 29 Kasım genel seçimlerinden sonra, getirilen şok zamlar karşısında yalnızca 1987 yılı için ücret kaybı net 34.110 TL olmuştur. 1987 yılı içinde ücretlerde yapılan bu tahribatın sendikaların katılımıyla yapılan görüşmeler yolu ile çözülebilmesi, demokrasilere uygun bir işleyiş olarak beklenirken, iktidar ve TİSK kafa kafaya verip ayda 10.000 TL gibi "sadaka" düşüklüğündeki parayı, onun da iki taksitle verilmesini işverenlere tavsiyeye karar vermişlerdir. Bu kararda iktidar ile birlikte olan işveren sendikası işçiler ile alay etmeyi sürdürmektedir. Ancak işçilerin onlara en güzel yanıtı vereceklerinden kimsenin kuşkusu olmasın.

Bu olumsuz gelişme Türk-İş olarak hükümetten ve işverenlerden ücret kayıplarının yalnızca talep etmenin ne denli sendikacılık anlayışından uzak olduğu gerçeğini de ortaya koymuştur. Talep ileri sürülürken yaptırım da, özellikle üretimden gelen gücümüzün de ortaya konması gerekirdi. Çünkü biz işverenlerden "sadaka" değil, gerileyen ücretlerimizin telafisi yönünde talepte bulunmuştuk. Yine TİSK ve iktidarın böylesi sorumsuz ve işçi haklarını yok sayan tavırlarıyla

karşı karşıya kalmış olmamız, başta Türk-İş olmak üzere sendikalar olarak ortak tavır alamayışımızdan kaynaklanmıştır. Ücret kayıplarının telafisi için Türk-İş tarafından verilen süre yanlıştır ve bu taviz devam ederse aynı olumsuz sonuçlar ile karşılaşmaya devam edeceğimiz açıktır.

Petrol-İş olarak TİSK ve iktidarın almış olduğu bu kararı bir sürpriz olarak değerlendirmiyoruz. İktidardan sendikalar olarak talep ettiğimiz diğer, Anayasa'da ve yasalardaki ilgili değişiklilerin ve ayrıca iktidarın sürdürmekte olduğu hak ve özgürlük tanımaz tavır ve uygulamaların da kendiliğinden ve olumlu bir yönde değişeceğini beklememekteyiz.

Başta Türk-İş'e bağlı sendikalar olarak pazarlık ve üretimden gelen gücümüzü ortaya koymadan, sendikaların dışlanmış olduğu bir durumda, iktidar ve TİSK direktifleriyle haklarımızın alınamayacağını bir kez daha vurgular ve bu son olumsuz gelişme karşısında kendi öz gücümüze güvenmemiz, yalnızca sıkıntıyı anlatmanın onu çözmeye yetmeyeceğini ve mutlaka uğrunda birliğin sağlandığı bir mücadele vermenin gerektiğini yineleriz.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

18 Şubat 1988

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Mevcut ekonomik düzenin, model alınan liberal-parasal ekonominin, emekçiler açısından bunalımı çözmediği, aksine bunalımın yükünü işçilere yıktığının örneklerinden birini de "bankerler furyası" dönemi içinde PE-RE-JA'daki üyelerimiz ile birlikte yaşadık ve halen yaşıyoruz.

İstanbul Bankası iflas etmiş ve aralarında sendikamızın da örgütlü bulunduğu PE-RE-JA da olmak üzere bağlı kuruluşları, kamu tarafından üstlenilmişti.

Sonuçta PE-RE-JA hisseleri, %46 Ziraat Bankası, %36 Has Grubu ve %18'de diğer bazı sermayedarlar tarafından sahiplenildi. Üretim, bu sahiplenenlerce sürdürülmeye devam etti.

Ancak nedeni anlaşılamaz bir biçimde üretime ara verileceği açıklandı ve dolayısı ile Şubat /1984-Mayıs/1985 arası 70 üyemiz 14 ay ücretsiz izinli sayıldılar. Bu 14 ay süresince üyelerimiz, hiçbir ücret almadan, işyerinde üretimin yeniden başlatılması beklentisi içinde dayanılması güç parasal zorluklar ile karşı karşıya kaldılar. Sendika olarak tüm ısrarlı başvurularımıza rağmen çoğunluk hisse sahibi Ziraat Bankası'ndan ve iktidar yetkililerinden uzun süre yanıt alınamadı ve hiçbir olumlu girişimlerine de tanık olunamadı. 14 ay sonunda Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü'nce kredi verildi ve PE-RE-JA'da tekrar üretime başlandı.

PE-RE-JA'daki etkin olmayan yönetime rağmen, üyelerimiz büyük ustalıkla üretimi sürdürdüler. Ancak belli bir süre sonra Ziraat Bankası, doğrudan iktidar tavrına bağlı olarak, kredi verme işlemini durdurdu ve üretim yine yapılamaz oldu.

Şu anda PE-RE-JA'nın geleceğine ilişkin olduğu gibi, ortalama kıdemi 10 yıl olan üyelerimiz ile ilgili de hiçbir açıklamada bulunulmamakta ve 70 üyemizin, işverende birikmiş olan ücret ve sosyal hakları için alacakları ödenmemektedir. Üretimin yapılmamasına rağmen üyelerimiz işyerine gelmeyi sürdürmektedirler.

Israrlı taleplerimize rağmen henüz yetkililerce, üyelerimizin geleceklerinin ne olacağına ilişkin hiçbir yanıt verilmemekte ve başka bir deyişle üyelerimiz işverence ortada bırakılmaktadır.

İşyeri kapanmamış, iflas söz konusu değil ve ancak üyelerimizin geleceklerinin ne olacağına dair hiçbir açıklamanın olmaması, olumsuzluğun ciddiyetini daha da artırmaktadır. PE-RE-JA ortaklarının kendi aralarındaki anlaşamamazlıklarından kaynaklanan bu durumun faturası, üyelerimiz oldukça güç durumda bırakılarak ödetilmektedir.

Mevcut iktidarın uygulaması içinde, güç durumdaki işverenlere öncelikle el uzatılır, onların mali sorunları binbir yol bulunarak çözülürken, işyerinde 10 yılını tüketen işçilere, durumun ne olduğu ve kendilerinin ne olacaklarına dair açıklayıcı bir bilginin dahi verilmemesi, kimden yana tavır alındığının açık bir belirtisidir. Ziraat Bankası aracılığı ile iktidarın söz sahibi olduğu PE-RE-JA işyerinde üyelerimize gösterilen bu ilgisizliği protesto ediyoruz.

Biz sendika olarak, üyelerimizin ödenmeyen ücret ve sosyal haklarının bir an önce ödenmesini, işyerinin geleceği hakkında resmi bir açıklamanın yapılmasını, büyük hissesi kamuda olan bu işyerindeki üyelerimizin hak ve çıkarlarının sağlanmasına öncelik verilmesini istediğimizi bir kez daha vurgularız.

Açıkça soruyoruz, milyarlarca lira akıtarak holdinglerin mali güçlüklerini çözen, onların trilyonlarca batık kredilerini üstlenen mevcut iktidarca neden PE-RE-JA'daki üyelerimizin sorunlarına eğilinmiyor ve ısrarlı taleplerimize yanıt dahi verilmiyor.

PE-RE-JA'daki üyelerimizin sorunları yalnızca 70 üyemizin sorunu olmayıp, diğer pek çok işyerinde de karşılaşabilecek nitelikte bir sorun olup, Petrol-İş olarak tüm gücümüz ile bu sorunun çözümü için uğraşacağız.

Bilgilerinize sunulur.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

19 Şubat 1988

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Levent'te kurulu ECZACIBAŞI İLAÇ ve Ayazağa'da kurulu ECZACIBAŞI SERUM fabrikalarından toplam sekiz üyemiz "amirlerince beğenilmediği" şeklinde bir açıklamayla işte atılmışlardır. İşverene, böylesi sıradan bir gerekçe ile işten atılınamayacağı belirtildi ve tekrar işe alınmaları talebinde bulunuldu. Ancak işveren olumsuz tavrını sürdürmeye devam etti. Aralarında uzun yıllar çalışmış olanların da bulunduğu sekiz üyemizin işten atılmalarına karşın işverenin bu olumsuz tavrı üzerine 18 Şubat akşamı iş çıkışı fabrika önünde üyelerimiz ile konuştuk. Arkadaşlarının işten atılmalarını protesto için üyelerimiz bu gün 19 Şubat'ta yemek yemeyecekler ve işveren kararını geri alıncaya dek önümüzdeki hafta içinde ECZACIBAŞI Fabrikası önünde açlık grevine başlayacaklardır.

Kartal'da kurulu PİMAL A.Ş.'de ise yeni örgütlenilmiş olup, yalnızca sendikalaştıklarından ve bizzat işverence de bu gerekçeler ileri sürülerek beş üyemiz işten atılmıştır. PİMAL işyerinde çalışan diğer 30'a yakın işçi de işverenin böylesi sendika tanımaz tavrına karşı büyük bir huzursuzluk içindedirler.

Yine Lüleburgaz'da kurulu UZELLİ KASET A.Ş.'de dokuz üyemiz sendikalaşma nedeniyle işten atılmışlardır.

Ülkemizde sendikalaşmanın, sendikal hakların hazmedilmediği bu işten çıkarmalar ile açıkça dile gelmektedir. Ülkemizde demokrasinin varlığını, çalışma hakkının korunduğunu ileri sürenlerin bu ibret verici işten çıkarmalara dikkatlerini çekeriz. Öyle bir demokrasi ki işten çıkarmalara hiçbir yasal engel yok, ancak hak aramaya, haksızlığa karşı çıkmaya yasaklar var.

Açıkça belirtmek isteriz ki giderek artan bu işten çıkarmalara son verilmez ve işten atılanlar döndürülemez ise çalışanların da huzursuzluklarının artacağı kesindir. Ülkemizde ekonominin düzelmesini isteyen, üretimin artmasını hedefleyen bir iktidar varsa, bu işten atılmalara da seyirci kalınıyorsa, ifade ettikleri

ekonominin düzeltilmesi yönündeki çalışmalarında da samimi değillerdir.

Ayrıca bu işten çıkarmaların Türk-İş son Olağanüstü Başkanlar Kurulu kararları ertesine rastlaması da dikkat çekicidir.

İşten çıkarmalara seyirci kalınamayacağını bir kez daha vurgularız.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

16 Mart 1988

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

İstanbul-Kartal'da kurulu ASBEST END. FRENTEK BALATA FABRİKASI'nda 165 üyemiz adına bir yıl süreli toplu iş sözleşmesi bağıtlanmıştır.

Ortalama ücretleri sözleşme öncesi 124.050 TL olan üyelerimize 01.01.1988-31.12.1988 dönemi için şu ücret artışları sağlanmıştır:

- Aylık ücret artışı: 120.000 TL
- Yakacak yardımı: 100.000 TL
- İzin harçlığı: 40.000 TL
- Bayram harçlığı: 2x40.000 TL
- Çocuk ve aile 657 sayılı Yasa'ya göredir.

Ayrıca diğer sosyal yardımlarda %150 artış artış sağlanmış olup, sendikal ve idari konularda gelişkin hükümler sözleşmede yer almıştır. Ancak yapılan bu sözleşmemizin öne çıkan bir yanı da, bir yıl süreli olmasıdır.

Bilgilerinize sunulur.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

GENEL MERKEZ **PETROL-İŞ**

TÜRKİYE PETROL - KİMYA - LÂSTİK İŞÇİLERİ SENDİKASI

Yıldız Posta Cad. Evren Sitesi D. Blok Gayrettepe İSTANBUL Tel: 167 46 86 - 87-88-89

BİLDİRİ, HABER BÜLTENİ

İstanbul,22 Nisan 1988

BASININ SUSTURULMASI GİRİŞİMLERİNE SEYİRCİ KALINAMAZ

Basın ve Yayının
Değerli Temsilcileri,

Demokrasinin temel unsurlarından olan basının özgürce görev yapabilmesinin önündeki anti-demokratik engellere siyasal iktidarca yenileri eklenmektedir.

Özal Hükümeti'nce basından intikam alırcasına kağıda yapılan %35'lere varan zam bunun son örneğidir.

Basınımızın içinde bulunduğu ekonomik güçlükler nedeniyle zor ayakta durduğu bir dönemde kağıda yapılan bu zam basını susturmayı amaçlamaktadır.

Basını susturmaya yönelik çabalar yakında gündeme getirilecek yeni yasa tasarıları ile sürdürülecektir.

" Bugün iki buçuk milyon işsiz var. Piyasadan bin küsur gazeteci çekilmiş, hiç de fena olmaz" sözleri basına, basın emekçilerine düşmanlığın somut ifadesidir.

Basının susturulması , halkın susturulması demektir. Tekrar sağır ve dilsiz bir toplum amaçlanıyor demektir.

Konuşan,tartışan , özgür ve gerçekten demokratik bir Türkiye'den yana olan temel demokratik hak ve özgürlükler önündeki Anayasal ve Yasal engellerin kaldırılması yolunda mücadele yürüten işçi sınıfımız, basının susturulması çabalarına seyirci kalamaz, kalmayacaktır.

Basın özgürlüğünün bir demokrasi sorunu olduğuna inanan Sendikamız Petrol-İş de, basının susturulması girişimlerine seyirci kalmayacaktır.

Basın özgürlüğü mücadelesinde basınımızla, basın emekçileriyle omuz omuza olacağımızı belirtiyor, işçi sınıfımızı, demokrasi güçlerini basınla, basın emekçileriyle dayanışmaya çağırıyoruz.

PETROL-İŞ
MERKEZ YÖNETİM KURULU
ADINA
MÜNİR CEYLAN

22 Nisan 1988

BASININ SUSTURULMASI GİRİŞİMLERİNE SEYİRCİ KALINAMAZ

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Demokrasinin temel unsurlarından olan basının özgürce görev yapabilmesinin önündeki anti-demokratik engellere siyasal iktidarca yenileri eklenmektedir.

Özal hükümetince basından intikam alınırcasına kâğıda yapılan %35'lere varan zam bunun son örneğidir.

Basınımızın içinde bulunduğu ekonomik güçlükler nedeniyle zor ayakta durduğu bir dönemde kâğıda yapılan bu zam basını susturmayı amaçlamaktadır.

Basını susturmaya yönelik çabalar yakında gündeme getirilecek yeni yasa tasarıları ile sürdürülecektir.

"Bugün 2,5 milyon işsiz var. Piyasadan bin küsur gazeteci çekilmiş, hiç de fena olmaz" sözleri basına, basın emekçilerine düşmanlığın somut ifadesidir.

Basının susturulması, halkın susturulması demektir. Tekrar sağır ve dilsiz bir toplum amaçlanıyor demektir.

Konuşan, tartışan, özgür ve gerçekten demokratik bir Türkiye'den yana olan temel demokratik hak ve özgürlükler önündeki anayasal ve yasal engellerin kaldırılması yolunda mücadele yürüten işçi sınıfımız, basının susturulması çabalarına seyirci kalamaz, kalmayacaktır.

Basın özgürlüğünün bir demokrasi sorunu olduğuna inanan sendikamız Petrol-İş de, basının susturulması girişimlerine seyirci kalmayacaktır.

Basın özgürlüğü mücadelesinde basınımızla, basın emekçileriyle omuz omuza olacağımızı belirtiyor, işçi sınıfımızı, demokrasi güçlerini basınla, basın emekçileriyle dayanışmaya çağırıyoruz.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına

22 Nisan 1988

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

1 Mayıs İşçi Bayramı'nı kutlamak amacıyla yapılan başvuru, İstanbul Valiliği'nce hukuk dışı ve keyfi bir kararla reddedilmiştir. Tertip Komitesi, bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de '1 Mayıs İşçi Bayramı'nın yasal ve yığınsal olarak kutlanmasını istemiştir. Ancak, bu demokratik talep hiçbir somut gerekçe gösterilmeden, konuyla uzaktan yakından ilgisi olmayan olağanüstü hal bildirisi hükmüne atıf yapılarak reddedilmiştir.

Bilindiği gibi 1 Mayıs yüz yıldan bu yana bütün ülkelerde işçiler tarafından "Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü" olarak kutlanmaktadır. 1 Mayıs'ı yığınsal olarak kutlamak Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerinin de en doğal hakkı ve görevidir. Ancak valilik, dolayısıyla siyasal iktidar Türkiye işçi sınıfının bu hakkını yok saymıştır.

Tertip Komitesi, valiliğin bu hukuka aykırı tavrını bir kez daha gözden geçirmesini istemiş ve bu yönde başvuruda bulunmuştur.

12 Eylül'cü yasakçı mantığın bir uzantısı olan bu keyfi karar geri alınmalıdır.

İşçilerin 1 Mayıs'ı kutlamasının önündeki engellemelerin kaldırılmasını istiyoruz.

1 Mayıs'a sahip çıkmayı ve yığınsal olarak kutlamayı işçi sınıfının demokratik hak ve özgürlükleri için sürdürdüğü mücadelenin önemli bir halkası olarak değerlendiren sendikalarımız; 1 Mayıs Tertip Komitesi'nin başvurusunu destekliyor, tüm demokrasi güçlerini dayanışmaya çağırıyor.

Münir Ceylân	H. Basri Babalı	Yener Kaya
Petrol-İş	Kristal-İş	T.Deri-İş
Genel Başkanı	Genel Başkanı	Genel Başkanı

Sabri Topçu	İlhan Dalkılıç	E. Meral Ekim
TÜMTİS	Otomobil-İş	BANKS
Genel Teşk. Sekreteri	Genel Başkanı	Genel Başkanı

27 Nisan 1988

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Kasımpaşa, Akarcası Sokak No. 20/2 adresinde kurulu enjeksiyon üretimi yapan 79 işçinin çalıştığı TIBSET A.Ş. işyerinde Petrol-İş olarak örgütlendik.

Sendikamızda örgütlenen üyelerimizden 17'si sendikamıza üye oldukları için işverence işten atıldılar.

Sendikalaşma, sendikaya üye olma anayasal bir hak iken TIBSET A.Ş. işvereninin bu tavrı, işverenlerin sendikal örgütlenme özgürlüğüne saldırı alışkanlıklarının yeni bir örneğidir.

Sendikalaşma nedeniyle işten çıkarmalar, işçileri açlıkla terbiye etmeye çalışmalar "çağ atlama"dan ne anladıklarını göstermektedir.

İşverenle, siyasal iktidarın işçi düşmanı, sendika düşmanı tutumundan aldıkları cesaretle bu tavırlarını sürdürmektedirler.

Temel hak ve özgürlüklerimiz önündeki anayasal ve yasal engeller kaldırılamadıkça sendikalara saldırılar, işten atmalar sürecektir.

Sendikalara, sendikalaşma hakkına yapılan saldırılar artık son bulmalıdır.

Petrol-İş olarak belirtmek isteriz ki, üyelerimizin işten atılmalarına, açlığa mahkûm edilmelerine daha fazla seyirci kalmayacağız.

İnancımız o ki, demokrasi güçleri sendikamızın yanında olacak ve bu anti-demokratik, insanlık dışı uygulamalara karşı ilgisiz kalmayacaktır.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

10 Mayıs 1988

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

POLİSAN işvereninin toplu iş sözleşmesi hükümlerine uymaması ve yasalardan kaynaklanan işçiden yana hükümleri uygulamaması üzerine, üyelerimiz tavırlarını demokratik olarak dile getirmişlerdir. Başvuruları cevapsız bırakan işverene bir uyarı olması amacıyla servis otolarına binmemişlerdir.

Ancak üyelerimizin böylesi en doğal tepkilerini POLİSAN işvereni hazımsızlık ile karşılamış, yedi üyemizin işine son vermiştir.

İşten atılan yedi üyemiz Gebze şubemizde 10 Mayıs 1988 Salı gününden itibaren, işverenin bu tavrını protesto ve işe tekrar alınmaları için açlık grevine başlamış bulunmaktadırlar.

POLİSAN işvereninin böylesi hak, özgürlük ve insan onuru tanımaz tavrına karşı Petrol-İş olarak tepkimiz, sorunun çözümüne yanaşılmadığı sürece yaygınlaşacaktır.

POLİSAN'daki yedi üyemizin işten atılması örneği de açıkça göstermiştir ki, işverenler kendi her türlü baskı ve haksız uygulamalarını sürdürürlerken, işçilerin seslerini çıkarmalarına ise küçük de olsa bir tahammül göstermemektedirler.

Ancak işverenler şunu da bilmelidirler ki, tepkisiz ve duyarsız bir işçi yoktur karşılarında. İşçiler, başta işten atılmalar olmak üzere diğer tüm baskıcı tavırlara, işçileri açlıkla terbiye etmeye çalışmalarına karşı patlama noktasındadırlar. Kesin olarak bilinmemekle beraber onbinlerce işçi yalnızca sendikal faaliyetlerinden dolayı işten atılmışlardır. Bugün arkadaşı işten atılan, yarın sıranın kendisine geleceğinin çok iyi bilincindedir ve tepkisi de o oranda bir potansiyeldir.

Petrol-İş olarak bu gerçeği kamuoyuna açıklar, çalışma hakkı gibi en doğal bir insan hakkına, işverenlerin uymaları gerektiği yolundaki uyarımızı yineleriz.

Açlık grevinin yapılacağı yer:

Petrol-İş Gebze Şubesi
Hacı Halil Mah. İsmetpaşa Cad. 5/15-Gebze

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

12 Mayıs 1988

SENDİKAMIZ İLE KİPLAS ARASINDA BEŞ İŞYERİ İLE BİR İŞLETMEDE TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ BAĞITLANDI

Basın ve yayının değerli temsilcileri

01.01.1988-31.12.1989 dönemi için geçerli olmak üzere imzalan toplu iş sözleşmesi ile ücret ve diğer haklarda elde edilen kazanımlar aşağıda gösterilmiştir:

İŞYERİ	İŞÇİ SAYISI	ÜCRET ZAMMI	YAKACAK YARDIMI	BAYRAM HARÇLIĞI	İZİN HARÇLIĞI
SODA Sanayi ve	100	1. yıl: 700 TL/saat	250.000 TL	75.000 x 2	100.000 TL
Kromsan Krom Bil.		57.500 TL/ayda			
San. ve Tic. A.Ş. ve		2. yıl: 725 TL/saat			
Bağlı İşyerleri/Mersin		163.125 TL/ayda			
		Ücret artış oranı: %109, sosyal yardım artış oranı: %400			

Sözleşme öncesi ortalama ücret: 142.000 TL

- 01.01.1988 tarihinde 1. yıl ortalama ücret: 299.500 TL
- 01.01.1989 tarihinde 2. yıl ortalama ücret: 462.625 TL olacaktır.

Diğer sosyal yardımlar ise:

- Aile zammı: 4.000 TL
- Çocuk zammı: 657 sayılı Yasa (2.100 TL net)
- Ayakkabı: 2 çift
- Yemek: 1. yıl 1.000 TL, 2. yıl 1.200 TL

***

İŞYERİ	İŞÇİ SAYISI	ÜCRET ZAMMI	YAKACAK YARDIMI	BAYRAM HARÇLIĞI	İZİN HARÇLIĞI
TOROS Gübre A.Ş./Ceyhan	382 kişi	1. yıl: 623 TL/saat 140.175 TL/ayda 2. yıl: 667 TL/saat 150.075 TL/ayda Ücret artış oranı: %114, sosyal yardım artış oranı: %320	150.000 TL	75.000x2	100.000 TL

Sözleşme öncesi ortalama ücret: 123.000 TL

- 01.01.1988 tarihinde 1. yıl ortalama ücret: 263.175 TL
- 01.01.1989 tarihinde 2. yıl ortalama ücret: 413.250 TL olacaktır.

Diğer sosyal yardımlar ise:

- Aile zammı: 4.000 TL
- Çocuk zammı: 657 sayılı Yasa (2.100 TL net)
- Yemek: 1. yıl 1.000 TL, 2. yıl 1.200 TL

***

İŞYERİ	İŞÇİ SAYISI	ÜCRET ZAMMI	YAKACAK YARDIMI	BAYRAM HARÇLIĞI	İZİN HARÇLIĞI
POLİNAS Plastik Sanayi ve Tic. A.Ş. Manisa	125 kişi	1. yıl: 623TL/saat 140.175 TL/ayda 2. yıl: 667 TL/saat 150.075 TL/ayda Ücret artış oranı: %137 sosyal yardım artış oranı: %571	250.000 TL	50.000 x 2	50.000 TL

Sözleşme öncesi ortalama ücret: 102.000 TL

- 01.01.1988 tarihinde 1. yıl ortalama ücret: 242.175 TL
- 01.01.1989 tarihinde 2. yıl ortalama ücret: 392.250 TL olacaktır.

Diğer sosyal yardımlar ise:

- Aile zammı: 4.000 TL
- Çocuk zammı: 657 sayılı Yasa (2.100 TL net)
- Ayakkabı: 2 çift (değeri yılda 60.000 TL)
- Yemek: 1. yıl 1.000 TL, 2. yıl 1.200 TL olarak bağıtlanmıştır.

***

İŞYERİ	İŞÇİ SAYISI	ÜCRET ZAMMI	YAKACAK YARDIMI	BAYRAM HARÇLIĞI	İZİN HARÇLIĞI
ERKİMSAN Boya Kimya Sanayi A.Ş./Kartal	64 kişi	1. yıl: 525TL/saat 118.125 TL/ayda 2. yıl: 550 TL/saat 123.750 TL/ayda Ücret artış oranı: %93, sosyal yardım artış oranı: %333	230.000 TL	40.000x2	40.000 TL

Sözleşme öncesi ortalama ücret: 126.717 TL

- 01.01.1988 tarihinde 1. yıl ortalama ücret: 244.842 TL
- 01.01.1989 tarihinde 2. yıl ortalama ücret: 368.592 TL olacaktır.

Diğer sosyal yardımlar ise:

- Aile zammı: 4.000 TL
- Çocuk zammı: 657 sayılı Yasa (2.100 TL net)
- Yemek: 1. yıl 1.000 TL, 2. yıl 1.200 TL olarak bağıtlanmıştır.

***

İŞYERİ	İŞÇİ SAYISI	ÜCRET ZAMMI	YAKACAK YARDIMI	BAYRAM HARÇLIĞI	İZİN HARÇLIĞI
SCRIKSS Maden ve Plastik Sanayi A.Ş. Bahçelievler	135 kişi	1. yıl: 600TL/saat 135.000 TL/ayda 2. yıl: 625 TL/saat 140.625 TL/ayda Ücret artış oranı: %122, sosyal yardım artış oranı: %400	250.000 TL	50.000x2	50.000 TL

Sözleşme öncesi ortalama ücret: 110.515 TL

- 01.01.1988 tarihinde 1. yıl ortalama ücret: 245.515 TL
- 01.01.1989 tarihinde 2. yıl ortalama ücret: 386.140 TL olacaktır

Diğer sosyal yardımlar ise:

- Aile zammı: 3.500 TL
- Çocuk zammı: 657 sayılı Yasa (2.100 TL net)
- Yemek: 1. yıl 1.000 TL, 2. yıl 1.200 TL
- Ayakkabı: 2 çift (değeri yılda 60.000 TL)

***

İŞYERİ	İŞÇİ SAYISI	ÜCRET ZAMMI	YAKACAK YARDIMI	BAYRAM HARÇLIĞI	İZİN HARÇLIĞI
ALPNAR Kimya San. A.Ş./Halkalı	4 kişi	1. yıl: 400 TL/saat 90.000 TL/ayda 2. yıl: 400TL/saat 90.000TL/ayda Ücret artış oranı: %94, sosyal yardım artış oranı: %333	150.000 TL	30.000 x 2	40.000 TL

Sözleşme öncesi ortalama ücret: 95.000 TL

- 01.01.1988 tarihinde 1. yıl ortalama ücret: 185.000 TL
- 01.01.1989 tarihinde 2. yıl ortalama ücret: 275.000 TL olacaktır

Diğer sosyal yardımlar ise:

- Aile zammı: 2.500 TL
- Çocuk zammı: 657 sayılı Yasa (2.100 TL net)
- Yemek: 1. yıl 1.000 TL, 2. yıl 1.200 TL

Bu işyerlerinde ayrıca yıllık ücretli izin süreleri, ihbar önelleri, sendikal izin süreleri artırılmış, fazla mesaide işçinin muvafakatinin alınacağı ayrıca fazla mesai süresince gece zammının, fazla çalışma ücretine ilave edile-

rek ödeneceği hükümlenmiştir.

Hafta tatilinde çalışan işçiye üç yevmiye ödeneceği, ayrıca bir gün dinlenme izni verileceği, bu izin verilmezse ayrıca toplam üç yevmiye daha ödeneceği hükümlenmiştir.

Sözleşmede sendikasız işçilere işveren tarafından toplu sözleşme ve üstünde hakların uygulanmayacağı madde olarak düzenlenmiştir. Bu maddeye aykırı uygulama yapılırsa bütün sendikalı işçilere aynı miktarın ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

Bir İşçi Tiyatrosu:

63 G

İstedik ki 1987 yılında 63 işyerinde 10 bin Petrol-İş üyesi işçinin direnişini herkese bir de tiyatro yoluyla anlatalım.

Geçtiğimiz hafta, *"63 Grev"* oyunumuz sahnelenmeye başladı. İlk gösteriminde izleyenlerin beğenisini kazanan oyun önümüzdeki dönem tüm şubelerimize bağlı üyelerimiz için ve kamuoyuna gösterilecek.

Sendikal faaliyetleri, sınıf sendikacılığı temelinde ele alarak, o bütünselliği içinde sürdürmeyi benimseyen sendikamızın tiyatro çalışmamız için çıkış noktası ne idi, niçin tiyatro yapmıştık?

Sermaye bizi sadece iki yılda bir toplu sözleşme masasının başında görmek istiyor. Onlara göre bir işçi sendikası sadece toplu iş görüşmeleri ile uğraşmalı ve başkaca hiçbir olayla ilgilenmemelidir. Çünkü ilgilendiği zaman sermayenin sürekli yinelediklerini yalanlar ortaya çıkacaktır. Yaşamın her alanında var olan üretici insan; işçiler, neden sadece iki yılda bir haklarını istemekten başka bir eylemde bulunmasınlar? Neden Şili'deki, İtalya'daki, Kore'deki ya da Guatemala'daki işçi arkadaşlarının sorunlarını öğrenmesinler? Niye insan haklarının ve barış sorununun bu denli yakıcı bir sorun olduğunun bilincine varmasınlar, ya da niye kültür ve sanat olaylarıyla içli dışlı yaşamasınlar? Hemen verilecek cevap hazırdır. *"İşçiler anlamazlar"* Peki çalıştığı fabrikada milyarlarca değer üreten işçiler, neden dünya olaylarını anlamasınlar. Elbette boyalı basın ve ANAP ipoteğindeki TV yoluyla onların bütün gelişme yollarını tıkarsanız, onlara iki de bir *"politika yapıyorsunuz ha"* diye tehdit ederseniz varılacak nokta burasıdır: *"İşçiler anlamazlar."* Bal gibi anlarlar.

İşte böyle başladı *"63 grev"*in oyunlaştırılması düşüncesi. 1987 yılında 63 işyerinde 10 bin Petrol-İş üyesi işçinin yaptığı yiğitçe direniş, kamuoyu tarafından yeteri kadar izlenememiş, bu direnişin arkasında sermayenin yalanları yeteri kadar anlaşılamamıştı. Merkez Yönetim Kurulumuz, bu grevlerimizi bir tiyatro oyunuyla kalıcılaştırmak istedi. Sendikamız üyeleri bu çalışmaya büyük ilgi gösterdiler. Fabrikalardaki günlük çalışmanın teri üzerlerinde soğumadan tiyatro çalışması için sendikamıza koştular. Tiyatrocu dostlarımızın da yardımıyla *"63 Grev"* adlı oyunumuzun hem yazımına katıldılar, hem de sahnelenmesine yardımcı oldular. Şimdi de oynuyorlar, 63 işyerinde verilen mücadeleyi kamuoyuna gerçekleriyle gösteriyorlar.

Amacımız sermayenin bizi çektiği toplu sözleşme alanının dışına çıkıp verilen mücadeleyi her yönüyle kavramaktır. Kültür alanında kavramaktır, edebiyat alanında kavramaktır, sanat alanında kavrmaktır. Çünkü işçi sınıfının yalanla, gözboyamayla halkı uyutmayla hiçbir ilgisi yoktur, çünkü onun çıkarı insanlığın ilerlemesi ve daha güzel bir dünya yaratarak, yaşam koşullarının iyileştirilmesidir. Yaptığımız tiyatro çalışması buna

Yaşadık-yazdık, oynadık.

Yemekhanede 63 Grev oyunum

Söyleyecek sözümüz vardı
da tiyatro. İsteriz ki diğer se
daşlarımızda bu çabamızı des
kültürel çalışmalar geniş yığı
di üretim içinde bulunan işçi
nilemenin, kendilerini yenid
iyi yolunun sanatsal çalışma
şünüyoruz. Her sendikanın
üyelerine gösterdikleri gibi bu
sendikalarında başlamaları b
caktır. Buna hem kendi üyel
sanatsal çalışmalarını işçilerde
natçı dostlarımız bu çalışmal
sınıfımız 1980'den bu yana se
kültür ve sanata artık karşı
den yana olan sanatçıları dest

26 Mayıs 1988

PETROL-İŞ İŞÇİ TİYATROSU'NUN İLK GÖSTERİMİ YAPILIYOR

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Petrol-İş Sendikası İşçi Tiyatrosu ilk gösterimine 28 Mayıs 1988 Cumartesi günü başlıyor. Sanata, sanat etkinliklerine ağır baskıların uygulandığı ekonomik ve sosyal alanda tüm sanat etkinliklerinin darboğaza itildiği günümüz Türkiye'sinde bir sendikanın işçilerinin yaşadığı olayları sanatsal açıdan ele alıp, yaşadığımız sorunlardan ders çıkartmayı, bunların sonuçlarını tüm işçiler ve kamuoyuyla paylaşmayı amaç edinen sendikamız, 1987 yılında yaşadığı 63 işyerinde 63 grevi oyunsallaştırmış.

Yönetmeninden oyuncusuna kadar tamamı sendikamız üyesi olan Petrol-İş İşçi Tiyatrosu, 63 işyerinde yaşadığımız grevde baraka sorunundan grev nöbetine, tuvalet sorunundan grev kırıcılığına kadar tüm sorunları yaşadığımız somut gerçeklerden hareket ederek oyunsallaştırmıştır.

63 grevimiz 10.000 işçimizle Türkiye sendikal hareketinde yeni bir çığır açmıştır. Ülkemizde Sendikalar Kanunu'nun, Grev ve Lokavt Kanunu'nun değiştirilmesi, ILO normlarına uyum çabalarının verildiği günümüzde daha da önem kazanmıştır.

İçinde bulunduğumuz koşulların zorluğunu 10.000 üyemiz 63 grevle yaşayarak öğrenmiştir. Amacımız bu üyelerimizin yaşadığı deneyimi tüm üyelerimize ve tüm sendikal harekete aktarmaktır.

28 Mayıs Cumartesi günü saat 21.00'da Taksim/Sıraselviler'de Ali Poyrazoğlu Tiyatrosu'nda oyun, basınımıza ve tüm sanat çevrelerinin izlemesine sunulacaktır.

Oyunda rol alan arkadaşlarımızın tamamı işçidir. Altı aydır hem işlerinde günlük mesailerini vererek çalışıp, hem de dinlenmelerinden fedakârlık ederek oyunu

ortaya koymuşlardır. Oyunun yazımı ve yönetimi de işçilerimize aittir. Bu anlamda ülkemizde ilk defa her şeyiyle işçilerin ürünü olan gerçek anlamda bir işçi tiyatrosu sahneye konacaktır. İşçilerin sanata yatkınlığının sanatsal etkinliklere katkısının somut göstergesi olacaktır.

İstanbul'daki gösteriminden sonra sendikamızın şubelerinin bulunduğu bütün illerde gösterime sunulacak, talep geldiğinde Anadolu'nun tüm illerinde işçilerin ve sanatseverlerin izlenimine sunulacaktır. Diğer kardeş sendikaların da talebinin karşılanmasına özen göstereceğiz.

Siz basının değerli temsilcilerini ve tüm sanatseverleri tiyatromuzun bu ilk gala gösterisini izlemeye çağırıyor, eleştirilerinizin bize güç katacağını belirtiyoruz.

Petrol-İş Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

28 Mayıs 1988

PETKİM VE İGSAŞ'TA GETİRİLMEK İSTENEN GREV YASAĞI SİYASİ İKTİDARIN İŞÇİ DÜŞMANLIĞINDA ISRARININ BELGESİDİR

Basın ve yayının değerli temsilcileri

ANAP çoğunluklu parlamentoda "işçiler lehine değişiklik getiriyoruz" denilerek yapılan yasa düzenlemelerinde, bazı işkollarındaki grev yasaklarının kaldırılması beklenirken, 2822 sayılı Yasa'da 29. maddeye gelen değişiklikle, nafta ve tabii gazdan başlayan petrokimya işlerinde yeni grev yasağı getirilmesi siyasi iktidarın gerçek yüzünü göstermektedir.

2821 ve 2822 sayılı Yasa'da makyaj niteliğindeki göstermelik değişikliklerle işçi sınıfımızın ve ILO'nun gözünü boyayabileceğini düşünen siyasi iktidar, getirdiği yetersiz ve öze inmeyen değişikliklere yeni grev yasakları ekleyerek samimiyetsizliğini ortaya koymuş, işçi düşmanı tutumundaki kararlılığını sergilemiştir.

Yasa değişikliği ile şu anda grev yasağı kapsamında olmadıkları, bilirkişi raporlarıyla ve mahkeme kararlarıyla belgelenmiş olan PETKİM ile İGSAŞ işyerlerinde 7.500 üyemizin grev hakları ellerinden alınmaktadır.

Gerek PETKİM ve gerekse İGSAŞ'ta geçtiğimiz dönem toplu iş sözleşmelerinde, işyerlerinin grev yasağı kapsamındaki "tabii gaz ve petrol sondajı üretimi, tasfiyesi ve dağıtımı" işlerine girdiği gerekçesiyle sendikamızca alınmış olan grev kararları uygulanamamış ve üyelerimiz YHK ya da Kamu-Sen ikilisinden birini tercih durumunda bırakılmışlardır.

Sendikamızca açılan davalar sonucunda, bilirkişi raporları, bu işyerlerinde yapılan üretimin kimya işkoluna girdiğini belirlemiş ve mahkemeler de bu doğrultuda karar almışken, siyasi iktidar bağımsız mahkemelerle elde edemediği sonuca, parlamento çoğunluğu ile varmak yolunu seçmiştir.

12 Eylül sonrasının en koyu baskı ortamında bile grev yasağı kapsamına alınmayan bu işyerlerine getirilen grev yasağı, siyasi iktidarın işçi sınıfımızı köşeye sıkıştırma, sesini soluğunu kesme harekâtının yalnızca bir parçasıdır. Bu tür uygulamaların işçi sınıfımızı değişik hak arama yollarına iteceği açıkça ortadadır. Bugün Türkiye'nin dörtbir yanında demokratik direnme haklarını kullanarak hak arayan işçilerin yoğunluğu bunun en açık örneğidir.

Siyasi iktidar çalışma barışından, uzlaşmadan söz ederken, bir yandan da çalışma barışının temeline dinamit koyucu tutumunu sürdürmekte ısrar etmektedir. Petrol-İş yalnızca 7.500 üyemize yeni konulan grev yasağına değil, petrol işkolu dâhil işkollarındaki grev yasaklarına temelden karşıdır.

PETKİM ve İGSAŞ'ı grev yasağı kapsamına alan, parlamentoda da görüşülüp benimsenen bu değişikliği şiddetle protesto ediyoruz. İşçi sınıfımızın demokrasi ve ekmek mücadelesinin önüne dikilen bu tür yasal engellerin mutlaka aşılacağına inanıyoruz.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân

28 Mayıs 1988

KAMU KESİMİNDE ÖRNEK SÖZLEŞME İGSAŞ'TA BARAJLAR YIKILDI

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Kamu kesimindeki işyerlerinden Kocaeli şubemiz kapsamındaki Yarımca'da kurulu İGSAŞ (İstanbul Gübre Sanayi A.Ş.) işyerinde çalışmakta olan 625 üyemizin sözleşmeleri kamu kesimindeki dayatmaların aşılması, ücret, sosyal haklar ve idari maddelerde konulan barajların yıkılması ile sonuçlanmıştır.

Sendikamızca 27.05.1988 tarihinde greve çıkma kararı alınan KİPLAS üyesi bu işyerinde, greve çıkılacağı gün bağıtlanan sözleşme, üyelerimizce alkışlarla karşılanmıştır.

Ücret zamları altışar aylık periyodlarla ve siyasi iktidarın belirlediği yüzdelerle değil;

- I. yıl seyyanen 140.000 TL/ay
- II. yıl seyyanen 150.000 TL/ay

olarak alınmış, oran olarak da ortalama ücretin 135.000 TL/ay olduğu bu işyerinde %100'ün üzerine çıkılmıştır.

Sosyal haklarda da ileri düzeyde artışlar sağlanmış olup, yakacak yardımı aylık net 3.000 liradan yılda 250.000 liraya, bayram harçlıkları ve izin yardımı ise 10'ar bin liradan 50'şer bin liraya çıkarılmıştır.

Vardiya primlerinin %30'a yükseltildiği, yalnızca bakım süresince verilen bakım primine %10 oranıyla süreklilik kazandıran sözleşme ile diğer hakların yanı sıra, yeni bir idari madde olarak, üretim işlerinde müteahhit işçilerinin çalıştırılamayacağı da hükme bağlanmıştır.

Kamu kesimindeki dayatmaların aşılamaz olmadıklarını somut olarak ortaya ko-

yan bu sonucu yaygınlaştırarak geliştirmek, önümüzdeki görevimizdir.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

02 Haziran1988

GRİPİN'DE TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ İMZALANDI

Basın ve yayının değerli temsilcileri

183 üyemiz adına Zincirlikuyu/İstanbul'da kurulu GRİPİN A.Ş. ile sendikamız arasında toplu iş sözleşmesi imzalandı.

Ortalama ücretin 215.000 TL olduğu işyerinde imzalanan toplu iş sözleşmesi ile gerçekleştirilen ücret artışları ve sosyal haklar aşağıda çıkarılmıştır.

- Ücret zammı: 1. yıl: 170.000 TL (seyyanen) her kıdem yılı için

  5 TL/saat (182.000 TL ortalama)

  2. yıl: 185.000 TL (seyyanen)
- Yakacak yardımı: 250.000 TL (eski sözleşmede 80.000 TL)
- Bayram harçlığı: 2x75.000 TL (eski sözleşmede 25.000x2)
- Yıllık izin harçlığı: 100.000 TL (eski sözleşmede 35.000 TL)
- Gıda yardımı: 2x40.000 TL net (eski sözleşmede 15.000 TLx2)

01.06.1988-31.05.1990 tarihleri arasında yürürlükte olacak sözleşme ile yüksek disiplin kurulu oluşturulması kararlaştırılmış, yıllık izin süreleri ve ihbar önelleri yükseltilmiş, diğer sosyal haklarda da önemli artışlar sağlanmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımızla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

'87
petrol-iş

türkiye petrol kimya lastik işçileri sendikası

YEAR BOOK FOR 1987
OIL CHEMICAL RUBBER WORKERS UNION OF TURKEY

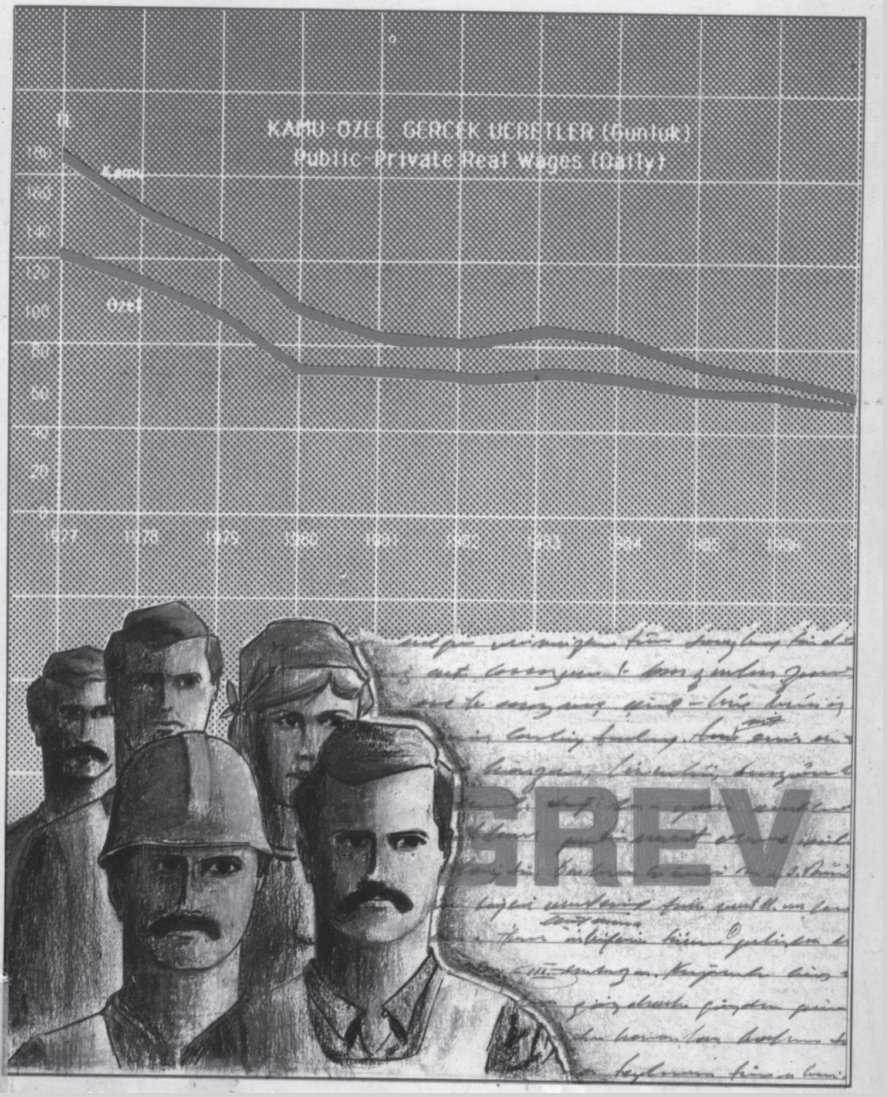

16 Haziran 1988

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

TİSK ve bağlı işveren sendikaları, her işveren için saatte bir yayın çıkarırlarken, Türk-İş ve bağlı sendikalar her işçi için dört ayda bir yayın çıkarmaktadırlar.

***

24 Ocak 1980 öncesi günde sekiz saat çalışarak elde edilen ücret için, 1987 yılı itibariyle 15 saat 28 dakika çalışmak gerekmektedir.

***

Ev kirası için ise 33 gün çalışmakta olup, aylık ücreti ile ev kirasını bile ödeyemez durumdadır.

***

Televizyon için ise Güney Kore'de 20 gün, Brezilya'da 39 gün, Tunus'ta 66 gün ve Türkiye'de bir otomobil işçisi 174 gün, Petrol-İş üyesi 158 gün, ortalama ücretli bir işçi ise 379 gün çalışmak durumundadır.

***

Her asgari ücret ayarlamasında işçilerin %30'u, bu ücret kapsamına girmektedir.

***

12 Eylül döneminde gerçek ücretler yarı yarıya düşerken, gerçek satış hasılatı endeksi ise ikiye katlanmıştır.

***

Enflasyonun %67'lere varması, çalışanların yaşamını dara sokmanın yanı sıra özgürlükler ve demokrasi açısından da ciddi bir gelişme olmuştur.

***

Bugün şimdiye değin görülmedik bir biçimde sermaye ile iktidarın bütünleşmesine tanık olmaktayız.

***

1987 yılında sözleşmeli personel sayısı 85.000 olup, bu rakam 1988'de hükümet programına göre 420.000'e çıkarılacaktır.

***

ILO'nun karar altına aldığı hesaplama şekline göre ülkemizdeki sendikalaşma oranı hesap edildiğinde %11,3'tür.

***

Şili, Paraguay, Pakistan, Güney Kore ırkçı Güney Afrika gibi demokrasinin tartışıldığı ülkelerde dahi genel grevler başarı ile gerçekleştirildi.

***

1987 yılı grevlerde patlamanın olduğu bir yıl olarak geçti.

***

Grevci üye sayısı 9.884 ve kaybolan işgünü sayısı 700.800 olarak Petrol-İş, 1987 yılı grev mücadelesinde ön safta yerini aldı.

***

Sizlere ulaşmış olan *87' Petrol-İş* yıllığı 1984 yılından bu yana yayınını sürdürdüğümüz 4. yıllığımızdır. Hazırlama hacmi ve yüksek maliyeti açısından bir sendikanın olanaklarını zorluyorsa da, işçi ve emekçilerin sorunlarını yansıtabilme, mütevazı olarak önerilerde bulunma ve tüm bunları kamuoyuna duyurabilme amacıyla geçen bir yılı değerlendiren bu yıllık çalışmamızı sürdürmekteyiz. Yine büyük sermaye çevrelerinin kendi sınıf çıkarları açısından kamuoyunu yönlendirmeye çalışmaları karşısında, sendikaların da doğruları dile getirmelerinin yalnızca kendi üyeleri açısından değil, toplumsal bir sorumluluk gereği olduğuna inanmaktayız.

TİSK ve bağlı işveren sendikaları her işveren için saatte bir yayın çıkarırlarken, Türk-İş ve bağlı sendikalar ise her işçi için ayda bir yayın çıkarmaktadırlar. İşveren ve işçi yayınları üzerine yaptığımız bu araştırma işçi

sendikalarının bu alanda yetersizliğini ortaya koymaktadır.

Yıllık incelendiğinde görülecektir ki, işçiler ve diğer emekçiler Cumhuriyet tarihinin en zor günlerini yaşamaktadırlar. Özellikle 12 Eylül 1980'den sonra giderek artan bir biçimde bu kötüleşme sürmektedir.

Fazla mesai yapmayan işçi hemen yok gibidir ve ancak yine de geçimlerini sağlayamamaktadırlar. 24 Ocak 1980 öncesi günde sekiz saat çalışılarak elde edilen ücret için 1987 yılı itibariyle 15 saat 28 dakika çalışmak gerekmektedir. Bu durumda bir günde yedi saat 28 dakika fazla mesai yapılırsa, ancak sekiz yıl öncesinin gerçek ücretine ulaşılabilinmektedir.

Özal döneminde ise, 1983'te bir günde sekiz saat çalışılarak elde edilen ücret için 1987'de 11 saat 38 dakika çalışmak gerekmektedir. Bu dönem içinde üç saat 38 dakika fazla mesai yapılırsa ancak Özal dönemi başındaki gerçek ücrete ulaşılabilecektir. Tüm bu hesaplamalar ülkemizde angarya çalışmanın giderek arttığını, 50 yıl önce yasal olarak sağlanan sekiz saatlik işgücünün bugün bir anlam taşımadığı ve hafta tatillerinde de çalışıldığını ortaya koymaktadır.

1987 yılı rakamlarına göre ortalama ücretli bir işçi 1 kg. ekmek için 51 dakika, 1 kg. kurufasulye için altı saat 8 dakika ve 1 kg. et için 13,5 saat çalışmaktadır.

Ev kirası için ise 33 gün çalışmakta olup, aylık ücreti ile ev kirasını bile ödeyemez durumdadır.

Net ücretler açısından hesap edildiğinde, brüt ücretlerde yapılan hesaplama sonucuna benzer bir eğilimde, 1987 yılı gerçek net ücreti, 1963'ten %54,9 oranda daha düşüktür. 1963'e göre 1987'de gerçek net ücretlerin yarıdan daha fazla düşmesi, o yılın özgür toplu iş sözleşmesi ve grev hakkının henüz işlerlik kazanmadığı bir yıl olduğu da göz önüne alınırsa, günümüzde sendikal hakların ne denli kısıtlı olduğuna da bir açıklık getirmektedir.

Hiç kuşku yok ki, sendikal özgürlüklerin olduğu bir ortamda gerçek ücretlerin en azından düşmesine seyirci kalınamazdı. Kaldı ki kısıtlı duruma rağmen yine de sendikal uğraşı tüm gücümüz ile sürdürmekteyiz.

Ülkemizdeki ücretler, diğer ülkelerle kıyaslandığında değil Avrupa; Şili,

Güney Kore, Tunus, Brezilya gibi demokrasinin varlığının tartışıldığı ülkelerden dahi gerilerde olduğumuz anlaşılmaktadır. Örneğin Kore'de otomobil işçileri 1986'da 1 kg. ekmek için 28 dakika, Brezilya'da 18 dakika, Tunus'ta 10 dakika çalışırken Türkiye'de ise bir otomobil işçisi 33, Petrol-İş üyesi 30 ve ortalama ücretli bir işçi ise 48 dakika çalışmaktadır. 1 kg. sığır eti için Güney Kore'de üç saat sekiz dakika, Türkiye de ise altı saat 25 dakika, Petrol-İş üyesi beş saat 47 dakika ve ortalama ücretli bir işçi dokuz saat 36 dakika çalışmaktadır. Televizyon için ise Güney Kore'de 20 gün, Brezilya'da 39 gün, Tunus'ta 66 gün ve Türkiye'de bir otomobil işçisi 174 gün, Petrol-İş üyesi 158 gün, ortalama ücretli bir işçi ise 379 gün çalışmak durumundadır.

Yine OECD ve AT ülkeleri içinde 1978-1985 arası gerçek ücretleri sürekli gerileyen tek ülke olup, düşüş oranlarının büyüklüğü açısından da en yükseklerdedir.

Asgari ücreti belirlemede temel alınan diğer kalıpların, belirleme biçimi, süre ve miktarı bekleneni vermekten uzaktır. Ancak dört günlük asgari giderleri karşılayabilen asgari ücret ile çalışan işçi sayısı ise 750.000 dolayındadır. Her asgari ücret ayarlamasında işçilerin %30'u, bu ücret kapsamına girmektedir. Ortalama ücretler ise, ücret skalası hesaplamasında olduğu gibi, asgari ücretin doğrudan etkisi altındadır.

1987'de ücretlere yeni kesintiler getirilmiştir. Bunlar %14 SSK prim kesintisi tavanının işçilere ödenen tüm ücretleri kapsayacak düzeye çıkarılması, tasarruf bonosu uygulamasına benzer zorunlu tasarrufun getirilmesi, KDV'nin kapsamının genişletilmesi ve iki puan artırılması, vergi oranının yıl sonuna doğru %5 oranda artacak biçimde dilimlere ayrılmasıdır. Ayrıca vergi iadesi alabilme oranının enflasyon oranına paralel bir artış göstermeyip %7'lerde kalması ücrete yansıyan bir başka olumsuzluktur.

12 Eylül döneminde gerçek ücretler yarı yarıya düşerken, gerçek satış hasılatı endeksi ise ikiye katlanmıştır.

1979-1985 dönemi için üretim değeri içindeki işçilik payları kamuda %19,7'den 6,9'a, özelde %12,3'den %7,3'e düşmüştür. Kamuda işçilik payı 1979'da özele görece daha yüksek iken 1985'de özelden de aşağı düşmüştür. Bu düşüş doğrudan Özal iktidarının, özellikle edindiği hedefin sonucudur.

1980'den sonra 1987'de en yüksek enflasyon yaşanmıştır. Toplumumuzda demokrasiyle yakından bağı olan enflasyonun %67'lere varması çalışanların yaşamını dara sokmanın yanı sıra özgürlükler ve demokrasi açısından da ciddi bir gelişme olmuştur.

Toplumumuzun en yakıcı sorunlarından bir olan işsizlik 1987 yılında DPT tarafından tanımda değişiklik yapılarak düşürüldü. Ancak yine de eldeki verilerden kabaca yaptığımız hesaplamada işsizlik oranının %21, işsiz sayısının ise 4 milyona yakın olduğunu bulduk.

Memur ücretlerine gelince 12 Eylül döneminde işçi ücretleri ile aynı oranda olarak %48,6 düşmüştür. Yine Özal döneminde bu düşüş %20,4 olarak sürmüştür.

Ücretlerdeki düşüş 1938 yılını dahi aratır düzeyde düşürülürken, mevcut iktidar çalışanların örgütlenmelerine kesin tavır almıştır. Memurların sendikalaşmaları demokrasilerde vazgeçilemez bir hak durumunda iken, mevcut iktidarın sürdürdüğü depolitizasyon politikası içinde sendikasızlaştırmaya ayrı bir önem verildiğine tanık olmaktayız. Bugün şimdiye değin görülmedik bir biçimde sermaye ile iktidarın bütünleşmesine tanık olmaktayız. 1987 yılında sözleşmeli personel sayısı 85.000 olup, bu rakam 1988'de hükümet programına göre 420.000'e çıkarılacaktır. Şayet önüne geçilemez ise giderek sözleşmeli olan sayısı 1 milyonu bulacaktır.

İşyerlerinde çalışan geçici mevsimlik işçi sayısı %20'lerde ve kimi işyerlerinde daha yukarıdadır. Ayrıca işyerlerinde taşeron işçileri de giderek yaygınlaşmaktadır. Geçici işçiler sendikalaştığı an işten çıkarılmakta ve taşeron işçisi ise ancak düşük düzeyde sendikalaşabilmektedir.

Kapsam dışı olarak adlandırılan sendikalaşamayan çalışanlar 12 Eylül öncesi tek tek isimleri ile belirlenirken YHK tarafından grup olarak belirlenmiş ve 1987 yılı itibariyle işyerinde çalışanların %20'sinin çok üzerine çıkmıştır.

Sendikal özgürlüklere yasak getiren mevcut Anayasa ve yasalara, diğer sendikasızlaştırma uygulamaları da katılırsa sendikaların bugün halen ayakta kalıyor olması, işçilerin sendikalaşma bilincinin kırılamadığındandır. Ancak yakın gelecekte şayet etkin tavır alınamaz ise sendika üyeliği erozyona uğrayıp tüketilecektir.

Ülkemizde sendika üyeliği Çalışma Bakanlığı verilerine göre %63,2'dir. Ancak

ILO'nun karar altına aldığı hesaplama şekline göre ülkemizdeki sendikalaşma oranı hesap edildiğinde %11,3'tür. Sendikalaşma oranı açısından dünyada demokrasiden uzak en alt grup ülkeler arasında yer alan ülkemizde, mevcut iktidarın ısrarla uyguladığı sendikasızlaştırma politikasından %11,3 oranına dahi tahammül edilemediğini anlamaktayız.

1987'de dünyada sendikal hareketler yoğunluk ve etkinliğini sürdürdü. Yine Şili, Paraguay, Güney Kore ve ırkçı Güney Afrika gibi demokrasinin tartışıldığı ülkelerde dahi genel grevler başarı ile gerçekleştirildi. Ancak öte yanda geçen bir yıl içinde sendikal çalışmalarından dolayı 466 sendikacı öldürüldü.

1987 yılı son sekiz yıl içinde ülkemizde grevlerin en yaygın olduğu bir yıl oldu. Grevler nedeni ile kaybolan işgünü açısından ise 1.961.000 ile en yüksek sayıya ulaştı. Yine grev sayısı olarak da 307 işyerinde çıkılan grev ile 1987 yılı en yüksektedir. Lokavt karar ve uygulamalarının da en yüksek olduğu 1987 yılı grevlerde patlamanın olduğu bir yıl olarak geçti.

Grevci üye sayısı 9.884 ve kaybolan işgünü sayısı 700.800 olarak Petrol-İş, 1987 yılı grev mücadelesinde ön safta yerini aldı.

Yukarıda değinilenlerin yanı sıra "barış", "konut", "özelleştirme", "işçi sağlığı ve iş güvenliği" ve "sosyal güvenlik" konularının ve sendikamız Petrol-İş'e ait sayısal verilerin de yer aldığı yıllığımız bilgilerinize sunulur.

Not: Ambargoludur. *87'Petrol-İş* yıllığı 21 Haziran Perşembe günkü nüshanızda yayınlanabilir. Teşekkür ederiz.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

NE!.. GREV Mİ?
HEMEN ERTELENSİN
NİYE?.... YASALARIMIZA UYGUN GREV, NEDEN ERTELENECEKMİŞ?
ÇÜNKÜ BU GREV, SAĞLIĞI BOZUCU NİTELİKTE!
GREVİN, SAĞLIĞI BOZMAKLA NE İLGİSİ VAR!
NE İLGİSİ VARMIŞ!
BAK! SAĞLIĞIM BOZULDU BİLE İŞTE!
GREV ERTELENDİ EFENDİM..
BEN DEMEDİM Mİ? BAKIN SAĞLIĞIM NE KADAR DÜZELDİ

09 Temmuz 1988

SHELL'DE TOPLU SÖZLEŞME İMZALANDI

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Mart 1988'den beri toplu iş sözleşme görüşmeleri devam eden, iki aydan bu yana uyuşmazlık safhasında olan yabancı petrol şirketlerinden THE SHELL COMPANY OF TURKEY LTD. ile sendikamız Petrol-İş arasında toplu iş sözleşmesi imzalandı.

850 üyemizin yararlanacağı 01.04.1988 tarihinden 31.03.1990 tarihine kadar yürürlükte kalacak olan toplu iş sözleşmesi ile elde edilen kazanımlar aşağıda gösterilmiştir:

- Ücret zammı: 1. yıl 240.000 TL/ay (ortalama), 2. yıl 230.000 TL/ay (ortalama)
- Sosyal yardımlar: 1. yıl 1.000.000 TL, 2. yıl 1.200.000 TL
- Vardiya primi: 1. yıl 2.400 TL, 2. yıl 2.500 TL
- Yemek bedeli: 1. yıl 1.500 TL/gün, 2. yıl 1.800 TL/gün
- Çocuk zammı: 2.500 TL/ay
- Aile zammı: 5.000 TL/ay

Ayrıca üyelerimize 1 Eylül 1988'den itibaren 1.700.000 TL. 48 eşit taksitte borç ödenecektir.

Bayramdan önce üyelerimize toplu iş sözleşmesinden doğan alacaklarına mahsuben 1'er milyon net avans ödenecektir.

Günümüzde toplu iş sözleşmelerinde ulaşılan en ileri düzey olan bu sözleşmenin en önemli yanı grev yasağı kapsamında olmanın getirdiği dayat-

mayı kırmış olmasıdır.

Bu toplu iş sözleşmesi ile grev yasağı kapsamında olması nedeniyle, istedikleri koşulları dayatabileceklerini sanan işverenlere, üretimden gelen güçlerini örgütlü ve disiplinli bir biçimde iki ay kesintisiz kullanarak gösteren SHELL işçileri, sendikaları Petrol-İş öncülüğünde, ülkemiz sendikal hareketine yol göstermiş, grev yasaklarının kâğıt üzerinde kalacağını kanıtlamıştır.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Genel Başkan
Münir Ceylân

12 Temmuz 1988

MOBIL VE BP'DE TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİ İMZALANDI

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Ülkemizde faaliyet gösteren yabancı petrol şirketlerinden SHELL OIL TÜRK A.Ş. ve bağlı şirketleri ile BP PETROLLERİ A.Ş. işyerlerinde toplam 670 üyemizi kapsayan toplu iş sözleşmeleri imzalandı.

Grev yasağı kapsamında olmasına rağmen, ileri düzeyde olan bu toplu iş sözleşmeleriyle elde edilen kazanımlar aşağıya çıkarılmıştır:

Mobil Oil Türk A.Ş.	**BP Petrolleri A.Ş.**
Yürürlük süresi: 01.04.1988-31.03.1990	Yürürlük süresi: 01.04.1988-31.03.1990
Ücret zammı: 1. yıl 252.000 TL/ay 2. yıl 242.000 TL/ay	Ücret zammı: 1. yıl 226.000 TL/ay 2. yıl 213.000 TL/ay
Sosyal yardımlar: 1. yıl 1.000.000 TL/yıl 2. yıl 1.200.000 TL/yıl	Sosyal yardımlar: 1. yıl 1.000.000 TL/yıl 2. yıl 1.200.000 TL/yıl
Vardiya primi: Haftada 40 saat çalışanlar için; 1. yıl 2.400 TL/gün 2. yıl 2.500 TL/gün Haftada 45 saat çalışanlar için; 1. yıl 208.000 TL/ay 2. yıl 286.000 TL/ay	Vardiya primi: Vardiyalı çalışanın çalışma günü cumartesiye isabet ederse ilave 1 yev. pazara isabet ederse ilave 2,75 yevmiye alacak. Ayrıca vardiyada geçen her gün için 1. yıl 1.300 TL, gece 1.100 TL, II. yıl 1.400 TL, gece 1.100 TL

Yemek bedeli: 1. yıl 1.500 TL/gün 2. yıl 1.800 TL/gün	Yemek bedeli: 1. yıl 1.500 TL/gün 2. yıl 1.800 TL/gün
Çocuk zammı: 2.500 TL/ay	Çocuk zammı: 2.500 TL/ay
Aile zammı: 5.000 TL/ay	Aile zammı: 5.000 TL/ay
Konut kredisi: 1.000.000 TL	Konut kredisi: 1.000.000 TL
Borç kredisi: Beş maaş	Borç kredisi: 500.000 TL

Bayramdan önce üyelerimize toplu iş sözleşmesinden doğan alacaklarına mahsuben 1'er milyon (net) avans ödenecektir.

Ayrıca birçok ileri kazanımın sağlandığı bu toplu iş sözleşmeleri ile grev yasağı kapsamına girmesi nedeniyle istedikleri koşulları dayatabileceklerini sanan işverenlerin bu dayatmaları kırılmıştır.

Üretimden gelen güçlerini iki ay disiplinli ve örgütlü bir şekilde kullanarak herkese gösteren Petrol-İş üyesi BP ve MOBIL işçileri grev yasağının kâğıt üzerinde kalmaya mahkûm olduğunu da göstermişlerdir.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Genel Başkan
Münir Ceylân

20 Temmuz 1988

GENİŞLETİLMİŞ BAŞKANLAR KURULUMUZUN DEĞERLİ ÜYELERİ

Basın ve yayınımızın değerli temsilcileri

Her sekiz ayda bir toplanan, şube icra kurullarının yer aldığı genişletilmiş başkanlar kurulumuzun, sendikamız politikasının oluşmasında ve çalışmalarımızın yön almasında önemli bir organ olma niteliği giderek daha çok öne çıkmaktadır. Yerleşikleşen ve üst düzey yöneticilerin en geniş biçimde yer aldığı bu kurulumuzun, yükümlülüğü de geniş boyuttadır.

Genişletilmiş başkanlar kurulumuz geçen dönem 19-20 Kasım 1987'de genel seçimler öncesi toplanmıştı. Aradan yaklaşık sekiz ay geçti ve bu arada 17-18 Mart 1988'de "Türk-İş eylemleri"nin gündemde olduğu bir durumda başkanlar kurulumuz toplandı.

Şimdi 20-21 Temmuz 1988'de yapmakta olduğumuz XX. dönem V. Toplantı, Genişletilmiş Başkanlar Kurulumuz ise sendikamız ve geneli ilgilendiren ciddi gelişmeleri konu edinmek durumundadır.

Bunlardan öne çıkanlar Türk-İş eylemleri, yaklaşan yoğun sözleşme dönemi, direnişlerimiz, sendika üyeliğinin erozyonu, sendikal hak ve özgürlüklerimizin kısıtlılığı ve yeni yasaklar, yaklaşmakta olan yerel genel seçimlerle birlikte demokrasi sorunu sayılabilir.

DEĞERLİ ARKADAŞLAR

12 Eylül'ün en zor koşullarında, her türlü baskı ve karşı propagandaya rağmen işçilerin sendikalı olma bilinci kırılamamıştır. Ancak öte yandan sendikasızlaştırma için yeni özel önlem ve uygulamalara tanık olundu. Dayanışma aidatı, özel güvenlik görevlilerinin sendika üyeliğinin yasaklanması, sözleşmeli personel, kapsam dışı personel oranının ortalama %20

'lere çıkarılması, doğrudan sendika üyeliğini azaltmak içindir. Ayrıca 12 Eylül sonrası kamu ve özele yeni 'kadrolu' işçi hemen hiç alınmamıştır. Boşalan kadrolar ve yeni işçi ihtiyacı ise teknolojik gelişmelerin de payı olmakla birlikte daha çok geçici işçi, mevsimlik işçi ve taşeron işçi ile doldurulmuştur.

Böylesi olumsuz gelişmeler sonucu işyerlerinde sendika üyeliği büyük bir erozyona uğramış, %50+1 olan yetkiyi alma sınırına yaklaşılmıştır. Böyle giderse sendikalar, işyerlerindeki yetkilerini çorap söküğü gibi yitirmeye başlayacaklardır. Kaldı ki ilk işaretlerini çoktandır yaşamaktayız.

Bugün sendikalar belirleyici konumları ve 2 milyon dolayındaki üyeleri ile toplumun en etkin temel örgütlü gücü durumundadır. Sendikaların toplumdaki etkinliği yalnızca üyelerinin hak ve çıkarları açısından değil demokratikleşme gibi toplumun genel gidişi için de temel nitelikte bir önem taşır.

Bu nedenledir ki, sendika üyeliği erozyonunu önlemek ve daha çok çalışanı çatısı altında toplamak hem sendikal ve hem de toplumsal bir görevimizdir.

Geçtiğimiz altı ay içinde, sendikaların ve Türk-İş'in kamuoyunun gündeminde yer alışı daha çok Türk-İş eylemleri üzerinden oldu. Hatta bir ara Türk-İş 'umut' düzeyine dahi yükseldi. Ancak 1986-87 yılları ücret kaybı için %8, 1988 için de %50 olarak toplam %58 ücret zammı üzerinde iktidar ve Türk-İş üst yönetiminin asgari seviyeyi belirlemesi, Türk-İş'in bu yükselişini durdurdu. Hatta örgüt kararı olarak öngörülen "eylemler" de, takvimi içinde uygulanmadı. Ramazan ayı ve ILO 75. Çalışma Konferansı'nın da araya girişi, Türk-İş yöneticilerinin de bu alandaki meşguliyetleri, beklenti süresini uzattı. Yapılamayan başkanlar kurulu ise bir başka geciktirici neden oldu ve bugünlere gelindi.

Ancak hemen eklemek gerekir ki, Türk-İş'in örgüt olarak aldığı eylem kararları ne denli aşılması güç engeller çıkarılırsa çıkarılsın uygulanacaktır. Uygulanmalıdır. Tavrımız bu yöndedir ve tüm gücümüz ile uygulatmaya çalışılacaktır. Bu alanda tüm olanaklarımızın yok olmasını değil, aksine 32 sendika yöneticisinin en azından çoğunluğunun eylemlere taraftar olmasını, eylemlerinin uygulanmasının teminatı olarak görmekteyiz. Bu amaçla diyaloğumuzu sürdüreceğiz. Bu arada sendikal birliğin ulusal çaptaki öne-

mine ayrıca işaret etmek gerekir. Türk-İş üzerine oynanan tüm oyunlar Türk-İş'te sürdürülen sınıf ve kitle sendikacılığı yönündeki mücadeleyi göz ardı etmek ve onu bölmek içindir.

SASA grevimiz 3.200 üyemizle kendi işyeri sınırlarının çok ötesi önemde bir grev olmuş ve başarılı sonuçlanmıştır. Bu başarı yalnızca üyelerimizin toplu sözleşme alanında sağladığı ve hatta emsal teşkil edebilecek maddelerin olmasında değil; 1989 yılı yoğun toplu sözleşme dönemimiz açısından da sermaye ile boy ölçüşme olmuştur. Adana'da gerçekleştirdiğimiz SASA grevimiz Güneydoğu ve tüm ülkemiz sendikal hareketlerinin ilgisini çekti. Dayanışmanın en geniş boyutu ile yaşandığı SASA grevimizin bir yönü de 'parasız grev' için ciddi bir adımın atılmış olmasıdır.

Greve çıkmada üyelerimizin bilinç ve kararlılığına güvenme yerine, kasamıza güvenmenin ve bunun da grev mücadelesinde özellikle vurgulanmasının olumsuz örneklerine geçen yıllarda tanık olduk. Ancak SASA grevimizde, her türlü olumsuz koşula rağmen yine de grev mücadelesini sürdürebileceğimizi 3.200 üyemizin kararlılıkları ile ortaya koyduk.

63 grevimizin bir devamı olarak gördüğümüz SASA grevimiz, sendikamız grev deneyimine büyük katkı sağlamıştır.

Geçtiğimiz aylarda grev yasağı olan üyelerimizin toplu sözleşmeleri, uygulanmayan üyeler lehine kararlar, yine uygulanmayan toplu sözleşme hükümleri, işten çıkarılan üyelerimiz ve grev hakkımıza yeni yasaklar getirilmesi üzerine yaygın direnişlerimiz oldu ve halen kimi işyerlerinde azalan oranlarda da olsa direnişlerimiz sürmektedir. Direnişlerimizin başarısı yalnızca üyelerimiz açısından değil, genel olarak işçi sınıfı mücadelesinin yeni deneyimler edinmesi açısından da önem kazanmıştır.

Direnişlerimiz içinde grev yasağının getirildiği kamu işyerleri büyük ağırlıkta oldu. YHK ve daha sonra iktidarın ilke kararları ile kamuda ücret ve diğer haklarımız geriledi. Bu gerileme mücadele olanaklarımızın kısıtlanması ile birlikte oldu.

Ancak üyelerimiz bilinçli ve birlik tavırları ile üretimden gelen güçlerini yaratıcı bir biçimde kullanmışlardır. Daha önce toplu sözleşmelerde, işverenler ile yapılan protokollerde öngörülen düzenlemelere gidilmemesi

üzerine yaygın ve tam bir birlik içinde yürütülen direnişler sonucu şu kazanımlar edinildi:

PETKİM'de 6.500 üyemiz 60.000, PETROL OFİSİ A.Ş.'de 6.000 üyemiz 70.000, TÜPRAŞ'ta 4.000 üyemiz 60.000 ve TPAO'da 6.000 üyemiz 70.000 lira ücretlerine ayarlamalar sonucu artış sağlandı.

Yabancı petrol şirketleri kamu kesimi ücret zamlarında ısrar edince uyuşmazlık yaşandı. Bu uyuşmazlık süresinde SHELL, MOBIL ve BP'deki yaklaşık 2.000 üyemiz sürekli direnişlerde bulundular. Sonunda ileri kazanımlar elde edilmiştir. Oysa işveren, bu işyerlerinde grev yasağı olmasını fırsat bilerek işyerlerinin karlılık ve verimlilik düzeylerinin çok altında teklifler dayatmıştı. Ancak işverenin bu yaklaşımı iki ay süren direniş sonucunda kırılmıştır. SHELL, MOBIL ve BP'deki üyelerimiz kararlılıkları ile grev yasağını esnetmeyi başarmışlardır.

Yine TÜGSAŞ'ta Bakanlar Kurulu'nun almış olduğu karar gereği ücret zammının yapılmaması üzerine tüm yurt çapında direnişler başladı ve halen bu direnişimiz sürmektedir.

Direnişlerimiz açıkça ortaya koymuştur ki kısıtlamalar kâğıt üzerinde kalmaya mahkûmdur. İnsan onuru uzun süre yok sayılamamakta, hak ve özgürlük mücadelesi engellenememektedir.

Bu gerçeğin bir örneğini de PETKİM, doğal gaz ve nafta ile çalışılan işyerlerinin grev yasakları kapsamına alınması üzerine özellikle PETKİM'de çalışan üyelerimizin etkin direniş ve gösterilerinde yaşadık. Oysa ILO sözleşmeleri gereği çalışma yasalarında iyileştirme yapılacağı belirtilmişti. PETKİM'de çalışan üyelerimiz mahkeme yolu ile grev haklarını sağlamışlardı. Ancak bu kez özellikle yasa değiştirilerek PETKİM ve diğerleri, grev yasağı kapsamına alındı. PETKİM'de çalışan üyelerimiz böylesi temel bir hakkın, üstelik iki yıl süren mahkeme ile elde edilen bir hakkın çiğnenmesi üzerine tepkilerini ortaya koydular. Üyelerimizin bu tepkileri arasında yüzlerce telgrafın ILO Genel Merkezi'ne ve 75. Çalışma Konferansı'na gönderilmesi de vardır. ILO yetkilileri konunun üzerine gidileceğini bir yazı ile genel merkeze bildirmişlerdir.

Mevcut iktidarın olumlu hiçbir uygulamasının olmayacağı yaygın olarak

anlaşılmış bulunmaktadır. Bu durum karşısında işçi sınıfı kendi gücüne güvenmekte ve bu gücünü ortaya koymaktadır.

Görünen odur ki işçi sınıfı olarak mücadele biçimlerimiz üretimden gelen gücümüz ile yaratıcı olarak kullanılmakta, sermaye için beklenmeyen etkilerde bulunabilmekteyiz. Hak, çıkar ve özgürlüklerimiz için uğraşlarımızı üyelerimizin kararlı, bilinçli ve birlik tavırları ile sürdüreceğiz.

1989 yılı yaklaşırken 1987'de başlattığımız yoğun grev mücadelemizdeki tavrımız sürdürülecektir. İşveren dayatmalarına karşı bizler de, 1987 grevlerimizden deneyim kazanmış olarak kendi hazırlıklarımızı büyük bir ciddiyetle ve örgütlü olarak yerine getirme durumundayız.

Bu arada 1987 yılı koşullarında olunmayacağına işaret etmek isteriz. Her şeyden önce 1989 yılında grev ödentisi gerçekleştirmede kasamızın olanaksızlığı ile karşı karşıyayız. Şayet bu nedenle grev mücadelesini 1989 yılı içinde göze alamaz isek, 1987'de '63 grevimiz' ile başlayan mücadelemizin olumlu etkileri de yok olabilir. Yine işverenlerin, 'Petrol-İş'in kasası bitsin bakalım şimdi de grev yapabilecekler mi?' yaklaşımına da haklılık kazandırmış olacağız.

1989 yılında 600.000 özel ve 300.000 kamu olmak üzere toplam 900.000 işçinin toplu sözleşmesi bağıtlanacaktır. Toplu sözleşmeler açısından, sendikamız için de önemli bir yıl olan 1989 yılı, işçi sınıfının bu alandaki birliğini sağlama ve Türk-İş örgütlülüğü çapında ilkeli sözleşmeleri yaşama geçirmede önemli bir platform olacaktır.

Toplu sözleşmelerimiz sermaye ve ondan ayrı olmayan iktidar tarafından bizlerin gücünü en sonuna kadar ortaya koymaya davet eden bir işleyiştedir. Bu durum bizleri toplu sözleşme alanında daha güçlü olmaya zorlamaktadır. Öyle günler yaşıyoruz ki bırakalım yeni haklar elde etmeyi eski düzeni bile korumak bir başarı sayılmaktadır.

DEĞERLİ ARKADAŞLAR

Genel toplumsal sorunlar ile kendi sorunlarımızı ayırmanın olası olmadığını biliyoruz. Bu gerçek bizlere geniş bir alanda yükümlülük getirmektedir. Bunlardan en önemlisi ekmeğimizden ayrılmayan, ayırmadığımız demokrasidir. Ülkemizde tüm kurum ve kuruluşları ile yaşanan bir demokrasi

henüz görülmedi. Aksine askeri müdahaleleri yaşadık. Şayet etkin olamaz isek yine yaşayabiliriz. Bu durumda sendikalar olarak gücümüzü artırmak ve artan bu gücümüz ile demokratikleşme için uğraş vermeliyiz. Ülkemizdeki tüm demokrasi güçleri ile verilecek bu uğraşta örgütlü gücümüz ile yerimizi almalı ve gereken duyarlılıkta olmalıyız. Bu amaçla başta diğer kardeş sendikalar, demokratik kuruluşlar ile ilişkilerimizi bir "nezaket" çerçevesi dışında da yürütebilmeliyiz.

Gördük ki taban sesini çıkarınca Türk-İş üst yönetimleri bu sese kulak verdiler. O halde her örgütsel organ düzeyinde diğer sendikalar ile diyaloğun daha üst düzeylere çıkarılması gerekir. Elbette tüm bu çalışmalarımız aynı zamanda Türk-İş'i güçlendirmek içindir. Sendikal hareketin, bir levha veya isim olayı olmayıp, işçi sınıfı hareketi olduğu böylece anlamını daha da doldurmuş olacaktır.

Mücadelemizin bu olgunluğa kavuşması, kitlelerden desteğini yitirmiş, oyunun %30'ların altına düştüğünü kamuoyu yoklamalarından anlayan bir iktidarın, hırçınlığının arttığı bir dönemde olması daha bir önem taşır.

Geçtiğimiz sekiz ay içinde sendikamızın eğitim, basın, sosyal ve kültürel faaliyetleri en üst düzeye ulaştı.

Hemen tüm şubelerimizi kapsayan üye eğitim seminerleri çalışması aralıksız sürdü. Yine panel çalışmalarımız da geçen dönem yaygınlaştırıldı. Olumlu sonuçlarını yaşadığımız bu seminerlerimiz ile sendikal izinlerin artırılması daha ağırlıkla gündeme gelmiştir.

Süreli yayınlarımız yanı sıra, süresiz yayınlarımız ve özellikle araştırma çalışmalarımız basına da geniş olarak yansıdığı gibi, büyük bir beğeni toplamıştır. Büyük mali fonlar tüketen yayınlarımızı daha da etkinleştirebilmeye çalışmak değişmez hedefimizdir.

Dayanışma geceleri üyelerimizin ve dostlarımızın birlik anlayışlarını güçlendirir bir nitelikte geçmiştir. Gecelerimizde yaşanan coşku, böylesi etkinliklerimizin devamının gereğini de ortaya koymuştur.

Bir diğer sosyal ve kültürel çalışmamız işçi tiyatromuzdur. Anonim yazılan '63 grev' oyunu, üyelerimiz tarafından başarı ile ortaya konurken işçi sınıfının bu alandaki yaratıcılığını da kanıtlamış olduk. Bir eğitim niteliği

de taşıyan tiyatromuzu, tüm şubelerimizde sahnelemeye çalışacağız. Bu arada tüm çabamıza rağmen Aliağa, İzmir ve Dikili festivalinde tiyatromuzun oynanması resmi prosedürler yüzünden sağlanamamıştır.

İçinde bulunduğumuz koşullarda, her şeye rağmen yine de mücadele edebilmenin yolunu bulma zorunluluğumuzu göz ardı edemeyiz. Bu anlayışın hepimizce paylaşıldığını belirtmeme izin veriniz.

Bu genişletilmiş başkanlar kurulu toplantımıza, yukarı değinilen ve diğer bazı konularda tavır alma açısından büyük görevler düşmekte olup, sendikamızın siz değerli yöneticilerinin bu tavrı alabilecek deney ve olgunlukta olduğuna olan kesin inancımızı belirtirim.

İki gün sürecek genişletilmiş başkanlar kurulumuzda, bizleri bekleyen "sıcak günlere", "mücadele dolu günlere" iyi hazırlanmalıyız. "Demokratikleşme", "Türk-İş eylemleri", "sendika üyeliği oranını artırma", "grevlerimiz-direnişlerimiz", "toplu sözleşmelerimiz", "örgütlenme çalışmalarımız" ve diğer öne çıkan konular üzerinde politikalar oluşturmalıyız.

Bilgilerinize sunar, teşekkür ederiz.

Not: Genişletilmiş başkan kurulumuz (merkez yönetim ve denetim kurulları, şube başkan, idari ve mali sekreterleri) 20-21 Temmuz 1988 tarihlerinde Ankara'da toplanmaktadır.

Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

24 Ağustos 1988

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Sendikamıza bağlı Yalova'da kurulu 800 işçinin çalıştığı AKSA AKRİLİK KİMYA SANAYİ A.Ş. işyerinde 15.06.1988-15.06.1990 yürürlük tarihli toplu iş sözleşmesi 23.08.1988 tarihinde imzalanmıştır.

Toplu sözleşme ile getirilen kazanımlar aşağıdaki şekildedir:

- Ücret zammı: 1. yıl ayda seyyanen 190.000 TL
  2. yıl ayda seyyanen 200.000 TL
- Yakacak yardımı: 1. yıl 300.000 TL (yılda)
  2. yıl 400.000 TL (yılda)
- İzin harçlığı: 200.000 TL (yılda)
- Bayram harçlığı: 200.000 TL (yılda)
- Böylece üçlü sosyal yardım toplamı: 1. yıl 700.000 TL
  2. yıl 800.000 TL'dir
- Vardiya primi: Ayda 40.000 TL
- Gıda yardımı: Ayda 20.000 TL net
- Yemek: 2.000TL günde
- Çocuk zammı: 7.000 TL net
- Aile zammı: 7.000 TL
- Tahsil yardımı: 25.000 TL ilkokula giden çocuk için
  30.000 TL orta, liseye giden çocuk için
  35.000 TL üniversiteye giden için

Toplu sözleşmeyle yıllık izin süreleri ve ihbar süreleri de artırılmıştır.

Saygılarımla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

06 Ekim 1988

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

İstanbul Gaziosmanpaşa'da kurulu 360 üyemizin çalıştığı BEREC PİL BATARYA ve Kağıthane'de kurulu 103 üyemizin çalıştığı PİLMA PİL FABRİKASI işyerlerinde 01.06.1988'den geçerli iki yıl için toplu iş sözleşmesi imzalanmıştır.

Sözleşme ile ücret ve sosyal haklarda şu kazanımlar sağlanmıştır:

Ücretler	Pilma	Artış	Berec	Artış
Önceki	166.670		137.310	
I. yıl	150.000	%99	150.000	%109
II. yıl	155.000	%49	155.000	%54

Her iki iş işyeri için sosyal haklarda %200'ün üzerinde artış sağlandı.

		Önce		Sözleşme ile
Yakacak		60.000.-		200.000.-
Bayram	2 x	25.000.-	2 x	75.000.-
İzin		25.000.-		50.000.-

Bilgilerinize sunulur.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

26 Ekim 1988

YHK ÜYELERİMİZİ AÇLIĞA MAHKÛM ETMEK İSTİYOR

Basın ve yayının değerli temsilcileri

PETKİM kapsamındaki Kırşehir/PETLAS LASTİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş. işyerinde çalışan 77 üyemizin sözleşmesinde Yüksek Hakem Kurulu (YHK) birinci yılın ilk altı aylık bölümü için hiçbir artış vermemiştir. Yılın ikinci altı aylık bölümüne de %15'lik artış getiren YHK, ikinci yıl için de ilk altı ayda %25, ikinci altı ayda da %20'lik bir artışı reva görmüştür.

24 Ekim 1988 günü bağıtlanan sözleşme ile YHK'nın üyelerimizi açlığa mahkûm etmek istediği açıktır.

İlk görüşmelerine 15 Mart'ta başlanılan sözleşmede bir kamu işveren sendikası olan Türk Kamu-Sen ile 30'u aşkın maddede anlaşma sağlanamamıştır.

Daha başından beri hiçbir ücret artışı sağlayamayacaklarını beyan eden yetkililerin bu tavrı uyuşmazlık, arabulucu aşamalarında da aynen korunmuştur.

Bir kamu kuruluşu olan işletmenin bu konumu, bugünkü siyasi iktidarın devlete ait işyerlerini özel sektöre peşkeş çekme isteği ile bütünleşmektedir.

İşletmenin kâr etmediği varsayımı ile işçilerini açlığa mahkûm etmek ve bir aracı durumundaki YHK eliyle böylesi bir sözleşme imzalamak aynı mantığın ürünleridir. PETLAS 1976 yılında 263 milyar gibi, zamanı içinde önemli bir meblağ tutan paralarla kurulmuştur. Devletin kasasından çıkan bu para ile açılan işletme aradan geçen 12 yıl boyuca tam kapasite çalıştırılmıyorsa bu savurganlığın hesabını, musluk suyunu tasarruf ederek

devleti güçlendireceklerini söyleyenler vermelidir.

PETLAS sözleşmesinde tavır açıktır. Hükümet, Türk Kamu-Sen ve YHK el ele vererek işletmeyi özel sektöre devredecek koşulları yaratmak, işçilerini de aç bırakmak istemektedirler.

Bu durumda üyelerimizin hak ve çıkarlarını korumakla yükümlü sendika olarak sessiz kalmamız düşünülemez.

Petrol-İş olarak Yüksek Hakem Kurulu'nun 12 Eylül'den bu yana sürdüregeldiği işçi düşmanı tavrını protesto ediyor, kamuoyunu ve ilgilileri bir kez daha uyarıyoruz.

Saygılarımızla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Genel Başkan
Münir Ceylân

ALPET VE YARPET'TE 7 BİN ÜYEMİZ DAYATMAYA BOYUN EĞMİYOR

"Hakların gaspedilmesi söz konusu iken işçilerin sessiz kalmayacakları açıktır. O nedenle Petkim işçisinin demokratik direnişleri meşrudur, haklıdır."

Görüşmelerine 1 Ağustos 1988 günü başlanan Petkim sözleşmemiz çıkmaza sokuldu. Ekim 20 itibariyle uyuşmazlık tutuldu. Sürdürülen arabulucu çalışmaları da sonuç getirmedi. Bilindiği gibi, Petkim işyerleri grev yasağı kapsamında.

Petkim sözleşmemiz, Aliağa'da kurulu Alpet, Yarımca'da kurulu Yarpet ve yan kuruluşları ile birlikte 7 bin üyemizi kapsamaktadır. İşletmeye ait sözleşme görüşmelerimiz geçtiğimiz Ağustos ayında başlamıştır. Taraf olan kamu işveren sendikası Türk Kamu-Sen ile yürüttüğümüz sözleşmemizin seyri şöyle gelişmiştir. Sözleşme tarafı gibi görünen Türk Kamu-Sen yetkilileri ilk günden bu yana aldırmazlık, vurdumduymazlık içinde toplu pazarlığa katılıyorlardı. Siyasal iktidarın doğrudan direktifleri ile yönlendirilen Kamu-Sen memurları yetkisizliklerini zaman zaman kendileri, kendi ağızlarıyla ifade ediyorlardı. Bu koşullarda, başlangıçta idari maddeleri hiç dikkate madan, ücret pazarlığını gündeme almayı öne karşı taraf, ücret için de geçen Mayıs düzenl miş skala ayarlamalarını geri çekeceğini da mıştır.

Tam bu dönemde, yine aynı işletme bünye deki Petlas işyerinin sözleşmesi bağıtlanm Yüksek Hakem Kurulu YHK eliyle bağıtla sözleşmemiz Petkim sözleşmesinde önümüze rülen dayatmaların hedefini açıkca ortaya k yordu. YHK Petlas işçilerine birinci yılın ilk için yüzde sıfır artış getiriyordu. İşyerindek üyemizi açlığa mahkum etmek anlamına g sözleşmede yürütülen mantık Petkim işçisiyle likte tüm kamu sektöründeki üyelerimiz için leşme pazarlığı mantığıydı.

Geçen Mayıs dönemi, önceki sözleşmeye d narak yapılan kök ücret ayarlanması (skala

Münir Ceylan "ÇETİN MÜCADELELERE HAZIR OLUN"

Petrol-İş üyelerinden bir ses yükseldi Kasım ayında. Erken başlayan kışın, soğuk 8 Kasım gününde Petrol-İş'in 80 bin üyesi tek dilden yükseltiyordu sesini. *"Yemek yemeyeceğiz. İşçilik onurumuzu, dişimiz tırnağımızla kazandığımız haklarımızı ayaklar altına alanları protesto ediyoruz".* Ve dalga dalga yayılan bu ses devam ediyordu genel başkanımızın dilinden. *"Baskı ve dayatmalarla, siyasal iktidarın hak, hukuk, kural tanımaz tutumu sonucu Petkim'de grev hakları bir gecede ellerinden alınmış 7 bin üyemizin haklı davalarına sahip çıkmak için, Seka'da mücadeleyi grev boylarında sürdüren işçi kardeşlerimize omuz vermek için ve bu uygulamalara direnerek karşı duran tüm işçiler için 80 bin üyemizle yemek boykotundayız."*

Kamuoyunda, işçiden yana tüm kesimlerce destek ve saygı uyandıran yemek boykotumuz böyle başladı. Tüm şubelerimiz ve bağlı işyerlerinde aynı heyecan ve tek yürek olarak sürdürülen yemek boykotumuzun yaşandığı gün merkez yönetimimiz İstanbul'daki Eczacıbaşı İlaç işyerindeydi. Kalabalık bir basın mensubunun, TRT'nin izlediği toplantımızda, işyerindeki bini aşkın üyemiz genel başkanımızın her sözünü büyük bir dikkat ve gururla dinliyordu. Boş yemek tepsilerinin masaları doldurduğu yemekhane de bu kez, yemek yerine, masalarda kırmızı karanfiller yer aldı. Genel başkanımız tüm teşkilatımıza, kamuoyuna ve işçi sınıfımızın başka sendikalarda örgütlü tüm üyelerine şöyle seslenerek başladı konuşmasına. *"Çok önemli günler yaşıyoruz. 9 yıldan beri ülkemizde demokrasiden, demokratik haklardan yoksunuz. Geleceğin ciddi kuşku ve kaygısı içindeyiz. Ekmeğimiz yarı yarıya küçüldü. Halen küçülmeye de devam ediyor. Bu koşulları, baskı ve zora dayanarak getirilen bu uygulamaları protesto etmek için yemek boykotundayız. Bu eylemi ilk basamağıdır."*

Eylemlerimizin b aşamasının işçilerin kulak tıkayanlara niteliği taşıdığını vu yan genel başkan içinde bulunduğ mücadeleyi ve ana h lerimizi üç noktada yarak konuşm sürdürdü.

Demokrasinin, d ratik hakların or kaldırıldığı koşulla çi haklarının sürek ye götürüldüğünü, varolan hakların d spedildiğini vurgu genel başkanımız, kal hak ve özgürlük zin kazanılması iç mokratikleşme müc

04 Kasım 1988

PETKİM'DE UYUŞMAZLIK VE GREV YASAĞI

Basın, yayın ve TRT'nin değerli temsilcileri

Yarımca'da kurulu YARPET, Aliağa'da kurulu ALPET diğer bağlı işletme ve genel müdürlüğünde çalışan 7.000 üyemiz adına 01.08.1988 tarihinden bu yana sürdürdüğümüz toplu iş sözleşmesi görüşmelerimiz 20 Ekim 1988 Perşembe gününden itibaren uyuşmazlığa girdi.

Öncelikle idari maddelerde anlaşmayı dayatan işveren sendikası, T. Kamu-Sen ücret artışları üzerine konuşmaya dahi yanaşmadı. Aslında biz karşımızda işveren tarafı olarak, yetkisiz devlet memurlarını değil, onlara direktif veren iktidarı bulmaktayız.

PETKİM'de grev hakkımız iki yıl süren uğraştan sonra mahkeme yolu ile sağlanmıştı. Ancak iktidar çıkardığı özel bir yasa ile 1988/Mayıs sonlarında PETKİM'e grev yasağı getirdi. Pasifize edilmiş işçilerin olduğu bir PETKİM'in daha kolay özelleştirilebileceğini düşünen Özal iktidarı, PETKİM'e getirdiği bu grev yasağı ile toplu iş sözleşme görüşmelerinde sürdürdüğü hak tanımaz tavrından esnememiştir bile.

Yapılan bu haksızlık, doğrudan PETKİM işletmelerinde çalışan üyelerimizin ekmeğini küçültme, kazanımlarını geriletme ve seslerini çıkarmamaları için de yasaklar getirme olarak açıklanabilir.

DİRENME HAKKI DEMOKRATİKTİR

Ancak işverenin böylesi demokratik işleyişe ters tavrı karşısında, PETKİM'de çalışan üyelerimiz ve tüm Petrol-İş olarak sessiz kalınmadı ve kalınmayacaktır. Uyuşmazlığın hemen ertesi günü Aliağa'da kurulu ALPET'te çalışan 3.500 üyemiz, şube binamızda, yöneticiler ile birlikte T. Kamu-Sen'in dolayısıyla mevcut iktidarın tavrını protesto için açlık grevine başladılar.

Tartışmasız demokratik bir hak olan direnme hakkını kullanan üyelerimiz, işverenin duyarsızlığını sürdürmesi üzerine eylemlerini daha da yaygınlaştırdılar. İşyerinde yemek boykotu yaptılar, vizite sıraları oluşturdular ve fazla mesaiye kalmadılar.

Üyelerimizin, içinde bulundukları huzursuzluklar nedeni ile doğal olarak üretim de etkilendi. Bu durumda, grev haklarının elinden alınmasına rağmen üyelerimiz, üretimden gelen güçlerini (belirli sınırlar içinde de kalınsa) yine de kullanmaktadırlar.

YARPET'te çalışan 3.300 üyemiz de ALPET'te başlatılan eylemlerin aynısını sürdürmektedirler.

PETKİM'de çalışan üyelerimizin sözleşmelerinde mevcut iktidarın sürdürdüğü hak tanımaz tavrı protesto için, Ankara ve İzmir şubelerimizde yönetici ve üyelerimiz ikişer günlük açlık grevi yapmışlardır. Diğer şubelerimiz de dayanışmalarını göstermek için sıradadırlar.

PETLAS MODELİ

PETKİM'de çalışan 7.000 üyemiz için işverenin uygun gördüğü sözleşmenin ne olduğu, Kırşehir'de kurulu PETLAS işyerinde çalışan 77 üyemize YHK'nın bağıtladığı sözleşmeden de kolayca anlaşılmaktadır. YHK, PETLAS'ta çalışan üyelerimizin ücretlerine I. altı ay hiçbir artış getirmedi ve II. altı ay için yalnızca %15 artış getirdi. Enflasyonun %90'lara vardığı bir durumda YHK'nın PETLAS'ta ki üyelerimize ücret artışı getirmemesi Özal iktidarının işçileri açlığa mahkûm etme politikasını bir kez daha ortaya koymuştur. Bir yandan özel lastik tekelleri lehine PETLAS, 12 yıldır çalıştırılmazken, diğer yandan bu işyerinde çalışan işçileri cezalandırmak istercesine bir tavır takınılmaktadır.

ÜCRET AYARLAMALARINI GERİ ALMA

Aralarında PETKİM'in de bulunduğu kamu kuruluşlarında kalifikasyon, ücret skala ayarlaması ve kök ücretleri belirleme adları altında yapılan düzenlemeler ile bu işyerlerinde çalışan üyelerimizin ücretlerine %54'e varan artışlar getirilmişti.

Anlaşılıyor ki işveren kendilerinin daha önce öngördüğü ve sendikamızın ise ücret artışı sağlaması için talep girişimlerinde bulunarak sağladığı bu ücret zamlarını, toplu sözleşme masalarında geri almak istemektedir.

PETKİM'İN GÜNLÜK KÂRI MİLYARLAR

PETKİM kendi alanında Ortadoğu ve Balkan ülkelerinin en büyük kuruluşu olup, günlük cirosu 7 milyar TL ve günlük kârı ise yine milyarlar ile ifade edilmektedir. Bu kuruluşta maliyetler içinde işçilik payı ise son ücret düzenlemelerine rağmen %1'in altındadır. %100 ücret artışı bile sağlansa ve PETKİM ürünlerine hiç zam yapılmasa, ücretin maliyet içindeki payı bir yıl öncesi düzeyde %1,6 olabilecektir. Kaldı ki daha ücretler dahi artmadan PETKİM ürünleri dolara bağlı olarak da sürekli zamlanmaktadır. PETKİM ürünlerine yapılan bu zamlar ücretlere yansımamakta ve bu ürünleri kullanan binlerce küçük işletmeyi de zor durumda bırakmaktadır. Zor durumda kalan bu küçük üreticiler, diğerleri gibi ürünlerine zam yapmakta ve sonunda PETKİM zamları halka yansımaktadır.

PETKİM'DEN SONRA 20 BİN PETROL SEKTÖRÜ ÜYEMİZİN SÖZLEŞMESİ

PETKİM'deki üyelerimize dayatılmak istenen PETLAS modelli tavır, 1989 yılı başlarında bağıtlama durumunda olduğumuz petrol sektöründe çalışan 20.000 üyemizi de doğrudan ilgilendirmektedir. Bu ilgi, iktidar politikasından ve bu yıl yapılan kök ücret belirleme adı altında yapılan ücret artışlarındandır. 20.000 petrol sektörü üyemiz içinde kök ücret düzenlemesi bahanesi ile sembolik olmaktan öteye gitmeyen ve yüksek enflasyon karşısında üyelerimizi açlığa iten sözleşme dayatmacaları ile karşılaşmamız sürpriz olmayacaktır.

PETKİM ÖRNEĞİ İKTİDARIN GENEL TAVRINDAN AYRI DEĞİLDİR

PETKİM ve PETLAS sözleşmelerinde yaşadığımız olumsuzluklar yalnızca bu işyerlerine ait olmayıp, iktidarın sürdürmekte olduğu genel ekonomi politika doğrultusunda, tüm kamu işyerleri için geçerlidir. Ayrıca bu tür olumsuzluklar ile yeni karşılaşmıyoruz da. 12 Eylül sonrası belirlenen bu tavrı dokuz yıldır yaşıyoruz. Ancak görünen odur ki, bugünlerde işçi ve tüm diğer çalışan kitlelere karşı sürdürülen hak ve özgürlük tanımaz tavrın dozunu artırmak istemektedirler. Bu IMF'nin buyruklarından ve 12 Ekim faizler operasyonundan da açıkça görülebilmektedir.

Mevcut iktidar açıkça yeni bir vaatte dahi bulunamamakta, batakçı bir psikoloji ile hareket etmektedir. Hakkı da var. Çünkü emekçiler ve tüm halkın Özal iktidarından beklediği olumlu hiçbir şey kalmamıştır. Özal iktidarı yapacağını yapmış, işçi düşmanı, çalışanın haklarını yok etme, onları açlığa mahkûm etme tavrı her yönü ile açığa çıkmıştır.

Ancak işçi sınıfı ve tüm emekçi halkın; Anayasa'nın demokratikleştirilmesi, yasaların çalışandan yana olması, halkın yaşamını dara sokan ekonomik modelden vazgeçilmesi ve 12 Eylül döneminin aşılması yönündeki uğraşı devam etmektedir.

8 KASIM'DA PETROL-İŞ YEMEK BOYKOTUNDA

PETKİM'de sürmekte olan demokratik hakkımızın kullanıldığı bu durumda üretim yavaşlamıştır. Amacımız hiçbir zaman üretime karşı olmayıp, hak ve özgürlüklerimiz için en güçlü silahımızı, üretimden gelen gücümüzü kullanmak gerektiği içindir.

İktidarın PETKİM'deki üyelerimizin sesine kulak vermesini bekliyoruz. Haklarının tanınmaması, sözleşmenin YHK tarafından PETLAS modeli ile bağlanması durumunda Petrol-İş olarak tepkimiz artacak ve yaygınlaşacaktır. Üretimden gelen gücümüz giderek tüm Petrol-İş üyelerince ortaya konacaktır. İnanıyoruz ki, bu giderek artan tepkimizde başta Türk-İş olarak diğer sendikalar da bizi yalnız bırakmayacaklardır.

PETKİM'de ve diğer tüm kamu ve özel işyerlerinde işverenlerin ve iktidarın işçi düşmanı tavrını protesto ve onları demokrasilere özgü tavırda olmaya davet, başta SEKA işçileri olmak üzere grevde ve direnişte olan tüm işçiler ile dayanışma için 8 Kasım 1988 Salı günü tüm Petrol-İş üyeleri yurt çapında yemek boykotu yapacaklardır.

KORUMA TARIM'DA GREV

Kocaeli'de kurulu işletmesinde 375 ve Kartal'da kurulu işletmesinde 160 üyemizin çalıştığı KORUMA TARIM İLAÇLARI A.Ş.'de 3 Kasım 1988'den itibaren greve çıkmış bulunmaktayız.

Uyuşmazlık, daha çok parasal konular üzerine olup, işveren katı bir tutumdadır. KORUMA TARIM işvereni de siyasal iktidar ile paralel bir tavır göstermekte ve kârlarının kat kat arttığını kendileri de kabul ediyor olmakla birlikte ücret artışına yanaşmamaktadır.

Bu durumda zaten açlığa mahkûm edilmiş olan üyelerimizin greve çıkmaktan başka yolu kalmamıştır. Yüksek enflasyonun sürdüğü bir durumda yeterli ücret artışı işverence kabul edilinceye, işçilerin de karşılaması gereken zorunlu ihtiyaçlarının olduğu anlaşılıncaya kadar grevimiz sürecektir.

ÇÖZÜM ELİMİZDE, ANCAK PETROL-İŞ BOYUTUNU AŞIYOR

Sorunlarımızın ne denli ağır olduğunu söylemenin, sorunlarımızı çözmeyeceği açıktır. Önemli olan bu gidişe dur diyebilmek, haklı olanın sesini ne koşulda olunursa olunsun gür çıkarabilmektir. Zaten biz sendikaların varlık nedeni de budur.

Çözüm, başta işçilerin kendi örgütü olan sendikaların tavırlarını gereği gibi ortaya koymalarındadır.

PETKİM'de kullanılan demokratik direnme hakkımız, yalnızca PETKİM için olmayıp, iktidarın sürdürdüğü kamu toplu iş sözleşmelerindeki hak tanımaz tavrından vazgeçirmek içindir. İktidarın bu dayatmacı tutumu diğer sendikalar için de olup, uğraş alanı Petrol-İş boyutunun çok ötesindedir.

Diğer sorunlarımız için olduğu gibi kamu sözleşmelerinde de yalnızca Petrol-İş olarak kendi gücümüz ile bir yere varamayacağımızı biliyoruz. İstenen bir başarı için diğer tüm sendikalar ile ortak tavır içinde olma gereğini bu vesile ile bir keza daha yineleriz.

TÜRK-İŞ'İN LİDERLİK GÖREVİ

Bu konuda konfederasyonumuz Türk-İş'e büyük ve önemli bir sorumluluk düşmektedir.

Taban, tüm işçiler üretimden gelen güçlerini birlikte kullanarak, sorunlarının çözümü yolunda tavır koymaktan yanadırlar. Sendika yöneticilerinden belli bir tavrın gösterilmesi beklentisi içindedirler. Türk-İş'in eylem kararlarını devam ettirmesini beklemektedirler. Taban her türlü mücadeleye hazırdır. Türk-İş'in, işçi sınıfının en güçlü örgütü olarak, tabanından gelen sese kulak vermesi gerekmektedir.

Taban ileri, Türk-İş yönetimi bu ileriliğe ayak uyduramıyor ise burada ciddi bir çelişki var demektir. İşçilerin her türlü mücadeleye hazır olduğu bir durumda, Türk-İş Başkanlar Kurulu'nun hazır olmaması kabul edilemez bir durumdur. Türk-İş yönetimi daha fazla gecikmeden elindeki şansını kullanabilmelidir.

Türk-İş Başkanlar Kurulu'nun ivedilikle toplanarak "eylem programını" yeni bir takvime bağlayarak devam ettirme kararı alması gerekmektedir.

İşçilerin ekonomik ve demokratik haklarını koruyup geliştirme, Türk-İş'in tüzüğünde vardır ve temel ilkesidir. Türk-İş ilkeleri ve eylem kararları doğrultusunda

hareket eden sendikamız, demokratik direnme hakkını kullanmaya özel bir titizlik göstermektedir. Ayrıca, Petrol-İş olarak Türk-İş'in gerekli tavrı alabilmesinde, kendi gücümüz oranında ağırlığımızı ortaya koyduğumuzun da bilinmesini istiyoruz.

TÜRK-İŞ'E BAĞLI SENDİKALARIN SORUMLULUĞU

Türk-İş tepe yönetimi dışında, Türk-İş içinde politika belirleyen diğer bir etkin organ başkanlar kuruludur. Türk-İş'e bağlı sendika yönetimleri çözüm için kararlı olduklarında ve bu tavırlarını Türk-İş Başkanlar Kurulu'nda yansıttıklarında istenen eylem birliği kararının alınabileceği şüphe götürmez bir biçimde açıktır. Bu durumda geriye sendika yönetimlerinin tavırlarını belirleme kalmaktadır.

Sendikaların üyelerine karşı sorumluluklarını yerine getirmelerinde hiçbir mazeret veya engel kabul edilemez. Üye tabanımızdan her sendikal organa kadar tüm sendikal örgüt kapsamında gerekli tavrın alınmasının zorunluluğuna inanıyoruz. Canımız yanıyor ise, ağrının dindirilmesi için uğraş vermenin limiti olamaz.

Şayet biz sendikalar olarak gerekli tavrı alamıyor isek suçu başkalarında aramamalıyız.

Kesinlikle inanıyoruz ki işçiler, dipten gelen dalga olarak Türk-İş eylem kararlarını uygulatmakta kararlıdırlar. Onların gücüne olan güvencimizin tam olduğunu bir kez daha vurgulamak isteriz.

Kamuoyuna saygı ile açıklarız.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

24 Kasım 1988

BASIN VE TRT'NİN DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Ceza ve tutuk evlerinde insanlık dışı koşulları protesto için tutuklu ve hükümlüler 40 gündür açlık grevindeler. Şekerli ve tuzlu suyun yetkililerce verilmemesi bu açlık grevlerini ölüm orucuna çevirmiştir. İnsana özgü direnme hakkını kullanan tutuklu ve hükümlülerin şu anda kaç tanesinin can çekişmekte ve ölmüş olduğunu bilmiyoruz. Hatta bazılarının nereye nakledildiklerini de. Çünkü açlık grevine gidenler ile yakınlarının görüşmeleri yasaktır.

1 Ağustos 1988 genelgesi ile ortaçağ koşulları dayatılan tutuklu ve hükümlüler, açlık grevlerine giderek şu talepleri ileri sürmektedirler:

Tek tip elbise uygulamasından vazgeçilmelidir. Sevk zincirinin takılması durdurulmalıdır. Keyfi infaz yakmalara son verilmelidir. Hücre cezası kaldırılmalı ve işkence kesinlikle durdurulmalıdır. Savunma hakkına yönelik engeller ortadan kaldırılmalı, avukatlar ile yüz yüze görüşmeler sağlanmalı, süre uzatılmalıdır. Mektup, telefon gibi haberleşme özgürlüğü engellenmemelidir. Ziyaretler haftada en az bir kez ve bir saat süre ile olmalıdır. Havalandırma gün boyu devam etmelidir. Yayın yasağı kalkmalı, serbestçe televizyon izlenmeli, radyo dinlenmelidir. Dışarıdan yiyecek getirilebilmeli, iaşe bedelleri artmalı ve kantin fiyatları dışarıdaki ile aynı olmalıdır. Koğuşlarda ısıtıcı aletler bulundurulmalı ve yemek pişirilebilmelidir. Ve diğerleri...

İnsanlık ölçüsü, tüm bu taleplerin kabulünü öngörmektedir.

Biz sendikalar olarak bu talepleri insanlık adına kendi taleplerimiz olarak ileri sürüyor ve iktidar yetkililerinden kabul edilmesini bekliyoruz.

Tutuklu ve hükümlülerin bu talepleri, sendikal haklar ile aynı çerçevede olan temel insan haklarıdır. Tutuklu ve hükümlülerin sorunlarının çözümü toplumda temel güç olan sendikaların, işçi sınıfının görevleri içindedir.

Çünkü biz sendikaların temel dayanağı insanlık onuru ve mücadelesi, baskısız, sömürüsüz, insanca yaşamdır.

Toplumda demokrasi ve özgürlükler hepimiz içindir. Sendikalar için demokratik işleyiş yoksa diğer emekçi kesim ve örgütleri, halk için de yoktur. Aynı şekilde tutuklu ve hükümlüler için insanca koşul yok ise bizim için de yok demektir. Soruna iktidar yetkililerinin açıkladıkları gibi bir iki fraksiyon olayı veya 2.000 tutuklu ve mahkûmun eylemi olarak yaklaşılamaz. Sorun tüm tutuklu ve hükümlülerin, insanın diyenlerindir. Bu gerçeğin ışığında ceza evlerinde canlarını ortaya koyarak, insanlık mücadelesi veren tutuklu ve hükümlülerin bu mücadelesini, işçi sınıfı mücadelesinden ayırmıyoruz ve sahip çıkıyoruz. Sahip çıkmayanların ise, ülkemizin demokratikleşmesinde pay sahibi olduklarını iddia etmeye haklarının olmadığına inanıyoruz.

Mevcut iktidar 12 Eylül'ün yaralarını sarma yerine, koşulları daha da ağırlaştırmaktadır. Ekonomik başarısızlıklarını, çözümsüzlüklerini sertlik ile kabul ettirmeye çalışmaktadır.

54.000 tutuklu ve hükümlünün içinde 30.000'ninin tutuklu olması dikkat çekicidir.

Bu rakamlar, ülkemizde işleyen hukuk düzeninin, hukuk devleti olma ile çelişkisini ortaya koymaktadır. Öyle bir hukuk düzeni ki, cezaevlerinde kalanların çoğunluğu daha hüküm giymeden tutuklu olarak kalmaktadır.

Mevcut iktidar, içeridekilere en acımasız koşulları uygulayarak, biz dışardakilere de gözdağı vermek istemektedir. Ayrıca mevcut hukuk düzeninde kimin suçlu, kimin suçsuz olduğu; yolsuzlukları, hayali ihracatları, usulsüzlükleri yapanların yurt dışına dahi rahat girip çıktığı bir durumda tartışma konusudur. Oysa politik düşünce sendikal faaliyetlerinden, örgütlendiklerinden, okuduklarından, düşündüklerini açıkladıktan, geçim sıkıntısı içinde çaresiz bırakıldıklarından dolayı binlerce tutuklu ve hükümlü cezaevindedirler. Soruyoruz acaba bu onbinlerce tutuklu içinde kaç tanesi kriminaldir? Gerçek suçlu olanların kaçı içeridedir?

Tutuklu ve hükümlülerin neden orada bulundukları ayrı önemde bir konu olurken, şu anda onların insanca taleplerinin karşılanması öne çıkmaktadır. Onların sorunu yalnızca cezaevinde kalanların değil, insanlığın sorunudur. Bu soruna sahip çıkma ile insan olma özelliğini taşımanın aynı olduğuna inanmaktayız.

Cezaevi koşulları, dünyadaki çeşitli uluslararası kuruluşlarca kabul edilen ve hatta ülkemizin de imzalamış olduğu tüm insan haklarına ilişkin sözleşme hükümlerine uygun değildir. Mevcut iktidar, tutuklu ve hükümlülerin taleplerini kabul etmemekle, 1 Ağustos 1988 genelgesini yürürlükte bırakmakla ayrıca açlık grevine gidenlere şekerli ve tuzlu su dahi vermemekle, onları ölüme itmektedir.

Bu ölüme gidişin iktidar ve yetkililerce ısrarla görmemezlikten gelinmesi cinayet ve işkence değildir de nedir? Cinayet yalnızca silahla olmaz. Elinde kurtarma olanakları olup da, ölüme sebebiyet vermekle de olur. Kaldı ki, taleplerin kabulü, insanlığa inananların vazgeçemeyecekleri bir görevdir.

Biz aşağıda adı geçen sendikalar olarak: Cezaevlerinin insanlık dışı koşullarını protesto etmek amacı ile açlık grevine giden tutuklu ve hükümlülerin taleplerini kabul etmeyen ve onların her gün ölüme gitmelerine seyirci kalan mevcut iktidarı şiddetle kınar, başta 1 Ağustos genelgesi olmak üzere tutuklu ve hükümlülerin tüm taleplerini kabul etmeye çağırır, açlık grevcileri ile dayanışma içinde olduğumuzu ve onların bu mücadelesini desteklemek amacıyla her tür yığınsal eylemlere katılacağımızı açıklarız.

Petrol-İş/Kristal-İş/Deri-İş/Otomobil-İş/Laspetkim-İş/BANKS/TÜMTİS

30 Aralık 1988

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ İMZALANDI KORUMA TARIM GREVİ SONA ERDİ

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Kartal/Maltepe'de kurulu FORMÜLASYON TESİSLERİ ile İzmit/Derince'de kurulu KLOR ALKALİ TESİSLERİ'nden oluşan KORUMA TARIM A.Ş.' de 526 üyemizi kapsayan toplu iş sözleşmesi imzalandı.

3 Kasım 1988 tarihinden beri büyük bir özveri ve disiplin içinde sürdürdüğümüz grevi sona erdiren toplu iş sözleşmesi ile elde edilen kazanımlar aşağıda gösterilmiştir.

Saygılarımızla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

***

Yürürlük Süresi: 01.07.1988-30.06.1990

- 1. yıl zammı: 285.000 TL/ay
- 2. yıl zammı: 285.000 TL/ay

Ayrıca enflasyon oranı 2. yıl için öngörülen %62'lik orandan fazla olursa aradaki fark ücretlere yansıtılacaktır.

- Ortalama ücret: 170.000 TL
  1. yıl ortalama ücret: 455.000 TL
  2. yıl ortalama ücret: 740.000 TL
- İzin harçlığı: 150.000 TL
- Bayram harçlığı: 125.000 TLx2
- Yakacak yardımı:1. yıl 500.000 TL
  2. yıl 600.000 TL
- Üçlü paket 1. yıl toplam 900.000TL,
  2. yıl 1.000.000 TL olup artış oranı %600'dür.
- Vardiya zammı: %10 (artış oranı %247)
- Gıda Yardımı: 200.000 TL (artış oranı %500)

03 Şubat 1989

SENDİKAMIZA BAĞLI 176 İŞÇİNİN ÇALIŞTIĞI WYETH LABORATUARI A.Ş. İŞYERİNDE TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ İMZALANDI

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Toplu sözleşmeyle aşağıdaki haklar sağlanmıştır:

- Ücret zamları: I. yıl: Ayda 400.000 TL+10 TL saatte kıdem zammı=Toplam (415.000 TL.) Sözleşme öncesi ortalama ücret: 202.000 TL. Yıl artış oranı: %20

  II. yıl: Ayda 400.000 TL
- Yakacak ödentisi: I. yıl: 600.000 TL, II. yıl: 650.000 TL
- Bayram ödentisi: Yılda 300.000 TL
- İzin ödentisi: Yılda 350.000 TL
- Gıda ödentisi: Yılda 400.000 TL net

  Dörtlü sosyal yardım toplam: I. yıl 1.650.000 TL, II. yıl 1.700.000 TL
- Gece zammı: %10
- Yıpranma primi: % 10
- Ayakkabı: Yılda 120.000 TL
- Aile zammı: Ayda 10.000 TL
- Tahsil ödentisi: İlkokul: 60.000 TL, orta-lise: 100.000 TL, üniversite: 150.000 TL

Biriken farklar için işçilere 700.000 TL net avans verilecek, geri kalan farklar 10 Mart tarihine kadar ödenecektir. İdari konularda ise Disiplin Ceza Cetveli'nde gelişmeler sağlanmış, vardiyalı çalışma düzeni altı günden beş güne indirilmiştir.

Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

GREVLERİMİZ

Keban Plastik'te Grev

Keban Plastik'te 14 Şubat günü greve çıktık.

Elazığ şubemiz kapsamın
ki Keban Plastik işyerin
greve çıktık. Müzakereler
12.9.1988 günü başladığımız
yerinde işverenin uzlaşmaz
katı tutumu ile uyuşmazlığa
şülmüştür. Uyuşmazlık za
nın 24.10.1988 günü tutulma
nın ardından 11.1.1989 gü
grev kararı alınmıştır.

Şubat ayı 14. günü, sabah
at 8.30'da başlayan grevimi
uyuşmazlık idari ve parasal
nulara ilişkindir. Keban P
tik'te işveren 300 bin liralık
ret talebimize 210 bin TL. t
lif etmiş ve bu tavrında ısra
olmuştur. Grevimiz hakları
zı alıncaya kadar, kararlılı
yürütülecektir.

Doğu Galvaniz Grevimiz

İstanbul/Anadolu Şubemize bağlı Doğu Galvaniz ve Plastik işyerinde 17 Eylül 1987 günü başlattığımız grevimiz sürüyor.

Ücret ve sosyal haklardaki 22 maddede düşülen uyuşmazlık üzerine başlattığımız grevimiz 12 Eylül sonrasının en uzun grevi niteliğindedir.

Greve çıktığımız ilk günden buyana, aynı coşku ve kararlılıkla sürdürülen grevimizi geçtiğimiz Şubat ayı içinde Genel Başkanımız Münir Ceylan ve Genel Sekreterimiz Hüseyin Doğdu ziyaret ettiler. Şube Başkanımız ve yöneticilerimizle İstanbul/Anadolu Şubemize bağlı işyerleri temsilcilerinin de katıldığı ziyaret sırasında Petrol-İş'in bu grevini de kararlılıkla yürüteceği vurgulandı. Doğu Galvaniz Plastik grevimiz 17 ayını doldurmuş bulunuyor.

Grevlerimizle uluslararası dayanışma, CGT'li sendikacılar Doğu Galvaniz grevim

Dergimiz yayına hazırlandığı 1 Mart 1989 günü grevimiz bitti.

15 Şubat 1989

KEBAN PLASTİK'TE GREV UYGULAMASI

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Sendikamıza bağlı Elazığ'da kurulu 131 işçinin çalıştığı KEBAN HOLDİNG VE ORTAKLARI PLASTİK SANAYİ A.Ş. işyerinde ücret ve idari konularda anlaşmaya varılamadığından, bu işyerinde 14.02.1989 günü greve başlanmıştır.

DOĞU İLAÇ'TA SÖZLEŞME

Sendikamıza bağlı İstanbul'da kurulu 150 üyemizin çalıştığı DOĞU İLAÇ FABRİKASI A.Ş. işyerinde 01.01.1989-31.12.1990 yürürlük tarihli toplu iş sözleşmesi, 14.02.1989 tarihinde imzalanmıştır.

Toplu sözleşme ile üyelerimize aşağıdaki haklar sağlanmıştır:

- Ücret zammı: 1. yıl ayda 400.000+saatte 10 TL kıdem zammı
  1. yıl toplam zam: 418.000 TL, 1. yıl zam oranı %172. 2. yıl zammı: Ayda 400.000 TL
- Yakacak ödentisi: 1. yılda 600.000 TL, 2. yılda 650.000 TL
- Bayram ödentisi: 1. yılda 300.000 TL, 2. yılda 300.000 TL
- İzin ödentisi: 1. yılda 350.000 TL, 2. yılda350.000 TL
- Gıda ödentisi: 1. yılda 300.000 TL net, 2. yılda 300.000 TL net
- Yılda toplam dörtlü sosyal ödenti: 1. yılda 1.500.000 TL, 2. yılda 1.600.000 TL
- Kreş yardımı: 0-6 yaş arası çocuklar için ayda 50.000 TL net kreş yardımı

- Aile zammı: Her ay 10.000 TL
- Yemek: Günde 1. yıl 2.500 TL, 2. yıl 3.500TL
- Yıpranma primi: Saatte 300 TL
- Ayakkabı: Yılda 2 adet 60.000 TL tutarında
- Kıdem teşvik ikr.: 5 yıllık 40 günlük, 10 yıllık 45 günlük, 15 yıllık 50 gün, 20 yıllık 65 günlük
- Evlenme ödentisi: 1. yıl 300.00 TL, 2. yıl 350.000 TL net
- Doğum ödentisi: 200.000 TL net
- Ölüm ödentisi: 400.000 TL
- Normal ölümde tazminat: 1.000.000 TL
- İş kazasında ölüm taz.: 2.000.000 TL
- Konut kredisi: 1.000.000 TL

Toplu iş sözleşmesinde idari konularda gelişmelerin sağlandığı maddeler yer almıştır.

Saygılarımızla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

17 Mart 1989

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Bilindiği gibi, Türk-İş çatısı altında yürüttüğümüz kamu sözleşmelerinde ortak mücadelemiz son günlerin en önemli sendikal gündemidir.

Türk-İş'e bağlı kamu işyerlerinde sözleşmeleri olan sendikaların, oluşturulan Kamu Sözleşmeleri Koordinasyon Kurulu kararları gereği uyuşmazlıklarının Mart ayını kapsayan büyük bölümü tamamlanmıştır.

Sendikamız Petrol-İş'in de muhatabı bulunduğu konuya ilişkin değerlendirmeler en son 14 Mart 1988 günü, Türk-İş Başkanlar Kurulu'nda gerçekleştirilmiştir.

Bu değerlendirmeler ışığında, kamu sektöründe uyuşmazlık prosedürü tamamlanmış, 11.000 üyemizin sözleşmelerini ele almak ve izlenecek mücadelemizi değerlendirmek üzere 15 Mart 1989 günü olağanüstü başkanlar kurulumuz toplanmıştır.

Türk-İş'te birlik, kamu sözleşmelerinde ortak mücadele, birlikte uyuşmazlık ve giderek toplu grev mücadelesi gereğine tüm gücüyle inanan ve hayata geçirilmesi için tüm gücünü seferber eden sendikamız bu ümidimizi geliştirme gayreti ile 20 Mart 1989 Pazartesi gününden itibaren kamu sektöründe uyuşmazlık aşamasındaki işyerlerinde bir dizi eylemler gerçekleştirmeyi kararlaştırmıştır.

Olağanüstü başkanlar kurulu kararlarımız doğrultusunda, bütünüyle demokratik, yasal hakkımız olarak gündeme getireceğimiz eylemlerimiz, anılan tarih ve süregelen 22 Mart Çarşamba gününden itibaren genişletilerek yükseltilecektir.

Yakından izlendiği gibi 1980 sonrasında ülkemizde hiçbir demokratik ül-

kede rastlanmayan bir tertiple "göstermelik" sözde özgür ve serbest bir toplu pazarlık düzeni hedeflenmiştir.

Bütünüyle 12 Eylül mantığı ve siyasal iktidarın anlayışından kaynaklanan baskı ve yasaklarla, mücadelesi fiilen engellenen işçilerin eli kolu adeta bağlanmak istenmiştir.

Devlet gücünü işçiler karşısında özel olarak örgütlemenin aracı olarak kurulan kamu işveren sendikaları tam da bu hedefin görüntüsüdürler.

Kurulduğu 1984 yılından bu yana, kamu işveren sendikalarının sözleşmelerdeki yaklaşımı ortadadır. Kurulduğu günden bu yana siyasal iktidarın direktifleri ile müzakerelere katılan kamu işveren sendikalarının uygulamaları da bilinmektedir.

Siyasal iktidarın, ekonomik ve demokratik programının gereği olarak, işçilerin yıllarca mücadele ederek elde ettiği haklarının bir çırpıda geriletilmesi bu uygulamaların sonuçlarıdır.

Özellikle, işkolumuzda olduğu gibi grev yasağı kapsamındaki işyerleri için YHK'yı bir tehdit unsuru olarak kullanan kamu işveren sendikaları ve siyasal iktidar aynı tavrını ve uygulamalarını 1989 yılında da sürdürmüştür.

Özetle söylemek gerekirse, siyasal iktidar güdümündeki kamu işveren sendikaları sözleşmelere, idari hükümleri her dönem bir öncekinden daha geride tutmayı hedefleyerek, ücretlere ilişkin ise %20'lik, gülünç tekliflerle gelmektedirler.

Enflasyonun %80'lere ulaştığı günümüzde böylesi, insani olmayan bir yaklaşım 11.000 üyemizle yürüttüğümüz kamu sözleşmelerimizde sendikamıza da dayatılmak istenmiştir.

Bu anlayışla sürdürülen 1989 yılı sözleşmelerimiz Sümerbank, MKE, TÜPRAŞ, TPAO, SSK İLAÇ ve TÜGSAŞ işyerlerindeki toplu pazarlıklarımızda karşı karşıya bulunduğumuz koşulları açıklamak gerekirse; başta etki ve yetkilerinin olmadığını kendilerinin bile dile getirdiği "yetkisiz" kamu işverenleri sendikaları görevlileri ile müzakereler yürütülmeye çalışılmıştır.

İdari hükümlere ilişkin taleplerimiz müzakere bile edilmemiştir. Kıdem

gibi, ihbar süreleri gibi yılların kazanımları haklarımıza ilişkin taleplerimiz geri çevrilmiştir. Ücret teklifleri siyasal iktidarın hedeflediğinden bir milim şaşmamıştır. İdari düzenlemeler ise ücret teklifleri kabul edilmeden müzakere etmeye bile değmez sayılmıştır.

Sendikamız kapsamındaki kamu işyerlerinin sözleşmelerinde karşı karşıya bulunduğumuz bu tablo kuşkusuz yalnızca Petrol-İş'in sorunu olarak gündeme gelmemiştir. Toplu pazarlık yılı olması itibariyle diğer sendikaların örgütlü bulunduğu işkollarında da aynı olumsuzluklar yaşanmıştır, yaşanmaktadır.

Türk-İş çatısı altında oluşturduğumuz kamu sözleşmeleri için ortak mücadele koşullarının gündeme gelmesi de bu nedenledir.

Bu nedenle, toplu iş sözleşmelerindeki fiili engelleri, dayatmaları birlikte aşmanın gereğinden hareket ederek, 1989 yılı kamu kesimi toplu iş sözleşmelerinin yetki, müzakere, uyuşmazlık ve uzlaşma sağlanamıyorsa topluca grev mücadelesini birlikte ortaya koymak üzere Türk-İş Kamu Sözleşmeleri Koordinasyon Kurulu oluşturulmuştur.

Türk-İş Başkanlar Kurulu'nun kararı ile oluşturulan ve bağlı sendikalardan özellikle kamu sektöründe sözleşmeleri olan sendikaların oluşturduğu Koordinasyon Kurulu, çalışmalarına Kasım 1988'de başlamıştır.

Belirli sürelerdeki toplantılarla çalışmalarını sürdüren Koordinasyon Kurulu kararları gereği bugün 160.000 işçinin toplu sözleşmeleri uyuşmazlık noktasına ulaşmış bulunmaktadır. Sendikamıza bağlı kamu işyerleri için de prosedür yürütülmüş, tümünde uyuşmazlıklar tutulmuştur.

Böylece, önemli bir bölümün uyuşmazlıkları çakıştırılmış, 500 bin işçiyi kapsayacak ortak mücadele hedefimizde önemli bir noktaya ulaşılmıştır.

Bildiğiniz gibi konu bu yönüyle 14 Mart 1989 günü yapıla Türk-İş Başkanlar Kurulu'nda ele alınmıştır.

Ancak uyuşmazlık tutulmuş ve tarihleri çakıştırılmış 160.000 işçi için önemli bir aşama olan ve geride prosedürü yürütülüp Nisan ayı içinde aynı aşamaya geleceklerle birlikte 500.000 işçi için son derece önemli sayılması gereken Türk-İş Başkanlar Kurulu aynı önemde bir görünüm sergilememiştir.

Başkanlar kurulundan uyuşmazlıkları tutulmuş işyerlerinde, grev yasağı kapsamındaki kamu işyerleri ve grev yapabilecek işyerlerinde izlenecek mücadele için açık karar beklenirken toplantı bu yönüyle eksik kalmıştır.

Bu eksiklik, büyük bir güven ve heyecanla Türk-İş'te birlikte mücadele yürütmek için karar bekleyen 500.000 işçide endişe ve kuşku yaratmıştır.

"Türk-İş eylem kararları gibi kâğıt üzerinde mi kalacak?" kuşkusu üyelerimiz dâhil tüm işçiler için geçerlidir.

Sendikamız, haklı bir dayanağı bulunmayan bu endişe, kuşku ve güven erozyonuna yol açan durumun ivedilikle giderilmesinden yanadır.

Artık lafla değil, somut kararlarla, somut hedeflerle mücadelenin hayata geçirilmesinin gereğine zorunluluğuna inanan sendikamız bu yolda sorumluluk duymaktadır.

Türk-İş'ten, Türk-İş Koordinasyon Kurulu kararlarının hayata geçirilmesinden umut bekleyen işçilerin bu haklı endişesi nedeniyle sorumluluk duyan sendikamız, üzerimize düşen görevi göz ardı edemeyeceğimiz inancı ile işkolumuzda, sendikamıza bağlı kamu işyerleri Sümerbank, MKE, TÜPRAŞ, TPAO, SSK İLAÇ ve TÜGSAŞ işyerlerindeki 11.000 üyemizle 20 Mart Pazartesi gününden başlayarak bir dizi eylemleri ortaya koyacaktır. Kademeli olarak genişleteceğimiz demokratik eylemlerimiz üretimden gelen gücümüzün kullanılması ile yükseltilecektir.

Saygılarımızla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

22 Mart 1989

SİYASAL İKTİDARIN İŞÇİ DÜŞMANLIĞI GREV ERTELEMELERİYLE SÜRDÜRÜLÜYOR

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Kamu ve özel sektörde, işverenlerin dayatmalarıyla tıkanan yüzbinlerce işçinin sözleşme çıkmazı siyasal iktidarın gerçek yüzünü ortaya koydu.

Karabük ve İskenderun'da bağımsız Çelik-İş üyesi 24.000 demir, çelik işçisinin bugün uygulayacakları grev, Bakanlar Kurulu'nca iki ay ertelendi.

Türk-İş'e bağlı kamu sektöründeki 200.000'e yakın işçinin uyuşmazlıkları nedeniyle eylemlerinin yükseldiği dönemde, Bakanlar Kurulu'nun aldığı bu kararı protesto eden sendikamız siyasi iktidarın bu tavrını sürpriz saymamaktadır.

Bu siyasal iktidar, yıllardan bu yana uygulayageldiği ekonomik ve toplumsal politikanın sonucunda işçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza açlığı, sefaleti dayatmıştır.

Ancak, işçi sınıfımız artık yeter demekte, siyasal iktidarın ve sermaye çevrelerinin dayatmalarına karşı çeşitli yol ve yöntemlerle tepkilerini dile getirmekte, demokratik direnişlerini yaygınlaştırmaktadır.

İşçi sınıfı; örgütlü yapı içinde sınıf bilinciyle sorumluluklarına sahip çıkarak her türlü demokratik araçlarını ortak tavır içinde kullanma imkânını sağladığı takdirde içinde bulunduğu olumsuzlukları aşabilecektir. Tarih bunun örnekleriyle doludur.

Burada; Konfederasyonumuz Türk-İş'e ve tüm sendikalarımıza büyük görev düşmektedir. Ortak tavır alarak harekete geçme konusunda daha fazla gecikemeyiz.

Toplu tavır geliştiremediğimiz sürece, özelde bir takım çıkışlar işçi sınıfımızın içinde bulunduğu kötü koşulları değiştiremeyecektir.

Bunun son örneği Çelik-İş grevinin ertelenmesidir. Bu grev ertelemesi, siyasal iktidarın işçi haklarına düşmanca yaklaşımının göstergesidir. 24.000'i aşkın demir, çelik işçisinin grev hakkı gasp edilmiş, YHK tuzağıyla karşı karşıya bırakılmıştır. Bu erteleme sadece demir, çelik işçilerine değil Türkiye işçi sınıfına gözdağıdır.

Bu ertelemeyi şiddetle protesto ediyor ve metalurji işçilerinin yapacakları her türlü demokratik direnmeyi destekleyeceğimizi ilan ediyoruz.

Siyasal iktidarın bu sorumsuzluğuna karşı işçi sınıfı topluca ihtar etme düzeyini geçmiştir, eyleme hazır olduğunu göstermektedir.

İşte cam işçileri, işte tersane işçileri, işte petrol işçileri, işte karayolları işçileri...

Artık soyut protestolarla yetinemeyiz. İşçi sınıfının bir parçasına yapılan saldırı tümüne yapılmış demektir.

Bu temelden hareketle, son günlerde işçi sınıfımızın ortaya koyduğu yoğun, etkili her türlü eylemin daha da etkin, örgütlü kılınması için başta Türk-İş olmak üzere, bağlı tüm sendikalarımızı, bağımsız sendikalarımızı hazır olmaya, somut hedeflerle yol göstermeye çağırıyoruz. İşçi sınıfımızın bir parçası olarak Petrol-İş büyük bir görev saydığı bu sorumluluğu yerine getirmeye hazırdır.

Saygılarımızla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

27 Mart 1989

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Sendikamıza bağlı ECZACIBAŞI İLAÇ SANAYİ VE TİCARET A.Ş. arasında 1.400 üyeyi kapsayan toplu iş sözleşmesi 24.03.1989 günü imzalanmıştır.

Toplu iş sözleşmesiyle üyelerimize aşağıdaki haklar sağlanmıştır:

Yürürlük tarihi: 01.01.1989-31.12.1990

- Ücret zammı: 1. yıl 415.000 TL ayda, ayrıca saatte 15 TL kıdem zammı yapılacaktır. Böylece 1. yıl ücret zammı ayda 437.000 TL olmaktadır. 1. yıl zam oranı %184, 2. yıl 425.000 TL ayda
- Yakacak ödentisi: 1. yıl 650.000 TL yılda, 2. yıl 700.000 TL yılda
- Bayram ödentisi: Yılda 300.000 TL
- İzin ödentisi: Yılda 300.000 TL
- Gıda ödentisi: Yılda 200.000 TL net
- Giyim ödentisi: Ayakkabı yılda 130.000 TL
- Kreş ödentisi: 1. yıl ayda 75.000 TL, 2. yıl ayda 80.000 TL
- Taşıt ücreti: İşyeri servisinden yararlanamayanlara 1. yıl 2.000TL günde, 2. yıl 2.500 TL günde
- Yemek: 1. yıl 2.500 TL günde, 2. yıl 3.500 TL günde
- Aile zammı: 1. yıl 300.000 TL, 2. yıl 350.000 TL
- Evlenme ödentisi: 1. yıl 300.000 TL, 2. yıl 350.000 TL
- Doğum ödentisi: 200.000 TL

- Ölüm ödentisi: 400.000 TL (işçinin ölümünde)
- Kıdem ikramiyesi: 5 yıllık 15 günlük, 10 yıllık 20 günlük, 15 yıllık 25 günlük, 20 yıllık 30 günlük, 25 yıllık 35 günlük
- İhbar süreleri: 5, 9, 12, 16 ve 18 hafta olarak belirlenmiştir.

Diğer idari konularda da sendikamız gelişmeler sağlamıştır.

Saygılarımızla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

04 Nisan 1989

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Sendikamıza bağlı İstanbul ve Gebze'de kurulu 590 işçinin çalıştığı BİRLEŞİK ALMAN İLAÇ FABRİKALARI T.A.Ş. işyerinde işletme yetkisi ile yapılan toplu iş sözleşmesi 03.04.1989 günü imzalanmıştır.

Toplu sözleşme yürürlük tarihi: 01.01.1989-31.12.1990

Toplu sözleşmeyle sağlanan haklar:

- İhbar önelleri: 5,9,13,19 ve 20 hafta olarak emeklilik halinde işçilere kıdem tazminatı dışında ayrıca ihbar tazminatı da verilecektir
- Gece zammı: Gece saatlerinde %10 tutarında
- Yıpranma primi: %10 tutarında
- Vardiya primi: Vardiyalı işçilere %25 tutarında
- Giyim ödentisi: 1. yıl 350.000 TL (yılda), 2. yıl 450.000 TL (yılda)
- Yemek: 1. yıl 2.500 TL (günde), 2. yıl 3.500 TL (günde)
- Aile zammı: 1. yıl 20.000 TL (ayda), 2. yıl 25.000 TL (ayda)
- Tahsil ödentisi: İlkokul 75.000 TL, orta-lise, 100.000 TL, üniversite 150.000 TL
- Kreş ödentisi: 0-6 yaş arası çocuklar için 1. yıl 150.000 TL net (ayda) 2. yıl 175.000 TL net (ayda)
- Gıda ödentisi: Her yıl 350.000 TL net
- Yılbaşı ödentisi: Her yıl 150.000 TL
- Bayram ödentisi: 1. yıl 500.000 TL, II. yıl 700.000 TL

- Yakacak ödentisi: 3 ton kok kömürü rayiç bedeli %20 fazlası ile ödenir. Şu andaki üç ton bedeli 831.000 TL
- Ücret zammı: 1.yıl ayda 470.000 TL'ye ilaveten, ayrıca saat ücretlerine 15 TL kıdem zammı. Toplam 1. yıl zam miktarı 513.875 TL. 2. yıl 475.000 TL zam, ilaveten enflasyon miktarının altında ise enflasyon miktarı kadar zam ilave edilecektir. Zam oranı ortalama 2. yıl %57'dir. %57 ile 1989 yıl sonu enflasyon miktarı arasındaki fark ücret zamlarına ilave edilecektir. Örneğin %77 enflasyon olursa 2. yıl ücret zammı, ayda 635.000 TL. Böylece ücretler enflasyon karşısında korunmuştur.
- Yakacak+bayram+izin+gıda+yılbaşı ödentileri toplamı: 1.yıl 2.442.000 TL, 2. yıl 3.156.000 TL

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Hüseyin Doğdu
Genel Sekreter

Tüm dayanışma mesajları Bifa Grevinin, Demokrasi mücadelemizin ayrılmaz bir parçası olduğunu bir kez daha vurguluyor.

Birleşik Alman grevimiz ulusal ve uluslararası işçi dayanışmasına örnek oldu

Grev yerinde yalnızca grev gözcülerinin bulunması yasa gereği olduğundan ve grevleri topluca ziyaret yasak olduğundan çeşitli fabrikaların işçileri grev ziyaretine ancak küçük gruplar halinde gidebiliyorlar.

Her ziyaretçi onlarca, bazen yüzlerce işçiyi temsil ediyor. Çoğu kez ellerinde bir çanta grev gözcülerine giyecek, içecek getiren ziyaretçiler grev yerine bir pankart olsun bırakamadan gidiyorlar. Gidiyorlar ama kalpleri BİFA grevcilerinin yanında. Biliyorlar BİFA grevcilerinin kendilerinin mücadelesini verdiğini. Biliyorlar BİFA grevinin ülkemizdeki demokrasi mücadelesinin bir parçası olduğunu. Ve susadıkları özlem duydukları özgürlükler için, demokrasi için gözlerini grevden ayırmıyorlar.

BİFA grevcileri de bunun farkında. BİFA grevcileri bilinçli ve kararlı. Hangisiyle konuşsanız farkediyor sunuz bunu.

Greve çeşitli dayanışma mesajları geliyor. Gerek yurt içniden gerek yurt dışından telgraflar yağıyor. Ve tüm bu dayanışma mesajları ortak bir noktada buluşuyorlar. O da, bu grevin ülkemizdeki demokrasi mücadelesinin bir parçası olduğu.

İngiltere'den ABD'ye, Filipinler'den Hindistan'a, Kıbrıs Rum Kesiminden Hollanda'ya, İsveç'ten B. Almanya'ya birçok ülkedeki işçi örgütleri gönderdikleri mesajlarda bu gerçeği vurgularlarken Birleşik Alman grevcilerine de moral veriyorlar.

DAYANIŞMA MESAJLARINDAN BİRKAÇI

Sendikalar üzerindeki demokratik baskıların yasal olumsuzlukların tüm boyutlarıyle sürdüğü günümüzde Birleşik Alman ilaç fabrikasında başlattığınız grevin tüm işçilerin özlem duyduğu demokratikleşme sürecinin başlangıcı olmasını temenni eder, özgür eşit ve demokrasi yolunda işçiler adına verdiğiniz mücadelede tüm Batman petrol işçilerinin yanınızda olduğunu belirtir, başarılar dileriz.

Petrol-İş Sendikası Batman Şubesi
İcra ve Yönetim Kurulu

★

Grevci üyelerinizi ve ülkenizdeki temel demokratik sendikal hakları için sendikanın verdiği aktif mücadeleyi sonuna kadar desteklediğimizi ve dayanışma içinde olduğumuzu 100 bin üyemizle birlikte tüm kalbimizle ifade ederiz.

Hindistan Çimento ve
Benzeri İşler İşçileri Sendikaları
Federasyonu Başkanı
H.N. Trivedi

Birleşik Alman İlaç Fabrikası ve Bayer'deki grevinizi yakınen ilgiyle izlemekteyiz. Ülkenizdeki demokratik işçi haklarının geliştirilmesi yolunda vermekte olduğunuz onurlu mücadeleyi destekler ve grevdeki işçi kardeşlerimize, Petrol-İş'e ve işçi sınıfına olumlu sonuçlar getirmesini dileriz. Kardeşçe selamlarımızla.

Uluslararası Kimya, Enerji ve
Genel İşler İşçileri Federasyonu
(ICEF) Genel Sekreter,
Michael D. Boggs
Genel Sekreter Yardımcısı
Pekka O. Aro

★

Birleşik Alman İlaç fabrikasındaki grevinizi yakınen ilgiyle izlemekteyiz. Ülkenizdeki demokratik işçi haklarının geliştirilmesi yolunda vermekte olduğunuz onurlu mücadeleyi destekler ve grevdeki işçi kardeşlerimize, Petrol-İş'e ve işçi sınıfına olumlu sonuçlar getirmesini dileriz. Kardeşçe selamlarımızla.

İngiltere Ulaştırma
Genel İşler Sendikası
Genel Başkanı Ron Todd

İstanbul, 19.4.1989

BASIN AÇIKLAMASI

1 MAYIS'I KUTLAYACAĞIZ . . . !

1 Mayıs geliyor.

İşçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü, her ulustan, her ırktan, her inançtan ve görüşten işçinin, emekçinin bayramı geliyor.

Bu 1 Mayıs 100 üncü 1 Mayıs.

Tam 100 yıldır tüm dünyada her koşulda kutlanıyor 1 Mayıs.

1 Mayıs ülkemizde de kutlandı, kutlanacak. İşçiler, emekçiler varolduğu sürece 1 Mayıs'lar varolacak. 1 Mayıs çarpıtılmaya çalışıldı uzun yıllar, sökmedi. 100 binlerle kutlandı 1 Mayıs. Daha sonra kana bulandı. 1 Mayıs'tan korkanlar engellemeye çalıştılar 1 Mayıs'ı.

İşçilerin cevabı daha yığınsal 1 Mayıs'lar oldu. 1 Mayıs, fabrikalarda işçilerin, emekçilerin yüreklerinde yaşadı. Bugün 1 Mayıs'ı kutlamanın önünde hiçbir hukuksal engel yoktur. Avrupa Topluluğunun, Türk-İş'in üyesi olduğu ICFTU'nun, ILO'nun 1 Mayıs'ı kutlama yönünde çeşitli kararları vardır. Kapitalist ve sosyalist sistem üyesi 100'ü aşkın ülkede 1 Mayıs kutlanmaktadır.

Ülkemizde de işçiler, emekçiler sendikaları öncülüğünde 1 Mayıs'ı yasal ve yığınsal olarak kutlamak istiyorlar. Bütün dünya işçileriyle aynı günde ekmek, barış özgürlük istemlerini dile getirmek istiyorlar.

Sendikalarımızın geçen yıl yaptığı başvuru keyfi olarak reddedildi. 1 Mayıs'ı kutlamak isteyenler coplandı, dövüldü, gözaltına alındı, tutuklandı.

Biz aşağıda adları sıralanan sendikalar 1 Mayıs'a, 1 Mayıs geleneğine bu yıl da sahip çıkıyoruz.

1 Mayıs İşçi Bayramını Şişli Abide-i Hürriyet Meydanında saat 12.00'de bir mitingle yasal ve yığınsal olarak kutlayacağız.

Bu amaçla bugün İstanbul Valiliğine gerekli yasal bildirimde bulunuyor ve Türk-İş'lisi, Hak-İş'lisi, bağımsızı ile tüm sendikalı, sendikasız işçileri, emekçi halkımızı, demokratik kurum ve kuruluşları, meslek örgütlerini, demokrasiden yana tüm güçleri, 1 Mayıs'ı kutlamak için Şişli Abide-i Hürriyet Meydanına çağırıyoruz.

TERTİP KOMİTESİ

Münir Ceylân
Petrol-İş Genel Başkanı

İlhan Dalkılıç
Otomobil-İş Genel Başkanı

Hasan Basri Babalı
Kristal-İş Genel Başkanı

Vahdettin Karabay
Laspetkim-İş Genel Başkanı

Yener Kaya
Deri-İş Genel Başkanı

Yurdal Şenol
TÜMTİS Genel Başkanı

Hüseyin Hasdemir
Basın-İş Genel Eğitim Sekreteri

Eyüp Sıhhatli
Y.Haber-İş (DİSK) Genl Başkanı

19 Nisan 1989

1 MAYIS'I KUTLATACAĞIZ

1 Mayıs geliyor

İşçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü, her ulustan, her ırktan, her inançtan ve görüşten işçinin, emekçinin bayramı geliyor.

Bu 1 Mayıs 100'üncü 1 Mayıs.

Tam 100 yıldır tüm dünyada her koşulda kutlanıyor 1 Mayıs.

1 Mayıs ülkemizde de kutlandı, kutlanacak. İşçiler, emekçiler var olduğu sürece 1 Mayıs'lar var olacak. 1 Mayıs çarpıtılmaya çalışıldı uzun yıllar, sökmedi. Yüzbinlerce kutlandı 1 Mayıs. Daha sonra kana bulandı. 1 Mayıs'tan korkanlar engellemeye çalıştılar 1 Mayıs'ı.

İşçilerin cevabı daha yığınsal 1 Mayıs'lar oldu. 1 Mayıs fabrikalarda işçilerin, emekçilerin yüreklerinde yaşadı. Bugün 1 Mayıs'ı kutlamanın önünde hiçbir hukuksal engel yoktur. Avrupa Topluluğu'nun, Türk-İş'in üyesi olduğu ICFTU'nun, ILO'nun 1 Mayıs'ı kutlama yönünde çeşitli kararları vardır. Kapitalist ve sosyalist sistem üyesi 100'ü aşkın ülkede 1 Mayıs kutlanmaktadır.

Ülkemizde de işçiler emekçiler sendikaları öncülüğünde 1 Mayıs'ı yasal ve yığınsal olarak kutlamak istiyorlar. Bütün dünya işçileriyle aynı günde ekmek, barış özgürlük istemlerini dile getirmek istiyorlar.

Sendikalarımızın geçen yıl yaptığı başvuru keyfi olarak reddedildi. 1 Mayıs geleneğine bu yıl da sahip çıkıyoruz.

1 Mayıs İşçi Bayramı'nı Şişli Abide-i Hürriyet Meydanı'nda saat 12.00'de bir mitingle yasal ve yığınsal olarak kutlayacağız.

Bu amaçla bugün İstanbul Valiliği'ne gerekli yasal bildirimde bulunuyor ve Türk-İş'lisi, Hak-İş'lisi, bağımsızı ile tüm sendikalı, sendikasız işçileri, emekçi halkımızı, demokratik kurum ve kuruluşları, meslek örgütlerini, demokrasiden yana tüm güçleri, 1 Mayıs'ı kutlamak için Şişli Abide-i Hürriyet Meydanı'na çağırıyoruz.

TERTİP KOMİTESİ

Münir Ceylân
Petrol-İş Genel Başkanı

İlhan Dalkılıç
Otomobil-İş Genel Başkanı

Hasan Basri Babalı
Kristal-İş Genel Başkanı

Vahdettin Karabay
Laspetkim-İş Genel Başkanı

Yener Kaya
Deri-İş Genel Başkanı

Yurdal Şenol
TÜMTİS Genel Başkanı

Hüseyin Hasdemir
Basın-İş Genel Eğitim Sekreteri

Eyüp Sıhhatli
Y. Haber-İş (DİSK) Genel Başkanı

24 Nisan 1989

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Bilindiği gibi, işçilerin yaygın eylemleri gündemdir. Yaklaşık iki aydır kamuoyunun birincil gündemi olan yaygın işçi eylemlerinin ana nedeni toplu pazarlıklarda ortaya çıkan uyuşmazlıklardır.

Özellikle kamu sektöründeki sözleşmelerde tam bir kördüğüme dönüşen bu uyuşmazlıklarda siyasal iktidar, yerel seçim sonuçlarını da dikkate alarak "yumuşamış" görünme eğilimindedir.

Ancak Türk-İş ve Kamu Sözleşmeleri Koordinasyon Kurulu ile hükümet yetkilileri arasında sürdürülen diyaloglar bu eğilimin göstermelik olduğu izlenimini güçlendirmektedir. Bu nedenle, Türk-İş koordinasyonunda sürdürülen eylemler güçlendirilmelidir.

Sendikamıza bağlı TPAO, TÜPRAŞ, ETİBANK ve MKE'ye bağlı barut ve pil fabrikaları, SÜMERBANK'a bağlı suniipek ve boya fabrikaları, SSK İLAÇ ve TEKEL KİBRİT işyerlerindeki uyuşmazlık nedeniyle üyelerimiz 40 günü aşan bir süreden bu yana değişik eylemlerle sonunlarını dile getirmektedirler.

Bu işyerlerine, uyuşmazlıklarıyla PETROL OFİSİ ve ATAŞ rafinerileri de eklenmiş bulunmaktadır.

Anılan işyerlerinin eklenmesiyle, sendikamıza bağlı uyuşmazlıkları kapsayan üye sayımız 16.000'e ulaşmıştır.

Sendikamız, bu işyerlerinin sözleşmelerini bütünlük içinde yürütmek kararındadır.

Yürütülen müzakerelerde hükümetin olumsuz tavrı nedeniyle ciddi bir gelişme sağlanamadığı için tıkanma noktasına gelmiş bulunan bu işyerleri

sözleşmeleri için sendikamız, 26 Nisan 1989 gününden itibaren üretimi olumsuz yönde etkileyecek mücadele yöntemleri ortaya koyacaktır.

Sözleşmelerimizde aynı olumsuzluk sürdürülür, işyerlerinin grev yasağında olması nedeniyle YHK'ya yollama eğiliminde olunursa bu sektörlerdeki üretim tümüyle durabilir.

Taşıdıkları önem nedeniyle, tüm petrol sektöründe (rafinaj, arama, üretim, depolama ve dağıtım) durma noktasına ulaşabilecek bu mücadelemizde sorumluluk sendikamıza, üyelerimize ait olmayacak, sözleşmelerimizi çıkmaza sürükleyen siyasal iktidara ait olacaktır.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Genel Başkan
Münir Ceylân

02 Mayıs 1989

2 MAYIS 1989 GÜNÜ TOPLANAN YEDİ SENDİKA YÖNETİM KURULLARININ ORTAK AÇIKLAMASIDIR

Basın ve yayının değerli temsilcileri

1 Mayıs'ı kutlamak isteyen işçi, emekçi ve öğrencilere siyasi iktidar kanlı bir komplo düzenlemiştir. Bu komplo içinde yalnızca 1 Mayıs'ın olaylı geçmesi, sürekli kargaşa yaratılan bir gün imajını vermek olmayıp, yükselen işçi direnişlerinin pasifize edilmesi, uyuşmazlık aşamasına gelen yüzbinlerce işçinin sözleşme görüşmelerinde bir baskı yaratma da vardır.

Aynı zamanda son yerel seçimlerde 3. parti durumuna düşen iktidar partisinin, "ben gidersem anarşi gelir" iddiasına malzeme hazırladığını da göz ardı edemeyiz.

1 Mayıs günü tetiği çeken; sopalar, demir coplarla işçi ve emekçilere saldıran polis ile iktidarın tavrını birbirinden ayıramayız. İktidarın işçi ve emekçilere olan bu sert tavrı, cinayete kadar tırmandırılmıştır.

1 Mayıs günü bir genç işçi öldürülmüş; yüzlerce işçi başta kurşunlanma olmak üzere çeşitli yaralar almışlar; aralarında Petrol-İş Genel Teşkilatlanma Sekreteri Mehmet Çelik ve Otomobil-İş Örgütlenme Sekreteri İsmail Aykanat olmak üzere merkez yöneticilerimiz, şube başkanlarımız ve 250 sendika üyesi gözaltına alınmışlardır. Hastanelerden ağır yaralıların dahi gözaltına alınması iktidarın 1 Mayıs'a, işçi ve emekçilere olan düşmanca tavrının açık bir ifadesidir.

1 Mayıs'a işçiler katılamadı diyenler, öyle görmek istediklerindendir. Oysa binlerce işçi alanlarda idi ve tutuklanan 500 kişinin 250'si sendika üyesidirler. 1 Mayıs komitesi sözcüsü Petrol-İş Genel Başkanı Münir Ceylân'ın

konuşmaları içinden ancak bir bölümü, kasıtlı olarak, sanki 1 Mayıs'a işçiler katılmamış olarak veren TRT'yi de gerçekleri çarpıttığından protesto ediyoruz.

İktidarın 1 Mayıs'a karşı göstermiş olduğu bu kan döken saldırgan tavrını işçi haklarına yönelik tavrı ile bir bütün olarak değerlendiriyor, üretimden gelen gücümüzü de kullanarak iktidarın bu emekçi düşmanı tavrını yanıtsız bırakmayacağımızı açıklıyoruz.

1 Mayıs'ta yaralananlar ve tutuklananlar için sendikalarca bir komite oluşturuldu ve bu komite çalışmalarını sürdürmektedir.

Biz aşağıda adı geçen sendikalar 1 Mayıs nedeni ile oluşturdukları birliklerini, bundan böyle de diğer sendikal uğraş alanlarında da sürdüreceklerdir.

1 Mayıs 1989'dan deneyim çıkardık. Şunu bir kez daha vurgularız ki, 1 Mayıs işçilerin günüdür ve kutlanacaktır. 1 Mayıs 1989'dan, daha güçlü 1 Mayıs kutlamaya yönelik deneyimler çıkarılmıştır.

Petrol-İş/Otomobil-İş/Kristal-İş/Laspetkim-İş/Deri-İş/TÜMTİS

23 Mayıs 1989

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Sendikamızın eğitim dizilerinin bir devamı olarak *Kim Korkar Demokrasiden?* adlı kitapçığımızı yayınlamış bulunmaktayız.

Kitapçığımızda demokrasinin ne olduğuna, bazı temel özellikleri ile yer verildi. Yine demokrasinin ülkemizde olabilmesi için hangi koşulların gerektiği sıralandı.

Karikatürlü anlatım biçimi ile hazırladığımız bu kitapçığımızın, ülkemizde demokrasi ve demokratikleşmenin tüm ağırlığı ile gündemde olduğu bir ortamda yayınlanmasının ayrı bir önemi olduğuna inanmaktayız.

30.000 adet bastırdığımız bu kitapçığımızı üyelerimize ve kamuoyu merkezlerine ulaştırıyoruz.

Sendikalar olarak ülkemizde demokrasinin tüm kurumlar ve kuralları ile yerleşmesi için uğraş vermeyi, birincil görevlerimizden saydığımızı bir kez daha yineler, bu kitapçığımız ile mütevazı de olsa demokratikleşmeye katkıda bulunabilirsek, bizler için büyük mutluluk olacaktır.

Bilgilerinize sunulur.

Not: Ambargoludur. 26 Mayıs 1989 Cuma günkü nüshanızda yayınlanabilir. Teşekkür ederiz.

Saygılarımızla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

58 İŞYERİNDE SÖZLEŞME SEVİNCİ YAŞANIYOR

KİPLAS'TA BAŞARI

SÖZLEŞMELERDEN 7324 ÜYEMİZ YARARLANIYOR

** İpstaş'ta grev başladı. Ortaş ve Setaş'ta ise grev tarihi belirlendi, uyuşmazlık sürüyor.*

İŞTE KAZANIMLARIMIZ

- Ücret zammı yüzdesi ortalaması : % 214
- I. yıl ücret zammı ortalaması : 435.000 TL/ay
- II. yıl ücret zammı ortalaması : 458.000 TL/ay
- Üçlü paket ortalama artış oranı % 700
- Diğer sosyal haklar artış oranı % 600
- İhbar önelleri 4,8,12,16 hafta
- Meslek hastalığında kıdem tazminatı alarak ayrılma
- İşyerlerinde üyelerin % 5'ine 2 gün ücretli eğitim izni
- Geçici işçilerin sendika üyesi olabilmeleri
- Yıllık izin süreleri : 20,26,30 işgünü
- Hastalık halinde yılda en az 3 kez ilk 2 günün ücretinin ödenmesi
- Hastalık halinde sosyal hakların tam olarak ödenmesi
- Kıdem teşvik alt sınırı : 15,20,25,30 günlük ikramiye
- Ünvanı ve niteliği farklı başka işlerde çalıştırılmama
- Temsilcinin iş aktinin çalıştığı bölüm kapansa da feshedilmemesi

Sendikamız, Kiplas üyesi (43 işletme) 62 işyerinde çalışan 7536 üyemiz adına yürüttüğü toplu sözleşme görüşmeleri sonucunda 58 işyerinde 7324 üyemiz için toplu iş sözleşmeleri imzalamış bulunmaktadır.

1.1.1989-31.12.1990 yürürlük tarihli sözleşmelerin görüşmeleri 13.1.1989 günü başlamıştır. Her işyeri için ayrı ayrı yürütülen müzakereler sonunda 60 günlük sürede uyuşmazlık tutulmuş ve işyerlerinde grev uygulama kararları değişik tarihlerde alınmıştır.

Sendikamız bu işyerleri için Kiplas İşveren Sendikası ile ayrı ayrı imzaladığı sözleşmelerle idari konularda % 90 maddede değişiklik getirmiş, parasal konularda ise ücret zammı olarak ortalama I.yıl 435.000 TL, II.yıl 458.000 TL zam alınmış, ücret zammı oranı ise genelde % 214'tür. 3'lü paket olan (yakacak + bayram + izin) genelde % 700 oranında arttırılmış, diğer sosyal yardımlar ise % 600 oranında artmıştır.

İşyerlerinin işçi sayısı, ücret ortalaması alınan ücret zamları 3'lü paket miktarlarını ve ücret artış oranları ise, ilgili listede görülmektedir.

Sendikamız idari konularda ise;

* İhbar önellerini 4, 8, 12, 16 hafta seviyesine getirmiş, bu miktarın altında olan işyerleri 4, 8, 12 16'ya çıkarılmıştır. İhbar önelinin kıdem tazminatı gibi hesaplanarak ödettirilmesi kabul edilmiştir.

* Meslek hastalığı SSK heyet raporu ile belirlenen işçinin işyerinden kıdem tazminatı alarak ayrılması hükmü getirilmiştir.

* Sözleşmelere yeni bir madde olarak eğitim izni getirilmiş, işyerlerinde işçi sayısının % 5 oranında ve her işçi için 2 işgünü olan eğitim izni yer almıştır. 400'e kadar işçi olan işyerlerinde bir dönemde 40 işgünü, 400'den fazla işçi olan işyerlerinde bir dönemde 60 işgünü izin getirilmiştir.

* Geçici işçilerin sendika üyesi olmaları ve toplu sözleşmeden yararlanmaları hükmü getirilmiştir.

* Yıllık izin süreleri 20, 26, 3 işgünü altında olan işyerlerinde b izin seviyelerine getirilmiş bütü işyerlerinde izin sırasında istirah alan işçinin istirahat süreleri izi ilave edilmiştir.

* Hastalık halinde SSK'd ödenmeyen 2 günün ücretli bazı yerlerinde devamlı olarak ödenm si bazı işyerlerinde ise yılda 3 k 2 günün ücretinin işverence ta

KİPLAS sözleşmelerindeki kazanımlarımız birliğimizin, kararlılığımızın, mücadele azmimizin bir sonucudur.

26 Mayıs 1989

KİPLAS'A BAĞLI 58 İŞYERİNDE SÖZLEŞME İMZALANDI

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Sendikamız, KİPLAS üyesi (43 işletme) 62 işyerinde çalışan 7.536 üyemiz adına yürüttüğü toplu sözleşme görüşmeleri sonucunda 58 işyerinde 7.324 üyemiz için toplu iş sözleşmeleri imzalamış bulunmaktadır.

01.01.1989-31.12.1990 yürürlük tarihli sözleşmelerin görüşmeleri 13.01.1989 günü başlamıştır. Her işyeri ile ayrı ayrı yürütülen müzakereler sonunda 60 günlük sürede uyuşmazlık tutulmuş ve işyerlerinde grev uygulama kararları değişik tarihlerde alınmıştır.

Sendikamız bu işyerleri için KİPLAS işveren sendikası ile ayrı ayrı imzaladığı sözleşmelerle idari konularda %90 maddede değişiklik getirmiş, parasal konularda ise ücret zammı olarak ortalama 1. yıl 435.000 TL, II. yıl 458.000 TL zam alınmıştır. Ücret zammı oranı ise genelde %214'tür. Üçlü paket alan (yakacak+bayram+izin) genelde %700 oranında artırılmış, diğer sosyal yardımlar ise %600 oranında artmıştır.

İşyerlerinin işçi sayısı, ücret ortalaması alınan ücret zamları üçlü paket miktarlarını ve ücret artış oranlarını gösteren liste yazımız ekindedir[1].

Sendikamız idari konularda ise:

- İhbar önellerini 4, 8, 12, 16 hafta seviyesine getirmiş, bu miktarın altında olan işyerleri 4, 8, 12, 16'ya çıkarılmıştır. İhbar önelinin kıdem tazminatı gibi hesaplanarak ödettirilmesi kabul edilmiştir.
- Meslek hastalığı SSK heyet raporu ile belirlenen işçinin işyerinden kı-

1. Sözü edilen ek arşivde mevcut değildir. –d.n.

dem tazminatı alarak ayrılması hükmü getirilmiştir.

- Sözleşmelere yeni bir madde olarak eğitim izni getirilmiştir. İşyerlerinde işçi sayısının %5 oranında ve her işçi için iki işgünü olan eğitim izni yer almıştır. 400'e kadar işçi olan işyerlerinde bir dönemde 40 işgünü, 400'den fazla işçi olan işyerlerinde bir dönemde 60 işgünü izin getirilmiştir.
- Geçici işçilerin sendika üyesi olmaları ve toplu sözleşmelerden yararlanmaları hükmü getirilmiştir.
- Yıllık izin süreleri 20, 26, 30 işgünü altında olan işyerlerinde izinler bu izin seviyelerine getirilmiş bütün işyerlerinde izin sırasında istirahat alan işçinin istirahat süreleri izne ilave edilmiştir.
- Hastalık halinde SSK'ca ödenmeyen iki günün ücretinin bazı işyerlerinde devamlı olarak ödenmesi, bazı işyerlerinde ise yılda üç kez iki günün ücretinin işverence tam olarak ödenmesi hükmü getirilmiştir.
- Hastalık halinde istirahat süresince sosyal yardımların kesilmeden tam olarak ödeneceği hükme bağlanmıştır.
- Kıdem teşvik ikramiyesi olarak sözleşmede hüküm olmayan işyerlerinde kademelere göre 15, 20, 25, 30 günlük ikramiye getirilmiş, önceki sözleşmede yer alan kıdem teşvik gün süreleri ise artırılmıştır.
- İş ve işyeri değişikliği maddesinde ise "işçiler ancak ünvanı ve niteliği benzer işlerde çalışacaklardır". Eski sözleşmelerde yer alan "başka işlerde" çalıştırma hükmü kaldırılmış, böylece işçi ancak kendi grubu içerinde yer alan unvan ve niteliği benzer işlerde çalışacaklardır.
- Eski sözleşmelerde belediye hudutları içinde bir işyerine nakli işçinin muvafakatine bağlı değilken, yeni getirilen hükümle muvafakatine bağlanmıştır. İşçinin bir üst kadroda devamlı çalıştırılması halinde geçtiği ayı takip eden aybaşından itibaren o kademenin ücret zammı farkı ödeneceği hükme bağlanmış, ayrıca geçici üst kadroda bir ayı geçen çalıştırılmalarda ise yine o kademenin ücret zammı farkının ek görev tazminatı olarak ödeneceği hükme bağlanmıştır. Tensikat halinde ve hafif işte çalışır raporu alanların ücretlerinden indirim yapılmaksızın bulunduğu kademenin altındaki herhangi bir kademede çalıştırılabileceği hükme

ilave edilmiştir.

- Fazla mesailerde yemek için verilen ara dinlenmelerin ücreti fazla mesai hükümlerine göre ödenecektir.
- Tutukluluk sürelerinde altı ay süre ile işçi izinli sayılıyor, trafik suçlarında bu sürenin üç ayının ücreti tam olarak ödeniyor.
- Temsilcinin iş akdi departman kapansa da feshedilmiyor ve başka bir bölümde kendisine iş verileceği hükmü getiriliyor.
- İş kazası halinde maluliyet ve ölümlerde 1.200.000 TL ödeneceği hükme bağlanmış ve %10 ile %60 arasında işgücünü kaybeden işçi, hafif işte çalışır raporu alırsa kendisine işyerinde uygun bir iş verileceği hükme bağlanmıştır.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Genel Başkan
Münir Ceylân

'88
petrol-iş

türkiye petrol kimya lastik işçileri sendikası

YEAR BOOK FOR 1988

OIL CHEMICAL RUBBER WORKERS UNION OF TURKEY

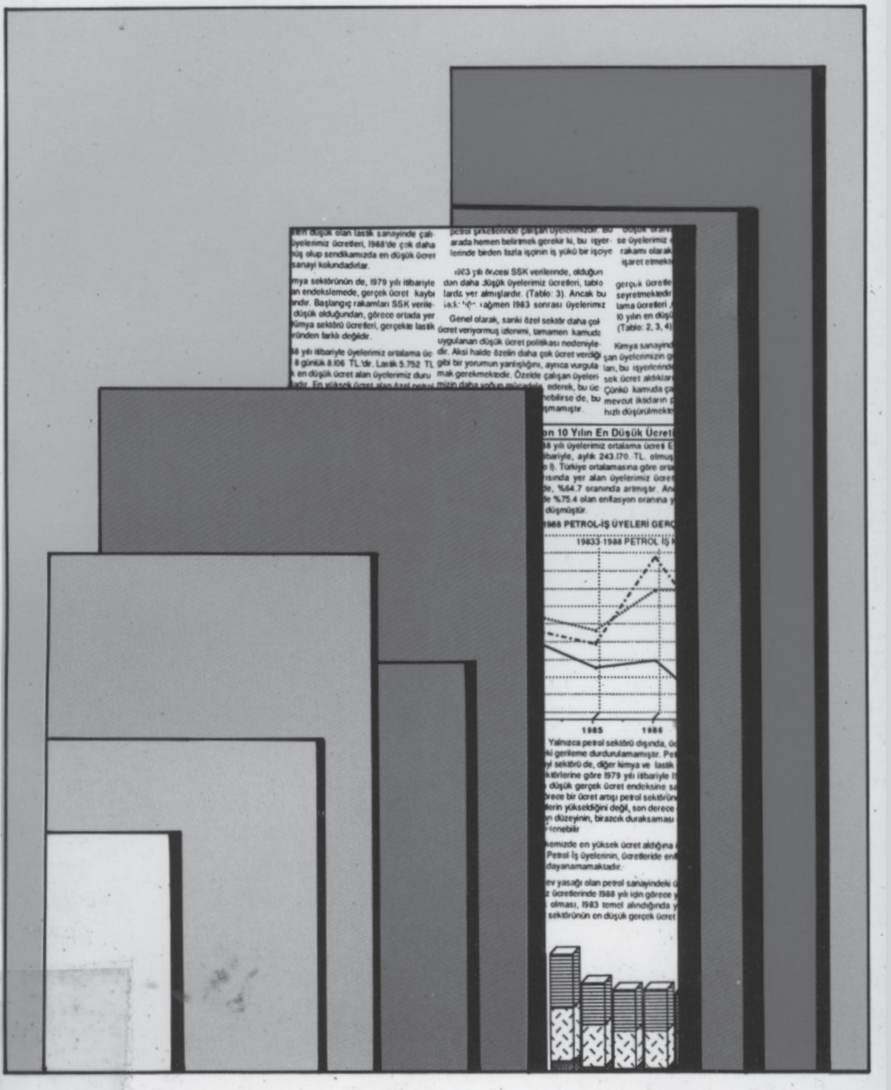

08 Haziran 1989

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ,

1988'de 2.262.446 sendika üyesinin, bazıları tekrarlı da olsa direnişlerde bulundukları ortaya çıktı.

***

Yaygın grev ve direnişlerin nedeninde, 12 Eylül'ün yarattığı koşullar aranmalıdır.

***

Özal döneminde gerçek işçi ücretleri %47 oranında gerilemiştir.

***

Asgari ücretlerde ise %10'dur.

***

1963'te net aylık ortalama ücret ile 38,8 gram, net aylık asgari ücret ile 17,2 gram külçe altın alınabilmekteydi. 1988'de ise yine net aylık ortalama ücretlerle 4,4 gram, net aylık asgari ücret ile 3,1 gram külçe altın alınabilmektedir.

***

Özal döneminde ücretlerdeki kayıp, 3 kg. 276 gr. Külçe altındır.

***

Bir asgari ücretli 1 kg. et için 2,5 gün çalışırken, ortalama ücretli ise bir gün 5,5 saat çalışmaktadır.

***

İşçiler işverene kendi maliyetlerini 18 işgünü çalışarak ödemektedirler.

***

Geriye kalan 236 işgünü sermaye için çalışmaktadırlar.

***

1983'de 100 olarak kabul edildiğinde, 1988'de sabit fiyatlarla ulusal gelir 122,4'e yükselirken, gerçek ücretler ise 52,5'e düşmüştür.

***

Toptan eşya fiyatları 100'den 405,9'a yükselirken, kârlar 100'den 1322'ye yükselmiştir.

***

Güney Kore, Kenya, Malezya, Nijerya vb. gibi ülkelerde ücretin ulusal gelir içindeki payı, ülkemizden yaklaşık 2-3 kat daha yüksek oranlardadır.

***

DİSK ve bazı sendikalara üye 600.000 işçi sendikasız bırakıldı. 2,5 milyon üyesi olan Köy-Koop'un faaliyetleri durduruldu. Milyonlarca üyesi olan siyasal partiler kapatıldı. Yine yüzbinlerce üyesi olan memur, öğrenci ve gençlik dernekleri de kapatıldı.

***

Toplumumuzda en örgütlü kesim sermaye çevreleri olup, 600.000'i Odalar ve Borsalar Birliği'e (TOBB), 270'i tekelci sermaye örgütü (TÜSAD)'a ve 1.568'i TİSK'e üyedirler.

***

DİSK'in bankalardaki parası, taşınır ve taşınmaz mal varlığı 1988 fiyatları ile 1 trilyonu bulmaktadır.

***

1989 yılı sonunda yapılacak genel kurulun Türk-İş'in güçlenmesinde önemli bir yerinin olacağı açıktır.

***

Kapsam dışı personel, sözleşmeli personel, geçici ve mevsimlik işçi, taşeron işçiler, özel güvenlik görevlileri yanı sıra "kalite çemberleri" gibi yeni uygulamalar ile sendika üyeliği erozyona uğratılmaktadır. 1988 yılı için 52.822 sendika üyesinin işten çıkarıldığını derledik. İşten çıkarılma nedenleri arasında sendikalaşma ön plandadır.

***

1988 yılı için 56.766 işçinin işverenlerden 88 milyar alacaklı olduklarını derledik.

***

1970 yılında ortalama net memur aylığı ile 103,4 gram külçe altın alınabilirken, 1988'de ise ancak 5,8 gr. külçe altın alınabilmektedir.

***

Haftada 36 saat çalışma gerçekleştiğinde 3.993.325 yeni iş sağlanabilecektir.

***

1981'de kamu ve özel imalat sanayi fiyat artışları 100 kabul edildiğinde 1988'de kamu 5.358 olurken özel 6.562 olarak daha yüksektir.

***

Kişi başı ekmek tüketimi 1983'de 315 gramdan 1988'de 297 grama, koyun-sığır eti tüketimi 41 gramdan 36 grama, beyaz peynir 41 gramdan 30 grama düşmüştür

*

Genel vergi yükünün (geniş) 1987'de %25,8 olması karşısında ücretlilerin vergi yükü %45'tir.

***

Parlamento denetiminden uzak tutulan bu fonların bütçe gelirleri içindeki oranı %56'dır.

***

Dış borçların GSMH'ye oranı 1983'te %35,9'dan 1988'de %57,4'e yükselmiştir. İç borçlar ise 1981'e göre 1988'de 17 kat artmıştır.

***

Gençliğin yalnızca geleceğin kuşağı değil, bugünün toplumunda sözü olabilen bir toplumsal kesim olduğu üzerinde duruldu.

***

1988'de inşaat ruhsatı alınan konut sayısında 1987'ye göre 38 bin düşüş olduğu gözlendi.

***

Diğer ülkelerde 1.000 kişiye 5 ile 10 arasında asker düşerken, ülkemizde 1.000 kişiye 16 askerden fazla düşmektedir."

***

AT hakkındaki en büyük yanılgı AT'ye girilirse ülkemize demokrasinin geleceği beklentisidir. Demokrasi ithal edilmediği gibi AT ülkelerinin birer NATO üyesi olarak 12 Eylül rejimini onayladıkları da akıldan çıkarılmamalıdır.

***

1988 yılı için sendikamızın hazırladığı yıllık size ulaşmış bulunmaktadır. 1984 yılından bu yana, bir süreli yayın olarak yayınını sürdürdüğümüz yıllıklarımızın böylece beşincisini yayınlamış olduk. Sayısal veri yetersizliği veya var olanların geçerlilik ve güvenirliğinin tartışılır olduğu bir koşulda, doğru veriler bulmak ve oluşturmak oldukça yoğun bir uğraş gerektirmektedir. Bu çalışmalarımızda dış kaynakların kullanımını geniş tutarak diğer ülkelerle karşılaştırma ile ülkemize ilişkin sayısal verilerin, gelinen düzeyin daha iyi anlaşılmasını amaçladık.

Sendikal yasaklar ve kısıtlamaların yıllıklarımızın hazırlanmasındaki olumsuz etkilerini hissetmekteyiz.

Yıllıklarımızın hazırlanması ve yayınındaki parasal yükler de azımsanmayacak ölçüdedir. Bazı güçlüklerine rağmen objektifliğin, bilimselliğin kesinlikle işçi sınıfından, emekçi halktan yana olduğu ve böylesi bir çalışma-

nın mütevazı da olsa sendikal harekete, emekçilerin çıkarlarına katkıları olacağı inancı ile yıllıklarımızın yayınını sürdürmekteyiz.

Sendikal sorunlarımızı ülkenin genel sorunlarından ayıramadığımız gibi, önemli bir parçası olarak değerlendiriyoruz. Bu yaklaşım ile yıllıklarımızda doğrudan işçileri ilgilendiren konuların yanı sıra toplumun memurlar ve gençlik gibi diğer kesimlerine de ayrıca yer verdik.

480 sayfa ve 28 bölümden oluşan *88' Petrol-İş* yıllığına üniversite çevrelerinden konu uzmanlarının katkıları olmuştur ve kendilerine bu katkıları nedeniyle teşekkür ederiz.

1988'de, 12 Eylül döneminin diğer yılları gibi demokrasinin, gündemin ilk sıralarında yer aldığı bir yıl olarak geçti. Ayrıca 1988, bir bölümünün defalarca olmak üzere işçilerin yaygın direnişler yaptığı, seslerinin gür çıktığı bir yıl olmuştur. Yaptığımız derlemede 1988'de 2.262.446 sendika üyesinin, bazıları tekrarlı da olsa direnişlerde bulundukları ortaya çıktı. Bu rakam, yine yaygın direnişlerin olduğu 1979 yılında yer alan 139.918 işçinin katıldığı direnişlerle karşılaştırıldığında, 1988 yılı direnişlerinin ülkemiz sendikalar tarihinin en yaygın direnişleri olduğunu ortaya koymaktadır.

Yine 30.057 işçinin greve çıkması ve grevlerde 1.892.655 işgününün kaybolması göz önüne alındığında 1988 yılı, grevler açısından da diğer yıllara göre öne çıkmaktadır. 1988 yılı grevlerinin önemli bir özelliği, "parasız grevlerin" gerçekleştirilebilmiş olmasıdır.

1988 yılında yer alan böylesi yaygın grev ve direnişlerin nedeninde, 12 Eylül'ün yarattığı koşullar aranmalıdır. Özal iktidarı, 12 Eylül döneminin bir parçası olarak, 12 Eylül ile işçiler ve diğer emekçiler aleyhine başlayan olumsuz koşulları, yorumları ve çözüm önerileri ile birlikte diğer yıllıklarımızda olduğu gibi, *88'* yıllığımızda da geniş olarak yer almıştır.

Resmi verilere göre hesaplandığında Özal döneminde gerçek işçi ücretleri %47 oranında gerilemiştir. Bu gerileme zaten oldukça düşük seyreden asgari ücretlerde ise %10'dur. Memur ücretlerindeki düşüş ise %55 olarak görece çok daha büyük orandadır.

Ortalama ücretler ve asgari ücretler altın satın alma gücüne göre hesaplandığında; 1963'te net aylık ortalama ücret ile 32,8 gram, net aylık asgari

ücret ile 17,2 gram külçe altın alınabilmekteydi. 1988'de ise yine net aylık ortalama ücretler ile 4,4 gram, net aylık asgari ücret ile 3,1 gram külçe altın alınabilmektedir. Ücretlerdeki bu altı kat gerileme, aynı zamanda ortalama ücretlerin asgari ücret ile en düşük düzeyde birleştiğini de ortaya koymaktadır.

20 yıl önceki altın satın alma gücüne göre hesapladığımızda yalnızca Özal döneminde ücretlerdeki kayıp, 3 kilo 276 gr. külçe altındır.

1988'de bir asgari ücretli 1 kg. et için ikibuçuk gün çalışırken, ortalama ücretli ise bir günde 5,5 saat çalışmaktadır. Diğer ücretlerle karşılaştırıldığında, örneğin oto işçileri 1 kg. et için Güney Kore'de üç saat 14 dakika, İspanya'da bir saat 24 dakika, Avusturalya'da 51 dakika çalışmaktadırlar. Ülkemiz oto işçileri 1 kg. et için altı saat 14 dakika çalışmaktadırlar.

TİSK tarafından işçilik maliyetlerinin arttığı iddia edilirken, işçiler işverene kendi maliyetlerini 18 gün çalışarak ödemektedirler. Kaldı ki, işçiye ödenen ücret bu işçilik maliyetinin bir bölümüdür. İşçiler geriye kalan 236 işgününü sermaye için çalışmaktadırlar.

İşçilik giderleri tüm sektörlerde büyük düşüşler göstermektedir. Örneğin KİT'lerde personel giderleri 1979'da üretim değerinin %46,8'in oluştururken, bu oran 1988'de %19,2'ye düşmüştür.

Satış hasılatı içinde ücretin payı 500 büyük sermaye kuruluşunda 1982'de %11,3'den 1987'de %7,1'e düşmüştür. Aynı şekilde katma değerin paylaşımında ücretin payı 1983'te %56 iken 1987'de %34'e düşmüştür.

Ulusal gelir ve ücretler 1983'te 100 olarak kabul edildiğinde, 1988'de sabit fiyatlarla ulusal gelir 122,4'e yükselirken, gerçek ücretler ise 52,5'e düşmüştür. Öte yandan 24 Ocak 1980 öncesi ulusal gelir aynı dağılımda sürseydi, ücret ve tarım gelirleri 1980-1988 arası gerçekleşenden, 226,3 trilyon TL daha fazla olacaktı. Emekçilerden, 24 Ocak ve 12 Eylül marifetiyle zorla alınan bu gelir, sermaye çevrelerine aktarıldı.

500 büyük sanayi kuruluşu verilerine göre 1982-1987 arası toptan eşya fiyatları 100'den 405,9'a yükselirken, kârlar üç katı 100'den 1322'ye yükselmiştir.

Ücretin ulusal gelir dağılımındaki payı %16'larda olarak Türkiye, dün-

yanın en dengesiz birkaç ülkesinden biri durumundadır. Örneğin Güney Kore, Kenya, Malezya, Nijerya vb. gibi ülkelerde ücretin ulusal gelir içindeki payı ülkemizden yaklaşık 2-3 kat daha yüksek oranlardadır.

Ülkemiz gelir dağılımında ücretliler ve diğer emekçiler aleyhine olan bu dengesizlik ve gelir uçurumları demokrasi içinde gerçekleştirilemezdi. Ülkemiz Cumhuriyet tarihi incelendiğinde, zaten demokrasinin tanımına uygun biçimde hiçbir zaman gerçekleşmediğini görüyoruz. Bazen sınırları genişlese de yine, istenilen temel hak ve özgürlükler gerçekleşmemiştir. 66 yıllık Cumhuriyet döneminin 26 yılı sıkıyönetimler altında geçmiştir. 1925'te Takrir-i Sükûn'la başlayan demokrasiyi engelleme dönemleri 1936, 1946, 1971, 1980 yıllarında tekrarlanmıştır. 1960'da askeri devirmeyi de yine demokratik bir yol kabul etmemekle beraber, diğer dönemlerden farklı olarak, demokratikleşmeye yol açan belli bir gelişmenin başlangıcı olduğundan, diğerleri ile aynı gruba almak tartışma götürmektedir.

Ülkemiz demokratikleşme hareketinde 12 Eylül büyük yara açmıştır. DİSK ve diğer bazı sendikalara üye 600.000 işçi sendikasız bırakıldı. 2,5 milyon üyesi olan Köy-Koop'un faaliyetleri durduruldu. Milyonlarca üyesi olan siyasi partiler kapatıldı. Yine yüzbinlerce üyesi olan memur, öğrenci ve gençlik dernekleri de kapatıldı.

12 Eylül, en büyük örgütsüzleştirme hareketinin gerçekleştirildiği bir dönem olarak ülkemiz tarihinde yerini aldı. 12 Eylül'cüler yeni kurulacak örgütleri kendi istekleri doğrultusunda oluşturmak istediler. Aksi halde başka bir örgütlenmeye en küçük tahammül dahi gösterilmedi.

1988 yılı itibariyle sendikalarda, siyasi partilerde ve meslek örgütlerinde toplam 10 milyon dolayında örgütlülük vardır. Toplumumuzda en örgütlü kesim sermaye çevreleri olup, 600.000'i Odalar ve Borsalar Birliği'ne (TOBB), 270'i tekelci sermaye örgütü (TÜSAD)'a ve 1.568'i TİSK'e üyedirler.

Emekçiler örgütlülük düzeyi henüz yetersiz de olsa, mevcut örgütlülük düzeyi ile kendi hak ve çıkarları doğrultusunda sayısal olarak önemli bir güç oluşturabilecek durumdadırlar. Sayısal olarak erişilen bu gücün etkinleştirilememesinde en büyük sorun, işçi ve diğer emekçilerin, örgütlerine istenen işlevi kazandıramamalarıdır.

Yaptığımız derlemeye göre DİSK'in bankalardaki parası, taşınır taşınmaz mal varlığı 1988 fiyatları ile 1 trilyonu bulmaktadır. Bu, DİSK üyesi işçilerinindir ve işçiler işçi sınıfına hizmet için kullanılmasını beklemektedirler.

12 Eylül döneminin demokratikleştirilmesi uğraşı verilirken, hiç kuşku yok ki, mağdur olanların haklarının aranması ön plandadır. Bu yaklaşım ile sendikamız üyelerinden 12 Eylül nedeni ile işten uzaklaştırılanların listesini hazırlamaktayız.

1988 yılı Türk-İş'in diğer geçen yıllara göre hareketlendiği bir yıl olmuştur. Yıllar yılı "partiler üstü" politika diyen Türk-İş tepe yönetimi politik tavırlar almış, istenen etkinlikte olmasa da bazı kampanyalar açmıştır. Dipten gelen dalga gibi Türk-İş tabanının hareketi, tepe yöneticilerini de belli oranlarda etkilemiştir. Yıllığımızda Türk-İş'in gerçekleştirdiği ve gerçekleştiremediği eylemler sıralanmış ve özellikle İstanbul mitingine, diğer mitinglere ve genel grevin programlanmasına rağmen yapılamayışına dikkat çekilmiştir.

Sendikal birlik %75 oranda Türk-İş'te sayısal olarak sağlanırken, tepe yönetimlerinin tutarsızlığının, sendikal anlayışının nedeni ile bu birlik nitel, yani mücadele edebilme yeteneği alanında henüz istenen düzeyde değildir. Ancak Türk-İş'te birlik yönünde önemli yol alınmış ve sendikal hareketin okları bu yolda devam edileceğini göstermektedir. 1989 yılı sonunda yapılacak genel kurulun Türk-İş'in güçlenmesinde önemli bir yerinin olacağı açıktır. Türk-İş'te gövdesine uygun görevlerin yükleneceği bir tüzük değişikliği de gündemdedir. Türk-İş'in tüzük gereği üstleneceği görevler arasında toplu iş sözleşmelerinin eşgüdümü, ilkeler, grev ve direnişlerin yer alacağı şimdiden belirtilebilir.

Bakanlık rakamlarının aksine ülkemizdeki sendikalaşma oranı işgücüne göre %11'lerdedir. Diğer yandan uygulanan sendikasızlaştırma politikaları karşısında, sendikalaşan işyerlerinde tüm çalışanlara göre sendikalı işçi oranı ortalama olarak yarıya yaklaşıktır. Bu gidişle çorap söküğü gibi sendikalar %50+1 oranını tutturamayıp, yetkilerini kaybedeceklerdir. Kapsam dışı personel, sözleşmeli personel, geçici ve mevsimlik işçi, taşeron işçi, özel güvenlik görevlileri yanı sıra, "kalite çemberleri" gibi yeni uygulamalarla sendika üyeliği erozyona uğratılmaktadır. 1988 yılı için 52.822 sendi-

ka üyesinin işten çıkarıldığını derledik. İşten çıkarılma nedenleri arasında sendikalaşma ön plandadır.

10 Batı Avrupa ülkesinde sendikalaşma oranları değişik açılardan incelenerek günümüz sendikalaşma eğilimlerine açıklık getirilmeye çalışılmıştır. Bu inceleme açıkça ortaya koymuştur ki, teknolojik gelişmeler sendikalaşma oranını düşürmemektedir.

Yalnızca örgütlenme modellerinde bazı farklılıklar söz konusudur. Yıllığımızda 1988 yılı sendikal hareketlerine kıtalara gruplandırarak yer verilmiştir.

1988 yılı için 56.766 işçinin 88 milyar TL işverenlerden alacaklı olduklarını derledik. 1987'ye göre işçilerin alacak tutarı iki kattan daha fazla artmıştır.

İş kazaları sonucu kayıp işgünleri, geçici ve sürekli iş göremezlikler, yine ölümler için hesaplandığında örneğin 1987'de 22.447.478 işgünü kaybolmuş durumdadır. Uluslararası hesaplama standartlarına göre yaptığımız bu hesaplama sonucu bulunan yalnızca iş kazaları nedeniyle 22 milyondan fazla kayıp işgünleri, grevler nedeniyle kayıp 1988 yılı için, 1.961.940 işgünü ile karşılaştırıldığında iş kazalarının, yalnızca ekonomiye maliyeti açısından da ne denli ciddi boyutlarda olduğu anlaşılmaktadır.

Ülkemizde tamamen iktidarın "insafına" terk edilen emekliler, ne var ki işçi ve emekli hakkı tanımamayı temel politika edinmiş bir iktidarın düşük maaş politikası altında ezilmektedirler. İşçi, memur ve Bağ-Kur'lu emekli aylıkları 1988'de enflasyona yenik düşürülmüştür. 1988'de SSK emekli aylıkları %51,1 ile %44,0 arasında, diğer Emekli Sandığı aylıkları %45,3 ile 38,3 ve Bağ-Kur aylıkları 48,3 ile 68,7 arasında değişen oranlarda artırılmıştır.

Memur maaşlarındaki düşüş altın alım gücü olarak hesaplandığında çarpıcı bir sonuç ortaya çıkmaktadır. Örneğin 1970 yılında ortalama net memur aylığı ile 103,4 gr. külçe altın alınabilirken, 1988'de ise ancak 5,8 gr külçe altın alınabilmektedir. Ülkemizde iki satırlık bir kararname ile memurlara sendikalaşma hakkı tanınabilecekken, değil sendikalaşmaları, memurların mesleki dernek kurmaları dahi engellenmektedir. Oysa sosyalist ülkeler

hariç 54 ülkede memurlar sendikalaşabilmekte, 21 ülkede polis teşkilatında çalışanlar, dokuz ülkede silahlı kuvvetler mensupları grev çıkarabilmektedirler.

Hane halkı anketlerinde işsizlerin yalnızca %21'nin İ.İ.B.K'ya başvurduğu anlaşılmaktadır. Bu orana göre ülkemizde 5.536.053 kişi potansiyel işsiz durumundadır. Ülkemizde bir kişilik istihdamın maliyeti sanayi kollarına göre yıllığımızda yer aldı. Yapılan hesaplamalara göre yeni işyeri açmak görece yüksek rakamları bulmaktadır. Bu durumda yalnızca yatırıma ağırlık vermekle işsizlik kolay çözülemeyecektir. Ancak çalışma sürelerinin düşürülmesi ile örneğin, haftada 36 saat çalışma gerçekleştiğinde 3.993.325 yeni iş sağlanabilecektir. Ayrıca üretim araçları envanteri yapılarak, bu araçların tam kapasite ile çalıştırılması ile önemli oranda yeni istihdam alanı sağlanacaktır.

Kamuoyu gündeminde enflasyon en ön sırayı alırken emekçiler açısından yalnız başına enflasyona ağırlık veren ekonomi politikalar yetersizdir. Enflasyon artışında kamu ve özel imalat sanayi DİE verilerine göre karşılaştırıldığında özel daha yüksek oranlarda fiyat artışlarına sahiptir. 1981'de kamu ve özel imalat sanayi fiyat artışları 100 kabul edildiğinde 1988'de kamu 5.358 olurken özel 6,562 olarak daha yüksektir. Bu sayısal sonuçlar ülkemizde enflasyon artışında özelin daha büyük paya sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Petrol ürünleri fiyatlarının 1988 itibariyle yalnızca %47,3'ü üretim maliyetine giderken, kalan daha çok fon ve vergilere ayrılmaktadır. 1980 24 Ocak'tan bu yana petrol ürünleri içinde emekçi halkı yakından ilgilendiren mazot 64 kat ile süper benzinde olan 32 kattan daha yüksektir. İlaç fiyatları 1988'de %125 oranında artarken diğer temel tüketim maddelerindeki artışlar, 1988 yılı enflasyon rakamının üzerindedir.

Yaşam standardındaki düşüşe en açık göstergelerden biri de kişi başı gıda tüketimidir. Kayıtlara geçen üretim temelinde yaptığımız hesaplamalarda toplam et talebi 1983'de kişi başı 36,3 gr. iken 1987'de 35,7 grama düşmüştür. Yine peynir talebi de 11,8'den 11 grama düşerken, margarin türü yağ talebi 19,9 gramdan 22,4 grama yükselmiştir. Diğer dikkate değer düşüş de ekmekte görülmektedir. Kişi başı ekmek tüketimi 1983'te 505

gramdan 1987'de 476 grama düşmüştür. Çay ve bakliyat talebinde artış söz konusudur.

Kişi başı tüketim de talebe benzer bir eğilim ortaya koymaktadır. Kişi başı ekmek tüketimi 1983'te 315 gramdan 1988'de 297 grama, koyun ve sığır eti tüketimi 41 gramdan 36 grama, beyaz peynir 41 gramdan 30 grama düşmüştür.

Tarım kesimi de enflasyona yenik düşürülmüştür. 1980'de 10,5 kg. buğday ile 100 kg. DAP gübresi alınabilirken, 1988'de 107,5 kg. gerekmektedir. Yine 1 lt mazot için 1980'de 1,9 kg., 1988'de ise 3,8 kg. buğday satma durumunda kalınmıştır. Yine bir tarım ilacı için de yaklaşık beş kat daha fazla buğday satmak gerekmektedir.

Vergi sistemi, ücretliler aleyhine giderek bozulmaktadır. İşçiler yılın 123 gününü kesintiler için çalışmakta ve Türkiye dünyada kesintiler için en uzun süre çalışılan bir ülke olmaktadır. Gelir vergisi dilimleri sürekli yüksek geliri olanların lehine tarifelendirilirken genel vergi yükü (geniş) 1987'de, %25,8 olması karşısında ücretlilerin vergi yükü %45'tir.

Vergi sisteminin tümörü olan fonların sayısı 111'i bulmuştur. Parlamento denetiminden uzak tutulan bu fonların bütçe gelirleri içindeki oranı %56'dır. Fon ekonomisi ile tekelci sermayeye kaynak aktarılmaktadır.

Bütçenin halk yararına kullanılmadığının en açık göstergelerinden biri de sabit fiyatlarla 1977'de kişi başına 1.300 TL harcanırken 1985'te 1.063 TL harcanmasıdır. Yine kişi başı GSMH'ya göre, kişi başı harcama 1977'de %28,9'dan 1983'te %22,5'e düşmüştür.

Borçlanmaya dayanan bir ekonomi politika uygulanan Özal iktidarı döneminde dış borçların GSMH'ye oranı 1983'te %35,9'dan 1988'de %57,4'e yükselmiştir. İç borçlar ise 1981'e göre 1988'de 17 kat artmıştır.

Yıllığımızın gençlik bölümünde, gençlik kesimleri ayrı başlıklar altında ele alındı ve ayrıca cezaevi gençliği de yer aldı. Gençliğin bugün ulaştığı konumlar sıralanırken, gençliğin yalnızca geleceğin kuşağı değil, bugünün toplumunda sözü olabilen bir toplumsal kesim olduğu üzerinde duruldu.

Yıllık konut gereksinimi 486.000 olarak hesaplandı. Ancak konut yapımında beklenen artış olmadığı gibi 1988'de inşaat ruhsatı alınan konut sayısında 1987'ye göre 38.000 düşüş olduğu gözlendi.

Diğer yıllıklarımızda olduğu gibi, "barış" konusu bir bölüm halinde yer aldı. Dünyada 43 kişiye bir asker düşerken, 1.030 kişiye bir doktorun düşmesi askerileşmenin vardığı boyutu ortaya koymaktadır. Yalnızca 1988 yılı silah harcamaları tüm üçüncü dünya ülkelerinin dış borçlarını ödemeye yetmektedir. Dünyada en fazla askeri olan ülke Türkiye olup diğer ülkelerde 1.000 kişiye 5 ile 10 arasında asker düşerken, ülkemizde 1.000 kişiye 16 askerden fazla düşmektedir.

Son yıllarda gündemde tutulan Türkiye'nin AT üyeliği, yıllığımızın AT bölümünde çeşitli yönleri ile tartışılmıştır. Avrupa Topluluğu'nu ve tek Avrupa pazarını yalnızca bir yönü ile değerlendirmek olası değildir. Çünkü tekeller ve işçi sınıfının bu bütünleşmelerden bekledikleri farklıdır. Hatta taban tabana zıttır. AT ülkelerinde 7.707.000 işçi, AT dışı ülkelerden ve AT içinde toplam 13 milyon işçi göçmendirler. Kaçak işçi sayısı ise hiç de az olmayıp, örneğin Federal Almanya'da bu işçilere az ücret ödemekle 100 milyar D.M. kazanılmıştır.

AT hakkında en büyük yanılgı AT'ye girilirse ülkemize demokrasinin geleceğinin beklentisidir. Demokrasi ithal edilmediği gibi AT üyelerinin birer NATO üyesi olarak 12 Eylül rejimini onayladıkları da akıldan çıkarılmamalıdır.

Yıllığımızın son bölümünde 2821 ve 2822 sayılı Yasalarda yapılan değişiklikler, ILO'ya uygunluk ve aykırılıklar yer almaktadır. Ayrıca Yargıtay kararlarından özetler bulunmaktadır.

Bilgilerinize sunulur.

Not: Ambargoludur.12 Haziran 1989 Pazartesi günkü nüshanızda yayınlanabilir. Teşekkür ederiz.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

08 Haziran 1989

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Toplu iş sözleşmelerinin imza töreninde genel başkanımızın yaptığı konuşmayı yayınlamayan TRT'yi protesto ediyoruz.

TPAO, TÜPRAŞ ve PETROL OFİSİ işyerlerinde çalışan 12.500 Petrol-İş üyesinin toplu sözleşmelerinin imza töreninde genel başkanımız Münir Ceylân'ın yaptığı konuşma TRT'den yayınlanmamıştır.

Üç ayrı kuruluş adına genel müdürlerin konuşmaları görüntülü olarak yayınlanırken, bu üç kuruluş işçilerini temsil eden Petrol-İş Sendikası genel başkanının konuştuğundan bile söz edilmemiştir.

Bu tür imza törenlerinde sendika genel başkanlarının kısa da olsa konuşmalarını yayınlayan TRT, bu tarafgir ve maksatlı tutumuyla, kendi istediği doğrultuda bir konuşma yapılırsa yayınlanabildiğini göstermiştir.

Kimlerin kurumu olduğu bu uygulaması ile bir kez daha açığa çıkan TRT'yi 80.000 Petrol-İş üyesi adına protesto ediyor ve genel başkanımız Münir Ceylân'ın yayınlanmayan konuşmasının özetini sunuyoruz.

Saygılarımızla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Genel Başkan
Münir Ceylân

***

...Çalışanların ekonomik anlamda içine düştükleri kötü durum 1980'le başladı ve kayıplarımız günümüze kadar artarak devam etti.

…Uzun çabalar sonucu ilk olarak bu yıl Türk-İş öncülüğünde bir eşgüdüm gerçekleştirilmiş ve toplu iş sözleşmelerinde en azından 1987-1988 dönemi kayıplarını giderebilmek, 1989'da olası kayıplarımızı karşılayabilmek hedeflenmiştir.

…Ulaşılan sonucu, sendikal birlik içinde hareketimiz ve ülke çapında işçilerin duyarlılığı etkilemiştir. Yılların birikimi olan kayıplarımızın giderilmesi, kazanımlarımızın kalıcı olabilmesi, enflasyonun düşürülmesiyle mümkündür. Bu da hükümetlerin işidir.

…1988'de imzalanan toplu iş sözleşmelerindeki kayıplarımızın giderilmesi için de ek zam çalışmalarına başlanmalıdır.

…Özgür toplu pazarlıktan bahis edebilmek için mecburi tahkimin kalkması ve işkolumuzda grev yasağının olmaması gerekiyor.

13 Haziran 1989

ERKUT TEKSTİL'DE 48 ÜYEMİZ
PETROL-İŞ'E ÜYE OLDUKLARI İÇİN İŞTEN ATILDI

SENDİKALAŞMA HAKKINA SALDIRILAR
AZGINCA SÜRÜYOR

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Bursa'da kurulu ERKUT TEKSTİL A.Ş. işyerinde çalışan 200 işçiden 120'si sendikamızca örgütlendi. Sendikamızda örgütlenen üyelerimizden 48'i işten atıldılar.

Sendikalaşma, sendikaya üye olma en temel hak iken ERKUT işvereninin bu tavrı, işverenlerin sendikal örgütlenme özgürlüğüne düşmanlıklarının yeni bir örneğidir.

Petrol-İş'e üye oldukları gerekçesiyle 48 işçiyi açlığa mahkûm edenler, siyasal iktidarın işçi düşmanı, sendika düşmanı tutumundan cesaret almaktadırlar.

Savcılığa suç duyurusunda bulunulmasına bölge müdürlüğü nezdinde her türlü girişimde bulunulmasına rağmen işçi düşmanlığında diretenler şunu unutmasınlar ki, Petrol-İş işçi sınıfının, üyelerinin uygun göreceği her türlü mücadeleyi sürdürecektir.

Eski Maliye Bakanı A. Kurtcebe Alptemuçin'in de hissedarı olduğu ERKUT TEKSTİL'de üyelerimize saldırılara izin vermeyeceğiz.

Sendikal haklar önündeki, anayasal ve yasal engeller kaldırılmadıkça bu saldırılar yine de sürecektir.

Sendikamıza üye olma nedeni yanında, toplu iş sözleşmesinin imzalanmasının ardından MUTLU AKÜ'de 11, DETEKS'te 18 üyemizin işten çıkar-

tılması da bu saldırıların sürebileceğini göstermektedir.

İnanıyoruz ki, demokrasi güçleri bu mücadelede yanınızda olacak ve üyelerimizi açlığa mahkûm eden uygulamalara ilgisiz kalmayacaktır.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Genel Başkan
Münir Ceylân

İŞ YERİNDE NASIL OLMALIYMIŞIM?
"ON ALTIN ÖĞÜT"ÜN HEPSİNİ YERİNE GETİRDİM İŞTE..
AMİRLERİME ÇOK ÇALIŞTIĞIMI VE YORULDUĞUMU SÖYLEMEDİM..
İŞ SAATI BİTER BİTMEZ YERİMDEN OK GİBİ FIRLAMADIM
MASAMIN ÜSTÜNÜ HEP TEMİZ TUTTUM AMA BOŞ BIRAKMADIM..
KENDİ YAPACAĞIM İŞ İÇİN BAŞKASINDAN YARDIM İSTEMEDİM..
ARKADAŞLARIMIN YANLIŞLARINI ONLARI KIRMADAN DÜZELTTİM..
ÜST KADEMEDEKİ KİŞİLERLE AİLE İLİŞKİLERİ KURMADIM..
YAPTIĞIM HATALARI GİZLEMEDİM..
ZAM İÇİN GEREKÇE GÖSTERMEDİM..
BİR ÜST KADEMEYE VARMAK İÇİN MERDİVENE GEREK GÖRMEDİM
ŞAHSİ PROBLEMLERİMİ İŞ YERİNE GETİRMEDİM..
ŞİMDİ HAYATTA İLERLEYEBİLİR MİYİM?

petrol-iş

BU NASIL DÜZEN ?

22 Haziran 1989

ALTINCI PLAN TAMAMEN ÖZEL SEKTÖRÜN ÇIKARLARINA YÖNELİKTİR

1990-1994 dönemi için Özal iktidarınca hazırlanan Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı, taslak olarak TBMM'ye sunulmuştur. Oy oranı beşte birlere düşen Özal iktidarı bu plan taslağını Meclis'ten geçirebilecek milletvekili çoğunluğuna sahiptir. Ancak Altıncı Plan'ı çalışanların yaşamında iyileşmeyi öngören bir plan olarak değerlendirmemekteyiz. Aksine bir avuç yerli-yabancı sermeye kesiminin çıkarlarını korumaya yöneliktir. Görüşümüz resmen istenmemekle birlikte, sendika olmanın verdiği bir sorumluluk gereği Altıncı Plan'a ilişkin eleştirilerimizi kamuoyuna açıklıyoruz.

Özal'ın adını alan ekonomik politikaların, kapitalizm içinde bir yapılanmayı model olarak seçtiğini ve bu modelin yerleştirilmesinde de ısrarlı olduğunu son 10 yıldır izlemekte ve yaşamaktayız. 1979-1983 dönemi için hazırlanan Dördüncü Beş Yıllık Plan 24 Ocak Kararları ile bir kenara atıldı. Plansız bir döneme geçildi denilebilir. 1985-1989 dönemi Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı da yine aynı 24 Ocak Kararları modeline göre hazırlandı. Demokrasinin olmadığı, muhalefetin, demokratik örgütlerin susturulduğu 12 Eylül koşullarında Özal iktidarı istediği planı yaptı ve uyguladı, ancak daha öncekilerden farklı olarak. Bu iktidar ve felsefesi için plan, gereksiz bir düzenlemeydi. Liberal ekonomi ile müdahaleci merkezi bir plan birlikte yürüyemezdi ve plan özel sektörün özgürce gelişmesine, yapılanmasına müdahale etmemeliydi. Bu durumda Özal iktidarının ekonomik politikalarının planlamasında IMF ve Dünya Bankası öne çıktı, belirleyici oldular. Çünkü uygulanmak istenen ekonomik modelde baş mimar bu finans kurumları idi.

24 Ocak ile başlayan dönemi, 12 Eylül izledi. Ancak ekonomik politikalar değişmedi. Aksine eksiksiz uygulanma olanağı buldu. Bu uygulamaların sonuçları en açık bir biçimde gelir dağılımında kendini gösterdi.

Ulusal gelir içindeki paylar

	Tarım	Maaş-ücret	Sermaye
1980	23,9	26,7	49,5
1988	15,8	14,0	70,2

İhracatı artırmak amacıyla iç talep kısıldı ve böylece çalışanların aleyhine gelir dağılımı, uçurum denecek kadar farklı oranlarda bozuldu. Ancak iktidar yetkilileri ekonomik büyümenin, yüksek oranlarda olduğunu belirterek, ekonomik politikalarında başarılı olduklarını ileri sürdüler. Oysa çalışanların gelirlerinde bu ekonomik büyüme görülmedi. Aksine düştü.

Ulusal gelir ve gerçek ücretler endeksleri karşılaştırması

	Ulusal gelir	Gerçek ücretler
1983	100,0	100,0
1988	122,4	52,5

Ulusal gelir artarken, gerçek işçi ücretleri yarıya yakın düşmüştür. Ücretler gerilerken kârlarda izlenen artış, bu ekonomik model için dikkate değer bir gösterge oldu.

	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Kârlar (bilanço)	100,0	150,3	311,7	633,4	695,8	1.249,8
Ücretler (tüm ödemeler)	100,0	122,0	175,0	215,0	289,0	443,0

Üretim değerinde işçilik payları ise ücretlerdeki bu gerilemeyi adeta pekiştirmektedir.

Üretim değerinde işçilik payları

1979	1980
14,8	6,9

Vergilendirmede ücretliler üzerine yük bindirilirken, yüksek gelirlilerin yükü hafifletildi. Vergi yükü genel olarak artırılmazken, SSK prim tavanı-

nın hemen tüm ücreti kapsaması, zorunlu tasarruf, özel indirimlerin düşük tutulması gibi uygulamalar ile ücretlere uzanan eller daha da artırıldı. Altıncı Plan vasıtasız vergilerde artış öngörmemekte ve %7'lerde kalacağını hedeflemektedir. Plandaki bu hedef yüksek gelirlilerden vergi artışı sağlanmayacağını ortaya koymaktadır.

Altıncı Plan'da emekçi halkın beklentileri vardır. Bunlardan öne çıkanlar; gelir dağılımının iyileştirilmesi, istihdam olanaklarının genişletilmesi, enflasyonun düşürülmesi, çalışanlar ile ilgili diğer alanlarda olduğu gibi ücret politikalarının demokratik süreç ve sendikaların katılımı ile belirlenmesi, tarım ürünlerinin enflasyona yenik düşürülmemesi ve üretkenliğin artırılması, sosyal güvenliğin etkinleştirilmesi ve yaygınlaştırılması, vergi yükünün gelirlere göre adil olarak dağıtılması, sağlık hizmetlerinin yeterli ve parasız olması, öğrenimde fırsat eşitliğinin sağlanması ve daha çok ödenek ayrılması, yaşanılır konutlarda barınma olanaklarının artırılması vb.

Hiç kuşku yok ki ülkemizde acil olarak gereksinimi duyulan demokrasi ile Altıncı Beş Yıllık Plan arasında doğrudan bir bağ vardır. Ancak Altıncı Plan'da bu bağ görülmemektedir. Altıncı Plan tamamen mevcut iktidarın hedeflediği sosyo-ekonomik modele yönelik hazırlanmıştır. Oysa bu plan toplumun ezici çoğunluğunun içinde bulunduğu ağır yaşam koşullarını iyileştirebilecek, 12 Eylül döneminden çıkışın bir planı olmalıydı. Hemen belirtmek gerekir ki, emekçi halktan yana böylesi bir planı, mevcut iktidarın kendi isteği ile hazırlaması da beklenmemektedir.

Altıncı Plan, 24 Ocak'tan bu yana uygulanan ekonomik politikaların bir devamı olarak hedeflerini açıkça belirtmektedir. Devlet yönetiminde iktidar çoğunluğunu elinde tutan Özal iktidarı devlete karşıdır. Altıncı Plan incelendiğinde görülmektedir ki, hedef özel sektörün ekonomiye tam hâkimiyetini sağlamaktır. Her ne kadar TİSK Altıncı Plan'ın özel sektöre kullanacak kaynak bırakmayacağını ve bu nedenle de öngörülen özel sektör yatırımlarının sağlanamayacağını ileri sürüyorsa da, plan gayretkeş bir biçimde bu kaynakları nasıl sağlayacağını sıralamaktadır. Ancak yine de belirsizlik ortamı ve yüksek kredi faizlerinin yatırımlardaki olumsuz etkileri halen sürmektedir. Oysa Altıncı Plan, kamu için yatırım artışını sabit sermaye olarak %8,8 olarak hedeflerken, özelde %11,3 gibi yüksek oranda yer vermiştir.

Çok ilginçtir ki Altıncı Plan, sosyal ve ekonomik gelişmelerin yalnızca özel sektör tarafından sağlanabileceği görüşü temelinde hazırlanmıştır. Öyle ki, dev petro-kimya tesisleri, rafineriler gibi KİT'ler özel sektöre devredilmek için adeta zorlanmaktadır. Bir yandan ülkemizde yerli olarak adı geçen tekeller, değil bu dev kamu kuruluşlarını satın almak, bu ekonomik işleyiş içinde yeni yatırımlarda bulunamayacaklarını açıklarken, diğer yandan Özal iktidarının özelleştirmeyi savunması, doğrudan KİT'lerin yabancı sermayeye devrinin yapılmak istendiğini ortaya koymaktadır.

Üretim araçlarının özel mülkiyetinin yaygınlaştırılması demek olan özelleştirme, verimli KİT'lerin özelde, verimsizlerin de devlette kalması biçiminde sloganlaştırılmıştır. Altıncı Plan'da özel bir rafinerinin kurulması için çaba harcanacağı dahi yer almakta ve böylece mevcut iktidarın yabancı sermayeye KİT'lerin devretme amacı daha da netleşmektedir.

Emekçilerin gelirlerini olumsuz etkileyen önemli bir ekonomik gelişme de enflasyondur. Özal iktidarı Beşinci Plan'da enflasyonun 1989'da %10'a indirileceğini hedeflemişti. 1986 yılında uluslararası alanda ham petrol fiyatlarının artmaması ve hatta düşmesine rağmen 1989'a %75'lerde bir enflasyon ile girilmiştir.

Altıncı Plan 1992'te enflasyonun %13,5'e düşürüleceğini hedeflemekte, ancak bu düşüşün nasıl gerçekleşeceği konusunda net bir program yoktur. İhracata yönelik dünyaya açılmaya yönelik yatırımlar ve uluslararası entegrasyon hedeflenirken, enflasyonu düşürecek arz ve talep dengesinin nasıl sağlanacağı Altıncı Plan'da anlaşılamamaktadır.

Yine enflasyonun oluşmasında önemli bir faktör olarak belirtilen kamu kesimi açıklarının kapatılması ve kamu harcamalarının kontrolü için, kamu gelirlerinin artırılması hedeflenmektedir. Kamu harcamaları arasında yer alan ve zaten kısıtlı olan devletin halka karşılıksız sunduğu bazı hizmetler, bu yaklaşımla daha da kısılacak demektir. Kamu gelirlerinin artırılmasının ise yine emekçilerin sırtına yükleneceği, özellikle son 10 yıldır yaşanan deneylerimizden açıkça anlaşılmaktadır.

Enflasyonu düşürecek arzın artırılması ise yatırımları caydırıcı ekonomik politikaların izlendiği, kamu yatırımlarının kısıldığı bir işleyişte inandırıcı değildir. Hele tasarruf oranının Altıncı Plan sonunda %30'larda olacağı,

borçlu bir ülke ve yoksul bir halk ile nasıl sağlanacaktır?

Altıncı Plan'a göre kamu, sanayiye yatırım yapmayacak, özel sektör imalat sanayine ve ihracata yönelik yatırım yapmaya özendirilecektir. Ancak tüketim malları sanayi ne olacaktır? Artan talep karşısında arz nasıl artırılacaktır? İthalat mı yapılacaktır? Planda bu sorulara yanıt bulunamamıştır. Kısacası bu plan hedefleri ile enflasyonun düşürülebileceği beklenmemektedir.

Altıncı Plan'ın istihdamı artırma ve işsizliği azaltmaya ilişkin hedefleri desteksiz, alışılagelmiş metinler olarak yer almıştır. Kamu yatırımları sanayiden çekilecek, özel sektör hem özelleştirilecek KİT'leri alacak ve hem de ihracata teşvikli yatırımlar yapacak.

Bir çelişki de hizmet sektörünün geniş olanakları ile istihdam artırılması yerine hizmete yönelik yatırımların kısılmak istenmesinde ortaya çıkmaktadır. Bu çelişki uygulanmak istenen ekonomik modelin kendisine yatmaktadır. Çünkü öngörülen "liberal" adı verilen ekonomik yapılanmada işsizliği önlemeye yönelik bir program söz konusu olmamaktadır. Ancak Özal iktidarı işgücü arzı tanımını yeniden yaparak, sivil işgücü sayısı ve oranının nüfus içindeki payını yapay olarak düşürmüştür. Böylece ülkemizdeki işsizlik oranı düşmüştür.

Planda yer alan 1989 yılı için 1.878.000 işsiz sayısı da gerçeği yansıtmamaktadır. Bağımlılık oranı Altıncı Plan'da düşüyor gösterilmekte ise de yine bu rakamlar da temelsizdir. Yapılan hesaplamalar sonucu en iyimser tahminle bile ülkemizde işsiz sayısı 3-4 milyondan aşağı değildir.

Kamu kuruluşlarında istihdamın daraltılacağı yer almakta ve ayrıca teknolojik gelişmelerin doğal seyrinin de bu koşullarda istihdamı olumsuz etkileyeceği dikkate alınırsa, istihdamın artması için Altıncı Plan'da yer alan yalnızca hizmet sektörünün geniş olanağı işsizliği önlemeye yetmeyecektir.

Planda belirtilen özel istihdam kuruluşları ise işsizlere boş umut satabilmeden öte bir işlev göremeyecektir. Ayrıca mevcut iktidarın inatla uyguladığı ekonomik modelin bir parçası olarak istihdam kuruluşunun da özelleştirilmesi ile işsizlik sorununun çözümü arasında ne tür bir bağ olduğu anlaşılamamaktadır.

Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı, sosyal güvenlik açısından da güvenirliği ve geçerliliği olmayan rakamlar ile toplumun %75'inin sigortalı olacağını ile sürmektedir. Ülkemizde sigortalı olmak Emekli Sandığı, SSK ve Bak-Kur olarak ayrılmaktadır ve farklı işleyiştedirler. Ancak hiçbir kurum da kapsamlı bir sosyal güvenlik işleyişini gerçekleştirememektedir. Bu hem hizmetlerin yetersizliği ve hem de sınırlılığı açısından geçerlidir.

Sivil istihdamın yaklaşık yarıya yakını, 8 milyon çalışan 1988'de sigortasızdır. Toplam aktif sigortalılar 1989 yılında plana göre sıçrama göstermekte ve 1994'te istihdam edilenler arasında %69,3 oranında sigortalı olacağı hedeflenmektedir. Ancak sürmekte olan eğitim bu hedefin gerçekleşmeyeceğini ortaya koyarken, ayrıca tanımına uygun bir sosyal güvenlik programı planda yer almamaktadır. Sosyal güvenlik kurumlarının birleştirilmesinin ise hangi temeller üzerine olacağına açıklık getirilmemektedir.

Planda adı geçen işsizlik sigortasının da nasıl programlanacağı belirtilmezken, kıdem tazminatlarının yok edilme tehlikesini artırmaktadır. İşsizlik sigortası çıkarılacağı gerekçesi ile zaten oldukça düşürülen kıdem tazminatlarına el uzatılmamalıdır.

Altıncı Plan'da çalışma yaşamına ilişkin yer alan hedefler Özal iktidarının sürdürdüğü politikaların devamı niteliğindedir. Demokrasiye ve demokratikleşmeye inanmayan bir felsefe ile plan kaleme alındığından, sendikasız bir çalışma düzeninin hedeflendiği açıkça kendini belli etmektedir.

Planda ücretlerin iş, liyakat, verim ve kıdem karşılığı olarak artacağının getirilmesi sendikaları dışlayıcı, işçileri gereksinimi olan birer kişi olarak görmeme anlayışının ifadesidir. Ücret ve istihdamın büyüme politikalarına bağlanması, 10 yıldır istenen özverilerin devam edeceğini ortaya koymaktadır.

Altıncı Plan'ın çalışma yaşamına yaklaşımı ile sermaye çevrelerinin yaklaşımı arasında fark yoktur. İş değerlendirmesi, ücretlerin birleştirilmesi, ücretleri düşük düzeylerde aynılaştırma, çalışanlar arasında ücret uçurumları yaratma birer örnektirler.

Kalkınmayı, gelişmeyi, ekonomik büyümeyi, çağdaşlaşmayı yaratacak güç işçi sınıfıdır, tüm emekçilerdir. Ancak Altıncı Plan'da çalışanların

gelir düzeyinin nasıl yükseltileceğine, nasıl çağdaş yaşam standartlarına kavuşturulacağı, örgütlenme ve diğer temel hak ve özgürlüklerin nasıl sağlanacağına, birkaç belirsiz ifade dışında yer verilmemiştir. Oysa çalışanlar mevcut ekonomik politikaların tüm yükünü çekmekte ve ancak, çekilmez çalışma ve yaşam koşulları ile karşı karşıya bırakılmaktadır. Yine memurların ve diğer kamu çalışanlarının ağır sorunları planda yok sayılmıştır.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusu ise planda bir cümle ile yer almıştır. Bu yaklaşım da, yine sürdürülen modelin işçi hakkı tanımaz, işçiyi bir insan olarak görmez anlayışına tipik bir örnek durumundadır.

Planın temellendirildiği tamamen sermayenin çıkarını ön plana alan felsefeye, plandan alınan alıntılar açıklık getirmektedir:

"Hür teşebbüsün ruhunun teşvik edilmesi", "sanayileşmede özel kesimin etkin rol üstlenmesi", "büyümenin serbest rekabet ortamında ve özel kesimin dinamizminden azami ölçüde yararlanarak gerçekleştirilmesi", "özel kesim yatırımlarının gerçekleştirilmesi açısından kritik faktör olan finansman imkânları; faiz politikasıyla, mali tasarrufların teşviki, kamunun kullandığı kaynakların nisbî olarak daraltılması, özel kesimin yurt dışında sağlanan kaynaklardan daha fazla yararlanmasıyla artacaktır, yeni bir rafinerinin özel kesim tarafından kurulması özendirilecek ve plan döneminde işletmeye açılması için çaba gösterilecektir."

Özellikle son yıllarda artan demokratikleşme süreci, Özal iktidarının yarıya yakın oy kaybı, yaygın işçi direnişleri, yine diğer emekçi kesimlerin seslerini çıkarmaları; Dördüncü ve Beşinci Plan dönemlerinde olduğu gibi suskun bir Türkiye olmadığının açık işaretleridir. Altıncı Plan, ezici bir çoğunluk olan emekçi halkın yaşam standartlarını iyileştiren ekonomik politikalar, öngörüler taşımadıkça, suskun kalınacağını hiç kimse beklemesin.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Genel Başkan
Münir Ceylân

26 Mart Yerel Seçimlerinde

Kitleler demokrasi dedi

Yerel seçim 26 Mart 1989 Pazar günü yapıldı. Alınan sonuç demokrasiden yanadır. Yerel seçimlerde halkımız, oylarıyla siyasal iktidara "hayır" demiştir. Seçim öncesinde elindeki tüm propaganda olanaklarını kullanan ANAP iktidarının, aradan geçen 16 aylık sürede aldığı oy oranının % 36'dan % 21.75'e düşmüş olması bu görüşün açık ifadesidir.

Siyasal iktidarın kendi deyimleriyle "üzerlerinden silindir" geçmiştir.

Yerel seçimlerde alınan sonuç toplumsal muhalefet güçlerinin demokrasi isteminin ne denli köklü olduğunu göstermesi bakımından da ilgi çekmektedir. Başta işçilerin toplu pazarlıklardaki tıkanıklıklar nedeniyle yükselttikleri eylemleri bu konuda hiçbir kuşkuya yer bırakmamaktadır.

Bilindiği gibi toplu pazarlıklarda doğrudan taraf olan, işverenin mantığıyla hareket eden siyasal iktidar, kamu sözleşmelerinde işçilere kulaklarını tıkamış, kamu işveren sendikalarının dayatmacı tutumunda belirleyici olmuştur. Karabük ve İskenderun'da 24 bin demir-çelik işçisinin yasal, haklı grev mücadelesi bu siyasal iktidarın Bakanlar Kurulunca ertelenmiştir ve yine aynı siyasal iktidar, seçim öncesi açıklamalarında "3, 5 oy için" uygulamalarında, işçiden yana olmayan tavrından vazgeçmeyeceğini açıktan beyan etmekten çekinmemiştir.

Seçimin hemen öncesinde gündeme getirilen bu uygulamalar raslantı mıdır? Bu sorunun yanıtı Başbakanın seçim sonrasındaki açıklamasında mevcuttur. Başbakan, kitleler oylarıyla "git" demesine rağmen, gitmeyeceğini,

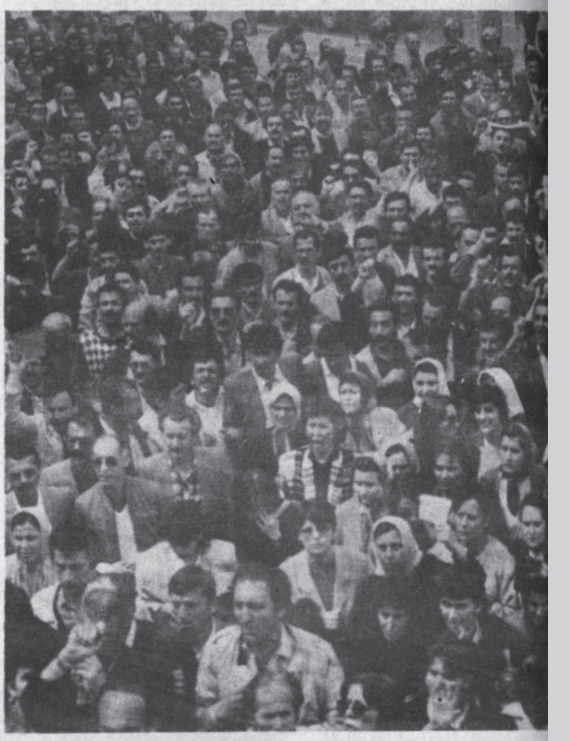

1992'ye kadar devam edeceklerini söylemiştir.

12 Eylül destekli iktidar mantığı bilinmektedir. Demokrasiyi tümden kaldırarak, emekçileri, işçileri bir avuç holdingci, tekelci çıkarına köleleştirmek isteyen bu mantık, siyasal iktidarın politikasının ve icraatının kendisidir. Siyasal iktidar aynı mantığı, dayatmacı, güdümlü iktidarını sürdürmek istemektedir.

Yerel seçimler sonucunda bugünkü iktidar oy kaybına uğrayıp, erirken, muhalefet partilerinden SHP ve DYP oy oranlarını arttırmışlardır. Sosyal Demokrat H Parti aldığı oylarla birinci durumuna erişirken, Doğru Partisi de ikinci parti durumudır. Oy dağılımındaki üçüncü konumuna düşen iktidardaki vatan Partisinin durumu, bu seçimlerin üstünde durulmas reken ana noktasını oluşturmadır. Parlamento ve varolan partiler aritmetiğini biran içi şünmeden konuya yaklaşmal rekirse, seçimlerin sonucund taya çıkan ana halka geniş ki rin bugünkü iktidarın icra "hayır" demiş olmasıdır. Be

26 Temmuz 1989

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Özal iktidarı ve destekçisi sermaye çevreleri, Bulgaristan'da yaşayan Türklere yapılan insanlık dışı uygulamaları ve ardından 200.000'e yakın soydaşımızın zorla göç ettirilmesini çok amaçlı olarak kullanmaya devam etmektedir.

Göç olgusunun başlamasıyla birlikte tüm siyasal partiler şovenizm temelinde birleşmiş, korkunç bir şovenizm dalgası tüm ülkeyi kaplamıştır.

Şovenizmin körüklenmesiyle siyasal iktidar içinde bulunduğu açmazdan sıyrılmayı tasarlamış büyük ölçüde de başarılı olmuştur. Erken seçim, zamlar ikinci plana itilmiş, 26 Mart yerel seçimlerinden %21'lik oy oranı ile 3. parti olarak çıkan ANAP iktidarı, kitleler nezdinde yitirdiği itibarı giderebilmek için zaman kazanmıştır.

1 Mayıs'ta demokratik istemlerini dile getirmek isteyen işçi ve emekçilere güvenlik güçlerince saldırıldığı ve bir işçinin öldüğü Taksim'de "İnsanlığa Çağrı" adıyla bir miting düzenlemiş, kendi insanlarının temel hak ve özgürlüklerini hiçe sayarken, Bulgaristan'da insan hakları savunuculuğuna soyunan siyasal iktidar demokrasi ve insan hakları havarisi görünümüne bürünmüştür.

Soydaşlarımıza yardım kampanyaları başlatılmış, kendi işçilerini yok pahasına çalıştıran bankalar, işverenler milyonlar vererek reklam yarışına girmişlerdir.

Son olarak da yeni bir uygulama başlatılmış, işten çıkartılan işçilerin yerlerine Bulgaristan göçmenleri alınmaya başlanmıştır.

Manisa'da İNCİ AKÜ'de çalışan 53 işçinin işten çıkartılarak yerleri-

ne 40 göçmenin alınmasının ardından, Bursa'da ERKUT TEKSTİL'de 68 üyemizin işine son verilip yerlerine 68, KAPSAN'da 27 işçi çıkartılarak yerlerine 18 Bulgaristan göçmeninin alınması bu uygulamanın onlarca örneğinden sadece birkaçıdır.

Bu uygulamalar, bir yandan ucuz-kalifiye işgücü sağlamaya, öte yandan geri gönderilme vb. baskılar altındaki soydaşlarımızı sendikal mücadeleyi kırma, işçi sınıfını bölme amacıyla kullanmaya yöneliktir.

Yıllardır işgüçlerini yok pahasına satın alarak sömürdükleri Türkiye işçi sınıfının kendi içindeki bölünmüşlüğüne bir de göçmen işçi-yerli işçi ayrımını katmak isteyenler şunu iyi bilmelidirler ki: Türkiye işçi sınıfı Bulgaristan'daki ayrımcı uygulamalara, baskılara karşı çıktığı gibi ülkemizde de işçi sınıfını bölme girişimlerine, göçmen işçilere yapılacak ayrıcalıklara da karşı çıkıyor ve bu uygulamaların derhal durdurulmasını istiyor.

Siyasal iktidar Bulgaristan'dan göç edenlerin iş sorunuyla gerçekten ilgilenmek istiyorsa, işverenlerin işçileri çıkartıp yerlerine göçmenleri alma, Bulgar pasaportlulara öncelik tanıma girişmelerini el altından destekleyecek yerde haftalık çalışma süresini bir saat düşürsün. Haftada 44 saatlik çalışma süresine geçildiğinde, işsiz hiçbir Bulgaristan göçmeni kalmayacaktır.

İşten atılmalara karşı ortak eylem temelinde Türk-İş nezdinde girişimlerini sürdüren sendikamız, Türk-İş Başkanlar Kurulu'nda göçmenlere yardım kampanyasına katılma istemine karşı çıkmış, bundan önce grevci işçilerimize yardım edilmesi daha sonra ülkemizdeki insan haklarına sahip çıkarak bu kampanyanın gündeme alınması gerektiğini belirtmiştir.

Petrol-İş işten atılmaların nedeninin Bulgaristan göçmenleri değil, mevcut sistem olduğunun, işverenlerin kâr daha daha kâr hırsı olduğunun bilinciyle işten atılmalara karşı ortak mücadeleyle savunurken, şovenizme, göçmenlere yapılan ayrıcalıklı uygulamalara da, göçmen düşmanlığına da karşı çıkacaktır.

Türkiye işçi sınıfını bölme girişimlerine alet olmaması gereken Bulgaristan göçmenlerinden de bütün işçilerin kardeşliği doğrultusunda çaba bekleyecektir.

Saygılarımızla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Genel Başkan
Münir Ceylân

Dayanışma Genişliyor:

Mess'e siyah çelenk

Değişik işkollarındaki 38 sendika şubesi demir çelik'te, Çelik-İş'in yürüttüğü grevi desteklemek amacıyla işveren sendikası Mess'i protesto ettiler. Demir çelik işletmeleri, Karabük ve İskenderun işyerlerinde 104 günden bu yana sürdürülen grevle dayanışma içinde olduklarını vurgulayan sendika yöneticileri siyah bir çelengi, Şişli'deki Mess binası önüne bıraktılar. Konuya ilişkin görüşlerini bir basın bildirisiyle kamuoyuna da duyuran sendikacılar daha sonra, cezaevlerindeki uygulamaları kınamak üzere Adalet Bakanına telgraf çektiler. Sendikacılar telgraflarında "1 Ağustos genelgesinin derhal kaldırılmasını, ayrımsız bir genel af çıkarılmasını, Adalet Bakanı Altan Sungurlu'nun derhal istifa etmesini istiyoruz" dediler.

Bankada kuyruk dayanışma içindi

İstanbul'daki sendikaların şubeleri Çelik-İş üyesi 22 bin grevcinin grevine banka önünde kuyruklar oluşturarak omuz verdiler.

Topluca bir bankaya gidere oluşturulan kuyruklar Demir Çe grevcilerine moral destek ver ken, öte yandan da bir günde y laşık 15 milyon lira toplandı.

Belediyelerden grevciye destek

Belediyelerde demir ç grevcileriyle dayanışma kem na katıldı. Bazı anakent belec leri, değişik günlerde yardım la grevcilere destek verdiler zaklar topluca, demir çelik gr lerine ulaştırıldı.

Mess'i protesto ediyoruz

Dayanışma için banka kuyruğu

İskenderun Mitingi'nin ertelenmesine sessiz mi kalınacaktı?

Karabük'teki mitingde yaptığı konuşmasında " 31 Ağustos'ta İskenderun'dayım" diyen Türk-İş başkanı Şevket Yılmaz'ı, İskenderun Demir Çelik işçileri 2 mitingle karşıladılar. Mitinge izin verilmeyince "ziyaret " adı altında yapılan dayanışma,fiilen mitinge dönüştü. Toprakkale'de konvoylarla karşılanan Türk-İş başkanı Payas ve İskenderun'da binlerce işçiyle kucaklaştı.

HAYDİ DAYANIŞMAYA ÇELİK İŞÇİLERİ YARDIMSIZ KALMASIN.

ÇOCUKLARI KİTAPSIZ, DEFTERSİZ OLMASIN.

TÜM İŞÇİLER ELELE

DEFTER, KİTAP, ÖNLÜK,

GREVCİLERE

NOT: Bağışlar için şubeler, işyeri temsilciliklerine başvurun.

Greve "İhtiyati Ted

Dergimiz baskıya gi Demir Çelik işyerlerind gündür süren greve, Türki mir Çelik İşletmeleri Gen dürlüğünün istemiyle "i tedbir" kondu. Bu karar 28 yılı yasanın grevlerimize vurmak için işverenlere s olanaklar sunduğunun gös sidir.

02 Eylül 1989

PETROL-İŞ BAŞKANLAR KURULU İSTANBUL'DA TOPLANDI

Basın ve yayının değerli temsilcileri

22 şubemizin başkanları ile merkez yönetim ve denetim kurulu üyelerinin katıldığı 20. Dönem 8. Olağan Başkanlar Kurulu İstanbul'da sendikamız genel merkezinde toplandı.

Her dört ayda bir yapılan ve geçmiş dört aylık dönemin ve karşılaşılan sorunların değerlendirildiği, yapılacak çalışmaların gözden geçirildiği başkanlar kurulu iki gün sürdü.

Başkanlar kurulunu geçmiş dönem içindeki mücadele bilinci ve azmimizin eski dönemlerle kıyaslanamayacak düzeye erişmiş olmasının en önemli kazanımımız olduğunu vurgulayarak açan, genel başkanımız Münir Ceylân, cezaevlerindeki kitlesel açlık grevlerinin 12 Eylül'den bu yana en önemli eylemlerden olduğunu belirtti.

Kamu sektöründe Türk-İş çapında yürütülen toplu iş sözleşmesi mücadelesine değinen genel başkanımız, "dipten gelen dalga ciddi ve etkin mesajlarıyla toplu iş sözleşmelerinde ulaşılan düzeyi etkilemiştir" dedi. Özel sektör işyerlerinde toplu sözleşmeler sonrası işten çıkarmaların yoğunlaştığına işaret eden Münir Ceylân, "Türk-İş'in yarım kalmış eylem programının hayata geçirilmesi, üretimden gelen gücün top yekûn ortaya konması zorunluluk haline gelmiştir" diyerek Türk-İş'in sendikal anlayışının değişmesinin gerekliliğini vurguladı.

Grevlerimize ve Çelik-İş grevine dayanışmanın önemine işaret ettikten sonra "grevlerle dayanışmanın yaygınlaştırılması sorumluluğumuzdur, görevimizdir" diyerek konuşmasını bitirdi.

Daha sonra çalışma ve hesap raporları okunup görüşmeye açıldı. Yapılan

tartışmalar, eleştiri ve öneriler ışığında grevlerimizle dayanışmanın aktif bir şekilde yürütülmesi kararlaştırıldı.

Çelik-İş grevi ile dayanışmanın yaygınlaştırılması konusunda tüm başkanlar kurulu üyeleri görevlendirildi.

1 Mayıs 1989'un değerlendirildiği toplantıda, eksik ve yanlışlar üzerinde duruldu. Yapılan eleştiri ve öneriler doğrultusunda 1 Mayıs 1990'ın yığınsal bir şekilde kutlanabilmesinin hazırlıkları ele alındı.

Türk-İş'te sınıf ve kitle sendikacılığının etkin ve egemen olması yönünde sürdürülen çabalara daha aktif bir şekilde devam edilmesinin gerekliliğine işaret edildi.

Saygılarımızla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu

EFENDİM İŞSİZLİK VARMIŞ!
VAR YA!
N'APALIM?
İŞSİZLİKLE MÜCADELE EDELİM!
NASIL?
ÖNCE KENDİMİZE BİR İŞ BULALIM!
BULALIM
YAZ BAKALIM! İŞSİZLİKLE MÜCADELE İÇİN...
ÜCRETLER DÜŞÜRÜLMELİ SOSYAL HAKLAR KISILMALI
HİÇ DURUP DİNLENMEDEN ÇOK ÇALIŞIP AZ KAZANILMALI
İŞLER AÇILDI EFENDİM..
ELBET! HERKES KENDİNE BİR İŞ BULSA İŞSİZLİK KALIR MI?

19 Eylül 1989

PETKİM İŞÇİLERİNİN ÖZLEMİNİ DUYDUĞU DEMOKRATİK SEÇİMLER BİR AN ÖNCE YAPILACAKTIR

Yarımca şubemizin değerli üyeleri
PETKİM işçisi kardeşlerimiz

PETKİM işçileri huzursuz bir dönem yaşamaktadır. 3.150 PETKİM işçisi en temel hakları olan seçme ve seçilme hakkını özgürce kullanamamış olmanın ezikliği içindedir. Ancak ortada çözümlenemeyecek bir durum yoktur. Amacımız bu işyerinde demokratik bir seçimin bir an önce yapılmasıdır. Çözüm mutlaka bulunacaktır. Bundan kimse kuşku duymamalıdır.

DEĞERLİ ÜYELERİMİZ

Bugün Yarımca şubemizde yaşadığımız gerçekler sendikamızdaki demokratik işleyişe, üyelerimizin söz ve karar sahibi olması ilkemize, merkezi sendikal disiplinimize gölge düşürür niteliktedir.

Genel merkezimiz tüm şubelere bir yazı yazarak şube genel kurullarımızın en geç 23 Temmuz 1989 tarihine kadar bitirilmesini istemiştir. 22 şubemiz içinde yalnızca Yarımca şubemiz bu talimata uymamış, bir disiplinsizlik örneği vermiştir. Kaldı ki, bu istemimizin nedeni yalnızca Merkez Genel Kurulu hazırlıklarımızın bir an önce tamamlanmasıdır.

Toplu sözleşme döneminde de örgütlülük bilinci dışında hareket eden, merkezi disiplini hiçe sayan şube yönetiminin bu tutumunu gören, geçtiğimiz dönem yapılan delege seçimlerindeki demokrasi dışı tutum ve davranışları yaşayan üyelerimiz 1.530 imzalı bir dilekçe ile yaklaşan delege seçimleriyle ilgili kaygılarını genel merkezimize iletmişlerdir.

Bütün bu olumsuzluklar karşısında merkez yönetim kurulumuz, ana tüzüğümüz ve yönetmeliklerimiz gereği delege seçimlerinde uyulması gereken

esasları belirten bir yazıyı şube yönetim kuruluna göndermiş, gerekli uyarıları yapmıştır.

Ancak, şube yönetimi 21-23 Ağustos 1989 günleri yapılan delege seçimlerinde, sendika içi demokrasiye ciddi bir darbe niteliğinde tutum ve davranışlar sergilemiştir. PETKİM işçilerinin demokratik iradelerinin yapılan seçimlere yansımadığı şeklinde ciddi tereddütler oluşmuştur.

Seçimleri mahallinde izleyen genel sekreterimiz ve genel teşkilatlanma sekreterimizin gözlemlerinden de çıkan sonuç; seçimlerin özgürce yapılmasına müdahale edildiği, bir hazımsızlık ve saldırganlık içinde üyelerimizin özgür iradelerinin yansımasına engel olduğu şeklindedir.

Nitekim yapılan seçimlerin ardından birçok üyemiz de genel merkezimize müracaat ederek seçim sonuçlarına üye çoğunluğunun iradesinin yansımasına engel olunduğu gerekçesiyle itiraz etmişlerdir.

Merkez yönetim kurulumuz bu arada toplanan başkanlar kurulumuzda ortaya çıkan eğilime de uygun olarak; örgüt içi sendikal disiplin sağlanması, sendikal demokrasinin bu işyerimizde de yaşama geçirilebilmesi amacıyla ana tüzüğümüzün kendisine verdiği yetkiye dayanarak, yapılan delege seçimlerini iptal etmiş, şube yönetim kuruluna işten el çektirme talebiyle konuyu merkez disiplin kurulumuza götürmüştür.

Merkez disiplin kurulumuz Yarımca ve İstanbul'da yaptıkları soruşturma ve çalışmalar sonucu Yarımca şubemiz yönetiminin ana tüzük ve yönetmeliklere aykırı hareket ettikleri, örgüt disiplinine uymadıkları gerekçesiyle geçici olarak görevden alınmalarına karar vermiştir. Bu karar gereğince Yarımca şubemiz yönetimi, merkez yönetim kurulumuzca görevden alınmıştır.

DEĞERLİ ÜYELERİMİZ

Görevden alınan şube yönetim kurulunun bu karardan sonra sendikamız adına hiçbir tasarrufta bulunma hakları yoktur. Ana tüzüğümüz ve yasalar uyarınca da yapacaklarının hiçbir hukuki geçerliliği bulunmamaktadır.

Aynı şekilde, 11-13 Eylül 1989 tarihinde yapılan delege seçimlerinin de hiçbir hukuki geçerliliği yoktur.

Amacımız; PETKİM'de çalışan siz değerli üyelerimizin özlemini duyduğunuz demokratik delege seçimlerinin bir an önce gerçekleştirilmesidir. Bu doğrultudaki taleplerinize uymaktır.

Bunun için ana tüzüğümüz ve yasaların merkez yönetim kurulumuza verdiği yetkilere uygun düşecek bir yolla, delege seçimlerini en kısa zamanda yaptırmanın kararlılığı içerisindeyiz.

Ancak, üyelerimizden bize ulaşan bilgilere göre, görevden alınan şube yönetimi mahkemeye başvurarak merkez disiplin kurulu kararına ihtiyati tedbir kararı koydurmuş bulunmaktadır.

Mahkemeler elbette böyle bir karar almış olabilir.

Ancak bu yönlü bir karar çıkmış bile olsa, sendikamız aldığı kararı hayata geçirme yolunda her türlü tedbiri tereddütsüz alacaktır.

Karar sendikamıza intikal ettiği zaman ana tüzüğümüzün merkez yönetim kurulumuza verdiği yetkiler çerçevesinde, her türlü yasal tedbir alınacak, sendika içi demokrasinin örgütümüzün tüm birimlerinde eksiksiz uygulanabilmesi için her türlü çaba gösterilecektir.

DEĞERLİ ÜYELERİMİZ

Hiçbir PETKİM işçisi bu olay çözümlenemez diye huzursuz olmamalıdır.

Hiç kimse sendikal demokrasi ilkelerini, merkezi sendikal disiplini hayata geçirme yolundaki kararlılığımızdan en ufak bir kuşku duymamalıdır.

Bundan sonraki her türlü gelişme, bildiri ve bültenlerimiz aracılığı ile sizlere duyurulacaktır.

PETKİM'de demokratik bir delege seçiminin bir an önce yapılması için her türlü çabayı ve sorumluluğu göstereceğinize yürekten inanıyor, hepinizi saygıyla selamlıyoruz.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Genel Başkan
Münir Ceylân

20 Eylül 1989

GENEL BAŞKANIMIZ MÜNİR CEYLÂN'IN TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANI ŞEVKET YILMAZ İLE YAPTIĞI ORTAK BASIN TOPLANTISINDAKİ KONUŞMASININ ÖZETİ

Sayın genel başkanım
TRT ve basının değerli temsilcileri
Değerli arkadaşlarım

Bugün ülkemizde çalışanlarla ilgili çok önemli sorunların olduğu açık bir gerçekliktir. Ülkenin geleceği ile ilgili yeni ve bize göre çok tehlikeli gelişmelerin sahneye konduğu bir dönemi yaşamaktayız ve bu tehlikeli girişimlerden biri de siyasal iktidarın PETKİM'de başlatacağı özelleştirme, bir diğer deyimle yabancılaştırma uygulamalarıdır. Özellikle PETKİM'de başlayacaktır diyorum, çünkü bundan önce özelleştirme ya da yabancılaştırma uygulaması yapılan müesseselerin ülke ekonomisindeki yeri ve önemi, PETKİM ve PETKİM'den sonra aynı uygulamaya tabi tutulması düşünülen ERDEMİR ve SÜMERBANK'la kıyaslanamayacak düzeyde ufak örnekler olarak görülecektir.

Peki, neden bu büyük örneklerden hareket edilmedi? Önce olaya bu noktadan bakılmasının yararı var. Halkın yıllardan beri devletçi ve Atatürkçü görüşlerin tesiri altında devlet müesseselerinin geliştirilmesi istemleri toplumda bir hayli etkin iken bu kuruluşların haraç-mezat satışına çıkabilecek tepkileri ölçmek amacıyla önce ufak müesseseler ele alınmıştır. Burada hem çıkacak tepkinin ölçülmesi, hem de olumlu ve olumsuz sonuçları, satmayı tasarladıkları kişi, kurum ya da odaklar adına en iyi bir şekilde değerlendirebilmeleri adına bu örnekleri önce hayata geçirmişlerdir.

Bu nedenle özelleştirme uygulamasında başlangıcın, ülke ekonomisindeki yeri ve önemi nedeniyle PETKİM olarak kabul edilmesi gerektiği kanısındayım.

PETKİM'LE İLGİLİ KISA RAKAMSAL
BİLGİLER VERMEK İSTİYORUM

PETKİM bir holding yapısı içerisinde İzmir Aliağa'da kurulu ALPET, Yarımca'da kurulu YARPET ile PETKİM MÜES. GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ve bir yan kuruluş olan Kırşehir'deki PETLAS'tan ibaret dörtlü yapıdan oluşmaktadır ve bunların bünyesinde toplam 7.000 kadrolu ve 2.500 müteahhit işçisi çalışıyor. PETKİM, sanayinin ana hammaddelerinin önemli bir bölümünün üretimini yapmaktadır. Örnekleyecek olursam, deterjandan otomotiv yan sanayine, savunmadan ambalaja, borudan plastiğe, suni elyaftan boyaya bir dizi sanayide kullanılan ana girdiler üretilmektedir. PETKİM bu niteliği nedeniyle de bu ürünler sanayiye girdikten sonra 400 işçiye istihdam sağlayan bir müessese.

1988 yılında PETKİM müesseselerinin toplam üretimi 1.855.000 ton iç satış tutarı 1 trilyon 615 milyar TL, dışsatımı 251 milyon dolar, 1988'deki net kârı 980 milyar TL olmuştur.

1989 yılının ilk üç ayında yalnız ALPET'te üretim 320 bin ton, iç satış 420 milyar TL, ihracat 100 milyon dolar ve PETKİM ürünlerinin 1988'deki toplam ihracat içindeki payı %2,6 olmuştur.

Yine PETKİM'in kayda değer bir özelliği de özellikle ALPET'te en son teknolojinin kullanılması, bu teknolojiye uygun yüksek bir kalifikasyonun olmasıdır. Burada üyelerimizin %80'i sanat okulu ve lise mezunu, %15'i de yüksek tahsilli arkadaşlarımızdır.

DEĞERLİ ARKADAŞLARIM

Bu kısa bilgiler PETKİM'in ülke ekonomisindeki yerini sanıyorum ortaya çıkarmaktadır. Bugün PETKİM gibi önemli bir devlet kuruluşunun yabancılaştırılmasının ülkenin ve halkımızın geleceği, demokrasinin geleceği ile yakın ilgisi olduğuna inanıyorum. Şu nedenle; bir ülkede ekonomik gücü elinde bulunduran odakların, bu ekonomik güçleri oranında siyasal yapıyı da, siyasal gücü de ellerinde bulundurdukları bir gerçektir. Sadece uluslar ötesi tekellerin ve onlarla işbirliği içindeki yerli tekellerin, bu küçücük bir kesimin çıkarları adına, halkın büyük çoğunluğunun ve ülkenin geleceğinin bunlara terkedilmesi, sonuç olarak şunu da getirecektir: Bu müessese-

lerden başlamak üzere, özellikle bu müesseselerde çalışanların demokratik haklarının daha da budanacağını çok ciddi bir tehlike olarak beklememiz gerekiyor. Bunun örneği de görüldü. Üç yıllık uğraşlarımız sonucu, mahkemelerden PETKİM işyerlerinde grev yapılabileceğine ilişkin karar almış olmamıza rağmen, demokratik bir hakkımız olan grev hakkımız mahkemeler yoluyla elde edildikten sonra yasaların çalışanlar yararına düzeltileceğinin, iyileştirileceğinin ilan edildiği bir noktada, 1988'de bir gece yasası ile PETKİM işçilerinden grev hakkı bir çırpıda, hiçbir tartışma açmamaksızın gasp edilmiştir. Bu işyerlerimizin, yasalar değiştirilerek grev yasağı kapsamına alınması, birilerine dikensiz gül bahçesi biçiminde sunabilmek içindir. Yeni sahiplerine demokratik hakların kullanılmasını engelleyecek biçimde sunabilirsen iyi bir hizmet yapmış olursun. Bu yapılanları bu ölçüler içinde değerlendiriyoruz.

Bu özelleştirme girişimleri, uluslararası tekellerin ve sermaye sınıfının ideolojik görüşleri istikametinde yapılmak istenen uygulamalardır. Böylesi sınıfsal bir anlayışla elen alınan ve sürdürülmek istenen uygulamaya karşı sınıf anlayışıyla, sınıf gözlüğünden meseleye bakıldığı takdirde, çözümlerin yerli yerine oturtulabileceğini sanıyorum.

Yine özelleştirme ile ilgili siyasal iktidar yetkililerinin ortaya koyduğu çok önemli iki nokta var. Bunlardan biri; özelleştirmenin, teknolojisi gerileyen, eskiyen ve bu anlamda verimliliği ve ürün kalitesi düşük olan müesseselerin durumunu çözümlemek için ortaklar arandığıdır. Gösterilen gerekçelerden biri buydu. Bir diğer gerekçe de mülkiyetin tabana yaygınlaştırılması hedefi idi.

Özellikle ALPET'in teknolojisi, gelişmiş sanayi ülkelerine ciddi boyutlarda ihracat yapabilecek düzeydedir. Eğer teknoloji burada gerçekten geri ise inancımız o ki, PETKİM'in kendi bünyesinde yarattığı değerlerle bu teknolojiyi yenileyebilme imkânına, hem de başkalarına satmadan, ortak etmeden de sahiptir. O halde bunu da haklı bir gerekçe olarak görmemiz mümkün değildir.

Tabana yaygınlaştırma olayına gelince, propaganda şu şekilde yapılıyordu: Çalışanlar öncelikle ortak edilecek deniliyordu. Sonra halkın tasarruflarını buralara kaydıracağız diyorlardı. Gerek bu işletmelerde çalışanlar, gerekse

diğer çalışan, emekçi halkımız, içinde bulundukları ekonomik zorluklar nedeniyle insanca geçinebilme koşullarına bile sahip değilken, bunun söylenmesi bir şey ifade etmemektedir.

DEĞERLİ ARKADAŞLARIM

Ülke ekonomisi içindeki yeri böylesi önemli olan bir işletmede yapılacak yapısal değişiklikler sadece içerde ve dışarda sınırlı bir kesimin, sermaye kesiminin çıkarına olacaktır.

Bütün bu gelişmelerin ışığında iddiamız, bakış açımız, düşüncemiz şudur: Gerek yapılan, gerekse yapılacak olan her türlü yabancılaştırma ve özelleştirme, ülke ve halkın çıkarlarıyla uzaktan yakından ilgisi olmayan ve olmayacak olan bir uygulama biçimidir. Bunun halkın ve çalışanların ciddi olarak aleyhinde bir uygulama olduğunu, altını çizerek işaret etmek istiyorum.

Burada şöyle bir soru ile karşı karşıyayız: Bu kadar tehlikeli boyutlardaki bir uygulamanın eşiğindeyken sendikalar, demokratik kitle örgütleri ne yapmalıdır? Bizim bu tehlikeli girişimlerin, bu uygulamaların önüne geçebilme ile ilgili iki görüşümüz var. Biri bir tekliftir, bir öneridir. Diğeri ise tavrımızla ilgilidir. Sendikamız Petrol-İş'in özelleştirmeye ilişkin önerisi şudur: Halkın vergileriyle bu seviyelere gelmiş bu müesseselerin, halkın öz malı niteliğinde olan bu kuruluşların birilerine satılması, yamanması düşünülüyorsa iktidara, bu işi uygulayacaklara teklifimiz şudur: Böylesi önemli bir uygulamayı halka sorun. Halkın bu konuda ne dediğini bir referandum ile sonuçlandırmaya çalışın.

Sayın başbakan bir sürü konuyu referanduma götürerek propaganda malzemesi yapmıştır. Gelsin tek taraflı propaganda ile değil, muhalefetin, halkın geniş katılımına, karşı olanların propagandasına bütün araçları seferber etsin, ondan sonra, referanduma gidilsin.

Eğer bundan da kaçınır, böylesine önemli bir konuyu halktan kaçırarak, halkın istemeyeceği bir şekilde sonuçlandırırlarsa, PETKİM'de çalışan işçilerin ve onları temsil eden Petrol-İş Sendikası'nın seyirci kalmayacağını altını çizerek işaret etmek istiyorum. Bugüne kadar edindiğimiz deneyimlerle, bu uygulamanın önüne geçebilmek adına demokratik tavrımızı

koyacağız. Bu temelde verilecek mücadelede haklılığımıza inanan bütün demokratik kuruluşların güç ve desteğinin de PETKİM çalışanlarının ve Petrol-İş, yanında olacağından eminiz.

06 Ekim 1989

BASIN VE YAYINIMIZIN DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ GREVLERE VURULAN SON TÜZÜK DARBESİ "POLİS DEVLETİ" ÖZLEMİNİN BİR SONUCUDUR

Basın ve yayınımızın değerli temsilcileri

Resmi Gazete'de dün yayımlanarak yürürlüğe giren "Grev ve Lokavtlarda Mülki İdare Amirlerince Alınacak Önlemlere İlişkin Tüzük", sermaye çevrelerinin ve onların sözcüsü siyasi iktidarın işçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza karşı bir "polis devleti" oluşturma özlemlerinin bütün şiddetiyle sürdüğünün açık bir göstergesidir.

1961 Anayasası'nı halkımız için 'lüks' gören zihniyet, 1982 Anayasası ve 2821 ve 2822 sayılı Yasalarla budadığı veya kökünden kazıdığı haklarımızla yetinmemekte, sendikal ve demokratik hak ve özgürlüklerimize daha etkin darbeler vurabilmek için her türlü olanağı sonuna kadar kullanma gayretini bir an için elden bırakmamaktadır.

4 Eylül 1986 tarihli *Resmi Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe giren, "Grev ve Lokavtlarda Mülkiye Amirlerince Alınacak Tedbirlere Dair Tüzük", 1987 yılında Danıştay tarafından iptal edilince, siyasi iktidar aynı tüzüğü özünde bir değişiklik yapmaksızın, yalnızca iptal gerekçelerini ortadan kaldırarak, elindeki halkımızın özgür iradesini yansıtmayan parlamento çoğunluğuna dayanarak yeniden yürürlüğe koymuştur.

İlk yayımlandığı zaman sendikaların ve tüm demokrasi güçlerinin büyük tepkisine maruz kalan bu tüzüğün bugün aynı içerikle yeniden yürürlüğe konması bir yandan siyasi iktidarın ve sermaye çevrelerinin demokrasi taleplerindeki samimiyetsizliklerini ortaya koyarken, öte yandan da, demokrasimizin gerçek savunucusu olan işçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza

karşı da her türlü baskı ve terörü reva görmekten kaçınmayacaklarını net bir şekilde göstermektedir.

Bu tüzük demokratik ve yasal yollardan haklarını arayan grevci işçileri adeta bir düşman yerine koymakta, grev ve lokavt uygulanan işyerlerinde mülki idare amirleriyle telli ya da telsiz bağlantısı bulunan güvenlik noktaları kurulmasını öngörmekte, grevci işçilere karşı mahalli güvenlik kuvvetleri ve jandarma komando birliklerinin kullanılabilmesine olanak tanımaktadır.

Grev ve lokavtlarda girişilecek eylemler, ses alma araçları, fotoğraf ve filmlerle saptanacak, işyerleri önünde sazlı sözlü, toplantı ve eğlence düzenlenemeyecek, kamu düzenini bozucu toplu hareketlere müdahale edilecek, bozma girişiminde bulunanlar yakalanacak, etkisiz hale getirilecektir.

İşçiyi yasadışı eylemlere özendirici ve kışkırtıcı nitelikteki tüm yayınların dağıtılması önlenerek, bunlar toplattırılacak, işçilerin heyecanının ayakta tutulmasına engel olunacaktır.

Şimdi bir greve değil de iç savaşa karşı tedbir alınıyor izlenimini veren bu tüzükteki bütün tedbirlerin işverenlere karşı değil, işçilere karşı alındığı açık bir gerçekliktir.

Siyasi iktidarın alternatifi olmadığını iddia ettiği ekonomik politikaları iflas ettikçe, işsizlik, pahalılık ve yoksulluk her geçen gün daha dayanılmaz boyutlara eriştikçe, halkımıza olumlu bir şey veremeyenler baskı ve terörle demokratik hak arama yollarımızı tıkama yolunu seçmektedirler.

Bu tüzük yalnızca sermayenin demokratik hak ve özgürlüklere tahammülsüzlüğünü değil aynı zamanda, Cumhurbaşkanı seçme hazırlığındaki parlamentonun yapısını ve niteliğini de sergilemektedir.

Antidemokratik nitelikteki Anayasa ve yasalardaki değişiklik önerilerimizdeki, halkımızın özgür iradesini gerçekten yansıtacak bir parlamento için erken seçim istemimizdeki haklılık açıkça ortadadır.

Bu antidemokratik gidişin değiştirilmesi için tüm demokrasi güçlerinin el ele, omuz omuza vermesi, bugün artık, her zamankinden daha büyük bir zorunluluktur.

İşçi sınıfımızın grev mücadelesinin, demokratik hak ve özgürlükleri için vereceği mücadelelerin bu tür antidemokratik tüzüklerle engellenebileceğini sananlar, karşılarında işçi sınıfımızı, emekçi halkımızı ve tüm demokrasi güçlerini bir bütün olarak bulacaklarını akıllarından çıkarmamalıdır.

Saygılarımızla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

EKMEK
BARIŞ
ÖZGÜRLÜK

"Demokrasi olmadan ekmek büyümez,,

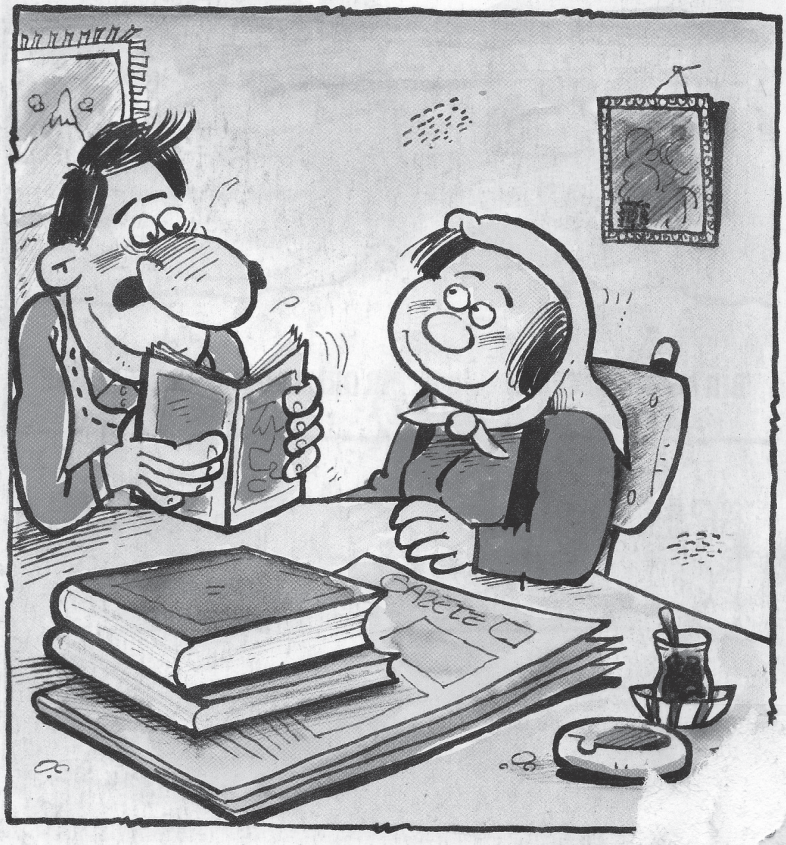

petrol-iş

türkiye petrol kimya lastik işçileri sendikası

Petrol Fiyatları Enflasyon Ücretler

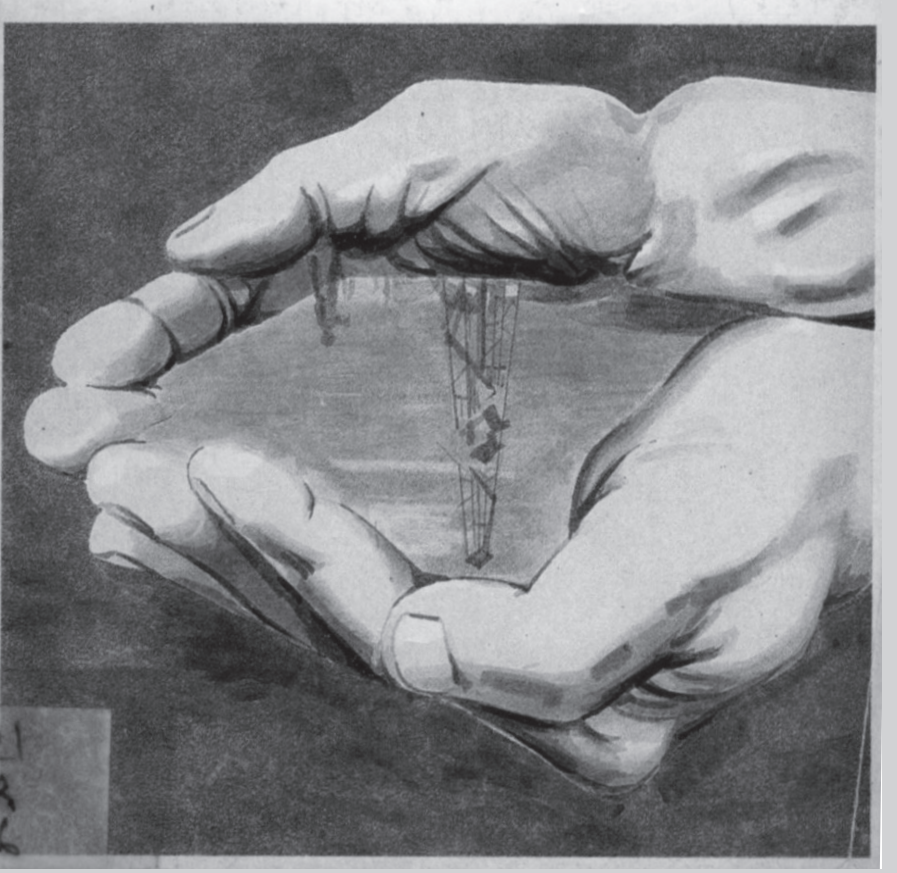

20 Ekim 1989

DİYARBAKIR'DA İŞTEN ATILAN 130 ÜYEMİZ DÖNÜŞÜMLÜ OLARAK AÇLIK GREVİNDE

YABANCI PETROL ŞİRKETİ SHELL İŞÇİLERİMİZİN EN TEMEL HAKLARINA TAHAMMÜL EDEMİYOR

Basın ve yayınımızın değerli temsilcileri

Yabancı Petrol Şirketi SHELL adına Güneydoğu'da petrol araması yapan F. Alman firması DEUTAG DRILLING'te çalışan 130 üyemizin işten atılmaları üzerine, üyelerimizin başlattıkları açlık grevi sürüyor. Açlık grevine şu anda dönüşümlü olarak dokuzar üyemiz katılıyor.

Yaklaşık iki yıldır petrol araması yapan DEUTAG DRILLING'te çalışanlar 1988 yılı başlarında sendikamıza üye olmuş, üyelerimizi kendi işçisi değil de, bir taşeronun işçisi olarak gösteren bu firmayla yetki aşamasında mahkemelik olunmuş, ancak üyelerimizin direnişe geçmesi sonucu işverenin davadan çekilmesi ile sendikamız yetki alabilmiştir.

Toplu sözleşme görüşmelerinin başlamasıyla birlikte işveren tensikat adı altında işçi atmaya başlamış, 66 üyemizin işten atılması üzerine, üyelerimiz tekrar direnişe başlamışlardır. İşveren bağlı bulunduğu SHELL firmasından aldığı talimatlar doğrultusunda sondaj kulelerini sahadan çekmiş, kampa yığmış ve kalan üyelerimizin de işlerine son vermiştir.

Üyelerimiz DEUTAG DRILLING işçisi olduğu halde, işten atılma noter tebliğleri yine taşeron adına ve aracılığıyla yapılmıştır.

Bu olaylar üzerine işyerine siyah çelenk bırakan üyelerimiz dönüşümlü olarak açlık grevini başlatmışlardır.

Bütün bunlar sendikamız Diyarbakır şubesinde üyelerimizin bilinçli mücadelesi karşısında rahatsız olan SHELL şirketinin gelişen işçi hareketini

kırabilmek için ortaya koyduğu bir senaryodur.

Hatırlanacağı gibi geçtiğimiz yıl yabancı petrol şirketleri ile sürdürülen sözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanamayınca, üyelerimiz direnişe geçmiş, Diyarbakır SHELL'de günlük üretimi günde 20 bin varilden 7-8 bin varile düşüren üyelerimizin direnişleri 58 gün devam etmişti.

DEUTAG'daki üyelerimizin işten atılmalarını protesto eden SHELL işçileri de, bu protestolarını bir günlük toplu vizite eylemiyle göstermişlerdir.

Diyarbakır şubemizdeki bu gelişmeleri hazmedemeyen SHELL işvereninin amacı açıktır. Bu amaç; üyelerimizi sendikadan soğutmak, sendikamızı yıpratmaktır.

Ama işveren bu amacına ulaşamayacaktır.

Üyelerimizin ücretlerinin aynı şirketin diğer ülkelerdeki işçilerinin ücretleriyle kıyaslanamayacak kadar düşük olmasına karşın, SHELL işvereni bu ücretleri daha da düşürebilmenin, işçilerini sendikasızlaştırabilmenin hesaplarını yapmaktadır.

Petrol-iş bu oyunları bozacaktır. Her yıl milyarlarca liralık kâr transferi yapan bu şirketlerin, üyelerimizin zaten kısıtlı olan hak ve özgürlüklerine yönelik saldırıları, mutlaka geri püskürtülecektir.

İşten atılan üyelerimizin kararlı eylemlerini ve dönüşümlü olarak sürdürdükleri açlık grevini tüm gücümüzle destekliyor, kamuoyunu bu konuda duyarlı olmaya, haklı mücadelemizin yanında yer almaya çağırıyoruz.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

02 Kasım 1989

COŞKU VE DİSİPLİNLE SÜREN GREVLERİMİZDE YILDÖNÜMÜ YAKLAŞIYOR

Basın ve yayınımızın değerli temsilcileri

Grevlerimiz	Üye sayısı	Başlangıç tar.	Süresi
1- Akdeniz Gübre/Mersin	677	25.1.1989	282 gün
2- İpstaş/İzmir	54	26.5.1989	161 gün
3- Ortaş/Edremit	38	6.6.1989	150 gün
4- Kimaş/Gebze	41	27.6.1989	129 gün
5- Canik Lastik/Samsun	21	12.10.1989	22 gün
6- Desaş/İstanbul	139	26.10.1989	8 gün
Toplam:	970		

25 Ocak 1989 günü Mersin'de kurulu AKDENİZ GÜBRE SANAYİ A.Ş. işyerinde 677 üyemizin greve çıkması ile başlayan grevler maratonu, beş işyerini daha kapsayarak sürmektedir.

Ülke ekonomisinde azımsanamayacak bir yer tutan, yukarıda dökümünü yaptığımız işyerlerinde 1.000'e yakın üyemiz aylardır büyük özveri ve disiplinle hak mücadelesi vermektedirler.

İçinde bulunduğumuz günümüz koşullarında, özellikle mücadelede birlik ve mücadele ile dayanışmanın önündeki engeller nedeniyle hak arama mücadelesi tek tek işyerlerinde yürütülmektedir. İşçi sınıfının genel mücadelesi içinde küçük birimler biçimindeki mücadeleler zorlaşmaktadır.

Ne var ki, aylardır devam eden bu grevlerde üyelerimiz tüm zorluklara, sıkıntılara rağmen örgüt disiplinine yakışır bir şekilde olağanüstü özveri

ile işçi sınıfına örnek olmaktadırlar.

Böylesi kararlı ve direngen mücadelelerin basında gerektiği gibi yer alamamasını, kamuoyunun ilgisizliğini anlayabilmek mümkün değildir.

Şurası unutulmamalıdır ki dalga, hele ki dipten gelen dalga küçükten başlar, giderek gelişir.

Grevlere neden olan temel sorunlar büyük ölçüde ekonomik ağırlıktadır. Bu sorunların toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde çözümlenmesinden yana olan ve olanakları ölçüsünde çaba gösteren sendikamız Petrol-İş; uzlaşmaz tavırlara karşı hiçbir zorluktan çekinmeden grev boylarına çıkarak yanıt vermektir. Uzlaşmaz tavırlar sürdüğü sürece de vermeye devam edecektir. Yıldönümü yaklaşan grevlerimiz bunun son örneğidir. Nasıl ki, işçi sınıfımız çok zorluklar, çok badireler görmüş, buna rağmen mücadelelere girmiş, girmekten çekinmemişse Petrol-İş de mücadeleye girmekten çekinmemektedir, çekinmeyecektir.

Ve olumsuzlukları, karşılaşılan zorlukları aşabilmenin yolunun tek tek işyerlerinde verilen mücadelelerin birleştirilmesinden geçtiğinin bilinci ile hareket edecek ve ortak mücadelenin önündeki engellerin aşılması için her türlü çabayı gösterecektir.

Saygılarımızla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

03 Kasım 1989

DURUŞMA 6 KASIM'DA

BANDIRMA'DA ETİBANK BORAKS VE ASİTTE ÇALIŞAN 367 ÜYEMİZE DAVA AÇILDI

Basın ve yayının değerli temsilcileri

Geçtiğimiz Nisan ayında yoğunlaşan ve Türkiye çapında yüzbinlerce kamu işçisince yapılan bahar eylemlerine katılan BANDIRMA BORAKS VE ASİT FAB. İŞLETMESİ'nde çalışan 367 üyemiz hakkında dava açıldı.

Bilindiği gibi demokratik hak ve özgürlüklerin budandığı, en ufak ekonomik hak taleplerinin önüne onlarca antidemokratik engelin dikildiği koşullarda yüzbinlerce kamu işçisi çeşitli yol ve yöntemlerle hak arama mücadelesine girmiş, Petrol-İş üyeleri de bu mücadele de en ön saflarda yer almıştı.

ETİBANK BANDIRMA BORAKS VE ASİT'te çalışan üyelerimiz toplu viziteye çıkmaları nedeniyle 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefetten yargılanıyorlar.

İlk duruşma Bandırma Asliye Ceza Mahkemesi'nde 6 Kasım 1989 tarihinde yapılacaktır.

Saygılarımızla

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan

16 Kasım 1989

GENEL MERKEZLERİ İSTANBUL'DA OLAN DOKUZ SENDİKANIN ORTAK BASIN AÇIKLAMASIDIR

Basın ve yayınımızın değerli temsilcileri
Basınımıza yönelik saldırılar son bulmalı

DEMOKRASİMİZE İŞLERLİK KAZANDIRILMALIDIR

Gazete gazetesi muhabirlerinden Sami Başaran'ın geçtiğimiz hafta silahlı saldırı sonucu ölmesi, Ahmet Altınkaya'nın yaralanması ve son olarak da aynı gazeteden Kamil Başaran'ın silahlı saldırı sonucu ağır yaralanmasını şiddetle kınıyor, saldırganların bir an evvel cezalandırılmalarını istiyoruz.

Bu saldırıların boyutları, yalnızca kabadayı, mafya, baba denilen kişi veya kişilerin, eleştiriye tahammülsüzlükleri ya da mevcut hukuk düzenine meydan okumalarıyla sınırlı değildir.

Bu saldırıların ardındaki asıl suçlar, bu 'mafya'ları, bu 'baba'ları, yaratan, bir avuç tekelci holdingin çıkarına ülkemiz insanlarını işsizlik, pahalılık cenderesinde kırdıran, demokratik kurum ve kurallara tahammül edemeyen, halkımızın örgütlenememesi, sesini soluğunu çıkaramaması için her türlü baskı ve terörü reva gören sermaye çevreleri, 12 Eylül'ün uzantısı siyasi iktidarlardır.

Bugün gazete muhabirlerine saldırı denince ne yazık ki mafya'dan, baba'lardan önce ilk akla gelen güvenlik kuvvetleri olmaktadır. Son 1 Mayıs, Mehmet Akif Dalcı'nın cenaze töreni, bu olgunun zihinlerden silinmesi zor örneklerindendir. Nitekim bu son saldırıları protesto eden Ankaralı gazetecilerin polisçe 'tartaklandıkları' haberi de en güncel örnektir.

Ülkemizde can güvenliği kalmayanlar yalnızca gazeteciler değildir. Düşünme ve örgütlenme özgürlüğünün bu denli kısıtlı olduğu bir ülkede, hele de bu kısıtlama baskı ve terörle sağlanıyorsa, bu baskı ve terörden gazete-

cilerin, basınımızın da nasibini alması kaçınılmaz bir olgudur.

Halkımız üzerinde antidemokratik baskılar sürdürüldükçe, en temel hak ve özgürlükler sermaye çevreleri çıkarı için ayakları altına alındıkça bu tür olaylar durulmayacaktır.

Basınımızın değerli temsilcilerinin tepkilerine tümüyle katılıyor, acılarını paylaşıyor, demokrasimizin tüm kurum ve kurullarıyla yaşama geçirilmesi, halkımızın bu tür antidemokratik baskılardan kurtulabilmesi için demokrasi güçlerini birlikte mücadele etmeye çağırıyoruz.

Saygılarımızla

Münir Ceylân
Petrol-İş Gen. Başk.

Fuat Alan
Belediye-İş Gen. Başk.

Metin Tiryakioğlu
BASİSEN Gen. Başk.

Yener Kaya
Deri-İş Gen. Baş.

Necati Altunyanak
Kristal-İş Gen. Başk.

Celal Özdoğan
Otomobil-İş Gen. Başk.

Atilay Ayçin
Hava-İş Gen. Başk.

Sabri Topçu
TÜMTİS Gen. Başk.

Vahdettin Karabay
Laspetkim-İş Gen. Başk.

22 Kasım 1989

KOROZO AMBALAJ'DA İŞÇİ KIYIMI GİRİŞİMİNİ PROTESTO EDİYORUZ

Basın ve yayının değerli temsilcileri

İstanbul Şubemiz kapsamındaki Malazgirt Cad. Sefaköy adresinde kurulu KOROZO AMBALAJ SAN. VE TİC. A.Ş.'de 59 üyemiz işten çıkarılmak isteniyor.

KOROZO işvereni, asgari ücretli ve sendikasız işçi çalıştırmak niyetiyle bu arkadaşlarımızı çıkarmak istemektedir. Bu amaçla paravan bir şirket kurmuş ve yer tutmuştur.

Petrol-İş olarak KOROZO işvereninin bu girişimini protesto için bir basın toplantısı düzenlemiş bulunuyoruz. Sefaköy'de Malazgirt Caddesi'ndeki işyeri önünde bugün saat 16.30'da yapılacak basın toplantısına çevre fabrikalardan işçi temsilcileri, bölgedeki siyasi parti temsilcileri, demokratik kuruluşlar da katılacaklardır.

Saygılarımızla

Merkez Yönetim Kurulu adına
Hüseyin Doğdu
Genel Sekreter

***

KOROZO'da İşçi Kıyımı Girişimini Protesto Ediyoruz

İstanbul şubemize bağlı KOROZO AMBALAJ işyerinde 59 üyemiz işten atılmak isteniyor.

İşveren, sendikasız ve asgari ücretli işçi çalıştırmak niyetiyle bu arkadaşlarımızı işten çıkarmaya hazırlanıyor.

Nitekim bu amaçla paravan bir şirket kurmuş ve yer tutmuştur. Buradaki üretimini oraya kaydırmanın hazırlığı içindedir.

İşveren pervasız, sendika düşmanı tavrında 82 Anayasası'ndan ve yasalardan güç almaktadır.

İşverenin bu girişimine karşı Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne gerekli başvuru yapılmış, savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur.

Petrol-İş olarak işten atılmaların, işsizliğin bu sistemin bir ürünü olduğunun bilinciyle hareket ediyor ve Türk-İş çapında ortak girişimlerle çözüm aranması gerektiğini savunuyoruz.

Bu anlamda Türk-İş eylem kararları işten atılmaların önüne geçilmesi hedefini de kapsayarak vakit geçirilmeden başlatılmalıdır. Bu soruna hiçbir işçi arkadaşımız duyarsız kalmayacaktır. Bugün sana olan, yarın bana olacaktır diyerek ortak, etkin eylemleri gündeme getirecektir.

KOROZO işvereninin Anayasa ve yasalardan güç alan işçi kıyımı girişimini kınıyor, bu arkadaşlarımızın işten atıldıkları anda aileleriyle birlikte açlık grevine başlayacaklarını açıklıyor, kamuoyunu ve işçi sınıfımızı daha duyarlı olmaya, Türk-İş'i sorumluluklarını üstlenmeye çağırıyoruz.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Mansur Burgucu
Genel Teşkilatlanma Sekreteri

11 Aralık 1989

MÜNİR CEYLÂN'IN TÜRK-İŞ 15. GENEL KURULU'NDA YAPTIĞI KONUŞMA

Sayın başkan
Saygıdeğer konuklar
Basınımızın değerli temsilcileri
Çok sevgili delege arkadaşlarım

Sözlerime başlamadan önce hepinizi petrol, kimya ve lastik işçileri adına saygılarımla selamlıyorum.

DEĞERLİ ARKADAŞLARIM

Konuşmama özellikle bir konuda açıklama yaparak girmek istiyorum. Kongre dönemini yaşadığımız şu günlerde yapılan toplantılarda ve özellikle kulislerde arkadaşlarımızla birlikte oluşturduğumuz yeni ilkeli yapının Türk-İş Yönetim Kurulu'nda egemen olmasına ilişkin çalışmalarımızı bazı arkadaşlarımız, üzülerek belirteyim ki, Türk-İş'in birliği açısından bir tehlike olarak görmektedir. Bunları üzüntüyle müşahede ediyoruz. Şunu söylemek istiyorum: Türk-İş'in birliğine, Türk-İş'in dirliğine ve ülke düzeyinde işçi sınıfının sendikal birliğinin Türk-İş'te gerçekleşmesi konusunda o kadar yalın ve net bir inanç sahibiyiz ki; bugün Türk-İş'i en iddialı bir şekilde seviyoruz diyenlerden daha fazla seviyoruz, birliğe daha fazla inanıyoruz. Hiç kimse bundan en ufak kuşku duymamalı.

Elbette ki, Türk-İş büyük bir camia, büyük bir aile. Bu büyük ailenin içerisinde değişik görüşler olacaktır, değişik düşünenler olacaktır, değişik sendikal anlayışlar, -çağın ve demokrasinin gereği olarak- söz konusu olacaktır ve yıllardan beri Türk-İş'in yönetim kurulları düzeyinde sendikal ve siyasal anlayış bakımından bizden farklı olan arkadaşlar Türk-İş'i yönetir-

ken, her türlü yönetsel tasarruf ve yetkilerini kullanırken, mücadele eden bizler, işçi sınıfının çıkarı adına, sendikal ve demokratik hakların gelişmesi adına ortaya koydukları hangi uygulamanın dışında kaldık, sormak istiyorum. Ve o itibarla bu genel kurulda hangi ekip iktidar olursa olsun Petrol-İş adına şunu açık yüreklilikle söylüyorum: Bugüne kadar olduğu gibi Türk-İş'in yetkili kurullarının işçiler için vazgeçilmez temel hedefler uğruna ortaya koydukları uygulamalara özveri, gereken yerde özveriyle, kararlılık gereken yerde kararlılıkla, sahip çıkarak gereken katkıyı gösterdiysek gelecek yönetimlere de aynı duyarlılık içerisinde sınıf disiplinine uygun bir biçimde üzerimize düşen görevi yapacağımızı ilan ediyorum.

DEĞERLİ ARKADAŞLARIM

1989 Türkiye'sinde demokrasi adına, temel hak ve özgürlükler adına, sendikal haklar adına, neyi arıyoruz?

1961 Anayasası ve onun bünyesindeki hakları arıyoruz. Yani 28 yıl önceki hakları arama noktasındayız. Nihai hedefimiz elbette ki 61 Anayasası ve getirdikleri değildir.

Ama asgariden bu hakları nasıl elde edebileceğimizin uğraşı içerisindeyiz. 1961 Anayasası'nın getirdiği bugünkü şartlarla hiç mukayese edilmeyecek biçimde, demokrasi ve özgürlük rüzgârlarının boyut kazandığı bir dönemde sermaye örgütleri ve güdümündeki karanlık odaklarca ülkemizde bir anarşi ve terör tezgâhlanıyordu ve 1980 öncesi bu ortamı hiçbirimizin unutması mümkün değildir. Anarşi ve terörden yarar umanlar demokrasi düşmanları ve işveren çevreleridir. Bu itibarla sendikal mücadelemizin temel noktalarından biri olarak anarşi ve teröre karşı çıkmayı almalıyız.

1980 öncesinde o günkü şartlar içerisinde halkımızın kabul ettiği bir Anayasa'yı ve anayasal düzeni gizli bir takım örgütler değiştirmek çabası içerisindeydiler. Ancak hepimizin çok yakından bildiği bir karanlık odağı, bir gizli örgütü daha açıklamak istiyorum. Anayasa'yı ortadan kaldırmaya ve faşist bir düzeni yerleştirmeye çalışan tezgâhlar ülkenin genel kurmayınca üstlenmişti. Halktan habersiz, o günkü demokratik kuruluşların bilgisi dışında sözüm ona anarşi ve terörü önleyebilme adına ülke yönetimine el koyduklarını ilan ediyorlardı. 12 Eylül 1980 sabahı faşist darbelerini

gerçekleştirenler halkımızın karşısına çıkıyorlar ve Anayasa'yı askıya aldıklarını, tüm siyasi partilerin faaliyetten men edildiklerini açıklıyorlardı. Sendikalar kapatılıyordu. Hatırlayacaksınız. Konseyin ilk uygulaması, 1936'dan beri kazanımımız olan kıdem tazminatının gaspı oldu. Ardından onbinlerce insanımız tutuklandı, yeni bir baskı ve işkence dönemi başlıyordu. Halk susturulmuştu ve ülkenin kaderi beş generalin iki dudağı arasındaydı.

24 Ocak Kararları'nın mimarlarının öncülüğünde bütün hızıyla uygulanacağı ilan ediliyordu. Ülkenin bağımsızlığını yok etmeye yönelik, işçi sınıfımızca emekçi halkımız aleyhine bir dizi siyasi ve ekonomik anlaşmalar yapılıyordu. Bütün bunlar olurken Türk-İş ne yapıyordu? Bunu Türk-İş'in üyeleri olarak, Türk-İş'e gönül vermiş insanlar olarak bu kurullarda ortaya koyacağız. Türk-İş, hepimizin üzüntüyle izlediği gibi böyle bir yapıyla uyumlu çalışmayı gerekli görüyordu. Bu içimizde kalan kanayan bir yaradır. Bu böyle bir yönetimle, böyle bir anlayışla halkın özgür iradesi üzerinde baskı ile iktidar olacağım diyenlerle uyumlu çalışma olayı bana göre Türk-İş'in tarihindeki en kara lekelerden biridir. Onu silmenin, bir tarafa atmanın hepimizin görevi olduğuna inanıyorum. Susulsaydı, anahtar teslim edilseydi ama böyle bir yönetimle uyumlu çalışma anlayışı benimsenmeseydi diye düşünüyorum. Bunun neden yapıldığına ve ne adına yapıldığına da elbette ki sizlerin ve bizlerin kararlı arayışıyla tarih buna ışık tutacaktır.

Bu tarihi olayı bugünkü şartlar içerisinde dokuz yıl geride bıraktık. O günden bu yana bakalım neler oldu? Özellikle bu anti demokratik şartların dört dörtlük uygulandığı bu dönemde, işveren örgütlerinin en güçlü odakları başta TÜSİAD'ların, TİSK'lerin yıllardan beri 61 Anayasası'ndan, demokratik haklardan ve özgürlük arayışlarından rahatsız olan bu çevrelerin yeni bir Anayasa taslağını Konseye ve Danışma Meclisi'ne ilettiğini biliyoruz.

Bunlar yaşama geçirildi. Demokratik kurumlar tümüyle işlevsiz bırakıldı ve yeni bir sözümona anayasal düzene geçildi. İşte sancının temel noktası burasıdır, sıkıntıların temel noktası burasıdır.

Bunun sonucu olarak emekçi halk kesimlerinin ekmeği daha da çalınıyordu, gittikçe yoksulluk ve sefaletin batağına terkediliyordu. Sermaye örgüt-

leri de tekelleşmeye bütün hızıyla devam ediyordu. İnsanlık dışı faşizan baskılar ülkeyi kasıp kavuruyor, işkence sesleri ayyuka çıkıyor, arkasında onbinlerin kanını-gözyaşını bırakıyordu. Güneydoğu'daki sivil halk katlediliyor, baskı sürgünler yapılıyordu. İşçiler ordusu büyüyor, ülkemiz ve içinde yaşayan halk daha bir dizi olumsuz koşulla kıskaca alınıyordu.

ŞİMDİ DEĞERLİ ARKADAŞLARIM

12 Eylül bu korkunç çağdışı manzarayı yaratmak için mi yapıldı? Bunun cevabını hepimiz gördük, yaşadık. Demokrasi düşmanı ve sermaye güdümlü odakların yaptıklarını onların görevleri arasında değerlendirebilmek mümkündür. Ama gaspedilen demokrasi idi, katledilen demokrasi idi. Ülkemizin çıkarları adına, işçi sınıfımız ve emekçi halk katmanları adına bugün yaşanan sıkıntıların en önemli nedeni böylesi bir anti demokratik ortamın varlığı idi. Bu itibarla ben de açık yüreklilikle ve büyük bir inançla şu duygularımı huzurlarınızda ifade etmek istiyorum. Artık demokrasinin bir kez daha katline müsaade etmememiz gerekiyor ve artık demokrasinin en büyük teminatının ve varlık nedeninin işçi sınıfı ve örgütleri olduğunu ilan etmemiz gerekiyor.

Demokrasiyi savunmak, korumak ve geliştirmek işçi sınıfımızın görevidir ve bu görevi yapacak olan da onların öz örgütleridir, öz örgütleri de olmalıdır.

Bu itibarla artık bu genel kurulda şunu büyük bir coşkuyla haykırmalıyız ve demeliyiz ki; demokrasiye yönelik saldırılar hangi nedenle ve hangi odaklardan kaynaklanırsa kaynaklansın, demokrasiye uzanacak eller ortaya çıktığı anda işçi sınıfının üretimden gelen gücü kullanılacaktır, bacalar tütmeyecektir, çarklar işlemeyecektir, yollar çalışmayacaktır. Bu yüreklili-ği, bu kararlılığı göstermediğimiz sürece daha çok korkular yaşarız.

Yalnız bu kararları almak yetmiyor. Bu kararları burada alırken, kâğıt üzerinde kalmaması için dileğim ve inancım odur ki, 1990'dan başlayacak yeni mücadelelere sahne olacak sınıf mücadelesi içerisinde demokratik sendikal kazanımların gerçekleşebilmesi için yapabileceğimiz her türlü etkinliklerde bütün üyelerimize ve çevrelere alacağımız bu kararları mal edebilmeyi çalışmamızın başına almalıyız.

Bizim için önemli olan bütün bu olumsuzlukların anlatılması değildir. Şöyle bir yaptıklarımıza bakalım. 12 Eylül'ün Anayasası, hukuk mantığı ve bu temeldeki tüm antidemokratik uygulamaları gündemde iken, bu anlayış ve uygulamaları geriletebilen, değiştirebilen bir sonuç almadığımıza göre buraya çıkıp özellikle son üç yıllık dönemi başarı olarak değerlendiren konuşmaları hayretle izledik.

Sayın genel başkanımız açış konuşmasında da yapılanların bir özetini sundu. Danışma Meclis'i ve Konsey nezdinde yapılan girişimler, 1984'ten sonra Meclis'e ve siyasi partilere sunulan öneri ve görüşler, hükümet düzeyinde toplantı ve zirve görüşmeleri, açık hava toplantıları, mitingler, yürüyüşler ve diğer etkinlikler. Bunları hep beraber yaşadık. Bütün bunlar yapıldı ama sonucuna bakarsak ne 83 Anayasası değiştirilebildi, ne yasalarda en ufak bir değişiklik yapıldı. Neyin başarısından bahsedebiliyoruz? Bütün bu olumsuzluklar gündemdeyken, 12 Eylül ve onun ürünü tüm kurumlar ortada iken neyin başarısından bahsediyoruz?

Kimin başarıdan söz etmeye hakkı vardır? Her gün onlarca, yüzlerce arkadaşımız işten atılırken, milyonlar örgütlenme hakkını kullanamazken, sendikasızlaştırma politikaları ve olumsuzlukları her geçen gün kurumlaşmaya doğru yol alırken neyin başarısından bahsediyoruz?

Bir başarı yoktur. Yapılması gerekenler içerisinde büyük eksiklikler vardır, yetersizlikler vardır ama bütün bu problemlerin devam ettiği bir ortamda hiç kimse kalkıp işçinin huzurunda başarıdan bahsedebilme hakkını kendinde göremez.

1989 toplu sözleşmeleriyle ilgili geçmişe kıyasla bir başarıdan söz edilebiliyor. Burada eğer bir başarı varsa o başarının temel gücü bizatihi işçi arkadaşlarımıza aittir.

Eğer sıkıntılarımız varsa Türk-İş olarak, yetkili kurullar olarak yaptığımız bir eksiklik var demektir. Sorunların çözümü konusunda tespit ettiğimiz kararlarla ilgili eksikliklerimiz vardır. Nedir bu eksiklikler? Aylardan beri meydanlara çıktık. Birçok arkadaşımızla görüşme imkânını bulduk. Bütün bu problemlerin devamındaki temel eksiklikler Türk-İş'in yıllardan beri uygulanmakta olduğu sendikal politika ve anlayıştan kaynaklanmaktadır.

Nedir bu yetersiz gördüğümüz sendikal anlayış ve politikalar?

Hükümete gitmekse gittik. Olumsuz çalışma koşullarını ILO'ya ve kardeş sendikal kuruluşlara şikâyetse ettik. Yine hükümetlere öneri götürmekse bunu da yaptık, bunlar yapıldı, yıllardan beri yapılan da bu. Ama aldığımız bir mesafe yok. Ama tabanın özlemle beklediği tavırlı bir Türk-İş'i görebilme imkânını bulamadık. Taban hazırdır değerli arkadaşlarım. Taban şunu istiyor: Eğer bütün bu sıkıntılar demokratik uzlaşma yollarıyla çözülmüyorsa -ki çözülmüyor- sayın yönetici ve yetkililerimiz olayı bize getirsinler. Taban birlik içerisinde üretimden gelen gücünü kullanmaya hazırdır. Genel greve hazırdır. Eğer biz hazırsak, bu olayların üstesinden de kesinlikle gelebileceğiz, buna inanıyoruz.

İşte eksik gördüğümüz yan budur. Hiçbir noktada kendini sınıf örgütü gibi kabul etmeyen, sınıfın birlik içerisinde üretimden gelen gücünü kullanma şansını işçi sınıfının önüne koyamayan bir sendikal anlayışı, kabul etmemiz mümkün değildir.

Bu itibarla biz, ilkelerle yola çıktık, biz tabanın özlemini duyduğu demokratik kavgayı yüreklice yapabilen, sadece bir hayır kurumu gibi dilenen, el avuç açan bir sendikal anlayışa bizi teslim etmeyin diyen milyonların sesi olmaya çalışıyoruz. Milyonların özlemine cevap verecek bir Türk-İş'i yönetmeye çalışıyoruz ve eğer bu genel kuruldan çıkacak yönetimler tabanın özlemleri doğrultusunda alınacak kararları cesaretle uygulamaya koymadıkları takdirde işçi sınıfımız kendi yönetici gücüyle hayata geçirmesini bilecektir.

DEĞERLİ ARKADAŞLARIM

Dışardan yönlendirilme iddiaları var. Bir basın mensubu da günlerdir diline bir "aşırı uç" doladı. Bunlara açık yüreklilikle şunu söylüyorum: Kim aşırı ucun ne olduğunu biliyor, kim burada bu iddialarda bulunuyorsa onları ispata davet ediyorum. Bunu ispat edemedikleri sürece de elimiz yakalarında olacaktır. Biz gücünü işçi sınıfından alan, problemlerin çözümünü onun demokratik ve bağımsız örgütlerinin gücüyle aşabileceğine inanan bir anlayışa sahibiz ve bu anlayışla da Türk-İş'in yönetim kademelerine gelme kararlılığı ve inancı içerisindeyiz.

1 Mayıs'tan hiç hakkı olmayan bir arkadaş söz etti. 1 Mayıs dünya işçi sınıfının birlik, mücadele, dayanışma günüdür. Kim korkar işçi sınıfının birlik ve dayanışmasından? Sermaye korkar, sermayenin güdümündeki iktidarlar korkar. Onlar çamur atar, onlar küfreder. İşçi sınıfının birlik ve dayanışmasına şiddetle ihtiyaç duyduğumuz bir dönemde Türk-İş'in yapması gereken görevi yerine getirme bize düştü. Biz bu birlik, dayanışma gününü ülkemizde de yaşatabilmek için yola çıktık. Ancak bizden olan, bizim içimizden olan, buradan haykıran arkadaşlar 1 Mayıs'a karşı çıkıyorlar.

Başka odakların tezgâhı gibi lanse ediyorlar. Eğer 1 Mayıs'ları yalnız biz değil, Türkiye işçi sınıfı da kutlayamamış ise, siz bizi yarı yolda bıraktığınız içindir. Bizi sizler polisle karşı karşıya yalnız bıraktığınız için 1 Mayıs kutlanamadı.

Artık gün demokratik hakların başarılması için birlik mücadele ve kararlılık günüdür.

Haydi, Türk-İş'imizi sendikal hareketi kucaklayabilen, sınıf örgütü olma bilinciyle çağdaşlığı özümseyen, ilkeli sendikacılığı benimseyen bir mücadele örgütü haline getirelim.

Bu kongrenin ülkemize, işçi sınıfımıza, dünya işçi sınıfımıza hayırlı sonuçlar getirmesi dileğiyle, Petrol-İş adına hepinizi saygıyla selamlıyor, teşekkürler ediyorum.

21 Aralık 1989

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

PLASTİFAY KİMYA ENDÜSTRİSİ A.Ş.'de çalışan toplam 130 işçiden 100'ünün bu ay sonunda çıkarılacağı, firma yetkililerince tarafımıza iletilmiştir. Bu işyerinde 107 üyemiz bulunmaktadır.

İşveren işten çıkarma gerekçesi olarak ALPET'in fiyat politikasını ileri sürmektedir. İşyerinin üretim maddesi flatik anhidrit, ALPET ve KİMAŞ'ca da üretilmektedir. ALPET bu ürünün fiyatını sabit tutarken, bu ürünün üretimi için gerekli, yine yalnızca ALPET'te üretilen orthoxylen fiyatının %85 artırıldığı, PLASTİFAY işverenince belirtilmektedir.

Anlaşılıyor ki, ülkemizde tekelleşme sürecinde ALPET de yer almıştır. Özelleştirmeyi daha cazip hale getirmeye de hizmet eder bir biçimde PETKİM kuruluşlarının tekelci yapılanması artırılmak istenmektedir. İşte PETKİM'ler özelleştirildiğinde, PLASTİFAY gibi orta ölçekli firmaların nasıl yok olacağının, çalışanların işsiz kalacaklarının işaretleri, şimdiden ortaya çıkmaktadır.

Her ne koşulda olursa olsun sermayenin tekelci yapılanması sorunlarımızı artırmaktır. Mevcut iktidarın ise bu tekelci yapılanmayı artırıcı yönde ekonomik politikalar sürdürdüğünden kuşku yoktur.

Bu tekelci yapılanma başta işsizlik olmak üzere tüm çalışanları mağdur durumda bırakmaktadır. Kapanan küçük işyerlerinde çalışanlar, işsizler safına girerken, tekelleşmelerini artıran firmalar, değil yeni istihdam alanı yaratmak, aksine teknolojik yeniliklere gitme nedeni ile istihdam alanlarını düşürmektedirler.

ALPET'te uygulanan bu tekelci anlayış, aynı zamanda mevcut iktidarın anlayışını yansıtmaktadır. İşsiz bıraktığı işçiler için hiçbir sosyal güvenlik ön-

lemi almazken, tekelci sermaye lehine çeşitli politikalar uygulamakta, yasal düzenlemelere girmektedir.

Açıkça iktidarı uyarıyoruz. İşçilerin iş güvencesi başta olmak üzere, kıdem tazminatı haklarının öncelikle ödenmesi ve işsizlik sigortasının çıkarılması gerekmektedir. 6. Plan'da getirilen işsizlik sigortası gecikilmeden çıkarılması ve kıdem tazminatlarımıza kesinlikle el uzatılmamalıdır.

Sendikal uğraşımız içinde, üyelerimizin sosyal güvenceleri kapsamına alınması önemli bir hedefimizdir. Özellikle işten çıkarmaların artırıldığı son yıllarda çok daha yakıcı olarak bu sorunlarımız artmıştır. Son birkaç ay içinde 54 işyerinde 1.520. üyemiz işten atılmış olup, bu sayı PLASTİFAY'da olabilecek işten çıkarma ile 1.600'ü bulacaktır. Bir sendikanın işten çıkarılan üyeleri karşısında seyirci kalması değil, en etkin uğraşlarda bulunması beklenir. Bu inançla işten çıkarmalar konusunda sürdürdüğümüz tüm duyarlılığımıza ve çabamıza rağmen, henüz başarılı olduğumuz söylenemez. İşten atılan üyelerimizden geri aldırdıklarımızın sayısı, atılanlara oranla oldukça az sayıdadır. Ancak kesinlikle ifade ediyoruz ki, işten çıkarmalara karşı uğraşımızı sürdüreceğiz. Diğer sendikalar ile bu yakıcı sorun karşısında ortak tavırlar almayı gerçekleştirme durumundayız.

İşten çıkarmalar; tekelleşme süreci ve sürdürülen ekonomik politikaların bir sonucu olup, biz sendikalar olarak bu sorunun çözümünde karşımızda yine bu politikaları oluşturan güçleri buluyoruz. Yasalar ise işten çıkarmalara karşı caydırıcı nitelikte olmayıp, aksine "serbest"lik vermektedir.

Ancak tüm bu güçlüklere rağmen biz sendikalar için işten çıkarmalara karşı etkin politikalar geliştirip uygulama dışında bir başka seçeneğimiz yoktur.

PLASTİFAY'da çalışan üyelerimizin işten atılmaması için işveren ve hükümet nezdinde girişimlerde bulunacağız. Her ne koşulda olursa olsun onların işten atılmamaları, sosyal güvencelere kavuşması için uğraşımızı sürdüreceğimizi bu vesile ile bir kez daha yinelerim.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu adına
Münir Ceylân
Genel Başkan